

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 0

*Kolm. Gm. Politycz. Politechniki
Jedyn. 5.*

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915.**

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. **SKARBOFERME** KRÓL. HUTA.

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE

DOSTARCZA NA DOGODNYCH WARUNKACH:

AZOTNIAK
„SALETRZAK” (SALETRE WAPNIAKOWĄ)
SALETRE AMONOWĄ
SYNTETYCZNA SALETRE SODOWĄ
KWAS AZOTOWY
WODE AMONJAKALNĄ
AMONJAK SKROPLONY

NAWOZY AZOTOWE PRODUKCJI CHORZOWSKIEJ
MOŻNA NABYĆ ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

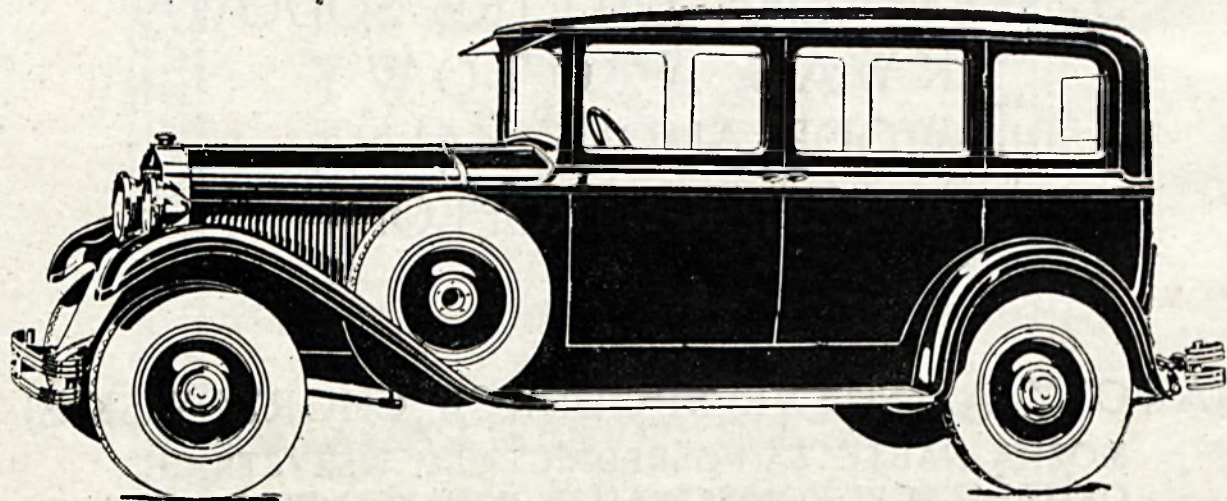
WSZELKICH INFORMACJI UDZIELA:
PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH
W CHORZOWIE

514

521

525

Obok wspaniałych sukcesów turystycznych: I-sze miejsce w kategorii samochodów turystycznych w IX raidzie Automobilkлубu Polski 1930 r., w zjazdach gwiazdzystych do Gdyni i do Poznania, odniosły samochody FIAT pierwszorzędny sukces w

Konkursie Elegancji i Piękności Samochodów

*zorganizowanym w dn. 5 października 1930 r. przez A. P.
2 FIATY odznaczone na 72 samochody demonstrowane.*

Tel. 85-16 i 43-42

POLSKI FIAT, S. A.

Krak.-Przedm. 13

POLSKA GOSPODARCZA

DAWNIEJ

PRZEMYSŁ I HANDEL

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

T R E Ś Ć Z E S Z Y T U

	STR.		STR.
ŻYCIE GOSPODARCZE A USTRÓJ PAŃSTWA — <i>STEFAN STARZYŃSKI</i>	1883	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1907
BANK ROZRACHUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH — <i>ZYGMUNT KARPIŃSKI</i>	1889	PRAWO I SAD W ŻYCIU GOSPODARCZYM: ORZECZNICTWO SĄDOWE	1908
ŻYCIE GOSPODARCZE: Ruch turystyczny w latach 1923 — 1928 — <i>A. R.</i>		KRONIKA BIEŻĄCA: NOWE SPÓŁKI AKCYJNE	1909
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ: GÓRNICTWO WĘGLOWE	1892	NOWE EMISJE W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	1909
Przemysł węglowy w 1929 r. — <i>Inż. A. Stein</i>		USTALENIE KAPITAŁU, PRZEZNACZONEGO PRZEZ SPÓŁKI AKC. NA DZIAŁALNOŚĆ W POLSCE.	1909
PRZEMYSŁ NAFTOWY	1895	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	1909
PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY	1896	SPRAWY SAMORZĄDOWE	1911
Sytuacja w przemyśle obuwianym — <i>W. D.</i>		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
ROLNICTWO	1897	SPRAWY BUDŻETOWE	1911
W sprawie wywozu ziemniaków — <i>A.</i>		PODATKI I OPŁATY	1914
Handel zagraniczny wytworami rolnymi w czerwcu i lipcu 1930 r. — <i>J. P. de R.</i>		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1914
HANDEL:		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL ZAGRANICZNY	1899	KOLEJE I SAMOCHODY W STANACH ZJEDNOCZO- NYCH AMERYKI — <i>R. A.</i>	1916
Eksport przetworów mięsnych — <i>M. Pogorzelski</i>		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
OKAZJE DO HANDLU Z ZAGRANICĄ	1901	OGÓLNE	1917
TARGI I WYSTAWY	1901	FRANCJA	1917
Kongres Tarzów Międzynarodowych w Poznaniu — <i>D.</i>		ANGLJA	1917
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1902	RUMUNJA	1918
RYNEK AKCYJNY	1905	WĘGRY	1918
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO	1905	KANADA	1918
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1906	HEDŻAS	1918
Praca Polskich Kolei Państwowych w sierpniu 1930 r.		SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	1919
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1920

DO ZESZYTU NINIEJSZEGO DOŁĄCZONY JEST Nr. 20 „WIADOMOŚCI STATYSTYCZNYCH GŁ. URZ. STATYST.”

ŻYCIE GOSPODARCZE A USTRÓJ PAŃSTWA¹⁾

PODSTAWY rozwoju gospodarczego świata zostały naruszone przez wielką wojnę. Olbrzymie zniszczenia wojenne, wielkie długi, zaciągnięte na prowadzenie wojny — zepchnęły Europę z pierwszego miejsca w świecie. Miejsce to zajęła Ameryka, a ściślej mówiąc Stany Zjednoczone Ameryki, które

¹⁾ P. Wiceminister Skarbu Stefan Starzyński wygłosił na ten temat w dn. 21 b. m. odczyt w Poznaniu. Artykuł niniejszy zawiera główne ustępy tego odczytu, które oddają całkowicie jego myśl przewodnią (Red.).

z dłużnika Europy przedwojennej stały się poważnym jej wierzycielem. Jednak rozbudowany w czasie wojny na wielką skalę przemysł amerykański, po zaspokojeniu wygłodniałych przez zniszczenia wojenne rynków zbytu i po krótkim okresie rozwoju, również znalazł się w trudnej sytuacji. Nadprodukcja w rolnictwie i wynikła stąd niżka cen spowodowała wielki kryzys światowy, w okresie którego w obecnej chwili żyjemy, odczuwając dotkliwie jego skutki.

Skomplikowane już i przed wojną stosunki gospodarcze świata — stają się po wojnie coraz trudniejsze.

Postęp techniczny i racjonalizacja gospodarki zaostrowa coraz bardziej konkurencję kontynentów i państw. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się państwa, w których kapitały pochłonięła wojna lub powojenna inflacja. Poważnym ciosem dla wielu państw jest wydatne ograniczenie imigracji przez Amerykę.

Obok silnej konkurencji międzykontynentowej zaostrowa się konkurencja międzypaństwowa na terenach poszczególnych części świata, a w szczególności w Europie. Światowe stosunki gospodarcze komplikowane są przez zagadnienie polityczno-gospodarcze odosobnionej i eksperymentującej Rosji oraz przez wpływ jej na niektóre części Wschodu. Zagadnienia gospodarcze Europy komplikowane są przez tendencje polityczne Niemiec. Próby regulowania światowych stosunków politycznych i współżycia ekonomicznego państw poprzez Ligę Narodów spotykają jeszcze ciągle w wielu wypadkach nieprzewidywalne trudności.

W ścisłym związku ze skomplikowaniem się zagadnień gospodarczych, aczkolwiek i nie bez powodów innej natury, wyraźnie zarysował się w całym świecie kryzys parlamentaryzmu. Objął on w Europie nie tylko państwa o młodszym parlamentaryzmie — które już wstąpiły na drogę praktycznych rozwiązań, jak: Włochy, Hiszpanja, Grecja, czy Jugosławia, albo tej drogi szukają w chwili obecnej, jak Niemcy — lecz również państwa o starej kulturze parlamentarnej, jak Francja, a nawet matkę parlamentów — Anglię. Wszak to większość posłów w Anglii, należąca do różnych stronnictw, w odpowiedzi na ogłoszoną ankietę z zapytaniem, czy Parlament angielski przechodzi kryzys — odpowiedziała twierdząco, oświadczając się za bezwzględna reformą ustroju. Wielka zaś ilość odpowiedzi na inną ankietę domagała się dyktatury bądź to liberalnego Lloyd George'a, bądź to socjalistycznego Ministra Snowden'a.

Kryzys parlamentaryzmu nie jest zagadnieniem wyłącznie europejskim. Bakcyle tej choroby stwierdzone są w szeregu republik Ameryki Południowej, w Kanadzie, Australji, Nowej Zelandji. Nie są od nich wolne Stany Zjednoczone Ameryki, których wielki Prezydent Wilson wyraził się, iż „uczęszczanie na obrady parlamentu jest bardzo nie interesujące, a nauczenie się czegośkolwiek od parlamentu jest zgoła niemożliwe”.

Aczkolwiek kryzys parlamentaryzmu objął wszystkie niemal państwa, jednak natężenie jego jest różne. Tam, gdzie formy parlamentaryzmu nie przyjęły form najbardziej krańcowych, tam, gdzie ustroj parlamentarny ulegał pewnym reformom i starał się sprostać zadaniom — tam natężenie kryzysu ustrojowego jest znacznie mniejsze.

Od cichych, ewolucyjnych zmian, jakie zauważyć się dają w Anglii, aż do radykalnych zmian ustroju, jak we Włoszech, pomijając Rosję, obserwować możemy całą skalę różnych prób i wysiłków, dokonywanych wszędzie przez jednostki najbardziej wybitne i najlepiej ucieleśniające interes poszczególnych państw i narodów. Zarówno kryzys, jak leczenie w każdym państwie rozwijają się inaczej, w każdym związane są niewątpliwie z historją i tradycją, charakterem, temperamentem narodu, strukturą gospodarczą państw i indywidualnością wodzów.

Ten sam prąd światowy trapi Francję i Niemcy. Wszak stałe zmiany rządów we Francji są najbardziej jaskrawym przykładem choroby współczesnego parla-

mentaryzmu. Ale co może przetrzymać bogaty, ustabilizowany organizm francuski, tego np. nie był w stanie dłużej utrzymać zniszczony, młody, kształtujący się organizm polski, czy też innych państw, o sytuacji zbliżonej do naszej. Lecz i we Francji zarysowuje się coraz bardziej widocznie niecierpliwość i wypadki polityczne ostatniego roku wskazują wyraźnie na szukanie dróg wyjścia z tego zaułka.

Niemcy zaś są właśnie w okresie przewartościowywania sił społecznych i politycznych, i zmiany, tam zachodzące, każdy czytelnik dzienników z łatwością spostrzeża.

Jakkolwiek więc procesy zmian politycznych w obu tych państwach są dopiero w zaczątku — nie znaczy to, aby życie gospodarcze francuskie i niemieckie nie szukało już od lat dróg wyjścia z obecnej sytuacji. A właśnie chodzi tu nam o stosunek życia gospodarczego do ustroju państwa.

Już przed wojną w wielu państwach uczeni propagowali ideę powołania do życia naczelnych izb czy też rad gospodarczych. Po wojnie, gdy zadania państwa w dziedzinie gospodarczej wzmożyły się znacznie i gdy życie gospodarcze odczuwało coraz silniej z jednej strony braki aparatu biurokratycznego w dziedzinie praktycznej znajomości mechanizmu gospodarczego, z drugiej zaś powolne rozstrzyganie przez parlament spraw gospodarczych — i to nie na podstawie istotnych interesów gospodarczych, a w zależności od konfliktów politycznych stronnictw — wówczas dążenia do stworzenia naczelnych organów gospodarczych wzmożyły się znacznie. Wszędzie tworzone zostały przy poszczególnych resortach i władzach najrozmaitsze rady opiniodawcze. To jednak nie wystarczało. Rozbudowywa się samorząd gospodarczy terytorjalny w postaci izb przemysłowych, handlowych, rolniczych, pracy i t. d.

We Francji bezpośrednio po wojnie, już w końcu 1918 r. Rząd zwrócił się do korporacji gospodarczych w sprawie znalezienia drogi, zabezpieczającej interesom gospodarczym należyta opiekę w organizmie państwowym. Sprawa ta przeciągała się, jednak w początku 1925 r. utworzona została Narodowa Rada Gospodarcza. Komisja, opracowująca statut tej Rady, pisze w swym memorjale, iż „reprezentanci różnych interesów specjalnych, połączeni w Narodową Radę Gospodarczą, przyjdą do przekonania, iż w obrębie jednego narodu nie może żaden interes specjalny znaleźć prawdziwego zaspokojenia w sposób definitywny i pewny, jeżeli interes ten nie został uzgodniony z innymi interesami”.

Kompetencje Narodowej Rady Gospodarczej we Francji ograniczają się wyłącznie do zakresu opiniodawczego i nadto w stosunku do analogicznej Rady Niemieckiej są znacznie węższe. Rząd francuski bowiem, jak to w 1927 r. wypowiedział się Premier Poincaré, dążył do tego, „by w organizmie rady opiniodawczej nie znalazło się nic takiego, coby było niezgodne z ustrojem konstytucyjnym i politycznym Francji. Rada Gospodarcza nie powinna być w żadnej mierze parlamentem i nie może naruszać prerogatyw Izb parlamentarnych i autorytetu Rządu”. To też Narodowa Rada Gospodarcza we Francji nie może poszczycić się większym dorobkiem i nieufność do niej niektórych sfer gospodarczych, spowodowana początkowo tem, iż głównym motorem jej rozwoju była Generalna Konfederacja Pracy, znajduje obecnie uzasad-

nienie w nie wystarczającym dla potrzeb życia znaczeniu tej rady.

Odmienne nieco ukształtowały się losy Rady Gospodarczej w Niemczech. Utworzenie jej przewidział art. 165 Konstytucji Wejmarskiej. Kompetencje jej pomyślane były początkowo znacznie szerzej, gdyż miała być wyposażona w prawo inicjatywy ustawodawczej, nawet wbrew woli Rządu. Na przepisach i składzie Rady odzwierciadla się piętno nastrojów i układu politycznego Rzeszy z 1919 r. Ponieważ nie zostały powołane do życia, przewidziane w konstytucji, rady robotnicze okręgowe, Rada Robotnicza Rzeszy i t. d., przeto nie mogła być utworzona Rada Gospodarcza. Na jej miejsce jednak w 1920 r. powołaną została Tymczasowa Rada Gospodarcza Rzeszy o nieco zmniejszonych kompetencjach, gdyż Rząd może składać Parlamentowi projekty Rady według swego uznania, Rada zaś nie może sama bronić swych projektów w Parlamencie. Rząd niemiecki jednak traktuje rozszerzając kompetencje Rady i z usług jej korzystał w całej pełni, co też znalazło wyraz w projekcie definitywnej Rady Gospodarczej Rzeszy w 1926 r. Ocena prac Rady Gospodarczej Rzeszy, zarówno ze strony Rządu, jak i ze strony sfer gospodarczych jest dodatnia.

Czy prace jej dla życia gospodarczego są wystarczające, czy salwowanie interesów gospodarczych przez istnienie jej jest dostateczne — to inna rzecz. W każdym bądź razie ostrze konfliktu ustroju parlamentarnego z interesami życia gospodarczego jest nieco stępione, i wypadki, jakie w Niemczech zachodzą, aczkolwiek w swjej podstawie i ten konflikt zawierają, jednak na plan pierwszy wysuwają się może w tej chwili inne zagadnienia natury politycznej.

Dostosowanie się ustroju parlamentarnego do potrzeb gospodarczych, źle czy dobrze ujmowanych, jest w Niemczech w każdym razie znacznie większe niż gdzieindziej, skoro Min. Schiele miał możliwość zmiany polityki gospodarczej z dnia na dzień, z szybkością, na jaką np. nasz ustrój w żadnym wypadku ku szkodzi życia gospodarczego nie pozwala. I tam jednak konflikt gospodarczy będzie narastać; 3 miliony bezrobotnych są dostatecznie silnym czynnikiem, który go będzie zaostrzać.

* * *

Jakże na tle tego wszechświatowego kryzysu, na tle dążeń poszczególnych państw do znalezienia nowych form życia, które zabezpieczyłyby należycie wszechstronny rozwój narodów, a w tem przede wszystkim rozwój życia gospodarczego — wygląda rzeczywistość polska?

Przed 12 laty zmartwychwstała nasza Ojczyzna. Jeszcze dwa lata krwawić się musiał żołnierz polski by granice wschodnie Polski wyznaczyć. Jeszcze potem na poszczególnych odcinkach odbywać się musiały plebiscyty, aby stan granic Polski ostatecznie uregulować.

Życie gospodarcze w opłakanym znajdowało się stanie. Zniszczenia wojenne, rekwizycje zaborcze dotknęły ciężko ziemie polskie. Po stukilkudziesięciu latach niewoli, w czasie której organizm gospodarczy Polski, rozdzielony przez 3 zaborców, przystosowywać się musiał do innych rynków zbytu, innym prawom podlegać, skądinąd czerpać surowce — został złączony w jedno. Przed życiem gospodarczem Pol-

ski stało wielkie zadanie: przystosować się do nowych warunków, odbudowywać się, zaopatrywać armję i wygłodzony przez wojnę rynek wewnętrzny, szukać nazewnątrz nowych rynków, któreby zastąpiły dawne zaborcze, a umożliwiły wzajemną wymianę z innymi krajami.

Przy tak olbrzymich zadaniach, tem bardziej skomplikowanych, że życie gospodarcze świata z dnia na dzień się wzmagalo, jakież były warunki rozwoju życia gospodarczego w Polsce? Państwo się organizowało, gdy na rubieżach jeszcze szalała wojna. Nerw życia, nerw wymiany — pieniądz — nie był stały. Przez kilka lat z dnia na dzień zmieniała się jego wartość, dając może wyjątkom drogę bogacenia się, lecz naród jako całość wyzbywał się kapitału.

Gdy Marszałek Piłsudski przyjechał z twierdzy magdeburgskiej w dn. 10 listopada 1918 r., istniejąca wówczas w Warszawie Rada Regencyjna zgodnie z wolą narodu oddała Mu swą władzę. Marszałek zgodnie z duchem czasu zarządził natychmiast pięcioprzymiotnikowe wybory i zwołał Sejm do Warszawy, któremu sprawowaną czasowo władzę przekazał.

I cóż się stało? Parlament polski narodził się ze wszystkimi wadami wszystkich parlamentów świata. Co gorsza, współczesny Parlament polski nawiązał nić, łączącą z najgorszymi tradycjami dawnego sejmowładztwa w Polsce przedrozbiorowej. Jedna strona Sejmu — lewica — upojona została doktryną o ludowładztwie. Doktryna ta przystoniła zupełnie poczucie rzeczywistości. O potrzebie silnego rządu zapomniano zupełnie. Pojęciu władzy wykonawczej nadano sens wykonywania woli Sejmu i indywidualnej woli posłów, odjęto zaś zupełnie czynnik rządzenia. Druga strona Sejmu — z zupełnie innych pobudek osobistej niechęci do osoby Piłsudskiego — poszła w tym samym kierunku. To też Sejm Ustawodawczy natychmiast po swoim ukonstytuowaniu się przekazał wprawdzie jednomyślnie dalsze pełnienie obowiązków Naczelnikowi Państwa Marszałkowi Piłsudskiemu, ale w drodze t. zw. małej konstytucji starał się pozbawić ten urząd wszelkiej władzy, oddając ją partjom sejmowym.

W tym czasie działania wojenne z bolszewikami wzmagaly się — Państwo potrzebowało silnej władzy. Jeżeli w takich warunkach szliśmy mimo wszystko ku zwycięstwu, to dlatego, że odarty z władzy Naczelnik Państwa nie dał jej sobie wydrzeć jako Naczelnny Wódz, mimo prób i usiłowań partyj sejmowych.

Interesy gospodarcze miały znaleźć zabezpieczenie w ogólnikowym artykule 68 Konstytucji, który głosi:

„Obok samorządu terytorjalnego osobna ustawa powoła samorząd gospodarczy dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, a mianowicie: izby rolnicze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze, pracy najemnej i inne, połączone w Naczelną Izbę Gospodarczą Rzeczypospolitej, których współpracę z władzami państwowymi w kierowaniu życiem gospodarczym w zakresie zamierzeń ustawodawczych określa ustawy”.

Nakreślono więc wślad Konstytucji niemieckiej ramy, których wypełnienie ustalić miały dalsze ustawy, a których przez cały czas rządów sejmowych do roku 1926 nie uchwalono!

Jako paljatywy tworzone różne rady opiniodawcze przy poszczególnych resortach, ale te zarówno ze

względem na swą konstrukcję, jak też i zakres uprawnień nie mogły ani przygotować realizacji art. 68 Konstytucji, ani tem więcej projektowanej Naczelnej Izby Gospodarczej zastąpić.

Jeśli dodać do tego, że Państwo nie dało życia gospodarczemu dwóch najważniejszych czynników normalnego rozwoju gospodarczego: trwałej waluty i zrównoważonego budżetu — łatwo zrozumieć, że warunki dla rozwoju życia gospodarczego były fatalne. Co gorsza, konjunktura inflacyjna dla pewnych dziedzin życia przesłaniała jeszcze obraz rzeczywistości, utrudniając wydobycie się z tego bagna. Spór o to, czy Polska ma być krajem przemysłowym czy rolniczym przy uwzględnieniu nierównej siły organizacyjnej tych dwóch dziedzin — powodował, że mimo przewagi rolniczo-włościańskiej w Sejmie interesy rolnictwa nie znajdowały należytego uwzględnienia w polityce gospodarczej Państwa.

W 1924 r. Premier i Minister Skarbu Grabski usiłował opanować sytuację i stworzyć dla rozwoju życia gospodarczego dwa wspomniane wyżej najważniejsze dla tego życia czynniki — stałą walutę i zrównoważony budżet Państwa. Reforma ta się nie udała. Sztucznie, drogą emisji biletów skarbowych podtrzymywana równowaga budżetu — nie stała się ni faktycznie, co w konsekwencji, w związku z innymi jeszcze czynnikami, obaliło stałość waluty. Zagadnienia te nie stanowią same w sobie całości, zbyt silnie związane są z całokształtem życia państwowego. To też jedną z główniejszych przyczyn nieudania się wielkiej reformy walutowej w 1924 r. jest to, że ówczesna próba naprawy Rzeczypospolitej nie sięgnęła w głąb, do podstaw naszego życia, nie sięgnęła do źródła zła: wadliwego podziału władz i choroby największej — sejmowładztwa. Czy wówczas sięgnąć mogła — to inne zupełnie zagadnienie.

Ale dlatego przyszedł i przyjść musiał przewrót majowy. Marszałek Piłsudski wymierzył cios w sedno sprawy. Postanowił uzdrowić podstawy państwa: jego ustroj.

Rozpatrujemy stosunek życia gospodarczego do ustroju państwa, a w szczególności życia gospodarczego polskiego. Więc chociaż zagadnienie to nie da się w oderwaniu traktować, musiałem narzucić ogólny obraz sytuacji, a więc i stosunków politycznych, pragnąc teraz skoncentrować się już wyłącznie na zagadnieniu gospodarczym.

Nakreśliłem już obraz warunków rozwoju naszego życia gospodarczego do chwili przewrotu majowego. Czy i jakiej zmianie warunki te uległy po przewrocie majowym, który miał miejsce w chwili ciężkiego kryzysu gospodarczego, grożącego Państwu ruiną i upadkiem?

Na pytanie to nie może być dwojakiej odpowiedzi. Warunki naszego życia gospodarczego uległy zasadniczej zmianie. Od 4 lat Państwo rządzi się zrównoważonym — i to nie tylko w okresach rocznych, jak wszędzie, ale miesięcznych — budżetem. Od 4 lat życie gospodarcze ma ustabilizowaną walutę. Dwa kardynalne warunki życia gospodarczego zostały spełnione niezwłocznie, są i będą utrzymane nadal. Przewrót majowy przełamał panujący wówczas w Polsce powszechny kryzys zaufania. Dwa realne warunki, o których wspominałem, oraz wiara w stałość i ciągłość rządów, w ustalenie polityki gospo-

darczej Państwa, w odsunięcie od wpływów na nią politycznych, jednostronnie społecznych i prywatnych interesów partij i posłów — spowodowały, że życie gospodarcze Polski w połowie 1926 r. rozpoczęło nowy świetny okres rozwoju. Wiara ta nie została zawiedziona. Rząd jest stały. Mimo takich czy innych zmian na fotelach ministerjalnych, mimo formalnych kryzysów gabinetowych, związanych z nieuleczoną jeszcze chorobą ustroju — istnieje stała ciągłość rządów od chwili przewrotu majowego. Polityka gospodarcza jest trwała, ulega zmianom w miarę potrzeb życia gospodarczego i potrzeb Państwa — o ile względy na nieuleczony ustrój państwowy na to pozwalają. Znikł z powierzchni dyskusji problem: rolnictwo czy przemysł. Każda dziedzina życia gospodarczego znajduje odpowiednie do jej znaczenia i wagi zrozumienie i opiekę, ograniczona tylko możliwościami i interesami ogólnopaństwowymi. Polityka rolnicza została ustalona, jest zgodna z najdalej posuniętymi postulatami zainteresowanych sfer rolniczych, naturalnie postulatami, zgodnymi znow z interesem ogółu, z interesem Państwa. W tej dziedzinie inicjatywa Rządu polskiego, w związku z obecnym światowym kryzysem rolnym, wyszła na arenę międzynarodową, podnosząc prestiż Polski w świecie i stwarzając warunki maksymalnego zabezpieczenia interesów naszego rolnictwa w życiu międzynarodowym.

Nie jest tu mojem zadaniem obrazowanie całokształtu naszej polityki gospodarczej ostatnich lat. Chcę tylko stwierdzić, że ta polityka była i jest zgodna z interesami życia gospodarczego, a przede wszystkim była stała — to, co najbardziej niezbędne jest życiu gospodarczemu. Dlatego rezultaty nasze w dziedzinie rozwoju gospodarczego od 1926 r. są olbrzymie. W każdej dziedzinie życia tempo jego rozwoju jest uwielokrotnione. Nie będę przytaczał tu liczb — czyto z dziedziny naprawy ustroju rolnego, czyto intensyfikacji rolnictwa, czyto wzrostu produkcji przemysłowej, zwiększenia obrotów handlowych, wzmoczenia się uzdrowionego obiegu pieniężnego, zwiększenia kredytów, wzrostu oszczędności, rozbudowy dróg, szkolnictwa i t. d. Liczby te są znane. Ale w związku z ciężkim kryzysem gospodarczym, nie tylko rolnym, ale i ogólnym, jaki przeżywa świat cały, a wraz z nim i Polska, przytoczę jedno tylko porównanie z dziedziny naszej produkcji. Oto w 1926 r. Polska wydobyla 36 milionów tonn węgla. W stosunku do poprzedniego 1925 r. było to o 7 miljn. t, t. j. o 24% więcej. Wielu ludzi w Polsce widziało w tem wielki tryumf, lecz tryumf, spowodowany wyłącznie strajkiem angielskim, t. j. konjunkturą światową. Tymczasem strajk angielski minął, a z nim i okres konjunktury, a produkcja węgla w Polsce nie tylko nie zmalała, lecz rosła dalej, osiągając w 1929 r. 46 miljn. t, t. j. wzrastając o dalsze 28% względnie 60% więcej niż w 1925 r. Gdy zaś nastąpił kryzys światowy, który Polski ominąć nie mógł, zahamowanie produkcji u nas musiało nastąpić. Biorąc pod uwagę ostatni okres roczny, od września r. ub. do września r. b., okres bardzo niefortunny dla węgla ze względu na bardzo łagodną zimę ubiegłą, stwierdzić możemy, że produkcja węgla w tym okresie wyniosła 41 miljn. t, t. j. tyle, ile w roku, dobrej naogół konjunktury — 1928, a blisko o 15% więcej niż w roku niezwyklej konjunktury węglowej, t. j. w 1926 r.

Przykład ten przytoczyłem dlatego, by udowodnić, że rozmach i rozwój naszego życia gospodarczego, rozpoczęty w 1926 r., zaprowadził nas na takie wyżyny, że nawet tak ciężki i długotrwały kryzys światowy, jak obecny, nie może nas zepchnąć zbyt daleko ze zdobytych po maju pozycji. Świadczą o tem i inne liczby, że wspomnę tylko, iż bezrobocie u nas w chwili obecnej mimo kryzysu jest prawie dwukrotnie mniejsze aniżeli było w okresie przesilenia przed przewrotem majowym i obejmuje około 160 tys. osób, wówczas, gdy w Niemczech liczba bezrobotnych przekroczyła 3 miliony, gdy w Anglii wynosi ona 2 miliony.

Czyżby jednak te liczby miały nas napawać taką radością i dumą, by zapomnieć, że to, co dokonane zostało w ostatnim okresie 4 lat, jest tylko mikroskopijną cząstką tego, czego nam trzeba, że zapóźnieni jesteśmy bardzo w międzynarodowym wyścigu pracy, że potrzeby nasze znacznie przerastają nasze możliwości. Musimy pamiętać, że tylko skręciliśmy z drogi bocznej, wiodącej na manowce, na drogę prostą, wiodącą nas do celu. Musimy pamiętać, że to, co się stało — stało się dzięki temu, że Marszałek Piłsudski siłą swej woli skierował Państwo na tę drogę właściwą, ale droga ta jeży się jeszcze od głazów i kamieni. To, co się stało, musi być utrwalone, musi być stałe, musi wpłynąć na zmianę form prawnych, które będą gwarancją stałości stosunków.

Życie gospodarcze nie może być zależne od przypadkowej większości w parlamencie, ustawy, dotyczące jego zakresu, nie mogą być uchwalane w zależności od przetargów partyjnych bez analizy potrzeb gospodarczych Państwa, bez obiektywnych studiów nad każdym zagadnieniem, bez uwzględnienia międzynarodowej konkurencji gospodarczej.

Obok jednak zagwarantowania obiektywnej metody pracy, która zabezpiecza, że treść ustaw zgodna będzie z potrzebami życia gospodarczego i służyć będzie rozwojowi państwa — ważne jest jeszcze w dzisiejszych powojennych stosunkach tempo pracy. Parlamentaryzm tempa tego nie gwarantuje, i dlatego obserwujemy np. w Anglii z tych jak i innych względów przesuwanie się władzy ustawodawczej w dość szerokim zakresie z rąk parlamentu do rąk rządu. Dlatego widzimy w Niemczech takie kształtowanie się stosunków, że — jak już wspomniałem — Minister Schiele mógł np. z dnia na dzień zmieniać politykę celną, uderzając nagle i znienacka w państwa sąsiednie, zwłaszcza w Polskę. To tempo pracy jest szczególnie ważne w Polsce, gdzie cały szereg zagadnień bądź regulowany być musi starami, niedostosowanymi do współczesnego życia prawami zaborczymi, bądź też znajduje się wprost w próżni.

W dziedzinie ustawodawstwa politycznego: Konstytucja jest niewątpliwym dziełem Sejmu. W dziedzinie prawa administracyjnego na rachunek Sejmu zaliczyć należy 3 ważniejsze ustawy: Konstytucję Śląską, ustawę o tymczasowym samorządzie wojewódzkim w Małopolsce Wschodniej, która to ustawa nie weszła w życie z powodu braku ordynacji wyborczej, i ustawę o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, która to tymczasowość trwa do dnia dzisiejszego. Samorząd w Kongresówce zaprowadzony został na mocy dekretu Naczelnika Państwa. W pełnomocnictwach zaś z dn. 2 sierpnia 1926 r. sprawy samorządowe zostały wyłączone, aby

Rząd nie mógł zagadnienia tego w różnych dzielnicach zunifikować, tak, iż do dziś obowiązują jeszcze ustawy zaborcze. Zato w innych dziedzinach prawa administracyjnego Rząd miał inicjatywę i wydając w latach 1926 — 1928 sto kilkadziesiąt rozporządzeń miał możność uregulować zakres działania władz administracyjnych, postępowanie administracyjne, postępowanie wykonawcze w administracji, wydać prawa: budowlane, drogowe, o uzdrowiskach, cudzoziemcach, zgromadzeniach i t. d.

Do zakresu naszych rozważań należą jednak tylko sprawy gospodarcze. Jakże zatem przedstawia się nasza praca w dziedzinie ustawodawstwa gospodarczego?

Więc przedewszystkiem ustawodawstwo finansowe. Zarówno pierwsza reforma pieniężna Grabskiego, jak powołanie do życia Banku Polskiego, waloryzacja zobowiązań przedwojennych i szereg innych najważniejszych spraw uregulowane zostało w drodze rozporządzeń. Niektóre państwowe instytucje finansowe utworzone zostały na zasadzie dekretów. W drodze dekretów uregulowane jest również prawo bankowe, o organizacji giełd, o rejestrowym zastawie rolniczym i t. d.

W jakiejże drodze uregulowana jest wielka dziedzina rolnictwa? Sejm rozstrzygnął jednym głosem większości sprawę reformy rolnej. Ale tem się zadowolili, ponieważ u podstaw tej decyzji nie było analizy zagadnień gospodarczych, a jedynie momenty społeczne i polityczne. Sejm przeto nie troszczył się o losy rolnictwa po reformie, nie troszczył się o cały kompleks zagadnień, bez rozstrzygnięcia których reforma rolna w praktyce nie mogłaby być wykonana, a przedewszystkiem nie mogłaby krajowi przysporzyć należytych korzyści. Nie zatroszczył się Sejm o wielką dziedzinę naprawy ustroju rolnego, co jednocześnie z reformą rolną winno być dokonywane. To też dopiero kilkadziesiąt rozporządzeń z mocą ustawy: o scalaniu gruntów, o pomocy kredytowej przy scalaniu, o likwidacji serwitutów, o przeprowadzeniu meljoracji przy przebudowie ustroju, o likwidacji umów dzierżawnych przy parcelacji, o uzupełnieniu ochrony drobnych dierżawców, o parcelacji gruntów państwowych, o uprawnieniach służby folwarcznej, o utworzeniu rad naprawy ustroju rolnego i t. d. — uregulowały odnośne ważne zagadnienia.

Czy należy wspominać dalej o całym szeregu innych dekretów, dotyczących rolnictwa, jak o prawie łowieckim, o utworzeniu biura projektów meljoracji Polesia i t. p., lub wreszcie o tak ważnym rozstrzygnięciu, przewidzianem w art. 68 Konstytucji, lecz niezrealizowanym w ciągu tylu lat sejmowładztwa, jak dekret o utworzeniu izb rolniczych na terenie całego Państwa. Zdaje się, że szereg tych rozporządzeń znacznie przeważa szalę wagi, na której z drugiej strony położylibyśmy prace Sejmu dla rolnictwa.

A prawo przemysłowe? Wszak w tej dziedzinie Sejm niemal niczem poszczycić się nie może. Gdy Rząd w 1925 r. wniósł projekt prawa przemysłowego, Sejm go nie uchwalił. Powstało więc ono dopiero w okresie pełnomocnictw Rządu Marszałka Piłsudskiego. W tym też okresie wydano dekret o rozbudowie Gdyni, o pomocy dla ruchu wiertniczego, o Instytucie Geologicznym, o Instytucie Badania

Konjunktur Gospodarczych i Cen, o tak zasłużonym już dziś dla życia gospodarczego Państwowym Instytucie Eksportowym, o rozbudowie miast, wreszcie o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, izb rzemieślniczych i t. d.

Może w dziedzinie prawa handlowego Sejm ma większe zasługi? Istotnie, 2 większe ustawy przez Sejm są wydane — to ustawa o spółdzielniach i o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Natomiast długi szereg zagadnień, doniosłych dla życia gospodarczego, uregulowane jest w drodze dekretów. A więc prawo wekslowe, prawo czekowe, o spółkach akcyjnych, o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, o ochronie wynalazków, znaków towarowych i wzorów użytkowych, o zapobieganiu upadłościom i wiele, wiele innych.

W dziedzinie ustawodawstwa pracowniczego Sejm stosunkowo więcej wydał ustaw aniżeli w jakiegokolwiek innej dziedzinie, związanej z życiem gospodarczym. Są to ustawy o 46-godzinnym tygodniu pracy, o załatwianiu zatargów zbiorowych w rolnictwie, o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, o urlopach pracowniczych. Wreszcie Sejm wydał w 1924 r. ustawę o pracy młodocianych i kobiet, ale ustawa ta weszła w życie dopiero dekretem Prezydenta w 1927 r. Tak samo większość praw pracowniczych, które przedstawiają realną wartość dla pracowników czy robotników, a nie są oparte jedynie na przesłankach polityczno-demaagogicznych, pochodzą z okresów pełnomocnictw Rządu, głównie zaś z okresu ostatniego. A więc dekrety o umowie o pracę, o sądach pracy, o bezpieczeństwie i higienie pracy, o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, o kaucjach, o ochronie rynku pracy, o inspekcji pracy, o utworzeniu Rady Ochrony Pracy i t. d. — wydane zostały przez rządy pomajowe.

Ale pomiąłem jeszcze bardzo drażliwą sprawę z dziedziny ustawodawstwa gospodarczego — sprawę podatków. W pierwszych latach swego istnienia Sejm nasz, nawiązując do starych tradycji przedrozbiorowych, niechętnie zapałtrywał się na sprawę uchwalania podatków. Rzecz prosta, że sprawa nakładania na ludność podatków jest atrybucją parlamentu. Konstytucja nasza zastrzega nadto, że w okresach między ukończeniem kadencji lub też rozwiązaniem Sejmu a zwołaniem nowego — Prezydent i Rząd nie mają prawa dekretowania w zakresie podatków. Również w okresie pełnomocnictw sprawy podatkowe zostały bezwzględnie wyłączone. Dziedzina podatków więc była wyłączną dziedziną Sejmu, i wszystkie ustawy podatkowe, przeciwko którym od kilku lat podnoszą się słuszne i ostre głosy krytyki, są ustawami sejmowymi. Rząd w miarę swych sił i możliwości łagodził pewne najbardziej drastyczne kwestje, jak np. w dziedzinie podatku od kapitałów i rent, w którym wrzekł się najpierw pobierania 10% dodatku od podatku, a następnie przeprowadził przez Sejm uchylene niektórych form tego podatku, zmniejszając dochód z tego źródła więcej niż o połowę. W związku z kryzysem gospodarczym Rząd poczynił również cały szereg ulg i zwolnień od podatku, zwłaszcza w dziedzinie eksportu płodów rolniczych. Ale taka jednostronna działalność, ze względu na ograniczone możliwości budżetowe Państwa, jest nie wystarczająca. Reforma podatkowa musi być tak dokonana, by nie uszczuplić dochodów

Państwa, a przez słuszniejszy rozkład podatków życiu gospodarczemu przynieść korzyści.

A jaki był do tych zagadnień stosunek Sejmu? Wszak pamiętamy wszyscy, że gdy Rząd wniósł po raz pierwszy projekt reformy podatkowej, Sejm odrzucił ten projekt bez rozpatrzenia. Czyż to jest droga i atmosfera, w której można załatwić tak doniosłą dla życia gospodarczego sprawę?

Bilans prac Sejmu w dziedzinie ustawodawstwa gospodarczego smutny przedstawia obraz. Nasze życie gospodarcze opiera się w głównej mierze na ustawodawstwie, jakie stworzyły mu dekrety rządowe. A przecież zarówno ograniczenia konstytucyjne, jak i ograniczenia pełnomocnictw, udzielanych Rządowi, oraz krótki czas tych pełnomocnictw nie dały możliwości uregulowania wszystkich spraw. Zresztą życie jest płynne, co dnia stwarza nowe potrzeby, to też życie gospodarcze wymaga stałej pracy twórczej w dziedzinie ustawodawstwa gospodarczego.

W tem miejscu pragnąłbym powołać się na znakomity referat o samorządzie gospodarczym, wygłoszony na niedawnym Kongresie Izb Przemysłowo-Handlowych we Lwowie przez Wiceprezesa Izby Handlowo-Przemysłowej w Poznaniu P. Dr. Tadeusza Drzażdżyńskiego, który powiedział: „Za najszcześniejsze należy natomiast uważać te okresy, w których na mocy pełnomocnictw Prezydent Rzeczypospolitej miał prawo wydawania rozporządzeń z mocą ustawy. Okresy te należą do najwięcej płodnych i posuwających naprzód organizację naszego życia gospodarczego zapomocą ustaw”.

Pozostaje mi do rozpatrzenia kwestja współdziałania samego życia gospodarczego w tworzeniu praw, któremi kierować się musi w swej działalności i rozwoju. Jak już wspominałem, współczesny parlamentaryzm nie zabezpiecza tego udziału, gdyż parlamenty kierują się w swej pracy walką polityczną, a nie potrzebami życia gospodarczego. Dlatego Włochy przekształciły swój Parlament na izbę korporacyjną, dlatego w Anglii Rząd uzyskuje coraz więcej władzy ustawodawczej, dlatego w Niemczech i Francji powołano do współpracy Naczelne Izby Gospodarcze. Dlatego też, idąc śladem przykładów obcych. Konstytucja nasza z 1921 r. zawiera cytowany już przeze mnie art. 68 o Naczelnej Izbie Gospodarczej, która powołana być miała „do współpracy z władzami państwowymi w kierowaniu życiem gospodarczym”. Ale zapowiedziane przez Konstytucję ustawy nie zostały potem uchwalone i artykuł ten pozostał martwym.

Rząd Marszałka Piłsudskiego, powstały po przewrocie majowym, inaczej ustosunkował się do życia gospodarczego niż dawne rządy sejmowe. Powołane zostały do życia czasowe komisje opiniodawcze przy Prezisie Komitetu Ekonomicznego. Jedną z nich zajęła się specjalnie zagadnieniem współpracy życia gospodarczego z władzami państwowymi, rozważając sprawę realizacji art. 68 Konstytucji i powołania do życia Naczelnej Izby Gospodarczej. Rząd przystąpił do częściowej realizacji tegoż artykułu, powołując do życia w drodze dekretów izby przemysłowo-handlowe, izby rolnicze i izby rzemieślnicze. Powołany samorząd gospodarczy rozwija coraz intensywniej swą pracę, przygotowując grunt do dalszego swego rozwoju. Ten dalszy rozwój związany jest znów silnie z czynnikiem ustawodawczym, który będzie musiał nadawać formy prawne coraz dalej rozwija-

jącej się współpracy Rządu i samorządu gospodarczego w kierowaniu życiem gospodarczym Państwa.

Życie gospodarcze coraz dokładniej kształtuje sobie poglądy na to zagadnienie. Przykładem tego choćby cytowany już przeze mnie świetny referat Prezesa Drzażdżyńskiego.

Ale czy przez powstanie, dajmy na to, do życia Naczelnej Izby Gospodarczej — choćby o tak szerokich lub jeszcze szerszych niż w Niemczech kompetencjach zlikwidowany zostanie w Polsce kryzys ustrojowy? Czy życie gospodarcze znajdzie wówczas już takie warunki, w których tylko przeszkody zewnętrzne spotykać będzie? Czy gdyby dotychczasowy Sejm uchwalił ustawę o Naczelnej Izbie Gospodarczej, to tem samem zmieniłby swój system pracy, to rozstrzygałby potem sprawy gospodarcze zgodnie z opinią tej Izby Gospodarczej? Czy istotnie możemy wierzyć, że Sejm zaniechałby walk politycznych, że ta walka przestałaby być płaszczyzną, na której rozstrzygane byłyby sprawy gospodarcze? Wszak mamy przykłady Niemiec i Francji. Zapewne, że i tu i tam w różnej mierze powołanie Izb Gospodarczych polepszyło stan sprawy. Ale i tu i tam nie rozstrzygnięto zagadnienia. I tu i tam są dalsze trudności i moment rozstrzygnięć ustrojowych wcześniej czy później nastąpi, jak już nastąpił w szeregu państw świata.

I Polska stanęła dzisiaj w obliczu decydującego rozstrzygnięcia ustroju państwa. To rozstrzygnięcie

niezbędne jest wszystkim dziedzinom życia, przede wszystkim zaś życiu gospodarczemu. Rozstrzygnięcie to iść może tylko po linii interesów życia gospodarczego, bo linja ta jest linją rozwoju Państwa.

Rozstrzygnięcie to przynieść nam musi ustabilizowanie normalnych warunków rozwoju gospodarczego Państwa. Stabilizacja zaś przyniesie nam możność normalnej współpracy ze światem.

W pierwszym etapie nadchodzących rozstrzygnięć decydować będzie rzucony do urny wyborczej głos szarego obywatela. Rzucenie tego głosu — to obowiązek każdego, bowiem bierność społeczeństwa może tylko odsunąć chwilę decydującego momentu, nie może zaś odwrócić kierunku życia, który zależny jest od naszej przeszłości, od tego, co jest dzisiaj u nas, i od tego, co jest i co się dzieje gdzieindziej. Nawet chwilowy błąd głosujących nie odwróci linii rozwojowej życia, ale może zato powstrzymać tempo rozwoju Państwa, może przysporzyć mu strat, których w dzisiejszym międzynarodowym wyścigu pracy trudno jest powetować.

Dlatego obowiązkiem życia gospodarczego jest dołożyć starań, by błąd nie był popełniony. A linja interesu Państwa i linja interesu życia gospodarczego są zbieżne i wyraźne.

Stefan Starzyński

BANK ROZRACHUNKOW MIĘDZYNARODOWYCH

BANK Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei powstał w maju 1930 r., a w czerwcu nawiązał bezpośrednie stosunki z Bankiem Polskim, zapraszając go do udziału w podpisaniu kapitału akcyjnego. Wkrótce potem B. R. M. rozpoczął za pośrednictwem Banku Polskiego również lokowanie części swych aktywów w walucie złotowej na rynku polskim, przyczem transakcje te wykazują wzrastające z miesiąca na miesiąc rozmiary. Działalność B. R. M. staje się przeto dla nas — poza jej ogólnem znaczeniem — również i przedmiotem bezpośredniego zainteresowania. Czteromiesięczny okres istnienia B. R. M. jest jeszcze zbyt krótki, aby mógł posłużyć do krytycznego omawiania całości kształtu jego doniosłych zadań ogólnych lub też skutków jego oddziaływania na poszczególne rynki pieniężne. Ograniczyć się przeto musimy narazie do scharakteryzowania metod jego pracy oraz przyjętych przez niego zasad kooperacji z bankami emisyjnymi. Ogólna ta charakterystyka da jednocześnie pogląd na to, w jakich formach odbywa się obecnie jego współpraca z Bankiem Polskim i w jakim kierunku współpraca ta będzie się mogła w przyszłości rozwijać.

Bank Rozrachunków Międzynarodowych powstał — jak wiadomo — w wyniku rokowań międzynarodowych, mających na celu uregulowanie sprawy niemieckich ośrodków wojennych. Sprawa ta dała niejako zewnętrzną sposobność dla stworzenia instytucji, której potrzebę — pojętą znacznie szerzej — już uprzednio odczuwano. Dlatego też odrazu w statucie nadano bankowi zakres działania bardzo szeroki, traktując sprawę odszkodowań tylko jako jedno z licznych zagadnień, któremi Bank ma się zająć. Na pierwsze zaś miejsce wysunięto sprawę współpracy banków emisyj-

nych, co wynika wyraźnie ze sposobu sformułowania zadań Banku, ujętych w art. 3 statutu, który brzmi:

„Celem Banku jest: popierać współpracę banków centralnych i stwarzać nowe ułatwienia międzynarodowych transakcyj finansowych; działać jako mandatarz (trustee) lub jako wykonawca w dziedzinie międzynarodowych rozrachunków finansowych, powierzonych Bankowi w myśl układów, zawartych ze stronami zainteresowanemi”.

Mając za główne zadanie popieranie współpracy banków emisyjnych, musi ją B. R. M. oprzeć na jednolitej wspólnej podstawie, jaką stanowi stabilizacja poszczególnych walut na podstawie złota. B. R. M. pracuje tylko z krajami o uregulowanych stosunkach walutowych, dlatego też jego wstępem niejako zadaniem jest pomoc przy dokonaniu stabilizacji walut w krajach, które jej dotychczas nie przeprowadziły (Jugosławia, Hiszpanja, Portugalia, e.w. kraje Ameryki Południowej) Wprawdzie już przy reformach walutowych, przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat w szeregu państw (Belgja, Polska, Włochy, Rumunja), mieliśmy przykłady kooperacji międzynarodowej, wyrażające się w przyznawaniu przez zorganizowane ad hoc grupy banków emisyjnych kredytów redyskontowych bankowi emisyjnemu kraju, przeprowadzającego reformę walutową. Zorganizowanie takich grup w każdym poszczególnym wypadku było jednak dość trudne, faktyczna możliwość wykorzystania przyznanych kredytów uzależniona od szeregu uciążliwych warunków technicznych, tak iż — o ile nam wiadomo — w żadnym wypadku nie doszło do faktu wykorzystania przyznanych kredytów, których rola sprowadziła się tem samem do znaczenia raczej psychicznego.

B. R. M. będzie mógł swe zadanie w tej dziedzinie spełnić w sposób znacznie prostszy i, niewątpliwie, bardziej realny. Dlatego też dla Banku Polskiego zastąpienie kredytu redyskontowego, przyznanego mu w 1927 r. przez grupę 14 banków emisyjnych, możliwością redyskontowania swego portfela w B. R. M. stanowi zmianę o doniosłym znaczeniu praktycznym, szczególnie ważną przez to, że kredyty w grupie banków emisyjnych były ograniczone do dwuletniego okresu, następującego bezpośrednio po stabilizacji, podczas gdy współpraca z B. R. M. z natury rzeczy będzie miała charakter stały.

Zadania bowiem B. R. M. w stosunku do banków emisyjnych nie mogą się ograniczyć do pomocy przy przeprowadzeniu i utrwaleniu samej stabilizacji waluty, lecz obejmują daleko szerszy zakres—zorganizowania stałej współpracy w dziedzinie obrotów kapitałów między poszczególnymi krajami.

B. R. M. jest bankiem centralnym dla banków emisyjnych poszczególnych państw. Podobnie, jak w obrębie granic danego państwa bank emisyjny jest przede wszystkim bankiem banków, mającym za zadanie regulowanie obiegu pieniężnego i obrotu kapitałów w danym kraju, tak B. R. M. jest niejako nadbudową dla poszczególnych banków emisyjnych, działającą w płaszczyźnie międzynarodowej, mającej zatem na celu regulowanie obrotu kapitałów poprzez granice poszczególnych państw czy systemów walutowych. W jednym natomiast bardzo zasadniczym punkcie podstawy działalności B. R. M. różnią się od podstaw banków emisyjnych: B. R. M. nie posiada prawa emisji środków obiegowych, natomiast jego środki obrotowe ograniczają się—tak, jak w każdym banku niebiletowym—do funduszy, powierzonych mu przez jego klientów, t. j. do wkładów. Suma zdobytych wkładów jest zatem podstawowym czynnikiem siły i znaczenia Banku; już w pierwszych miesiącach B. R. M. zdołał wykazać w tej dziedzinie bardzo pokaźne rezultaty, doprowadzając do końca września r. b. ogólną sumę wkładów do 1.600 miljn. fr. szw. Zebrane przez B. R. M. wkłady dzieli się na 2 zasadnicze grupy: wkłady obowiązkowe, przewidziane w umowie o powierzeniu B. R. M. funkcji powiernika dla spraw, związanych z odszkodowaniami niemieckimi, oraz wkłady dobrowolne. Wkłady obowiązkowe musi składać Rząd niemiecki, rządy państw, zainteresowanych w reparacjach, w specjalnych zaś rozmiarach Rząd francuski. Suma wkładów z tego źródła wynosiła dn. 30 września 300 miljn. fr. szw.; mają one dla Banku szczególne znaczenie przez to, że częściowo są nieoprocentowane, oraz przez to, że częściowo są złożone na terminy paromiesięczne, a nawet paroletnie.

Liczbowo znacznie większe są natomiast wkłady dobrowolne, które doszły już prawie do 1.300 miljn. fr. szw. i wykazywane są w bilansach banku w kilku grupach—w zależności od terminów wypowiedzenia. Wkłady takie przyjmuje B. R. M. tylko od banków emisyjnych. Jeżeli więc osoby trzecie, jakimi w tym wypadku są przede wszystkim rządy poszczególnych państw, posiadające znaczniejsze kwoty dewiz zagranicznych, pragną ulokować swe zapasy dewiz w B. R. M., mogą to uczynić tylko za pośrednictwem banku emisyjnego swego kraju. Dwa główne źródła składają się na dopływ tak znacznych sum: rezerwy dewizowe banków emisyjnych, opierających swój obieg pieniężny na pokryciu kruszcowo-dewizowym (m. in. również Bank Bolski lokuje w B. R. M. część swych rezerw

dewizowych), oraz zapasy dewizowe rządów niektórych państw, przeznaczone na regulowanie perjodycznie powracających zagranicznych płatności między państwowych. Dążąc do ześrodkowania u siebie możliwie dużej sumy wkładów, B. R. M. płaci od nich odsetki, które—przy uwzględnieniu płynności, panującej obecnie na wszystkich rynkach pieniężnych—uznać należy za wysokie; dochodzą one nieraz do poziomu, płaconego od takiego samego typu wkładów przez pierwszorzędne banki prywatne, a w niektórych wypadkach nawet je przewyższają. W dziedzinie tej wprowadził B. R. M. ponadto zasadę zupełnie nową: ustala wysokość oprocentowania tylko w zależności od terminu wypowiedzenia, nie zaś od rodzaju waluty, w której suma jest deponowana. A więc stopa dla wkładu z jednomiesięcznym wypowiedzeniem jest ta sama, bez względu na to, czy wkład jest dokonany w dolarach, funtach, markach niemieckich lub złotych. Wprowadzenie tej nowej zasady należy podkreślić jako pierwszy—może próbny—krok na drodze ku zmniejszeniu różnic między stopami dyskontowymi, panującymi na różnych rynkach; dążenie takie bowiem jest jednym z głównych zadań B. R. M.

W jaki sposób lokuje B. R. M. swe fundusze? Główne jego czynne operacje są wymienione w art. 22 statutu, który określa, że Bank ma, między innymi, prawo:

d) udzielać pożyczek bankom centralnym lub zaciągać pożyczki od nich pod zastaw złota, weksli i innych pierwszorzędnych efektów krótkoterminowych lub innych uznanych walorów;

e) dyskontować, redyskontować, kupować lub sprzedawać, indosując lub bez indosa, weksle, czeki i inne pierwszorzędne efekty krótkoterminowe włącznie z bonami skarbowymi i wszelkimi innymi krótkoterminowymi walorami państwowymi tego rodzaju, które są powszechnie przedmiotem transakcji na rynku;

h) dyskontować bankom centralnym efekty, pochodzące z ich portfeli, i redyskontować w bankach centralnych efekty, pochodzące z własnego portfela;

i) otwierać i utrzymywać rachunki bieżące lub terminowe w bankach centralnych.

Artykuł ten należy traktować łącznie z przepisem, zawartym w art. 20, a określającym, że „operacje Banku winny być zgodne z polityką monetarną banków centralnych krajów zainteresowanych. Zanim zostanie przedsięwzięta jakakolwiek operacja na danym rynku lub w danej walucie przez Bank lub na jego rachunek, Rada winna dać sposobność wyrażenia sprzeciwu przeciwko takiej operacji bankowi centralnemu lub bankom centralnym bezpośrednio zainteresowanym. W razie sprzeciwu, który należy zgłosić w stosownym terminie, ustalonym przez Radę, zamierzona operacja nie zostanie dokonana”.

W zasadzie zatem B. R. M. prowadzi wszystkie swoje operacje czynne na poszczególnych rynkach za pośrednictwem danego banku emisyjnego; jedynie w wyjątkowych wypadkach, gdy bank emisyjny ze względu na przepisy swego statutu lub z jakiegokolwiek innego powodu nie może sam przeprowadzić proponowanej transakcji, jednak uważa ją za pożyteczną lub co najmniej nie sprzeczną z jego polityką, może B. R. M., za zgodą banku emisyjnego, wejść w bezpośrednie stosunki z bankiem lub bankami prywatnymi danego kraju.

Postanowienie to oparte jest na założeniu, że właściwa organizacja każdego systemu walutowego oraz

regulowanie obiegu pieniężnego, a także dopływu kapitałów z zewnątrz — jest zadaniem banku emisyjnego każdego kraju. B. R. M. tych funkcji w żadnym razie nie może przejąć, dlatego też nie może i nie chce uzurpować sobie prawa oddziaływania na jakikolwiek rynek pieniężny bez zgody odpowiedzialnego za ten rynek czynnika, t. j. banku emisyjnego; rola jego natomiast redukuje się do udzielania bankom emisyjnym pomocy przy spełnianiu ich zadań. Z tak pojętego zadania B. R. M. wynika, że lokaty, umieszczane przez niego na poszczególnych rynkach pieniężnych, dokonywane są zawsze w walucie danego kraju, a więc w Londynie w funtach szterlingów, w Polsce w złocie i t. d. B. R. M. nie potrzebuje utrzymać w swym bilansie równowagi walutowej, co zresztą nie dałoby się pogodzić z jego podstawowymi zadaniami przesuwania kapitałów pieniężnych poprzez granice poszczególnych systemów walutowych. Wśród aktywów B. R. M. mogą się przeto znajdować — bez jakiegokolwiek formalnego lub liczbowego ograniczenia — należności we wszystkich prawnie stabilizowanych walutach: weksel złotowy z żyrem Banku Polskiego jest dla B. R. M. pod względem formalnym równie odpowiednią lokatą, jak weksel dolarowy z żyrem Federal Reserve Banku.

Przy wyborze formy dla swych operacji czynnych posiada B. R. M. — jak widać z przytoczonych przepisów — dużą swobodę; w praktyce największą rolę odgrywają: kupno akceptów bankowych, weksli handlowych, bonów lub weksli skarbowych oraz lokaty na rachunkach terminowych w bankach centralnych. Naczelną zasadą przy dokonywaniu lokat musi być — podobnie jak w bankach prywatnych, czerpiących swe fundusze z wkładów — przestrzeganie zasad płynności, tak, aby możliwość zwracania wkładów w razie ich wypowiedzenia była zawsze zapewniona.

Druga zasada, kierująca działalnością B. R. M., wpływa z jego dążenia do zmniejszania wahań kursu walut (w obrębie złotych punktów) oraz zmniejszania różnic między stopami procentowymi, panującymi na poszczególnych rynkach. Z zadań tych wynika, że naturalną tendencją B. R. M. będzie przesuwanie kapitałów w następujących kierunkach: z krajów o niższej do krajów o wyższej stopie procentowej oraz z krajów, których waluta chwilowo posiada disagio, t. zn. jest bliską dolnego punktu złotego, do krajów, których waluta stoi wysoko, t. j. zbliża się do górnego punktu złotowego.

Umieszczając część swych funduszy na rynku o stosunkowo wysokiej stopie procentowej, przyczynia się B. R. M. do wywołania na nim większej płynności i stworzenia warunków dla obniżenia stopy, t. j. zbliżenia jej poziomu do innych rynków. Odwrotnie — gdy z tego rynku wycofuje sumy, uprzednio na nim umieszczone, wywołuje zmniejszenie podaży kapitałów i zżytkową tendencję stopy procentowej. Jeżeli wycofanie takie następuje w szybkim tempie, a dany rynek nie posiada dostatecznie ścisłego kontaktu z rynkami zagranicznymi, aby wycofane przez B. R. M.

sumy zastąpić dopływem kapitałów w innej drodze — nastąpić może na rynku tym zbyt gwałtowne, a zatem niepożądane skurczenie obiegu. B. P. M. zmuszony do takiego postępowania, np. w razie zmniejszenia się jego własnych funduszy, t. j. umieszczonych u niego wkładów, mógłby znaleźć się łatwo w przymusowym położeniu, w którym zamiast ułatwiać — utrudniałby spełnianie przez bank emisyjny danego kraju jego zadania, polegającego na przeciwdziałaniu zbyt nagłym i gwałtownym zmianom na rynku pieniężnym.

Dla uniknięcia takiego niebezpieczeństwa B. R. M. musi — szczególnie w pierwszym okresie swego istnienia — zachowywać przy dysponowaniu swymi funduszami daleko posuniętą ostrożność, i to tem większą, o ile chodzi o lokaty na rynkach, posiadających stosunkowo małą płynność, t. j. słabo rozwinięte stosunki kredytowe z zagranicą.

Z przesłanek powyższych należy wyprowadzić wniosek, że rozmiary lokat, dokonywanych przez B. R. M. na danym rynku pieniężnym, są — poza innymi czynnikami — również zależne od organizacji tego rynku: dostateczna ilość krótkoterminowych obligów o bezwzględnej pewności, do której to kategorii należy zaliczyć przedewszystkiem akcepty bankowe lub weksle skarbowe, zapewnienie dla obligów tych pojemnego rynku oraz stałej możliwości redyskonta w banku emisyjnym, istnienie wielkich i sprawnie pracujących instytucji bankowych o dużej zdolności kredytowej — są naturalnymi warunkami ścisłej współpracy B. R. M. z danym rynkiem. Brak lub słaby rozwój takich warunków nie uniemożliwia, oczywiście, B. R. M. kontaktu z danym rynkiem, zmniejsza natomiast organiczną zdolność do wykorzystania wszelkich możliwych form współpracy z B. R. M.

Jak widać z ogłaszanych bilansów, z których ostatni zamyka się w końcu września sumą przeszło 1.700 miljn. fr. szw., B. R. M. zdołał w ciągu pierwszych 4 miesięcy swego istnienia rozwinąć bardzo pokaźnie zakres swych operacji kredytowych. Natomiast Bank nie rozpoczął jeszcze czynności o znaczeniu techniczno-walutowem, nie kupuje i sprzedaje złota i dotychczas nie stworzył podstaw do obrotu clearing'owego złotem, przewidzianego w art. 24 jego statutu, mówiącym że Bank może „utrzymywać złoto w depozycie na rachunkach banków centralnych, przyczem złoto to mogłoby być na ich zlecenie przepisywane z jednego rachunku na drugi, oraz otwierać rachunki, umożliwiające bankom centralnym zamianę ich aktywów z jednej waluty na inną”.

Przeprowadzenie zasad, ujętych w tym artykule, wywoła doniosłe zmiany w dziedzinie międzynarodowych obrotów pieniężnych i wysuwa problemy, dotyczące najbardziej zasadniczych podstaw działalności banków emisyjnych. Wobec doniosłości tego zagadnienia, zrozumiałe jest, że B. R. M. zamierza przystąpić do jego realizacji dopiero po szczegółowem przygotowaniu.

Zygmunt Karpiński

ŻYCIĘ GOSPODARCZE

— W dn. 16 października r. b. w godzinach popołudniowych Pan Prezydent Rzeczypospolitej Prof. Ignacy Mościcki przyjął w obecności Pana Ministra Przemysłu i Handlu Kwiatkowskiego Redaktora Naczelnego naszego Tygodnika P. Czesława Pechego, który doręczył Panu Prezydentowi artystyczny egzemplarz wydanego pod jego redakcją dzieła p. t.: „Kronika o polskim morzu”.

RUCH TURYSTYCZNY W LATACH 1923 — 1928. — Polska przedstawia ciekawy obiekt turystyczny, zwłaszcza dla turystów z krajów bałtyckich i skandynawskich, jak: Estonii, Łotwy, Litwy, Finlandji, Niemiec Północno - Wschodnich, Szwecji, Danji, które — z wyjątkiem Szwecji i częściowo Finlandji — są niemal zupełnie pozbawione terenów górskich, posiadają zaś ludność o wysokiej kulturze sportowej. Polska ze względu na bliskie sąsiedztwo oraz jako kraj niskich cen stać się może naturalnym terenem wycieczkowym dla ludności tych państw.

Ruch turystyczny z państw bałtyckich i skandynawskich do Polski, pomimo braku odpowiedniej propagandy, rozwija się pomyślnie. Dowodem tego służy ilość wiz, wystawionych przez konsulaty R. P. za poszczególne lata, a mianowicie:

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Estonja	234	180	275	184	1.512	1.404
Finlandja	261	413	366	451	—	780
Łotwa	3.994	3.943	3.810	5.541	5.693	6.117
Szwecja	311	—	510	600	759	3.590
Danja	765	380	404	681	898	1.062

Razem: 5.565 4.916 5.365 7.456 8.862 12.953

	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Niemcy	51.605	41.289	66.653	109.948	143.500	122.938
Rumunja	16.721	10.263	13.076	14.065	20.500	25.230
Czechosłowacja	21.924	16.197	14.439	13.003	15.955	9.531
Austrja	19.154	16.306	15.483	15.749	15.634	17.492
Francja	472	2.151	2.462	2.549	4.855	5.091
Węgry	1.655	2.040	1.908	1.757	2.286	2.243
Anglja	2.109	1.442	1.276	1.243	2.337	2.574
Rosja	297	1.947	3.446	4.017	9.504	9.462
Włochy	515	702	594	728	811	969

Razem 9 państw:	114.452	92.337	119.337	153.059	215.382	195.530
Inne państwa:	11.185	13.805	13.462	25.430	17.391	21.752

Wydano wiz ogółem:	125.637	106.142	132.799	178.489	232.773	217.282
Stosunek wiz, wydanych obywatelom 9 wymienionych państw, do ogólnej ilości wydanych wiz	91%1	87%0	90%0	86%0	92%5	90%0

Jak wynika z liczb przytoczonych, największa liczba cudzoziemców, odwiedzających Polskę, pochodzi z Niemiec, Rumunii, Czechosłowacji, Austrii, Francji, Węgier, Anglii, Rosji i Włoch. Udział ludności tych państw w ruchu obcych waha się około

Liczny kontyngent turystów najbardziej pożądanym, t. j. Amerykanów i Polaków amerykańskich, dostarczyć nam mogą co roku, przy odpowiedniej propagandzie — Stany Zjednoczone Am. W latach: 1927 i 1928 ilość wiz, wystawionych przez konsulaty R. P. w Stanach Zjednoczonych, uległa zmniejszeniu w porównaniu z latami ubiegłymi. Jest to, niewątpliwie, zjawisko ujemne. Tłomaczy się ono niemal wyłącznie brakiem na miejscu odpowiednio zorganizowanego aparatu propagandowego.

Ilość wiz na wjazd do Polski, wydanych przez konsulaty R. P. w Stanach Zjednoczonych, za poszczególne lata przedstawia się, jak następuje:

1923 r.	2.534	1926 r.	3.369
1924 „	2.905	1927 „	1.782
1925 „	3.958	1928 „	1.145

Brak odnośnych liczb za rok 1929 nie pozwala na zorientowanie się w rozwoju tego ruchu w okresie trwania Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Sądzić należy, że liczba obywateli amerykańskich, którzy w 1929 r. zwiedzili Polskę, jest wyższa od liczb z lat ubiegłych.

Największą liczbę turystów dostarczają Polsce kraje Europy Środkowej i Zachodniej. Jest to zjawisko typowe niemal dla wszystkich państw europejskich, gdyż ludność krajów sąsiadujących, szczególnie z okolic pogranicznych, najczęściej nawzajem się odwiedzają.

Ilość wiz na wjazd do Polski, wydanych przez konsulaty R. P. w poszczególnych ważniejszych państwach europejskich za ubiegłe lata, przedstawia się, jak następuje:

90% ogólnej liczby cudzoziemców, odwiedzających Polskę, przy czem zauważyć należy, że przeszło połowę cudzoziemców przyjeżdżających do Polski, stanowią obywatele Niemiec.

A. R.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

PRZEMYSŁ WĘGLOWY W 1929 R. — Rok 1929 był dla przemysłu węglowego całego świata rokiem nadzwyczaj pomyślnej konjunktury. Światowe wydobycie węgla powiększyło się w tym roku o 6%1 w porównaniu z rokiem poprzednim i osiągnęło niebywałą dotychczas kwotę 1.321 miljn. tonn. We wzroście wydobycia przyjął udział zarówno Ameryka, zwłaszcza

Stany Zjednoczone, gdzie wydobyto 549·8 miljn. t — wobec 520·1 miljn. t w 1928 r., t. j. o 5·7% więcej, jak i Europa, której wydobycie wyniosło 638·3 miljn. t, czyli o 8·2% więcej niż w roku poprzednim (590·0 miljn. t). Przyczyny jednak, które spowodowały wzrost wydobycia, były dla Ameryki i Europy zupełnie różne: w Ameryce bowiem zwykła wydobycia węgla znajdowała się w ścisłym związku z ogólną wysoką konjunkturą gospodarczą, która dopiero w końcu roku zaczęła się załamy-

wać, wówczas gdy w Europie przy panującej, za wyjątkiem Francji i Belgii, ogólnie słabej konjunkturze gospodarczej, wzrost wydobycia był głównie spowodowany nadzwyczaj surową zimą.

Również i w Polsce, pomimo pogłębiającej się w ciągu całego 1929 r. depresji gospodarczej, konjunktura dla przemysłu węglowego kształtowała się w ciągu całego roku bardzo pomyślnie.

Wydobycie węgla osiągnęło w 1929 r. rekordową, jak dotychczas, wysokość 46,236.037 t, czyli wobec 40,616.384 t w 1928 r. powiększyło się o 13,84% i pierwszy raz przekroczyło wydobycie przedwojenne o 12,85%. Po raz pierwszy też zostało przekroczone wydobycie przedwojenne w rej. śląskim (o 7,03%), bowiem w rejonach: dąbrowskim i krakowskim wydobycie było wyższe od przedwojennego już oddawna, przyczem w 1929 r. różnica ta wynosiła: w rej. dąbrowskim 31,22%, a w krakowskim 44,33%.

Ogólny zbył węgla z kopalń (bez zużycia na cele własne i deputaty), stale się powiększając w ciągu lat ostatnich, osiągnął w 1929 r. 41,493.530 t, a więc w stosunku do 1928 r. wzrósł bardzo znacznie, a mianowicie o 12,24%. Ze zbytu ogólnego — 27,122.684 t zostało umieszczone na rynku krajowym, a 14,370.846 t wywieziono zagranicę. W porównaniu z 1928 r. zbył w kraju powiększył się o 3,562.146 t, czyli o 15,12%, eksport zaś — o 964.081 t, czyli o 7,19%. W 1929 r. zbył w kraju stanowił 65,37% a eksport 34,63% ogólnego zbytu, gdy w 1928 r. odpowiednio: 63,73% i 36,27%.

Wzrost zbytu węgla na rynku krajowym nastąpił w głównej mierze wskutek powiększenia się zapotrzebowania węgla na opał domowy (o 23,32%), następnie przez koleje (o 22,05%) oraz instytucje miejskie i państwowe (o 35,29%). Zapotrzebowanie bowiem przemysłu, wyższe w porównaniu do 1928 r. o 8,5%, pozostało, za wyjątkiem koksarni, brykietarni oraz przemysłów: solnego, obróbczego, garbarskiego i przetworów zwierzęcych, wskutek panującej depresji gospodarczej, prawie na poziomie roku poprzedniego, a dla przemysłów: naftowego, cementowego i gazowni — spadło nawet poniżej tego poziomu. Przytem należy uwzględnić, że na kształtowanie się zbytu węgla wpływały w 1929 r. pewne specjalne czynniki, wskutek których odbiorcy porobili niezwykle duże zapasy. Najważniejszym z tych czynników była obawa równie ostrej zimy, jak poprzednia; w mniejszym stopniu wpłynęły takie okoliczności, jak mająca nastąpić i rzeczywiście wprowadzona od dn. 1 X 1929 r. wyższa taryfa kolejowej oraz groźba strajku górników podczas ich walki o płace.

Zapotrzebowanie przemysłu w 1929 r. wynosiło 53,16% całego zbytu węgla wobec 56,41% w 1928 r. W zaopatrzeniu rynku krajowego w węgiel w 1929 r. uczestniczył rejon śląski w 71,11%, rejon dąbrowski — w 20,14% i rej. krakowski — w 8,75%.

Zużycie węgla w Polsce na głowę ludności, nie wliczając zużycia własnego kopalń i deputatów, wynosiło w 1929 r. 907 kg wobec 797 kg w 1928 r., łącznie z powyższem zużyciem zaś 1.030 kg wobec 902 kg.

Wywóz węgla zagranicę w 1929 r. w porównaniu do 1928 r. wykazał w grupie państw sukcesyjnych wzrost do Austrii i Węgier, a znaczne zmniejszenie do Czechosłowacji. W grupie krajów północnych zwiększenie eksportu nastąpiło do: Norwegii, Danii, Łotwy, Kłajpedy i Estonii, spadek zaś — do: Szwecji, Finlandji i Litwy. Co się tyczy innych krajów, to przede wszystkim zaznaczył się wzrost eksportu do: Francji, Włoch, Holandji, Szwajcarii i Islandji, a z rynków pozaeuropejskich — Brazylii, zmniejszył się zaś wywóz do: Jugosławii, Rumunii i Belgii. Podniósł się też wywóz do W. M. Gdańska oraz wywóz węgla okrętowego. W stosunku do całego wywozu, wywóz do krajów północnych stanowił 42,98% (wobec 46,21% w 1928 r.), wywóz do państw sukcesyjnych — 35,23% (wobec 34,73% w 1928 r.).

Chociaż eksport węgla w 1929 r. osiągnął prawie poziom z 1926 r., wyjątkowo wysoki skutek ówczesnego strajku angielskiego, to jednak należy stwierdzić, że pomyślnie konjunktury i a zagranicznych rynkach węglowych w 1929 r. nie zostały przez polski przemysł węglowy należycie wykorzystane, co szczególnie zaznaczyło się we wstrzymaniu się ekspansji wywozowej na rynkach północnych. Przyczynił się do tego szereg okoliczności, z których najgłośniejszą jest nadal niedorozwój komunikacji pomiędzy zagłębieniem węglowem a portami polskimi oraz brak taboru kolejowego, poniekąd zaś zamknięcie portów w I kwartale 1929 r., jak też konieczność zaopatrzenia przedewszystkiem rynku wewnętrznego, na którym brak węgla, wskutek nadzwyczaj silnych mrozów, w początku roku doszedł do prawie katastrofalnych rozmiarów. To też wynikiem dobrej konjunktury na rynkach północnych była jedynie poprawa również na tych rynkach cen na węgiel, które, zwyżkując, doszły fob Gdańsk — Gdynia do poziomu 17/3 sh w końcu roku wobec 13/0 sh w początku roku. Nie ulega wątpliwości, że w poprawie tej pewną rolę odegrały toczące się pertraktacje pomiędzy przemysłowcami węglowymi angielskimi i polskimi w sprawie porozumienia węglowego, a poniekąd i odbyta konferencja eksporterów węgla polskiego z importerami krajów skandynawskich, na której między innymi sprawami unormowane zostały warunki dostawy. Pertraktacje w sprawie porozumienia węglowego jednak do definitywnych rezultatów nie doprowadziły. Nie dały też realnych wyników prace Komitetu Ekonomicznego Ligi Narodów, który w początku 1929 r. specjalnie zajmował się sprawą międzynarodowego porozumienia i zażegnania kryzysu węglowego. Nie ziściły się też w 1929 r. nadzieje polskich przemysłowców węglowych na zawarcie traktatu handlowego z Niemcami, który dla polskiego przemysłu węglowego byłby korzystny — ze względu na uzyskanie dość pojemnego i rentownego rynku zbytu.

Odpowiednio do zwiększenia w 1929 r. wydobycia węgla wzrosła załoga robotnicza kopalń. Liczba bowiem przeciętnie zatrudnionych robotników w 1929 r. stanowiła w końcu roku 135.289 wobec 119.413 w początku roku, czyli powiększyła się o 13,30%. Jednocześnie, oczywiście, zmalało bezrobocie w górnictwie do 2,341 osób, zarejestrowanych na dzień 31 grudnia, co w porównaniu ze stanem w tymże dniu poprzedniego roku stanowi spadek o 68,44%. W ostatnim kwartale dał się przejściowo odczuć nawet pewien brak wykwalifikowanych górników.

Dość raptowny wzrost liczby robotników, szczególnie w ostatnim kwartale, jak też względne zwiększenie się robót przygotowawczych wskutek wyczerpywania się ich rezerwy, wpłynęły na pewne, chociaż nieznaczne, zmniejszenie się przeciętnego wydobycia (wydajności) na 1 robotniko-dniówkę, które dla całego Państwa wynosiło 1.265 kg w grudniu — wobec 1.289 kg w styczniu 1929 r.

Intensywniejsza praca przemysłu węglowego w 1929 r. spowodowała dalsze zmniejszenie się liczby t. zw. świątówek, t. j. dniówek opuszczonych wskutek przymusowego wstrzymania wydobycia, które w stosunku do liczby dniówek odrobionych wynosiły 0,94% wobec 3,28% w 1928 r., powodując jednocześnie wzrost liczby dniówek nadliczbowych do 8,50% w stosunku do dniówek odrobionych (wobec 7,30% w 1928 r.).

Zarobki robotnicze w ciągu 1929 r. uległy znacznej dalszej poprawie. W związku z podwyżką płac w rej. śląskim z dniem 1 marca o 5% i z dniem 15 września o 4%, w rejonach zaś dąbrowskim i krakowskim od dn. 1 marca i dn. 2 kwietnia przeciętnie o 5,5% i od dn. 1 października o 5,37%, zarobek całkowity na dniówkę opłaconą przeciętnie dla całej załogi podniósł się przeciętnie za cały rok w rej. śląskim do zł 9,87 wobec zł 8,83 w 1928 r., czyli o 11,78%, w rej. dąbrowskim do zł 8,59 wobec zł 7,81, czyli o 9,99%, i w rej. krakowskim

do zł 7'66 wobec zł 6'89, czyli o 11'18%. Jednocześnie wskutek niżki kosztów żywności zarobki realne wzrosły w ciągu 1929 r. znacznie więcej. Poza tem została wprowadzona od dn. 15 listopada 1929 r. na Górnym Śląsku nowa umowa taryfowa znacznie korzystniejsza dla robotników.

Naskutek podniesienia płac i ze względu na konieczność przeprowadzenia niezbędnych inwestycji zostały za zgodą Rządu podniesione przez konwencję węglową od dn. 1 kwietnia 1929 r. ceny węgla na rynku krajowym przeciętnie dla różnych sortymentów o około 5%. W porównaniu do innych państw węglowych wewnętrzne ceny węgla loco kopalnia w Polsce były jednak nadal i w 1929 r. najniższe.

Z dniem 1 października 1929 r. weszła w życie nowa taryfa kolejowa, przyczem taryfy wewnętrzne dla węgla z rejsłaskiego i dąbrowskiego zostały podwyższone średnio o około 18%, a rej. krakowskiego o około 14%. Dotyczy to wszelkich sortymentów węgla, prócz mialu węglowego, na który taryfa dla przesyłek ze wszystkich rejonów została podwyższona o 42% dla pozostając jednak o 10% niższa niż dla innych sortymentów węgla. Przy przewozie mialu z ulg specjalnych w wysokości 20% korzystają fabryki związków azotowych i huty żelazne b. zaboru rosyjskiego. Celem podniesienia zużycia węgla na kresach wprowadzona została ulgowa taryfa o jednakowej opłacie dla przesyłek na odległości powyżej 500 km.

Pozostawiając bez zmiany poprzednie węglowe taryfy eksportowe na Gdańsk-Gdynię w wysokości zł 7'20 od tonny, nowa taryfa wprowadziła szereg udogodnień, mających na względzie możliwości ewentualnego eksportu węgla do Niemiec i przez nie. Tak, dla węgla, eksportowanego przez Dęblin-Grajewo do Prus Wschodnich w przesyłkach w składzie całych pociągów i w ilościach co najmniej 600 t w jednym i z jednej kopalni, ustalona została jednakowa stawka zł 11 od tonny, a przy eksporcie na Szczecin przez Drawski Młyn lub Poznań-Tama Garbarska — stawka w wysokości zł 7'20 od tonny. Tej samej wysokości stawkę wprowadziła nowa taryfa przy eksporcie na Tczew.

W dziedzinie związkowych taryf w ciągu 1929 r. uzupełniono i rozbudowano związkową taryfę polsko-austriacką i polsko-węgierską przez włączenie całego szeregu stacyj odbiorczych, jak również międzynarodową taryfę związkową do niektórych włoskich portów adriatyckich. Dwukrotnie też ulegała zmianie związkowa taryfa polsko-czeskosłowacka.

Dalsze znaczne postępy wykazały w 1929 r. koksownie polskie, kontynuując swój program inwestycyjny i dążące do zadośćuczynienia pod względem ilościowym i jakościowym potrzebom rynku krajowego, szczególnie zaś hutnictwa żelaznego. Produkcja koksu w 1929 r. osiągnęła rekordową, jak dotychczas, kwotę 1,858,052 t, czyli wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 11'4%. Konjunktury dla zbytu koksu kształtowały się w 1929 r. również pomyślnie. Zbyt koksu z koksiarń na rynek krajowy stanowił 89'58% ogólnego zbytu i wynosił 1,639,543 t, t. j. powiększył się o 11'44% w porównaniu z 1928 r. (1,471,207 t), przyczem głównym odbiorcą (około 60%) pozostał przemysł żelazny. Eksport koksu pozostał w 1929 r. prawie na poziomie z roku poprzedniego i wynosił 190,652 t, co stanowi 10'42% w stosunku do ogólnego jego zbytu. Główniejszymi odbiorcami były i nadal następujące kraje: Austria, Rumunia, Węgry i Jugosławia, a obok tego W. M. Gdańsk. Liczba zatrudnionych w koksowniach robotników wzrosła w związku z powiększeniem produkcji do 2,380, t. j. o 6'06% w stosunku do roku poprzedniego.

Odpowiednio do wzrostu produkcji koksu wzrosła też w zestawieniu z 1928 r. produkcja niektórych ubocznych produktów przy koksowaniu, a mianowicie smoły surowej do 87,884 t, t. j. o 9'26%, benzolu surowego i jego pochodnych do 23,070 t, t. j. o 9'12%, zmniejszyła się natomiast produkcja pozostałych przetworów: paku wyprodukowano 11,894 t, t. j. o 2'39% mniej

w porównaniu z 1928 r., olejów smołowych 6,423 t, czyli o 4'62% mniej, i siarczanu amonu 36,145 t, t. j. o 1'57% mniej.

Wskutek zwiększonego wydobycia węgla kamiennego, a więc i większej ilości mialu, którego zbywająca ilość, z powodu mniejszego niż zapotrzebowania ze strony pewnych gałęzi przemysłu, była dość znaczna, wytwórczość brykietów w poważnie wzrosła w 1929 r., a mianowicie do 354,783 t, t. j. o 34'20% w stosunku do 1928 r., osiągając, jak dotychczas, najwyższy poziom. Zbyt ogólny brykietów, wynoszący 357,369 t, przekroczył nawet nieco ich produkcję, co wpłynęło na zmniejszenie się zapasów. Zbyt na rynku krajowym (w 92% dla kolei żelaznych) stanowił 96'25% ogólnego zbytu, eksport — 3'75%. Liczba robotników, zatrudnionych w brykietniach, wynosiła w 1929 r. 251, wobec 187 w 1928 r., t. j. wzrosła o 34'22%.

Wydobycie węgla brunatnego w 1929 r. pozostało na poziomie 1928 r., ograniczając się, jak w szeregu lat poprzednich, wyłącznie do okręgu częstochowskiego. Zbyt węgla brunatnego (na rynek krajowy) wynosił 71,069 t, t. j. w porównaniu z 1928 r. wzrósł zaledwie o 2'63%.

Panująca w Polsce w 1929 r. depresja gospodarcza i brak kapitałów wpłynęły hamująco na wykonanie w zamierzonym zakresie dalszej rozbudowy linii kolejowej, łączącej zagłębie węglowe z portami polskimi. Praca w tym kierunku jednak była w miarę możliwości kontynuowana i zakończenia robót na odcinku Bydgoszcz — Gdynia należy się spodziewać w I połowie 1931 r. Posunęły się też roboty na linii Herby — Inowrocław.

Znacznie intensywniej postępowała w 1929 r. rozbudowa portu w Gdyni oraz urządzeń przeładunkowych w Gdańsku.

Maksymalny miesięczny przeładunek węgla w obydwóch tych portach wynosił w 1929 r. 781,858 t (w maju) wobec 707,399 t maksimum w 1928 r. (w październiku). Poważnie wzrósł miesięczny przeładunek węgla w porcie gdyńskim, osiągając w 1929 r. maksymalną wysokość 258,165 t wobec 192,396 t w 1928 r. Najwyższy miesięczny przeładunek węgla w porcie gdańskim wynosił w 1929 r. 540,667 t — wobec 551,187 t w 1928 r. Roczny przeładunek węgla kamiennego w obydwóch portach w 1929 r. wyniósł 7,777,307 t — wobec 7,259,570 t w 1928 r., t. j. zwiększył się o 7'13%, przyczem w Gdyni wynosił 31'47% wobec 24'32%, w Gdańsku — 68'53% wobec 75'68% w 1928 r.

Inż. A. Stein

EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W I POŁOWIE PAŹDZIERNIKA 1930 R. wyniósł 649 tys. tonn i w porównaniu z przeciętną za połowę września przy tej samej ilości dni roboczych zwiększył się o 48 tys. t. Wzrost eksportu miał miejsce tylko z rejonu śląskiego, skąd wywieziono 554 tys. t, t. j. o 53 tys. t więcej, a z rejonu dąbrowskiego wywieziono 96 tys. t, a zatem o 5 tys. t mniej w porównaniu z przeciętną za połowę września.

Na rynki północne wywieziono 280 tys. t, t. j. o 3 tys. t mniej (do Szwecji spadek o 46 tys. t, do Norwegii wzrost o 28 tys. t), do państw snkcesyjnych 208 tys. t, a zatem o 35 tys. t więcej (do Austrii wzrost o 31 tys. t), do innych krajów 111 tys. t, t. j. o 23 tys. t więcej (do Włoch wzrost o 20 tys. t) w porównaniu z przeciętną za połowę września. Eksport węgla do Gdańska zwiększył się o 7 tys. t i wynosił 22 tys. t. Ilość wywiezionego węgla okrętowego zmniejszyła się o 14 tys. t, wynosząc 28 tys. t.

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę (łącznie z węglem okrętowym) w okresie 1 — 15 października wynosiła ok. 50 tys. t, przyczem z rejonu śląskiego stanowiła ok. 43 tys. t, a z rejonu dąbrowskiego ok. 7 tys. t.

W porównaniu z przeciętną półmiesięczną wywozu w październiku lat ubiegłych wywóz w I połowie października r. b. wykazuje niżkę w stosunku do 1929 r. (746 tys. t), pokrywa się prawie z 1928 r. (655 tys. t) i przewyższa znacznie 1927 r. (539 tys. t).

PRZEMYSŁ NAFTOWY

STAN PRZEMYSŁU NAFTOWEGO W SIERPNIU 1930 R.) — Sytuacja w przemyśle naftowym w sierpniu polepszyła się nieco. Produkcja ropy naftowej w głównym zagłębiu naftowym (Borysław-Tustanowice-Mrażnica) wzrosła. Również znacznie powiększyło się wydobycie ropy w okręgu jasielskim. Ruch przeróbczy w zakładach rafineryjnych utrzymał się na dość wysokim poziomie, niższym jednak niż przeciętny miesięczny poziom w r. ub. Konsumpcja produktów naftowych w kraju powiększyła się znacznie w porównaniu z miesiącem poprzednim i przewyższa przeciętną konsumpcję miesięczną r. ub. Eksport produktów naftowych obniżył się w porównaniu z miesiącem poprzednim i pozostał na poziomie znacznie niższym niż przeciętny eksport miesięczny w r. ub.

Wydobycie ropy w sierpniu wynosiło (według danych tymczasowych — w tonnach):

Okrąg	Sierpień 1930	Lipiec 1930	Czerwiec 1930	Sierpień 1929
Jasło	7.200	6.894	6.842	6.301
Drohobycz	45.672	45.118	42.384	46.699
Stanisławów	4.093	4.118	3.912	4.090
Razem:	56.965	56.130	53.138	57.090

Z tych ilości przypadło w okręgu górniczym drohobyckim (dane za sierpień r. b. przybliżone):

	Sierpień 1930	Lipiec 1930	Sierpień 1929
Ropa marki Borysław . .	38.465	38.032	39.928
„ marek specjalnych	7.207	7.086	6.771

Przeciętne dzienne wydobycie ropy w Borysławiu wynosiło zatem 1.240 t (w lipcu 1.226 t, w sierpniu 1929 r. 1.288 t).

Zwiększenie się produkcji ropy w Borysławiu powstało dzięki znacznemu wzrostowi wydobycia w niektórych otworach, zwłaszcza w Mrażnicy, oraz utrzymaniu się produkcji, dowieconej w poprzednich miesiącach, w otworach: Violetta w Mrażnicy, Ekwiwalent w Borysławiu i innych.

Staranniejsze wyzyskanie terenów i oszczędna gospodarka w rejonie kopalń okręgu jasielskiego posuwa się naprzód.

Budowa gazoliniarni na kopalni „August” w Równem została już całkowicie ukończona. Zaczęta w Harkłowej, w celu górniczej odbudowy złoża, sztolnia „Barbara” osiągnęła bezmała długość 15 metrów. W Lipniakach w celu szybszego osiągnięcia skutków metody odbudowy ciśnienia w złożu zamierza się wtlaczać powietrze przez drugi otwór.

Ciśnienie gazowe w otworze Nr. 2 w Strachocinie ostatnio doszło do 95 atmosfer.

Dowiecona w miesiącu poprzednim produkcja otworu „Ignacy” w Równem utrzymała się na dość znacznym poziomie. W ciągu miesiąca wydobyto około 290 t.

Otwór „Aldona III” w Mrażnicy po ukończeniu instrumentacji i wyrobieniu zasypu uzyskał z głęb. 1.497 m samoczynną produkcję ropy w wysokości 3 cyst. dziennie.

Większą produkcję ropy nawiercono w otworze „Union VII” w Mrażnicy na głęb. 1.617 m oraz „Generał Sikorski” w głęb. 1.064 m.

W rejonie marek specjalnych nową produkcję ropy nawiercono w Rypnem, Schodnicy, Wańkowej, Strzelbicach, Szymborku, Korczyni, Libuny, Lipinkach, Harkłowej, Klimkówce, Pasiecznej i Majdanie.

W Mołotkowie w głęb. 735 m nawiercono dość silne gazy. Silne też gazy w ilości około 5 m³/min. pojawiły się przy wierceniu otworu „Alba” w Potoku. Ponadto ślady ropy bądź

gazów nawiercono: w Torosówce, Krościenku, Dydni, Męcinie, Męcinie W., Węglówce i Turzempolu.

Zainteresowanie terenami naftowymi przejawiało się zgłoszeniem kopalni „Standard Bitumen” w Mrażnicy i „Standard Stańkowa” w Stańkowej.

Ruch wiertniczy naogół pozostał bez większych zmian. Pomimo dodatnich wyników wierceń, osiągniętych na kopalni „Violetta”, niema zachęty do zakładania nowych wierceń. W sąsiedztwie dowieconego otworu zakłada się zaledwie dwa nowe rygi.

Znaczne natomiast ożywienie ruchu wiertniczego daje się zaobserwować w Schodnicy, mniej znaczne w: Rypnem, Stańkowej, Brelikowie, Ropience, Strzelbicach, Szymbarku i Harkłowej. Z budzących większe zainteresowanie otworów świdrowych — otwór „Minister Kwiatkowski” osiągnął głęb. 953 m w inoceromach, Petain II” doszedł do głęb. 941 m, „Pasteur II” po osiągnięciu głęb. 1.871 m zabija spód w celu czerpania górnej produkcji z menilitów.

Liczba robotników na kopalniach nafty wynosiła w końcu sierpnia:

Okrąg Jasło	2.483
„ Drohobycz	7.430
„ Stanisławów	1.152
Razem:	11.065

podczas gdy w końcu lipca było zatrudnionych 10.767 robotników.

Płace robotników w przemyśle naftowym na czas od 1/III do 30/IX r. b. zostały ustalone na podstawie porozumienia między pracodawcami a delegatami związków robotniczych na posiedzeniu w dn. 26/III we Lwowie.

Stosunki między pracodawcami a robotnikami były w sierpniu zupełnie normalne, żadnych zatargów nie notowano.

Według raportu Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Drohobyczu znajdowało się w końcu sierpnia na terenie tegoż urzędu ogółem 4.182 bezrobotnych (o 272 mniej niż w końcu lipca), w tem 1.939 w zagłębiu borysławskim (o 31 mniej).

Zapasy ropy marki borysławskiej w towarzystwach magazynowych i na kopalniach okręgu drohobyckiego wynosiły w dn. 31/VIII ogółem 1.581 t, a więc obniżyły się znacznie w porównaniu z końcem lipca (w końcu lipca zapasy wynosiły 5.469 t). Zapasy ropy w okręgu stanisławowskim wynosiły w końcu miesiąca 2.009 t, a więc wzrosły nieco w porównaniu z końcem miesiąca poprzedniego (dn. 31/VII — 1.883 t).

Cena ropy marki borysławskiej wynosiła dla ropy brutowej, zakupywanej przez „Polmin”, zł 1.894 za cysternę 10-tonnową, a więc pozostała bez żadnych zmian.

Ceny produktów naftowych w kraju również nie uległy żadnym zmianom.

Przemysł gazów ziemnych przedstawiał się w sierpniu następująco:

	Sierpień 1930	Lipiec 1930	Sierpień 1929
Wydobycie gazów ziemn. — tys. m ³	40.400	39.406	36.620
Ilość przerobionego gazu — tys. m ³	24.306	24.388	23.295
Wydobycie gazoliny — tonn	3.133	3.092	2.773
Zbyt gazoliny w kraju — tonu	2.993	2.981	2.628
Eksport gazoliny — tonn	—	—	49
Liczba robotników w gazoliniarniach	230	238	209

W sierpniu było czynnych 20 zakładów gazolinowych (w lipcu 21). Ze 100 m³ gazu wyrabiano w sierpniu 12,9 kg gazoliny (w lipcu 12,7 kg, przeciętnie w 1929 r. 12,45 kg).

Przeciętna cena gazu ziemnego, na podstawie faktycznie uskutecznianych dostaw, w zagłębiu borysławskim została ustalona przez Izbę Przemysłowo-Handlową we Lwowie w wysokości zł 4,62 za 100 m³ gazu (w lipcu zł 4,65).

¹⁾ Dane tymczasowe za lipiec 1930 r. — p. zesz. 36/1930, str. 1586.

Produkcja gazu w okręgu boryslawskim i daszawskim nie uległa znacznym zmianom. Nowych dowierceń gazu w tych okręgach nie było. W okręgu górniczym jasielskim dowiercono w dn. 20/VIII na kop. „Wulkan” w Męcince w pogłębianym otworze wiertniczym Nr. 4 w głęb. 1.107 m gaz ziemny w ilości 90 m³/min.

W okręgu daszawskim eksploatowano około 22 m³ na minutę gazu ziemnego mniej niż w lipcu.

Stan przemysłu rafineryjnego w sierpniu przedstawia zestawienie następujące (dane tymczasowe—w tonnach):

	Sierpień 1930	Lipiec 1930	Sierpień 1929
Przeróbka ropy	51.165	54.090	52.667
Wytwórczość produktów naftowych	46.410	49.535	47.762
Rozchód prod. naftowych w kraju . .	34.873	29.948	35.283
Eksport produktów naftowych	15.115	17.354	22.420
Zapasy produktów naft. w końcu mies.	211.400	212.616	237.224
Liczba robotników w rafineriach . .	3.995	3.971	4.313

Przeróbka ropy była zatem w dalszym ciągu mniejsza niż przeciętna przeróbka miesięczna w r. ub. (54.682 t).

Państwowa Fabryka Olejów Min. w Drohobyczu przerobiła w sierpniu 8.066 t (w lipcu 8.768 t).

Konsumpcja produktów naftowych w kraju zwiększyła się znacznie w porównaniu z miesiącem poprzednim i osiągnęła prawie wysokość spożycia w sierpniu r. ub., przewyższając przeciętne dane miesięczne w r. ub. (34.460 t).

Stan przemysłu rafineryjnego według poszczególnych produktów przedstawia zestawienie następujące (dane tymczasowe — w tonnach):

	Benzyna	Nafta	Ol. gaz.	Ol. smar.	Parafina	Ogółem
Produkcja	10.157	15.474	5.548	6.358	2.062	46.410
Spożycie w kraju	10.005	10.500	5.310	4.705	701	34.873
Eksport	3.850	2.193	3.841	2.435	1.722	15.115
Zapasy w dn. 31/VIII	25.410	33.100	14.714	35.100	5.620	211.400

Eksport produktów naftowych był w dalszym ciągu znacznie mniejszy niż przeciętny eksport miesięczny w 1929 r. (20.730 t).

Eksport produktów naftowych według krajów przedstawiał się w sierpniu następująco (dane tymczasowe — w tonnach):

Produkt	Austria	Czechosłow.	Niemcy	Szwajcaria	Inne kraje	Gdańsk	Razem
Benzyna	186	2.192	104	13	864	491	3.850
Nafta	28	834	29	—	762	540	2.193
Olej gazowy i opalowy	159	62	—	825	775	2.020	3.841
Oleje smarowe	418	974	31	—	429	583	2.435
Paraf. i świece	141	—	184	—	878	519	1.722
Inne produkty	73	—	584	—	311	106	1.074
Razem:	1.005	4.062	932	838	4.019	4.559	15.115

PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY

SYTUACJA W PRZEMYSLE OBUWIANYM. — Kryzys na rynku obuwianym w dalszym ciągu trwa. Nadzieje, że rolnicy w jesieni znajdą się w lepszym położeniu finansowym aniżeli w I połowie roku — zawiodły i nie doczekano się wzmoczonego popytu na obuwie w miasteczkach prowincjonalnych, w których rolnicy czynią swoje zakupy. Wręcz przeciwnie, na prowincji kupcy coraz częściej dopuszczają do protestu weksle i domagają się ugody.

Proces ten zastał fabryki nieprzygotowanymi. Już od wczesnej wiosny kto mógł starał się zmniejszyć produkcję i dostawy. Szło o to, by kupcy wyzbyli się dawnych zapasów, spłacili swoje należności i mogli kupować nowy towar na mniej długie kredyty, a nawet częściowo zaliczkując.

Do faktu tego przyczyniła się konkurencja zagraniczna i otwarcie zagranicznych sklepów własnych obuwia, które z jednej strony spopularyzowały hasło nieekonomiczne kupowania bardzo taniego obuwia, ale równocześnie też nauczyły publiczności kupowania znowu gotówką.

Fabryki polskie rzuciły na rynek obuwie równie tanie, jak zagraniczne, nie zarabiając na tem jednak dostatecznie, ze względu właśnie na stan handlu, niezdolnego przyjąć ten towar za gotówkę i domagającego się długich kredytów. Powtarzamy więc, że obecne masowe protesty i niewypłacalności nie były niespodzianką i poniekąd traktować je należy jako początek procesu samooczyszczenia aparatu zbytu obuwia, gdyż nareszcie producenci zaczęli stosować zdrowe zasady i kupcom, nie regulującym zobowiązań, nowego towaru już teraz nie sprzedają.

To też kupcy wiedząc, że zawieszenie wypłat nie jest już więcej tak lekko traktowane, jak to doniedawna miało miejsce, lecz naprawdę oznacza koniec przedsiębiorstwa, wysilają się, jak mogą, by uniknąć niewypłacalności. Nie zawsze wysiłki te doprowadzić mogły do dobrego końca. Zbyt wiele przedsiębiorstw zapożyczyło się finansowo, w oczekiwaniu rychłej naprawy konjunktury, w tej myśli, że zdołają przetrwać kryzys, pomimo że znajdują się pod bilansem i że z naprawą konjunktur skorzystają znowu z rosnących kredytów towarowych i będą mogły brnąć dalej. Rachuby te zawiodły i obecnie dziury w bilansach jednak wylażą na wierzch, a kupcy, którzy pracowali tylko dzięki otrzymanym kredytom, powoli zaczynają odpadać z rynku. Dotyczy to przedewszystkiem przedsiębiorstw małych, które nie mogły dokonać nawet tak wielkich obrotów, by móc kontentować się małym zyskiem.

Fabryki warszawskie zmniejszają swoje zatrudnienie przez ograniczanie ilości godzin pracy dziennie. Próbowano dawniej ograniczać ilość dni pracy w tygodniu, co dla robotników było znacznie wygodniejsze, gdyż pozwalało im w dniach wolnych szukać i wykonywać inne zajęcia. Fabryki jednak, które ten system zmniejszonej ilości dni roboczych stosowały, nauczone doświadczeniem, raczej gotowe są całkiem stanąć aniżeli raz jeszcze eksperyment ten powtórzyć. Doświadczenie bowiem pokazało, że podczas np. 4 dni roboczych w tygodniu nie da się wykończyć produkcja od surowca do gotowego bucika, że musiano przerywać pracę w środku wyrobu towaru i naskutek tego towar ulegał psuciu, defasonowaniu i t. p. (ważną fazą fabrykacji jest suszenie, które wymaga dużo czasu i pieczołowitego nadzoru).

Zorganizowanie pracy w ten sposób, by zatrudniać warsztaty np. 1½ tygodnia w całej pełni z przerwami potem kilkodzielnymi, nie da się zastosować wobec niewielkich zamówień, jakie fabryki przyjąć mogą, i niezmiernie różnorodnych terminów dostaw, jak i gatunków wyrobionych.

Zamknięcie fabryk dawno już zostałyby zastosowane, gdyby nie obawa, że wstrzymanie wszelkich dostaw przyspieszyłoby nadmiernie proces selekcji handlu i wywołałoby niewypłacalność firm, które będą w przyszłości potrzebne.

Rzeczą zrozumiałą jest, że w tych warunkach fabryki obuwia nie mogą sobie pozwolić na luksus unieruchomienia chociażby części kapitałów obrotowych, jakimi operują, gdyż i tak nie jedna z fabryk naskutek kryzysu straciła w r. b. krociowe sumy i przetrwała tylko dzięki dawnym zasobom, które w porę zostały upłynnione. Tłomaczy to niepowodzenie akcji pomocy dla przemysłu obuwianego w formie kredytu krótkoterminowego na sfinansowanie reorganizacji sprzedaży. Fabrykom obuwia naskutek starań Zrzeszenia Mechanicznych Fabryk Obuwia przyznany był na wiosnę 1½-miljonowy kredyt na cele sfinansowania koncentracji sprzedaży. Przemysł obuwiany dotychczas kredytu tego nie wykorzystał i, jak się okazuje, słusznie zrobił. Sprawa koncentracji bowiem sprzedaży obuwia nie znalazła jeszcze zrozumienia ze strony handlu i przemysł obuwiany nie otrzymywał dotychczas ofert od kupców, w których kupcy proponowaliby wykorzystanie ich lokalów i urządzeń oraz usług dla bardziej skoncentrowanej sprzedaży obuwia. Brak takich ofert ze strony handlu zmuszał przemysł, który chciałby podjąć akcję koncentracji, do otwierania sklepów własnych, a to wymagałoby unieruchomienia kapitałów obrotowych, których płynność w chwili kryzysu jest najważniejszą obroną przedsiębiorstwa przed kryzysem.

Gdyby kredyt pomocy dla przemysłu obuwianego posiadał formę długoterminowego, sprawa koncentracji sprzedaży byłaby może już posunięta naprzód, ale ponieważ był to tylko kredyt krótkoterminowy, wykorzystanie jego uległo zwłoce.

Możliwe jest, że te same względy finansowe, zabraniające wiązania kapitału obrotowego w chwili obecnej, utrudnią w pewnym stopniu również eksport obuwia, który na wielką skalę rozwijać się nie da z powodu stosunkowo niewielkiego przyznanego kontyngentu zwrotów cła i t. d. i t. d., a rozpo-

częty na drobną skalę prz z przemysł mechaniczny nie może być często uważany za transakcję handlowo korzystną, lecz raczej stanowi inwestycję wstępną, t. zn. pracę pionierską.

Rz czy byłyby się potoczyły po znacznie lepszej drodze,

gdyby nie długi kryzys rolniczy, który pokrzyżował wszystkie rachuby. Mimo tak niepomysłnych warunków znalazł się odważny przemysłowiec, który w początkach października uruchomił nową fabrykę mechanicznego obuwia w Warszawie.

W. D.

ROLNICTWO

POD REDAKCJA MINISTERSTWA ROLNICTWA

W SPRAWIE WYWOZU ZIEMNIAKÓW. — W ostatnich czasach odbył się szereg konferencji, poświęconych sprawie eksportu ziemniaków polskich. Pierwsza — w dn. 6 października r. b. w Ministerstwie Rolnictwa i druga — w dn. 15 października r. b. w Wielkopolskiej Izbie Rolniczej w Poznaniu — miały za zadanie omówienie specjalnie sprawy wywozu ziemniaków-sadzeniaków polskich do Francji, trzecia — odbyta w dn. 16 października r. b. w Pomorskiej Izbie Rolniczej w Toruniu — poddała bliższemu zbadaniu kwestję wywozu kartofli wogóle na wszystkie dostępne rynki zagraniczne.

Polska jest, jak wiadomo, wielkim producentem ziemniaków i może rok rocznie eksportować na rynki zagraniczne znaczny ich nadmiar. Handel tym artykułem z zagranicą nie jest u nas jednak należycie postawiony, gdyż firmy handlowe zajmują się nim jedynie sporadycznie — w okresach dobrej konjunktury, zaniebują zaś eksport ten w latach mniejszej jego opłacalności z krzywdą dla ciągłości stosunków i dla utrwalenia pozycji naszej na rynkach odbiorczych. Wielką trudność w prowadzeniu handlu tego stanowi okoliczność, że ziemniaki są artykułem, łatwo ulegającym zepsuciu i przemarznięciu. Powoduje to znaczne ryzyko transakcji i trudność ścisłego ujęcia sprawy ustalenia sposobu i miejsca przyjęcia danej partji. Hamującą na eksport ten wpływa również nie dość ściśle przystosowanie się produkowanych u nas odmian do wybrednych, a częstokroć odmiennych od naszych, wymagań odbiorców zagranicznych.

Trudności te potęgają się jeszcze przy wywozie ziemniaków-sadzeniaków, gdyż towar ten wymaga rozciągnięcia szczegółowej pieczy nad jego produkcją, dotyczącej zarówno czystości odmiany, jak i stanu zdrowotnego plantacji. Sadzeniaki poza tem muszą być stosownie przebrane, ujednostajnione co do rozmiarów i formy i przesłane odbiorcy w workach, zaopatrzonych z zewnątrz i wewnątrz w zaświadczenia izb lub stacji rolniczo-badawczych. Im ściślej warunki te będą przestrzegane, tem łatwiej można będzie pozyskać zaufanie rolników zachodnio-europejskich i sprostać na rynku zbytu jedynej bodaj poważnej konkurencji ziemniaków-sadzeniaków holenderskich.

Holandja przedstawia dla nas pod tym względem bardzo poważnego konkurenta, gdyż zarówno selekcja jej ziemniaków, jak i czujność nad stanem zdrowotnym postawione są tam wzorowo. Polska jednak ma nad nią jedną przewagę: bardziej surowy klimat, lepiej zabezpieczający ziemniaki od stale na Zachodzie obserwowanego zjawiska szybkiej ich degeneracji.

Właściwości te ocenił należycie Boerenbund belgijski, który sprowadza dla swych członków materiał siewny wyłącznie prawie z Polski. Eksport ten, należycie rozwinięty, nosi jednak wybitne cechy t. zw. wywozu biernego, Boerenbund bowiem czerpie sadzeniaki polskie bądź z własnego swego majątku na Pomorzu, bądź pod kierunkiem specjalistów swych w sąsiedztwie majątku tego wyhodowane i przebrane.

Eksport sadzeniaków naszych do innych krajów, poza Belgją, nie jest racjonalnie ujęty. Najważniejszym dla nas rynkiem odbiorczym na ten towar, znacznie przytem pojemniejszym od malej Belgji, jest Francja. W kraju tym bowiem, produkującym ziemniaki na powierzchni około 1½ miljn. ha, zjawisko szybkiej degeneracji tej rośliny występuje silniej bodaj niż gdziekolwiek indziej. Powoduje to mocno zapotrzebowanie coroczne na materiał siewny. Jak małe jest przytem zaufanie do wyników ho-

dowli rodzimej, świadczą zabiegi poważnych organizacji rolniczych Francji o zwolnienie od cła importowanych ziemniaków, przeznaczonych na cele siewne.

Sprawie należytego zorganizowania wywozu sadzeniaków naszych na ten najciekawszy dla nas rynek poświęcone były dwie pierwsze z wzmiankowanych konferencji: warszawska i poznańska. Zagadnienie to było na nich wszechstronnie rozważone na podstawie referatów Rady Rolniczej przy Ambasadzie R. P. w Paryżu P. A. Iwańskiego. Jako praktyczny wniosek z konferencji w Wielkopolskiej Izbie Rolniczej podkreślić należy powstałą na niej myśl powołania do życia związku eksporterów ziemniaków-sadzeniaków, jednoczącego rolników, pragnących przystawać się do tego zadania i gotowych do poddania plantacji swych, w celu wyrobienia uznanej marki handlowej, specjalnej opiece i specjalnym rygorom zarówno w dziedzinie wzmoczonej opieki fitosanitarnej, jak i dobrowolnie ustalonych norm standaryzacyjnych. Sprawę zbadania strony handlowej zagadnienia postanowi no powierzyć Związkowi Zawodowemu Hodowców i Wytwórców Nasion i Ziemniaków Siewnych „Cerełita”.

Narady toruńskie również nie były bezowocne. Uchwalono na nich pilną potrzebę powołania do życia syndykatu eksporterów ziemniaków i wybrano komitet organizacyjny dla opracowania tej sprawy. Zaprojektowania statutu tej organizacji podjęła się Pomorska Izba Rolnicza w ściślej współpracy z Państwowym Instytutem Eksportowym.

A. I.

HANDEL ZAGRANICZNY WYTWORAMI ROLNEMI W CZERWCU I LIPCU 1930 R.

— W czerwcu mieliśmy po raz pierwszy od 12 miesięcy ujemne saldo bilansu handlowego (zł 8'1 miljn.). W miesiącu tym w porównaniu z majem obserwujemy dość znaczne skurczenie się obrotów po stronie przywozu — w dziale artykułów nierolnych, i po stronie wywozu — zarówno wytworów rolnych, jak i nierolnych. W lipcu bilans handlowy zamyka się znowu saldem aktywnem — zł 2'5 miljn., wykazując zwiększenie po obydwóch stronach bilansu, zarówno w dziale wytworów rolnych, jak i innych wytworów.

Przywóz wytworów rolnych w czerwcu wzrósł w porównaniu z majem o zł 2'5 miljn., poczem spadł w lipcu o zł 1'5 miljn. w stosunku do czerwca. Wywóz tych wytworów spadł w czerwcu silnie, mianowicie o zł 15'9 miljn., powracając w lipcu do stanu z maja. W rezultacie czynne saldo obrotów wytworami rolnymi kształtuje się zniżkowo w czerwcu (spadek o zł 8'4 miljn.), a w lipcu osiąga poziom prawie równy saldu w maju.

Przywóz wytworów rolnych w maju, czerwcu i lipcu r. b. i w latach gospodarczych 1928/29 i 1929/30 przedstawiał się, jak następuje (w miljn. zł):

	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień-lipiec:	
	1930	1930	1930	1929/30	1928/29
Obrót ogólny	196'7	177'4	195'3	2.529'6	3.232'0
Wytwory nierolne	180'3	158'5	177'9	2.286'3	2.897'4
„ rolne	16'4	18'9	17'4	243'3	334'6
w tem:					
wytwory roślinne	5'1	5'5	5'5	61'2	116'4
zwierzęta i wytwory zwierzęce	10'2	13'7	10'3	154'4	179'4
wytwory przem. roln.	0'9	0'5	1'3	21'6	34'4
drzewo	0'3	1'1	0'3	6'2	4'3

Wartość przywozu wytworów roślinnych spadła znacznie w czerwcu, w lipcu jednak przekroczyła przywóz z maja. Wartość przywozu zwierząt i wytworów zwierzęcych wzrosła dość znacznie w czerwcu, powracając w lipcu do stanu z maja. Wytwory przemysłu rolnego w czerwcu wykazały spadek przywozu, w lipcu natomiast obserwujemy dość silny wzrost. Przywóz drzewa w czerwcu wzrósł bardzo silnie, bo przeszło trzykrotnie w porównaniu z majem, redukując się w lipcu do poziomu niższego niż przeciętna miesięczna z całego roku gospodarczego.

Wywóz wytworów rolnych przedstawiał się jak następująco (w miljn. zł):

	Maj 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1930	Sierpień- 1929/30	lipiec- 1928/29
Obrót ogólny	199.2	169.3	197.8	2.746.0	2.603.9
Wytwory nierolne . . .	90.8	76.8	89.2	1.199.3	1.119.7
„ rolne	108.9	92.5	108.6	1.546.7	1.484.2
w tem:					
wytwory roślinne . . .	15.5	10.0	11.8	327.3	278.2
zwierzęta i wytwory zwierzęce	50.5	46.5	51.4	598.9	576.5
wytwory przem. roln.	14.0	10.9	15.9	255.9	181.5
drzewo	28.3	25.1	29.5	364.7	448.0

W czerwcu obserwujemy spadek wywozu we wszystkich poszczególnych grupach wytworów rolnych, przyczem najsilniejsze zmniejszenie wywozu wykazały wytwory przemysłu rolnego. W lipcu wszystkie grupy wykazują wzrost dość znaczny, tak, że wartość wywozu przekroczyła stan z maja, prócz grupy wytworów roślinnych, której wywóz tylko nieznacznie wzrósł w porównaniu z czerwcem.

Salda obrotów przedstawiają się następująco (w miljn. zł):

	Maj 1930	Czerwiec 1930	Lipiec 1930	Sierpień- 1929/30	lipiec- 1928/29
Obrót ogólny	+ 2.5	- 8.1	+ 2.5	+ 216.4	- 628.1
Wytwory nierolne . . .	- 89.5	- 81.7	- 88.7	- 1.087.0	- 1.777.7
„ rolne	+ 92.0	+ 73.6	+ 91.2	+ 1.303.4	+ 1.149.6
w tem:					
wytwory roślinne . . .	+ 10.4	+ 6.5	+ 6.3	+ 266.1	+ 161.8
zwierzęta i wytwory zwierzęce	+ 40.3	+ 32.8	+ 41.1	+ 444.5	+ 397.1
wytwory przem. roln.	+ 13.1	+ 10.4	+ 14.6	+ 234.3	+ 147.1
drzewo	+ 28.0	+ 24.0	+ 29.2	+ 358.5	+ 443.7

Kształtowanie się salda obrotów w poszczególnych grupach wytworów rolnych odbywa się nierównomiernie. W grupie wytworów roślinnych obserwujemy stały spadek salda, zaznaczający się już od kilku miesięcy. Podobne zjawisko zachodzi również w grupie wytworów przemysłu rolnego, jednak w znacznie mniejszym stopniu. Grupa natomiast zwierząt i wytworów zwierzęcych i grupa drzewna utrzymują się na poziomie przeciętnej miesięcznej z całego roku gospodarczego.

Wywóz zbóż w czerwcu spadł do c-a 36 tys. t wartości zł 6.6 miljn., w lipcu natomiast wyniósł 45.5 tys. t wartości zł 8 miljn. Przywóz w czerwcu spadł nieznacznie do 3.4 tys. t wartości zł 0.8 miljn., w lipcu natomiast wzrósł bardzo silnie, bo do 8.7 tys. t wartości blisko zł 2.5 miljn. W szczególności wywieziono żyta w czerwcu 18 tys. t za zł 2.8 miljn. i w lipcu 30.7 tys. t za zł 4.8 miljn., jęczmienia odpowiednio — 6.6 tys. t za zł 1.3 miljn. i 5.9 tys. t za zł 1.2 miljn., owsa — 9.3 tys. t za zł 1.4 miljn. i 6.4 tys. t za zł 1.1 miljn., pszenicy — 1.9 tys. t za zł 0.8 miljn. i 1.1 tys. t za zł 0.5 miljn., gryki 1.1 tys. t za zł 0.3 miljn. i 1.3 tys. t za zł 0.35 miljn. Przywieziono w czerwcu pszenicy nieznaczną ilość — 0.1 tys. t; natomiast bardzo duży był przywóz tego zboża w lipcu — w nienotowanej w ciągu całego roku gospodarczego wysokości 4 tys. t wartości zł 1.5 miljn. Dość dużą kwotę przywozu, nienotowaną w ciągu roku, dało w czerwcu proso — 0.8 tys. t i w lipcu 0.9 tys. t wartości

zł 0.2 miljn.; kukurydzy przywieziono w czerwcu 2.4 tys. t wartości zł 0.6 miljn., a w lipcu nienotowaną w ciągu roku ilość 3.7 tys. t wartości zł 0.8 miljn.

Wywóz strączkowych w obu miesiącach spadł znacznie, wynosząc w czerwcu 1.7 tys. t wartości zł 0.6 miljn. i w lipcu 1.4 tys. t za zł 0.6 miljn. Szczególnie silnie spadł wywóz grochu i fasoli. Ziemiaków wywieziono w czerwcu 2.5 tys. q wartości zł 13 tys., a w lipcu wywóz zanikł zupełnie.

Wywóz nasion traw i pastewnych wyniósł w czerwcu 3 tys. t wartości zł 1.2 miljn. i w lipcu 2.5 tys. t wartości zł 0.8 miljn. przy minimalnym przywozie, przyczem godny uwagi jest prawie zupełny zanik wywozu nasion koniczyny.

Wywóz roślin przemysłowych wzrósł nieco w porównaniu z majem — w czerwcu wywieziono 1.6 tys. t wartości zł 1.3 miljn. i w lipcu 1.3 tys. t wartości zł 1.2 miljn. W szczególności wzrósł wywóz wikliny; w maju wyniósł zł 100 tys., w czerwcu zł 222 tys., a w lipcu zł 386 tys.

Owoców przywieziono w czerwcu nieznaczną ilość za zł 127 tys., a w lipcu na wysoką kwotę c-a zł 1 miljn. Wywóz owoców w czerwcu przyniósł zł 519 tys., a w lipcu zł 602 tys.

Wywóz trzody zwiększył się w czerwcu do 52 tys. sztuk wartości zł 10 miljn., a w lipcu — 56 tys. sztuk wartości zł 10.4 miljn.

Wywóz bydła w czerwcu utrzymał się na poziomie maja, a w lipcu wzrósł do 1.900 sztuk wartości c-a zł 1 miljn. Koni wywieziono w czerwcu 4.5 tys. sztuk wartości zł 1.3 miljn., a w lipcu 6.4 tys. szt. za zł 1.6 miljn.

Wywóz drobiu wzrósł znacznie: w czerwcu wyniósł c-a 95 tys. szt. (w maju 48 tys.) i w lipcu 116 tys. szt. Wartość wywozu w ciągu tych 3 miesięcy wzrosła przeszło trzykrotnie. Szczególnie silnie wzrósł wywóz gęsi (7.5, 42 i 68 tys. szt.).

Wywóz mięsa utrzymywał się na wysokim poziomie i wyniósł w czerwcu 3.7 tys. t wartości zł 9.6 miljn. i w lipcu 4.4 tys. t wartości zł 11.4 miljn.

Przywóz tłuszczów zwierzęcych kształtował się dość wysoko w czerwcu — 2.4 tys. t wartości zł 6 miljn., przy nienotowanej w ciągu całego roku gospodarczego wysokiej ilości wywozu 0.3 tys. t. W lipcu przywóz wyniósł 13.4 tys. t, a wywóz zanikł zupełnie. Bekonów wywieziono w czerwcu 1.6 tys. t za zł 5 miljn., a w lipcu 23.5 tys. t za zł 6.6 miljn. Znacznie wzrósł wywóz wędlin i szynek, osiągając w czerwcu kwotę zł 1 miljn. i w lipcu zł 1.4 miljn.

Wywóz masła po silnym spadku w miesiącach poprzednich wzrasta w czerwcu do 11 tys. q (zł 5.2 miljn.), a w lipcu do 19 tys. q (zł 9 miljn.). W lipcu należy zasygnalizować silny wzrost wywozu serów, który osiągnął w tym miesiącu nienotowaną ilość 2 tys. q wartości zł 400 tys.

Skór świeżych wywieziono w czerwcu na sumę zł 1.7 miljn., a w lipcu za zł 2.1 miljn.; przywieziono w czerwcu za zł 1.9 miljn., w lipcu za zł 2.5 miljn. Wartość wywozu skór surowych nie wykazała żadnych zmian, przywóz natomiast spadł znacznie w zestawieniu z majem, bo do zł 930 tys. w czerwcu i do zł 760 tys. w lipcu.

Wywóz skór futrzanych w czerwcu był niewielki (556 q za zł 383 tys.), w lipcu przy niezmienionej ilości wzrosła wartość (do zł 585 tys.). Przywieziono skór futrzanych w czerwcu za zł 3 miljn., a w lipcu za zł 2.7 miljn.

W dziale „innych produktów i odpadków zwierzęcych” należy zanotować silny spadek wywozu w lipcu (z zł 2.2 miljn. do zł 0.7 miljn.). W miesiącu tym zanikł zupełnie wywóz pierza i puchu.

Przywóz mąki utrzymywał się w miesiącach sprawozdawczych na przeciętnym poziomie. Cukru wywieziono w czerwcu 29 tys. t za zł 8.1 miljn., w lipcu 34 tys. t za zł 11 miljn. Odpadków przemysłowych jako paszy wywieziono w czerwcu za zł 1.5 miljn. i w lipcu za zł 3.5 miljn. Przywóz pasz treściwych utrzymywał się na niskim poziomie.

Drzewa wywieziono w czerwcu 230 tys. t wartości zł 25 miljn. i w lipcu 280 tys. t wartości zł 29'5 miljn. Zmniejszył się wywóz kłód, kłoców i dłużyc, wzrósł wywóz podkładów kolejowych.

Na szczególną uwagę zasługuje wzrost udziału portu gdyńskiego w obrotach Polski z zagranicą, który w dziale artykułów rolnych ujawnia w ostatnich miesiącach bardzo silną tendencję. Zjawiskiem szczególnie dodatnim jest pomysłne kształtowanie się liczb wywozu w dziale artykułów chłodzonych, jak jaja, bekony, szynki i t. p.

J. P. de R.

POPIERANIE DOŚWIADCZALNICTWA PRZEZ SAMORZĄD POWIATOWY. — Nieustanną bolączką naszych rolniczych zakładów doświadczalnych jest ich opłakany stan finansowy. Zakłady te nie mają żadnej stałej podstawy finansowej, dochody swe czerpiąc z zasiłków Ministerstwa Rolnictwa i sejmików. Nieco lepiej przedstawia się sytuacja w woj. poznańskim i pomorskim, gdzie zakłady doświadczalne są utrzymywane przez izby rolnicze. W pozostałych dzielnicach kraju zakłady doświadczalne stanowią własność organizacji rolniczych lub sejmików. W najgorszych warunkach pod względem finansowym znajdowały się zawsze i znajdują obecnie zakłady, należące do organizacji rolniczych, a tych zakładów mamy w Polsce najwięcej (73%). Dobrowolne organizacje rolnicze nie posiadają prawie wcale dochodów własnych, istnienie ich jest oparte na dotacjach rządowych i sejmikowych, nie są więc one w stanie łożyć na utrzymywanie swych placówek doświadczalnych. Zasiłki Ministerstwa Rolnictwa stanowią główną pozycję w środkach finansowych zakładów doświadczalnych. Ministerstwo daje zasiłki na pobory pracowników naukowych (kierowników i asystentów), na ich rozjazdy, na nasiona i nawozy, na inwestycje budowlane i t. d. Zasiłki te jednak nie wystarczają. Doświadczalnictwo jest rzeczą konieczną w nowoczesnym rolnictwie, jest ono jednak dosyć kosztowne. Zużywa bardzo dużo rąk roboczych, sprzężają i dozoru; zakłady doświadczalne muszą opłacać podatki i ubezpieczenia, kupować opał i t. d. Plony pól doświadczalnych nie wystarczają na pokrycie tych wydatków Ministerstwo Rolnictwa z braku odpowiednich kredytów też ich pokryć nie może. Deficyty zakładów doświadczalnych mogą być pokryte tylko z zasiłków sejmikowych, a przedewszystkiem z zasiłków sejmików tych powiatów, które bezpośrednio lub pośrednio z pracy zakładów doświadczalnych najwięcej korzyści odnosi.

Dotychczas subsydjowanie zakładów doświadczalnych przez sejmiki nosiło charakter dorywczy, większość sejmików na utrzymywanie zakładów żadnych ciężarów nie ponosiła, inne ponosiły ciężary nadmierne.

Aby działalność doświadczalnictwa usprawnić przez danie mu trwalszych podstaw finansowych i ciężar utrzymywania zakładów doświadczalnych rozłożyć równomierniej, Ministerstwo

Rolnictwa wydało polecenie urzędów wojewódzkim, aby w nadchodzącym okresie układania budżetów sejmikowych zajęły się również sprawą zasiłków dla doświadczalnictwa. Zakłady doświadczalne, jako placówki, które muszą pracować stale i systematycznie, pomimo koniecznych redukcji budżetów sejmikowych winny otrzymywać od sejmików środki na przetrzymanie obecnego kryzysu ekonomicznego. Do urzędów wojewódzkich należeć powinna troska o to, aby zasiłki na utrzymanie zakładów doświadczalnych nie były nadmiernym ciężarem dla części sejmików, lecz aby ciężar ten był rozłożony równomiernie na wszystkie powiaty, które z dorobku doświadczalnictwa bezpośrednio lub pośrednio korzystają. Nadmienić należy, że w ogólnych wydatkach samorządu na popieranie rolnictwa zasiłki na doświadczalnictwo wynoszą kwotę stosunkowo bardzo małą; przy równomiernym rozkładzie kwota ta w bardzo małym stopniu obciąża samorządy powiatowe.

W programie Ministerstwa Rolnictwa leży założenie jeszcze kilkudziesięciu zakładów doświadczalnych; ze względu na konieczność wprowadzenia oszczędności Ministerstwo wstrzymuje się obecnie z zakładaniem nowych placówek doświadczalnych, robi natomiast starania, aby te, które już istnieją, mogły pracować normalnie. Samorządy powiatowe, dla których działalność doświadczalna ma specjalnie doniosłe znaczenie, powinny w staraniach tych współdziałać.

B. H.

WZOROWA SEROVARNA W NIEHNIEWICZACH. — W dniu 10 października r. b. w Niehniewiczach w woj. nowogrodzkiem odbyło się pierwsze posiedzenie organizacyjne komisji do spraw przemysłu serowarskiego na terenie województwa wschodnich.

Komisja ta została powołana przy Wojewódzkim Towarzystwie Organizacji i Kółek Rolniczych w Nowogrodzku, jako stały organ do spraw, związanych z podniesieniem stanu przemysłu serowarskiego w tamtym okręgu.

W skład omawianej komisji — poza przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa, lokalnych i centralnych organizacji rolniczych i spółdzielczych — wchodzi również przedstawiciele sfer naukowych z grona wybitnych znawców serowarstwa w Polsce.

Realizując postawione na poprzednich naradach i oparte na szczegółowych badaniach tezy, poddano szczegółowemu rozważeniu sprawę budowy wzorowej serowarni na terenach państwowego folwarku w Niehniewiczach, dzierżawionego przez Woj. Tow. Org. i Kółek Roln. w Nowogrodzku.

Uznano, że warunki naturalne i gospodarcze przemawiają za budową takiej serowarni, przyczem przedstawiciele miejscowej mleczarni spółdzielczej wyrazili gotowość jak najdalej idącej współpracy z mającą powstać serowarnią, zapewniając jej dostawę odpowiedniej ilości mleka do przerobu.

Zdecydowano zatem przystąpić niezwłocznie do opracowania szczegółowego projektu budynku i urządzeń serowarni oraz do opracowania warunków współpracy z lokalną spółdzielnią mleczarską w postaci zarysu umowy.

E. W.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

EKSPORT PRZETWORÓW MIĘSNYCH. — Eksport przetworów mięsnych, objętych zwrotami ceł, wykazywał w roku bieżącym bardzo znaczny wzrost i duże natężenie, aczkolwiek stwierdzić należy, że jest on ciągle jeszcze jednostronny, gdyż dominującą rolę odgrywają wyłącznie bekony oraz — w mniejszej mierze — szynki peklowane. Ta jednostronność powoduje w konsekwencji, że eksport kieruje się znów prawie wyłącznie do jednego kraju, a więc do Anglii.

W poszczególnych miesiącach 1930 r. wywieziono za zwrotem ceł następujące ilości przetworów mięsnych (w kg):

	Bekony	Szynki	Wędliny
Styczeń . . .	1,122.380	151.711	2.442
Luty . . .	1,728.566	238.829	6.497
Marzec . . .	1,679.952	199.804	11.146
Kwiecień . . .	2,147.126	221.610	8.672
Maj	2,134.837	364.965	2.495
Czerwiec . . .	1,955.257	377.897	3.457
Razem: . . .	10,768.118	1,554.816	34.709

Cyfry eksportu bekonoń są w roku obecnym rekordowe; szczególnie miesiące: kwiecień i maj — wykazują ilości, jakie dotychczas w naszym eksporcie nigdy nie były notowane, pomimo że konjunktura na rynku angielskim, począwszy od lutego r. b., wcale nie była pomyślna.

To samo odnosi się do eksportu szynek, których wywóz w półroczu ubiegłym tak intensywnie wzrósł, że dorównał eksportowi w ciągu całego 1929 r., w którym wywóz szynek wraz z wędlinami wyniósł 16.312 q. W przeciwieństwie do bekonoń szynki miały w maju i czerwcu na rynku angielskim konjunkturę wyjątkowo pomyślną, która załamała się dopiero w lipcu r. b. Zaznaczyć należy, iż w ostatnich miesiącach dało zaobserwować się pewne zróżniczkowanie eksportu ich i do innych krajów, poza Anglią. A mianowicie wysłano szynkę (w kg):

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
Anglia	151.047	157.136	198.369	220.602	353.689	352.104
Węgry	664	1.693	1.435	1.008	—	—

Austria	—	—	—	—	1.038	1.115
Szwajcaria	—	—	—	—	10.174	—
Włochy	—	—	—	—	64	210
Francja	—	—	—	—	—	3.392
Belgia	—	—	—	—	—	18.734
Inne kraje	—	—	—	—	—	2.346

Razem: . 151.711 238.829 199.804 221.610 364.965 377.897

Likwidację eksportu węgierskiego w maju należy tłumaczyć tem, że robiono trudności z pozwoleniami przywozu, wskutek czego eksport został wstrzymany. Do Austrii wysyłano stale nieznaczne ilości, które jednak w miesiącach do kwietnia włącznie giną w statystyce pomiędzy innymi wędlinami, i dopiero od kwietnia dają się ujawnić dokładniej ich ilości. Eksport do Szwajcarii i Włoch był próbnym. Do Francji i Belgii rozpoczęło eksportować szynki peklowane i wywóz ten ma szanse rozwoju. Zaznaczyć również należy, że eksport do Węgier, Austrii, Szwajcarii i Włoch obejmował szynki wędzone, podczas gdy do Anglii, Francji i Belgii — przeważnie peklowane (za wyjątkiem jednej firmy gdańskiej, wysyłającej szynki w puszkach, a więc o najwyższej wartości).

Osiągnięte na podstawie udzielonych zwrotów ceł ilości eksportu wędlin wykazują następujący obraz, który za okres pierwszych 3 miesięcy jest jeszcze niedość dokładny, naskutek połączenia różnych gatunków wędlin (a w tem i szynki) w jedną pozycję, której dziś¹⁾ już zróżniczkować niepodobna (w kg):

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Razem
Różne wędliny	2.102	5.798	4.086	5.341	—	150	17.477
Wędzonka	340	160	5.947	2.618	—	—	9.064
Kiełbasa	—	1.539	1.113	713	1.083	809	5.257
Boczki	—	—	—	—	175	239	414
Karczki	—	—	—	—	539	922	1.461
Ozory	—	—	—	—	29	266	295
Polędwica	—	—	—	—	669	1.073	1.742

Abstrahując od ilości, wymienionych pod pozycją „różnych wędlin”, w której domyślać się należy znacznych ilości szynki widzimy, że wybitną rolę odgrywają wędliny niesiekane a przede wszystkim wędzonka, wysyłana do Austrii i Włoch.

Ten eksport wędlin, wymagających najprostszyc sposobów przygotowania, jest charakterystycznym i dowodzi, że nasze wytwórnie nie są w stanie wystąpić na rynku zagranicznym z odpowiednio przyrządzonym towarem wysokowartościowym, Wynika z tego, że chcąc mieć ugruntowany eksport wędlin, trzeba zaczynać pracę od podstaw, t. j. od organizacji przetwórstwa,

Aczkolwiek liczby naszego wywozu wędlin (prócz szynki) wykazują, że eksport ten jest jeszcze w zaciątku, to tem nie mniej stwierdzić należy, że stara się on o wyszukanie możliwie rozmaitych rynków zbytu. Bez względu na to, że są to próby, są to badania dróg i sposobów, ale tem niemniej stwierdzić należy, że i w tej dziedzinie obserwować się daje zbiorowy wysiłek, stawiający przed sobą pewne określone zadania i cele. Jeśli chodzi o różnorodność rynków odbiorczych, to sądzić należy, że właśnie w tej dziedzinie eksportu największe pod tym względem da się osiągnąć rezultaty.

Do poszczególnych krajów eksport wędlin kierował się w następujących ilościach (w kg):

	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Razem
Austria	2.216	6.862	8.302	6.905	1.830	2.504	28.619
Włochy	226	579	1.676	981	100	326	3.888
Francja	—	56	107	187	50	284	684
Belgia	—	—	1.062	599	515	—	2.176
Inne kraje	—	—	—	—	—	125	125

¹⁾ Liczby te odbiegają daleko od danych Gł. Urz. Stat., które notował jedynie pozycję „wędliny” bez różniczkowania na gatunki.

Największym odbiorcą okazała się Austria, potem idą Włochy Belgia i Francja.

Wyżej scharakteryzowany eksport bekonów, szynki i wędlin zorganizowany jest w trzech związkach, a mianowicie: w Polskim Związku Bekonowym w Warszawie, Polskim Związku Wytwórców i Eksporterów Wędlin w Warszawie oraz Związku Eksportowym Gdańskich Fabryk Bekonów i Przetworów Mięsnych w Gdańsku (Exportverband Danziger Bacon-und Fleischwaren-Fabriken).

Polski Związek Bekonowy obejmuje przeważną część eksportu bekonów i nieco mniej niż połowę eksportu szynki. Fabryki należące do tego Związku, w ogólnej liczbie — według stanu z czerwca 1930 r. — 16 (8 na Pomorzu i w Poznańskim, 4 na Śląsku, 3 w Małopolsce i 1 w b. Kong esówce), wywoziły 9.587.187 kg bekonów i 668.209 kg szynki w ciągu I półrocza r. b.

Gdański Związek Bekonowy, obejmujący 3 fabryki bekonów i szynki oraz 2 fabryki wyłącznie szynki, wykazał eksport 1.180.932 kg bekonów i 844.730 kg szynki, a zatem gdańskie fabryki (jedna z fabryk znajduje się w Polsce) dominują w eksporcie szynki.

Polski Związek Wytwórców i Eksporterów Wędlin, łączący parę firm eksportowych, obejmował eksport 41.869 kg szynki i całość eksportu wędlin.

Związki te partycypowały w eksporcie w następującym stosunku (w %):

	Bekony	Szynki	Wędliny
Polski Związek Bekonow. Gdański Związek Bekonowy	89,1	43,0	0,6
Polski Związek Wytwórców i Eksporterów Wędlin	10,9	54,3	—
	—	2,7	99,4

Przy takim rozdziale eksportu między trzy organizacje narzuca się pytanie celowości organizacyjnej z punktu widzenia interesu całokształtu eksportu. Szczególnie w dziedzinie eksportu szynki celowości organizacyjna wydaje się być bardzo aktualna, a przyznać trzeba, w tej dziedzinie uczyniono tu mało, że eksport ten rozwija się zupełnie samorzutnie, choć nie można mu odmówić znacznego sukcesu ilościowego. Dzięki usiłowaniu Polskiego Związku Wytwórców i Eksporterów Wędlin dało się zaznaczyć w ostatnim czasie pewne zróżniczkowanie tego eksportu w obsyłaniu różnych krajów i tu na wyróżnienie zasługuje zwłaszcza wywóz do Francji i Belgii; związki bekonowe natomiast eksportowi szynki poświęcają uwagi bardzo niewiele, uważając za główne swe zadanie eksport bekonów i w tej dziedzinie rzeczywiście czynią duże postępy.

Świadczenia Skarbu Państwa dla eksportu przetworów mięsnych są stosunkowo niewielkie (jeśli się np. weźmie dla porównania zwroty ceł przy wywozie zbóż) i osiągają w zupełności swój cel. Świadczenia te wzrastają wprawdzie razem ze wzrostem eksportu, lecz to jest przecież celem ich. Jednocześnie jednak stwierdzić należy znaczną poprawę w jakości wysyłanych artykułów, głównie w bekonach, które stanowią przedmiot specjalnych zabiegów standaryzacyjnych.

W poszczególnych miesiącach omawianego półrocza zwrot ceł wyniósł (w zł):

	Bekony	Szynki	Wędliny	Razem
Styczeń	168.140	22.714	366	191.221
Luty	258.955	35.811	1.125	295.891
Marzec	251.917	29.951	1.672	283.539
Kwiecień	321.597	33.189	1.301	356.087
Maj	320.093	55.741	374	375.208
Czerwiec	293.404	55.606	519	349.529
Razem:	1.514.106	232.013	5.356	1.751.475

Procentowo przypada zwrotów ceł na bekonów 86,4%, na szynki 13,3% i na wędliny 0,3%.

O ile zwrot ceł wywarł bardzo wielki wpływ na eksport bekonów i szynki, to trudno jest dzisiaj jeszcze mówić o wpływie jego na eksport wędlin. Z jednej strony istnieją tu bardzo duże trudności i organizacyjne i pieniężne na przeszkodzie, z drugiej zaś strony — zwrot ceł obejmował zbyt mały okres czasu, by można o jego wpływie wnioskować. Dziś już jednak można z całą pewnością powiedzieć, że jest on zbyt niski, aby wyrównać straty na eksporcie przy wprowadzaniu na rynki obce artykułów polskich, tam jeszcze nieznanymi i spotykającymi duże przeszkody w postaci konkurencji obcej, wysokich ceł i innych ograniczeń.

M. Pogorzelski

OKAZJE DO HANDLU Z ZAGRANICĄ

Życzący poznać szczegóły któregokolwiek z wymienionych niżej interesów oraz otrzymać adres odnośnej firmy zagranicznej winni podać Redakcji odpowiedni numer kolejny, umieszczony przy danej wzmiance, oraz załączyć na koszt odpowiedzi sumę 1'— w znaczkach pocztowych (od każdego poszczególnego numeru).

Redakcja Tygodnika „Polska Gospodarcza” nie przyjmuje na siebie odpowiedzialności za konsekwencje handlowe zawartych tą drogą interesów.

ZAPYTANIA Z ZAGRANICY:

Nr. 147/A: Firma egipska pragnie nawiązać stosunki handlowe z polskimi wytwórniami **b u t ó w p ł ó c i e n n y c h**.

OFERTY FIRM ZAGRANICZNYCH:

Nr. 121/B: Firma amerykańska, trudniąca się eksportem pewnych gatunków ryb mrożonych (łosoś, węgorze, łupacz) poszukuje odbiorców.

Nr. 122/B: Fabryka samochodów ciężarowych o trakcji czterokołowej poszukuje odbiorców.

TARGI I WYSTAWY

KONGRES TARGÓW MIĘDZYNARODOWYCH W POZNANIU. — W dn. 6—8 października r. b. odbył się w Poznaniu Kongres Związku Targów Międzynarodowych. W Kongresie wzięli udział przedstawiciele 25 organizacji targowych państw europejskich.

Kongres poznański był kolejnym dorocznym zebraniem Związku Targów, poświęconem rozpatrzeniu doniosłych zagadnień z zakresu wewnętrznej organizacji Związku i problemów, dotyczących celowości, sposobu organizacji i zakresu działania wielkich targów handlowych.

Wskutek choroby Prezesa Związku P. Senatora Nava (Medjolan) na wewnętrznym zebraniu Związku, odbytem w dn. 6 października, przewodniczył Wiceprezes P. Dr. Brauer (Lipsk). Przewodniczącym Kongresu na zebraniach plenarnych był P. Prezydent Ratajski.

Z Ramienia Rządu Polskiego powitał Zjazd P. Wiceminister Przemysłu i Handlu, Dr. Franciszek Doleżał, wskazując w swem przemówieniu na doniosłą rolę, jaką mają do spełnienia wielkie targi handlowe we wzajemnych stosunkach gospodarczych narodów.

Oprócz członków Związku wzięli udział w obradach Kongresu w charakterze obserwatorów przedstawiciele: Ministerstwa Przemysłu i Handlu — P. Radca M. Drozdowski, Międzynarodowej Izby Handlowej — P. Dyr. St. Wartalski, oraz radcowie handlowi kilku państw zagranicznych.

Na Kongresie wygłoszono m. in. następujące referaty, częściowo przyjęte całkowicie do wiadomości przez zebranych, częściowo zaś odesłane do Komitetu Dyrekcyjnego Związku do dokładnego zbadania:

1. — Znaczenie targów handlowych jako manifestacji porozumienia przemysłu i handlu narodów i ich wpływ na zbliżenie tych ostatnich — referat przedstawiony przez Komitet Dyrekcyjny Związku;

2. — Dodatni wpływ targów na rozwój drobnego przemysłu i rzemiosł — referat P. Dr. Koehlera, Prezesa Targów Lipskich;

3. — Targi eksportowe i targi importowe — referat Prof. Roppa (Poznań);

4. — Reklama na targach i poza targami — referat P. Brunant (Lyon);

5. — Targi kolonialne — referat PP.: Giorgi i Pautassi (Marsylja i Trypolis);

6. — Targi rolnicze — referat P. Dr. Titta (Werona);

7. — Statystyka targów — referat P. Dr. Brauera (Lipsk) i kilka innych.

Ponadto jedną z głównych kwestyj, którymi zajmował się Kongres, była kwestja reglamentacji targów. Sprawa ta, będąca przedmiotem zainteresowania zarówno konferencji dyplomatycznych międzypaństwowych, jak i Międzynarodowej Izby Handlowej, obchodzi bardzo i Związek Targów, który, reprezentując czynnik, organizujący targi, stara się uniezależnić sprawę organizacji targów od zbyt iningerencji rządów. Kongres poznański w sprawie tej przyjął rezolucję, zwracającą się do rządów, które wezmą udział w konferencji dyplomatycznej, mającej rozpatrzyć projekty międzynarodowej konwencji w sprawie targów w Paryżu w grudniu r. b., aby w łonie delegacji swoich uwzględniły przedstawiciele instytucji, zajmujących się organizacją targów. Jednocześnie Kongres przyjął projekt reglamentacji, regulujący tę sprawę w ramach Związku Targów, przez nałożenie pewnych norm i obowiązków na poszczególne targi międzynarodowe. Tem samym Kongres stanął na stanowisku negatywnem w stosunku do proponowanych konwencji międzypaństwowych. Niewątpliwie stanowisko, zajęte przez Kongres, mieć będzie doniosłe znaczenie dla obrad komisji międzynarodowej, opracowującej to zagadnienie z ramienia konferencji dyplomatycznej, odbytej w Paryżu w listopadzie 1928 r., która doprowadziła już do zawarcia konwencji w sprawie wystaw.

Zainteresowania Polski w tej sprawie pokrywają się raczej ze stanowiskiem, zajętem przez Kongres, i dadzą się streścić w następujących тезach:

1) ograniczenie ilości targów w drodze międzynarodowej konwencji, bądźto przez mechaniczne ustalenie ilości targów dla poszczególnych krajów, bądźto przez określenie terminów, dzielących poszczególne targi — jest niepożądane;

2) ewentualna międzynarodowa konwencja dotyczyć może tylko ujednostajnienia przepisów i przywilejów, udzielanych przez poszczególne państwa swoim targom i regulujących ekonomiczne warunki ich działalności;

3) wyeliminowanie targów, nie odpowiadających wymogom życia gospodarczego, nastąpić winno w drodze naturalnego ich zanikania przez niemożność dostosowania się do warunków ekonomicznych, określonych dla tych instytucji targowych, którym udzielane będą wyżej wymienione przywileje.

Na zakończenie Kongresu uczestnicy jego udali się do Warszawy, gdzie Prezydium Związku przyjęte zostało na audjencji przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu w dn. 9 października.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

NA PODSTAWIE DANYCH MIN. PRZEM. I HANDLU I MIN. ROLNICTWA, DONIESIEN WYDZIAŁÓW PRZEM. WOJEWÓDZTW, ORGANIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH, WŁASNYCH KORESPONDENTÓW, DEPEZ „PATA” I „AGENCJI WSCHODNIEJ” I T. D.

ZIEMIOPŁODY

RUCH CEN ZBÓŻ

w okresie od 9 do 22 października 1930 r.

(za kwintal)

	9 — 15/X		16 — 22/X		Różnica w %/o-ach cen z 16 — 22/X w stos. do cen z 9 — 15/X
	zł	g	zł	g	
Pszennica					
Warszawa . . .	28·50	3·20	27·85	3·13	— 2·2
Poznań . . .	26·37½	2·96	24·94½	2·80	— 5·4
Lwów . . .	25·25	2·83	25·62½	2·88	+ 1·4
Srednia giełd krajowych	26·71	3·00	26·14	2·93½	— 2·1
Żyto					
Warszawa . . .	19·01	2·13	19·01½	2·13	—
Poznań . . .	18·00	2·02	17·93	2·01	— 0·3
Lwów . . .	18·12½	2·03	18·62½	2·09	+ 2·6
Srednia giełd krajowych	18·37½	2·06	18·52	2·08	+ 0·7
Owies					
Warszawa . . .	21·25	2·38½	21·50	2·41	+ 1·1
Poznań . . .	18·00	2·02	18·00	2·02	—
Lwów . . .	17·75	1·99	18·75	2·10½	+ 5·6
Srednia giełd krajowych	19·00	2·13	19·41½	2·18	+ 2·2
Jęczmień browarowy					
Warszawa . . .	25·75	2·89	26·00	2·92	+ 0·9
Poznań . . .	26·37½	2·96	25·75	2·89	— 2·3
Lwów . . .	—	—	—	—	—
Srednia giełd krajowych	—	—	—	—	—
Jęczmień zwykły					
Warszawa . . .	20·50	2·30	20·25	2·27	— 1·2
Poznań . . .	20·25	2·27	20·66	2·32	+ 2·0
Lwów . . .	18·25	2·05	18·00	2·02	— 1·3
Srednia giełd krajowych	19·66½	2·21	19·63½	2·20	— 0·1

NOTOWANIA GIEŁDOWE

za okres od dn. 13 do dn. 18 października 1930 r.

WARSZAWA. — Na rynku zbóż chlebowych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja utrzymana; ceny wykazują w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego różnice bardzo nieznaczne, a mianowicie: żyta i owsa poprawiły się, pszenicy zaś i otrąb zniżkowały. Obroty średnie. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica 27·50 — 28·50 (28·00 — 29·00), żyto 19·00 — 19·25 (18·75 — 19·00), jęczmień brow. 25·00 — 26·50 (25·00 — 26·50), — przemiałowy 20·00 — 21·00 (20·00 — 21·00), owies jednolity 20·50 — 22·50 (20·00 — 22·00), otręby pszenne szale 15·50 — 16·00 (16·00 — 16·50), — pszenne średnie 13·25 — 14·25 (13·25 — 14·25), — żytnie 10·00 — 10·50 (10·25 — 10·75).

— Dla maki usposobienie spokojne, ceny pozostały bez zmiany. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (jak wyżej): mąka pszenna luksusowa 60·00 — 70·00 (60·00 — 70·00), — pszenna 4/0 50·00 — 60·00 (50·00 — 60·00), — żytnia (typ przepisowy) 35·00 — 36·00 (35·00 — 36·00).

— Dla kasz i grochów panowała nadal tendencja słaba. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco skład: kasza jęczmienna łamana 40·00, pęczak 40·00, kasza perlowa 63·00, — owsiana 75·00, płatki owsiane 75·00, pszena manna 70·00 — 75·00, kasza gryczana palona cała 65·00 — 75·00, — w połówkach 67·00, — biała cała 65·00, — w połówkach 58·00, — maczek „0” 80·00, — „00” 85·00, — „000” 90·00, kasza jaglana I gat. 75·00, — II gat. 65·00, groch łuskany cały 75·00, — w połówkach 70·00, —

Wiktorja 58·00, — polny 35·00, fasola biała olbrzymia 115·00, — drobna biała 65·00 — 70·00, mąka kartoflana 41·00, ryż Burma 84·00, — Siam 106·00 — 109·00, — Patna I 120·00.

POZNAŃ. — Okres sprawozdawczy minął przy tendencji na ogół nieco słabszej dla zbóż chlebowych; ceny pszenicy i jej przetworów oraz jęczmienia browarowego nieznacznie się obniżyły. W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego notowano następujące ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 24·50 — 26·25 (25·50 — 27·25), żyto 17·75 — 18·25 (17·75 — 18·25), jęczmień brow. 25·00 — 27·00 (25·50 — 27·50), — przemiałowy 19·00 — 21·50 (19·00 — 21·50), owies 17·00 — 19·00 (17·00 — 19·00), mąka pszenna 65%owa wraz z workiem 44·50 — 47·50 (45·50 — 48·50), — żytnia 65%owa wraz z workiem 29·00 (28·50), otręby pszenne grube 15·00 — 16·00 (15·50 — 16·50), — pszenne średnie 13·00 — 14·00 (13·50 — 14·50), — żytnie 11·00 — 12·00 (11·00 — 12·00).

KRAKÓW. — Usposobienie spokojne, obroty średnie. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Kraków: pszenica dworska czerwona stand. 28·50 — 29·00, — biała stand. 28·00 — 28·50, — targowa stand. 27·00 — 27·50, żyto dworskie stand. 19·00 — 19·50, — targowe stand. 18·50 — 19·00, jęczmień brow. 26·00 — 27·00, — przemiałowy stand. 20·00 — 20·50, owies dworski stand. 23·00 — 23·50, — targowy stand. 22·00 — 22·50, mąka pszenna 65%owa 51·00, — żytnia typowa 33·50 — 34·00, otręby pszenne 12·50 — 13·00, — żytnie 11·00.

LWÓW. — Zainteresowanie rynkiem zbóż chlebowych wzrosło, większość cen wykazuje poprawę. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Lwów (jak wyżej): pszenica dworska 26·25 — 26·75 (26·00 — 26·50), — zbiorowa 24·25 — 24·75 (23·75 — 24·25), żyto małopolskie jednolite 18·75 — 19·25 (18·00 — 18·50), — zbiorowe 18·00 — 18·50 (17·25 — 17·75), jęczmień małopolski przemiałowy 18·50 — 19·00 (17·50 — 18·00), owies małopolski 18·50 — 19·00 (16·50 — 17·00), mąka pszenna 65%owa brutto za netto 44·00 — 45·00 (44·00 — 45·00), — żytnia (typ przepisowy) brutto za netto 32·00 — 35·00 (32·00 — 35·00), otręby pszenne netto bez worka 10·00 — 10·50 (9·50 — 10·00), — żytnie netto bez worka 8·25 — 8·75 (8·25 — 8·75).

WILNO. — Przy zwiększonej podaży ceny większości zbóż chlebowych kształtują się zniżkowo; jedynie żyto nieznacznie się poprawiło. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg franco stacja Wilno (jak wyżej): pszenica 25·00 — 26·00 (28·00 — 29·00), żyto 18·50 — 19·00 (18·00 — 18·50), jęczmień brow. 24·00 — 25·00 (24·00 — 25·00), — przemiałowy 19·00 — 20·00 (20·00 — 21·00), owies 19·00 — 21·00 (20·00 — 21·00), otręby pszenne 14·00 — 15·00 (14·00 — 15·00), — żytnie 11·50 — 12·00 (12·00 — 13·00), makuchy lniane 29·00 — 30·00 (33·00 — 34·00), — słonecznikowe 20·00 — 21·00 (23·00 — 24·00).

GDAŃSK. — Cena żyta nieznacznie się poprawiła. Notowano — w guld. gd. za 100 kg: pszenica 14·50 — 16·25 (14·50 — 16·25), żyto 11·40 (11·00 — 11·25), jęczmień nowy 14·25 — 16·50 (14·50 — 16·50), — pastewny 12·50 — 14·00 (12·50 — 14·00), otręby pszenne grube 9·75 — 10·50 (9·75 — 10·50), — żytnie 7·50 (7·50)

PASZA

WARSZAWA. — Słabsza tendencja dla siana i makuchów. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg: siano koniczynowe świeże 14·00 — 16·00, — zwykłe, średnie gat. 12·00 — 13·00, słoma prosta (przeważnie żytnia) 9·00 — 9·50, franco wagon stacja załadowania: siano I gat. 8·50 — 9·00, słoma prasowana 4·75 — 5·00; parytet wagon Warszawa: makuchy lniane 29·00 — 30·00, — rzepakowe 20·00 — 21·00, otręby pszenne 13·25 — 14·25, — żytnie 10·00 — 10·50; za 1 tonnę loco cukrownia w Poznańskiem: wytloki buraczane \$ 11·00; franco skład Warszawa: mączka arachidowa (z orzecha ziemnego) 50% białka i tłuszczu w workach brutto za netto 40·50 — 41·50, kuch sojowy 46% w workach brutto 40·50 — 41·50, kuchy słonecznikowe w taflach 27·00 — 28·50, — mielone 28·50 — 29·50, — rzepakowe 25·00, — mielone 26·00, — lniane w taflach 39·00, — mielone 40·00.

POZNAŃ. — Ceny siana nieznacznie zniżkowały. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań: siano zwykłe luzem 7·00 — 7·50, — prasowane 8·00 — 8·50, słoma prasowana 2·40 — 2·50, otręby pszenne grube 15·00 — 16·00, — pszenne średnie 13·00 — 14·00, — żytnie 11·00 — 12·00.

LWÓW. — Usposobienie na rynku paszy spokojne. Notowania Centralnej Targowicy — w zł za 100 kg: siano I gat. 10·00 — 12·00, — II gat. 7·00 — 9·00, koniczyna niemiełocna 10·00 — 15·00, tymotka 12·00 — 14·00, słoma omlotowa 6·00 — 8·00.

LUBLIN. — Zapotrzebowanie małe, ceny kształtują się niższkowo. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Lublin: siano gruntowe słodkie 10'00 — 11'00, — półsłodkie 8'00 — 9'00, — kwaśne 5'00 — 6'00, — koniczynowe 11'00 — 12'00, słoma prosta 6'00 — 7'00, — targana 4'00 — 4'50.

KRAKÓW. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Kraków: siano słodkie nowe 12'00 — 13'00, — średnie 10'50 — 11'50, — kwaśne 9'00 — 10'00, koniczyna pastewna 14'00 — 15'00, słoma długa nowa 6'00 — 6'50, — mierzwa luzem 3'50 — 4'00, — prasowana 4'50 — 5'50, makuchy z orzecha ziemnego 54/56% 35'00 — 36'00, — rzepakowe 23'00 — 24'00, — lniane 34'00 — 35'00, — słonecznikowe 48% białka i tłuszczu 26'00 — 27'00, śrut soja 46% 37'00 — 38'00, otręby pszenne 13'50 — 14'00, — żytnie 12'00.

WARZYWA

WARSZAWA. — Notowania Hurtowego Targu Warzywnego — w zł za 100 kg: cebula I gat. 20'00 — 22'00, — II gat. 16'00 — 18'00, kapusta 3'00 — 3'25, pomidory I gat. 60'00 — 80'00, — II gat. 20'00 — 50'00, szczaw 15'00 — 18'00, szpinak 12'00 — 15'00, ziemniaki 5'00 — 7'00; za 1 kg: chrzan 1'50 — 2'00; za 100 sztuk względnie pięćców: botwina 6'00 — 10'00, cebula młoda I gat. 10'00 — 12'00, — II gat. 6'00 — 8'00, kalafiori I gat. 30'00 — 45'00, — II gat. 10'00 — 15'00, — III gat. 3'00 — 6'00, brukselka 15'00 — 20'00, kapusta biała I gat. 6'00 — 10'00, — czerwona 10'00 — 12'00, — włoska 6'00 — 10'00, koperek 3'00 — 5'00, marchew 10'00 — 12'00, pietruszka 12'00 — 15'00, porę 20'00 — 30'00, sałata 3'00 — 6'00, seler 40'00 — 75'00.

NASIONA

TORUŃ. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco stacja załadowania: koniczyna czerwona 150'00 — 180'00 — biała 250'00 — 330'00, — szwedzka 180'00 — 220'00, — żółta odłuszczona 90'00 — 100'00, — żółta w łuskach 40'00 — 50'00, przelot 120'00 — 130'00, rajgras krajowy 80'00 — 100'00, tymotka 40'00 — 50'00, seradela 26'00 — 30'00, wyka letnia 22'00 — 24'00, wiczka zimowa 50'00 — 60'00, peluska 21'00 — 24'00, groch Wiktorja 30'00 — 35'00, — polny 20'00 — 25'00, bobik 20'00 — 25'00, gorczyca 48'00 — 52'00, rzepak 44'00 — 45'00, rzepik 55'00 — 60'00, siemię lniane 65'00 — 75'00, — konopne 60'00 — 70'00, mak niebieski 75'00 — 80'00, tatarska 20'00 — 25'00, proso 40'00 — 50'00.

BYDŁO I MIĘSO

— Na rynku krajowym bydła rogatego w I połowie października ogólne położenie w dalszym ciągu pozostało prawie niezmiennione. Tendencja utrzymana. Ceny w porównaniu z końcem ub. m. wykazują tylko nieznaczne różnice. Zwyczaję, co prawda dość łagodną, można zaobserwować w Poznaniu, ceny w Mysłowicach i Krakowie naogół nie uległy zmianom, a nawet w niektórych wypadkach granice górne notowań nieco się obniżyły.

Ceny cieląt są nadal stosunkowo wysokie ze względu na małą podaż. Pokazniejsza zwyżka cen cieląt ujawniła się w Poznaniu.

Słabiej kształtowały się ceny na rynku trzody chlewnej. Zniżka dotknęła przede wszystkim notowania świń mięsnych; notowania świń słoninowych wykazywały jeszcze stosunkowo lepszą tendencję. Na zniżkowe kształtowanie się cen trzody chlewnej w kraju oddziaływała dość słaba sytuacja rynków odbiorczych, w tej liczbie rynku wiedeńskiego i praskiego, których wpływ na ceny w Polsce jest znaczny.

POZNAŃ. — Płacono — w zł za 100 kg żywej wagi (ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi): woły pełnom. wytucz. nieoprzęgane 142 — 150, — mięs. tucz. młodsze do 3 lat 124 — 130, — mięs. tucz. 108 — 116, — starsze miernie odżyw. 92 — 98, buhaje wytucz. pełnom. 126 — 136, — tucz. mięs. 112 — 122, — nietucz. dobrze odzyw. starsze 96 — 106, — miernie odzyw. 80 — 96, krowy wytucz. pełnom. 134 — 144, — tucz. mięs. 120 — 132, — nietucz. dobrze odzyw. 100 — 110, — miernie odzyw. 70 — 80, jałowice wytucz. pełnom. 140 — 150, — tucz. mięs. 120 — 130, — nietucz. dobrze odżywione 100 — 110, — miernie odzyw. 90 — 100, młodsze dobrze odzyw. 90 — 100, — miernie odzyw. 80 — 88, cielęta najprzedn. wytucz. 170 — 180, — tuczone 160 — 168, — dobrze odzyw. 150 — 158, — miernie odzyw. 130 — 146; owce wytucz. pełnom., jagnięta i młodsze skopy 148 — 156, — tucz. starsze skopy i maciorki 140 — 146, — dobrze odzyw. 110 — 130, świnie pełnom. 120 — 150 kg żywej wagi 164 — 170, — pełnom. 100 — 120 kg żywej wagi 156 — 160,

— pełnom. 80 — 100 kg żywej wagi 150 — 154, — mięs. ponad 80 kg 140 — 148, maciory i późne kastraty 130 — 150, świnie bekowne 144 — 152.

MYSŁOWICE. — Płacono — w zł za 1 kg żywej wagi loco targowica: buhaje 1'30 — 1'35, woły 1'23 — 1'30, krowy 1'20 — 1'30, jałowki 1'25 — 1'30, cielęta 1'60 — 1'80, nierogacizna A 2'00 — 2'09, — B 1'86 — 1'99, — C 1'76 — 1'85, — D 1'60 — 1'75.

MASŁO

— W I połowie października rynek maślarski znajdował się pod znakiem zniżki cen, dopiero w początku II dekady października sytuacja się nieco poprawiła i nastąpiła lekka zwyżka cen.

Na spadek cen wpłynęła duża podaż towaru i trudności eksportowe wskutek znacznego zaofiarowania masła ze strony innych krajów na naszych rynkach odbiorczych. Lekka zwyżka cen, która nastąpiła w początku II dekady października, była spowodowana chłodem i zmniejszeniem produkcji, a w związku z tem i spadkiem podaży na rynek.

Wskutek niebywale niskich cen masła w głównych naszych ośrodkach konsumpcyjnych daje się zauważyć lekki wzrost spozycia.

Notowano — w zł za 100 kg:

WARSZAWA. — I gat. 430 — 450, II gat. 360 — 380, solone 390 — 410, osekłkowe 300 — 330. W dn. 10 b. m. Komisja Nabiałowa w Warszawie podwyższyła notowania cen w Warszawie o 20 na 1 kg wszystkich gatunków, a osekłkowego o 30 na 1 kg.

LWÓW. — I gat. 360, II gat. 340.

LUBLIN. — I gat. 430 — 440 — 470, II gat. 390 — 400 — 430.

KRAKÓW. — I gat. 440 — 450, II gat. 400 — 420, solone eksportowe I gat. 430 — 440, — II gat. 390 — 420,

KATOWICE. — I gat. 480 — 450 — 500, II gat. 450 — 420 — 460, wiejskie 430 — 390 — 440. Duża podaż masła z pow. miechowskiego oraz Małopolski i Poznańskiego.

POZNAŃ. — I gat. 520, II gat. 480, wiejskie 440.

ŁÓDŹ. — I gat. 400 — 460 — 490, II gat. 400 — 380 — 450.

WILNO. — I gat. 440 — 460, II gat. 380 — 420.

JAJA

— W I połowie października sytuacja krajowego rynku jajcarskiego w porównaniu z II połową września poważniejszej zmianie nie uległa. Mocna tendencja, spowodowana brakiem towaru, utrzymywała się w dalszym ciągu, a ceny prawie bez przerwy zwyżkowały. W związku z położeniem na głównych rynkach odbiorczych zwyżka ta w początku okresu sprawozdawczego była łagodniejsza, w końcu zaś, po ostatniej zwyżce na rynku londyńskim, przybrała charakter ostrzejszy. W transakcjach obok towaru świeżego zaczyna odgrywać coraz poważniejszą rolę towar konserwowany, który stopniowo wypełnia na rynku luki, powstające wskutek zmniejszenia się produkcji i dowozów. Eksport ze względu na korzystne kształtowanie się cen na rynkach odbiorczych rozwija się pomyślnie. Miesiące jesienne prawdopodobnie przyczynią się znacznie do podniesienia dość niskiej w tym roku przeciętnej wartości jednostki jaj, wywiezionych zagranicę w r. b.

W poszczególne ośrodkach produkcji sytuacja przedstawiała się następująco (ceny — w zł za skrzynię à 1.440 szt.):

BOCHNIA. — Cena towaru oryginalnego podniosła się do 260, cena eksportowego franco granica wynosiła 288.

KRAKÓW. — Popyt ożywiony, tendencja w dalszym ciągu zwyżkowa mimo pewnego uspokojenia, sygnalizowanego przez rynki zagraniczne; cena wynosiła: towar oryginalny 260 — 262, eksportowy franco granica 297 — 302.

KATOWICE. — Tendencja utrzymana, zapotrzebowanie lokalne średnie; w obrocie hurtowym zaznacza się brak jaj drobnych; notowano: jaja duże, czyste, prześwietlane 255, nieprzerobione 240, wapnowane 235.

LWÓW. — Położenie mocne, popyt dobry tak na towar świeży jak i konserwowany; cena świeżego towaru eksportowego loco granica wynosiła 293 — 310.

LUBLIN. — Tendencja utrzymana, zapotrzebowanie duże, podaż dostateczna; za jaja oryginalne płacono 240, za jaja eksportowe franco granica 276 — 285.

RZESZÓW. — Popyt dobry; cena towaru oryginalnego 250.

STANISŁAWÓW. — Położenie na rynku w dalszym ciągu mocne przy dowozach ograniczonych.

TARNÓW. — Popyt tak na towar świeży, jak i konserwowany dobry, nastroj ożywiony, ceny zwykły.

TARNOPOL. — Ceny podniosły się badrzo znacznie, w związku z czym sprzedaż towaru nie była zbyt łatwa; towar oryginalny 274, eksportowy 310.

WILNO. — Cena towaru oryginalnego 220—246, eksportowego 293.

WARSZAWA. — Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich notuje w hurcie za 1 kg \mathcal{Z} 3'30; tendencja utrzymana.

SKÓRY

BYDGOSZCZ. — Ceny orientacyjne skór gotowych — w \mathcal{Z} za 1 kg: skóry podeszwowe krajowe 10'50, — zagraniczne 10'00, krupony podeszwowe krajowe 12'75, — zagraniczne 12'75, faledry 14'50, blanki czarne 11'00.

LWÓW. — Dla skór surowych tendencja nieco mocniejsza. Notowania Centralnej Targowicy — w \mathcal{Z} za 1 kg: skóry bydłecze lekkie 2'05, — ciężkie 1'95, — cielęce w rzeźni 4'50, — cielęce prowincjonalne 3'60; za 1 sztukę: skóry końskie duże 24'50, — małe 12'60.

KRAKÓW. — Notowania skór surowych Centralnej Targowicy — w \mathcal{Z} za 1 kg: skóry wołowe 1'70, — krowie 1'50, — z jałówek 1'75; za 1 sztukę: skóry cielęce 10'00 — 12'00.

LUBLIN. — Usposobienie spokojne, na skóry cielęce zapotrzebowanie zwiększone. Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 1 kg: skóry bydłecze w rzeźni miejskiej 2'30, — prowincjonalne 2'00; za 1 sztukę: skóry cielęce lekkie 9'00 — 9'50, — ciężkie 11'00 — 12'00.

WŁOSIE I SZCZECINA

KATOWICE. — Podaż duża przy ograniczonych obrotach tendencja słaba. Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 1 kg loco skład Katowice: włosie z ogona 10'50, — z grzywy 5'00; w \$ za 1 kg loco skład Katowice: szczecina I gat. 3'50, — II gat. 2'50, — III gat. 1'50, — najniższe gatunki 0'60.

LUBLIN. — Zapotrzebowanie małe. Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 1 kg: włosie z ogona 8'50 — 9'50, — z grzywy 3'00 — 4'00, wołówka 5'00.

GRUDZIĄDZ. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 1 kg loco Grudziądz: włosie końskie z ogona 4'00 — 5'00, — z grzywy 2'00 — 2'50.

RYBY

WARSZAWA. — Usposobienie spokojne, obroty małe. Notowano — w \mathcal{Z} za 1 kg franco wagon Warszawa: karpie żywe 3'10; orientacyjne ceny detaliczne: karpie żywe 3'40 — 3'80, — śnięte 2'00 — 2'50, liny żywe 4'00 — 4'50, — śnięte 3'00, karasie żywe 3'00 — 4'00, — śnięte 2'00 — 3'00, łososie 18'00 — 22'00, węgorze 8'00, sandacze rosyjskie 4'50, leszcze na lodzie 3'50 — 4'00, sumy krajane 5'00 — 6'00, ślize 4'00, szczupaki śnięte 3'00 — 5'00, sielawy 4'00, średnica 1'50 — 2'00, drobnica 0'80 — 1'20.

CHEMIKAŁJA

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 100 kg loco fabryka bez opakowania: aceton 500'00, alkohol metylowy techniczny 90% 180'00, — czysty 99% 330'00, amoniak skroplony za 1 kg HN_3 (wraz z opakowaniem) 1'80, a. otniak mielony za 1 kg $\frac{1}{2}$ N_2 (wraz z opakowaniem) 1'62, — granulowany za 1 kg $\frac{1}{2}$ N_2 (wraz z opakowaniem) 1'82, azotan amonu (wraz z opakowaniem) 103'60, benzen handlowy 90% 90'50, — czysty 105'00, bisulfat (kw. siarczan sodu) 14'00, chlorek cynku 50° Bé 50'00, chlorek wapna bielący 40'00, chlorek wapnia (Ca Cl₂) 20'00 — 22'00, chloroform czysty 750'00, — „pro narcosi” 1.800'00, fenol czysty 300'00, formalina 40% 270'00, gliceryna farmaceutyczna

30° Bé 305'00, — techniczna 85/88% 175'00, karbid 75'00 — 80'00, karbolineum 45'00, klej kostny 220'00, klej skórnny 400'00, krezol 140'00, kwas azotowy 30° Bé w przeliczeniu na 100% HNO_3 (wraz z opakowaniem) 110'00, kwas mrówkowy 85% 241'00, kwas siarkowy 60° Bé 7'37, kwas solny 19/21° Bé 11'50, kwas octowy techniczny 30% 110'00, fosforyty rachowskie surowe 3'50 — 4'00, mączka kostna odklejona 30% P_2O_5 17'00, naftalen surowy prasowany 34'50, — czysty w łuskach 68'00, octan sodu 140'00, — ołowiu 235'00, oleina zwierzęca destylat 275'00, — saponificat 265'00, oleum 20% 19'94, pirydyna czysta za 1 kg 12'00, smoła preparowana 20'95, siarczan amonu 36'00, siarczek sodu 60/62% (wraz z opakowaniem) 65'00, soda amoniakalna 25'00, — kaustyczna 60'00, sól glauberska kalcynowana niemielona 12'50, stearyna 280'00, superfosfat 16% 12'80 — 13'92, toluen czysty 120'00, żelatyna techniczna 450'00.

— Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 1 kg loco skład Warszawa: biel ołowiana 2'30, glejta ołowiana 1'70, minja ołowiana chemicznie czysta 1'90, biel cynkowa chemicznie czysta I gat. 1'40, — II gat. 1'30; za 100 kg loco skład Warszawa: siarczan miedzi techniczny 99'5% (na beczki po 100 kg) 160'00 — 165'00, siarczan miedzi rolniczy 150'00, licopodium 16'00.

KATOWICE. — Usposobienie spokojne, tendencja utrzymana. Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 100 kg loco skład Katowice: antichlor 85'00, boraks w proszku 145'00, bromek potasu 860'00, bromek sodu 860'00, gliceryna 28 Bé techniczna biała 220'00, — chemicznie czysta 330'00, azotan potasu (w beczkach po 100 kg łącznie z opakowaniem) 125'00, ałun potasu 68'00, siarczan miedzi 135'00, szkło wodne sodowe 38 Bé 32'00, amoniak 0'910 60'00, potas żrący 88'92% 156'00, kwas solny techniczny 19/22 16'00, — chemicznie czysty 1/19 70'00, kwas siarkowy techniczny 175'00, salmiak techniczny krystaliczny 155'00, — w kawałkach 310'00, siarka amerykańska w kawałkach 48'00, — w proszku 52'00, — sycylijska w łuskach 71'00, arsenik w kawałkach 320'00, — w proszku 190'00, formaldehyd 40% 340'00, octan ołowiu 282'00, biel ołowiana w proszku 218'00, grafit w proszku 46'00, — w płatkach 242'00, saletra sodowa 98'00, salmiak w proszku 98/100% 148'00, — w kawałkach 285'00, węgiel amonu w kawałkach 172'00, soda amoniakalna 31'20, — krystaliczna 17'50, — kaustyczna w opakowaniu po 50 kg 73'10, — w dużych bębnoch po 400 kg 65'70, bikarbonat 50'00, chlorek wapnia 25'10, minja ołowiana 170'00, glejta ołowiana preparowana 170'00, — zwykła 165'00, biel cynkowa — pieczęć czerwona 132'00; za 100 kg (w ładunkach wagonowych) franco stacja odbiorcza: karbid drobnej granulacji 71'00, — przy odbiorze drobnym franco fabryka 76'00, karbid grubej granulacji 75'00, — przy odbiorze drobnym franco fabryka 80'00; we frankach szwajc. za 1 tonnę loco huta na Górnym Śląsku: kwas siarkowy 60 Bé 42'50, — 66 Bé 82'80, — 97/98% 93'00, oleum 20% 115'00; za 10 kg loco fabryka: kwas węglowy przy odbiorze we własnych patronach 13'75, — w patronach fabrycznych 14'00.

NAWOZY SZTUCZNE

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} (w ładunkach wagonowych): azotniak sproszkowany chorzowski 22% łącznie z opakowaniem workowem brutto za netto loco wagon Chorzów: za 100 kg za gotówkę 36'74, — na kredyt 38'06, azotniak granulowany chorzowski 23% w beczkach blaszanych brutto za netto loco wagon Chorzów: za 100 kg za gotówkę 43'01, — na kredyt 44'62, azotniak chorzowski mielony 16% w workach za gotówkę 28'00, — na kredyt 29'00, saletra chorzowska „Nitrofos” (15'5% azotu i ok. 9% kwasu fosforowego) brutto za netto wraz z opakowaniem franco wagon Chorzów na kredyt do 15/II 1931 r. 36'00, siarczan amonu podestylacyjny luzem loco wagon Knurów 36'00, — w workach 38'00, kainit zwykły loco wagon stacja odbiorcza na P. K. P. w woj.: łódzkim, warszawskim, kieleckim, krakowskim, lubelskim, pomorskim i poznańskim 4'90, — w woj.: poleskim, białostockim, wołyńskim, nowogródzkim i wileńskim 4'60, kainit pylisty odpowiednio 6'40 i 6'00, sól potasowa 25% loco stacja załadowania Kałusz 13'75, superfosfat 16% luzem netto parytet Warszawa-Wschodnia 15'24, — parytet Częstochowa 14'60, superfosfat 18% parytet Warszawa-Wschodnia 16'92, — parytet Częstochowa 16'20, żuźle Thomasa 17% zagraniczne wraz z opakowaniem workowem franco wagon Gdańsk lub Gdynia za 100 kg 14'20, wapno nawozowe palone mielone (90—99% tlenku wapnia) luzem loco stacja Chęciny 4'20.

DRZEWO

KATOWICE. — Tendencja słaba. Ceny orientacyjne — w \mathcal{Z} za 1 m³ loco skład Katowice: belki 95'00 — 110'00, deski sosnowe 33, 40 i 50 mm grubości 90'00 — 100'00, kantówka do

12 cm 90'00 — 100'00, — powyżej 12 cm 105'00 — 110'00, szalówka 71'00 — 77'00, łaty 93'00 — 98'00, stolarka 155'00 — 195'00, drzewo dębowe 250, — bukowe 120'00, kopalniaki \$ 475.

WILNO. — Zapotrzebowanie małe, ceny zniżują. Ceny orientacyjne — w zł za 1 m³: drzewo sosnowe czyste (stolarskie) 85'00 — 90'00, — półczyste (ciesielskie) I gat. 65'00 — 70'00, — II gat. 45'00 — 50'00, łaty 80'00 — 85'00, kantówka do 20 cm grubości 90'00 — 95'00, — od 20 cm grubości 100'00 — 110'00, bale 90'00 — 100'00, kłocce 45'00 — 50'00, deski stolarskie wszystkich grubości: dębowe 180'00 — 200'00, grabowe 250'00 — 280'00, jesionowe 180'00 — 200'00, klonowe 180'00 — 200'00, brzoźowe 100'00 — 110'00, olszowe 90'00 — 100'00.

METALE I WYROBY METALOWE

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg: cyna Banka w blokach 7'00, ołów hutniczy 1'10, cynk 1'10, antymon 1'70, aluminium hutnicze 4'00, blacha miedziana 3'90, blacha mosiężna 3'15 — 4'10, blacha cynkowa 1'25.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 13 do 18 października 1930 r.

— Zainteresowanie rynkiem akcyjnym na giełdzie warszawskiej uległo w okresie sprawozdawczym dość znacznemu zmniejszeniu. Jedynie w pierwszych dniach tygodnia obroty były nieco żywsze, natomiast koniec okresu minął przy bardzo słabym ruchu. Dla większości akcji panowała tendencja słaba, pociągając za sobą zniżkę kursów, w wielu wypadkach bardzo silną.

Grupa akcji bankowych nie cieszyła się większym zainteresowaniem; kurs akcji Banku Polskiego obniżył się w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego o zł 9'00; również silnie zniżył kurs Bank Handlowy w Warszawie (zł 5'00), a jedynie rzadziej ostatnio notowane akcje Polskiego Banku Przemysłowego i Banku Zachodniego utrzymały się na poziomie ostatnich notowań.

Z pośród akcji przedsiębiorstw chemicznych po zniżonym o zł 2'50 kursie notowano akcje Kijewskiego, natomiast od dłuższego czasu nienotowane akcje Pulsa cenione były nieco wyżej.

W grupie akcji przedsiębiorstw elektrycznych obracano jedynie akcjami Elektrowni Okręgowej w Zagłębiu Dąbrowskiem, której kurs w porównaniu z notowaniami z połowy września obniżył o ok. 30%.

Dla akcji przedsiębiorstw cukrowniczych panowała tendencja nieco mocniejsza; tak Częstocice, jak i Warsz. T-wo Fabryk Cukru wykazują poprawę.

Akcjami przedsiębiorstw cementowych interesowano się niewiele; notowane były jedynie akcje Wysokiej — po kursie silnie zniżonym.

Akcje Warsz. T-wo Kopalń Węgla, jak również przedsiębiorstw naftowych pozostały w okresie sprawozdawczym zupełnie bez notowań.

Grupa akcji przedsiębiorstw metalurgicznych była mało ożywiona; przy słabej tendencji zniżowały kursy akcji Lilpopa, Ostrowca i Starachowic, przy czem różnice w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego są dość znaczne. Jedynie Modrzejów wykazuje niewielką poprawę.

Z akcji przedsiębiorstw włókienniczych, handlowych, spożywczych i innych notowano po kursie silnie zniżonym akcje Borkowskiego, natomiast akcje Kluczewskiej Fabryki Papieru, od dłuższego czasu silnie poszukiwane, wykazują dalszą bardzo poważną zwyżkę.

Na giełdach prowincjonalnych zainteresowanie rynkiem akcyjnym uległo w okresie sprawozdawczym dalszemu zmniejszeniu; bardzo nieliczne transakcje zawierano przy tendencji naogół utrzymanej.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 18/X
Bank Polski	zł 100	160'50	152'00	152'50-152'00-152'50
„ Handl. w Warsz.	zł 100	105'00	105'00	—
Polski Bank Przemysł.	zł 100	85'00	85'00	—
Bank Zachodni	zł 100	70'00	70'00	—
Kijewski	zł 100	40'00	40'00	—
Puls	zł 100	54'50	54'50	—
Elektrownia Okręgowa w Zagłęb. Dąbrow.	zł 50	30'00	30'00	—
Częstocice	zł 100	33'00	32'20	33'00
Warsz. T-wo Fabryk Cukru	zł 100	32'50	32'50	—
Wysoka	zł 100	130'00	130'00	—
Lilpop	zł 25	24'25	23'00	23'00
Modrzejów	zł 50	9'00	8'75	—
Ostrowiec — serja B I — III em.	zł 50	51'00	51'00	—
Starachowice	zł 50	11'75	11'00	11'00
Borkowski	zł 25	3'00	3'00	—
Kluczewska Fabryka Papieru	zł 100	91'00	83'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (w dn. 17/X — w zł; w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Tohan — 3'50 (3'25).

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (w dn. 17/X — jak wyżej): Chodorów — 124'00 — 125'00 (125'00).

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego — bez notowań.

CLA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

UZUPEŁNIENIE ROZPORZĄDZENIA O CLE WYWOZOWEM NA PIERZE I PUCH. — Jak pisaliśmy ¹⁾, wprowadzone zostało uzupełnienie w obowiązującym od dn. 20 czerwca r. b. rozporządzeniu o ciele wywozowym na pierze i puch. Dopuszczono, mianowicie, do wywozu bezcłowego pióra dla celów zdobniczych i galanteryjnych, pierze i puch, zawarte w podszkach, a wywożone nie dla celów handlowych, i wreszcie pióra nawozowe. Potrzeba wydania uzupełnienia wynika stąd, że przy dotychczasowej redakcji odpowiednich pozycji taryfy celnej urzędy celne pod pojęciem „pierze i puch wszelkie” podciągały również wszystkie powyższe artykuły. Tymczasem zaś pióra zdobnicze są przerabiane inaczej i dla innych celów

i innego rynku przeznaczone, nie mogą one być np. prane, jak pierze i puch, przeznaczone głównie na wyspy do pościeli. To samo odnosi się do precików z piór, stanowiących surowiec dla przemysłu galanteryjnego. Również otrzymywane z przerobu (oczyszczania) odpadki piór, t. zn. preciki, nawóz ptasi, krew i t. p., nie stanowią surowca dla przemysłu pościelowego, lecz artykuł dla ogrodnictwa.

Nieco inna jest sprawa poduszek i pościeli. Oczywiście, pościel, wychodząca zagranicę w większych ilościach, nie wchodzi tu w rachubę, zawiera ona bowiem pierze i puch prane (oczyszczone), lecz tylko małe, kilkukilogramowe przesyłki pościeli z pierzem niepranym, wywożone przez emigrantów, bądź wysyłane im przez rodziny ich w Polsce.

¹⁾ P. zesz. 42/1930, str. 1864.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH W SIERPNIU 1930 R.¹⁾ — Przewozy podróŜnych w sierpniu r. b. (31 dni) objęły 14.591.748 osób. W porównaniu z lipcem r. b. (31 dni — 14.472.240 osób) przewozy te zwiększyły się o 0'83%, w porównaniu zaś z sierpniem r. ub. (16.174.040) zmniejszyły się o 9'8%.

Ze względu na zły stan pogody, trwający niemal w ciągu całego miesiąca, zmniejszył się również ruch podmiejski, zwłaszcza świąteczny, w węzle warszawskim.

Dopiero w końcu sierpnia ruch pasażerski wzmógł się w związku z masowym powrotem z uzdrowisk, miejscowości kąpielowych i letnisk oraz ze względu na początek nowego roku szkolnego.

Regularność ruchu pociągów osobowych wynosiła w sierpniu 97% (w lipcu 98%).

Przewozy towarów w sierpniu r. b. wyraziły się liczbą 5.732.610 tonn i w porównaniu z lipcem r. b. (5.893.378 t) zmniejszyły się o 2'7% — co należy przypisać mniejszej liczbie dni roboczych w sierpniu (25) niż w lipcu (27); w porównaniu zaś z sierpniem r. ub., w którym przy 26 dniach roboczych przewieziono 8.703.219 t, wykazują zmniejszenie o 34%.

Naładowano w sierpniu r. b. na stacjach linii normalnotorowych P. K. P. i W. M. Gdańska 424.855 wagonów 15-tonnowych, przyjęto zaś od kolei zagranicznych łącznie z tranzytem 53.599 wagonów ładownych, czyli razem przewieziono 478.454 wagonów ładownych.

W porównaniu z lipcem r. b. (471.913 wag.) ogólna praca kolei (liczba wagonów) wykazuje zwiększenie o 1'4%, przyczem naładunek własny wzrósł o 1'7%. W porównaniu zaś z sierpniem r. ub. (592.875 wag.) ogólna praca zmniejszyła się o 19'3%, a naładunek własny o 20%.

Wywóz i przywóz morzem przez Gdańsk i Gdynię zmniejszył się w porównaniu z lipcem r. b.: wywóz o 3'8%, a przywóz o 13'7%.

PowaŜniejszemu zmniejszeniu uległ wywóz węgla (o 39.106 t — 6'6%), drzewa (o 27.000 t — 26'7%), cukru (o 4.900 t — 72'5%) i produktów naftowych (o 2.000 t. — 38'6%). Natomiast zwiększył się znacznie, bo prawie o 36.000 t (196'1%) wywóz zboŜa. W przywozie powaŜniejsze zmniejszenie dotyczy rudy (o 27.000 t — 32'7%) i nawozów sztucznych (o 4.000 t — 57'5%), jednocześnie zaś zwiększył się (o 14.500 t — 57'5%) przywóz złomu.

Ogólny przywóz do Polski (przez porty oraz granicę lądową) zmniejszył się w porównaniu z lipcem o 2.368 wagonów, czyli o 9'6%, wywóz zaś — o 2.983 wagonów, czyli o 2'7%. Zwiększył się wywóz węgla (o 1'1%) i zboŜa (o 78'8%), a zmniejszył wywóz drzewa (o 27'6%).

Tabor parowozowy i wagonowy w dn. 1 sierpnia r. b. wynosił: 5.351 parowozów, czyli w porównaniu z r. ub. (5.252) więcej o 1'9% (w naprawie było parowozów 16'81% — mniej niż w r. ub. o 1'48%); 10.351 wagonów osobowych, czyli więcej niż w r. ub. (10.017) o 3'3% (w naprawie było wagonów osobowych 9'73%, a więc mniej niż w r. ub. o 1'85%); 153.419 wagonów towarowych, czyli w stosunku do r. ub. (152.398) więcej o 0'7% (w naprawie było wagonów towarowych 4'23% — więcej niż w r. ub. o 0'04%).

Nowego taboru dostarczyły fabryki w sierpniu r. b. ilości następujące: parowozów — 15, wagonów osobowych — 10, wagonów towarowych — 300.

Liczba wagonów, odstawionych do rezerwy, w dalszym ciągu nieco się zmniejszyła i wynosiła na dz. I/IX r. b.: krytych — 14.977, węglarek — 11.790, platform — 4.575, razem — 31.342 (w lipcu 33.279).

Przebieg pociągów w sierpniu wynosił 10.557.057 pociąg-kilometrów, mianowicie: w ruchu osobowym — 5.911.839 poc.-km, w ruchu zaś towarowym — 4.645.218 poc.-km.

W porównaniu z lipcem r. b. (10.471.327) ogólny przebieg pociągów zwiększył się o 0'8%, przyczem przebieg pociągów ruchu osobowego zwiększył się o 0'4%, a pociągów ruchu towarowego o 1'4%.

W zakresie taryf osobowych wewnętrznych nastąpiły w sierpniu r. b. drobne zmiany, mające na celu ułatwienie opakowania bagaŜu powrotnego z letnisk. Od dn. 1 sierpnia obowiązują nowe stawki dla przewozu osób, bagaŜu i towarów na prywatnej kolei normalnotorowej Nowe—Twarda Góra.

Zmian i uzupełnień doznały liczne taryfy osobowe, bagaŜowe i ekspresowe w komunikacji z zagranicą. Od dn. 1 sierpnia obowiązują na zasadzie dodatku II nowe stawki w taryfie polsko-rumuńskiej; zmian doznały od tej daty stawki taryfy czesko-słowacko-rosyjskiej (dodatek III), austriacko-rosyjskiej (dodatek III), niemiecko-rosyjskiej (dodatek III). Drobniejszym zmianom uległy inne taryfy osobowe i bagaŜowe, na uwagę zasługuje dokonana zmiana opłat za przewóz przesyłek ekspresowych Nord-Expressem, obowiązująca od dn. 15/VIII r. b.

Wewnętrzna taryfa towarowa doznała drobnych uzupełnień w rozporządzeniu z dn. 16 lipca; zmiany, dotyczące części I B, II-1 i 3, weszły w życie z dn. 1 sierpnia r. b. i mają charakter ulg szczególnych (konie wyścigowe, cukier eksportowy i t. p.).

W zakresie taryf towarowych z kolejami zagranicznymi należy zanotować, że w dn. 15 sierpnia weszła w życie całkowicie nowa redakcja taryfy polsko-rumuńskiej, składającej się z części I, II-1 A i B, II-3 i II-4, obejmujących tak ogół towarów, jak i przewóz węgla oraz wyjątkowe taryfy czasowe. Nową redakcją otrzymała też w dn. 1 sierpnia taryfa towarowa polsko-niemieckiego związku kolejowego, wydana jako część I (postanowienia taryfowe i wykaz odległości) oraz w 3 zeszytach części II (taryfy artykułowe, drzewne i nawozowe). Różnym zmianom pomniejszych i uzupełnieniom uległa taryfa polsko-czeskosłowacka w zakresie części I, II-2, II-3 i w przepisach kierunkowych, przyczem wprowadzono w życie kilka nowych taryf artykułowych.

Wreszcie jako nowość i owoc długiej organizacyjnej pracy w zakresie komunikacji lądowo-morskiej ukazała się wydana z dniem 15 sierpnia r. b. taryfa towarowa polsko-amerykańska dla komunikacji pomiędzy wszystkimi stacjami P. K. P. a 6 portami U. S. A. via Gdynia. Trzy części tej taryfy zawierają swoisty regulamin przewozowy, postanowienia taryfowe oraz opłaty w tej bezpośredniej komunikacji.

Licznych drobnych zmian doznały inne taryfy. Szczególnem udogodnieniem jest zaprowadzenie bezprzeładunkowej komunikacji towarowej w relacjach polsko-angielskich za pomocą Ferry Boats, stanowiących własność kolei niemieckich, trajektem przez Zeebrügge i Haarwich (14/VIII).

W dziedzinie międzynarodowych układów kolejowych należy zaznaczyć, że w następstwie skargi Senatu W. M. Gdańska do Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w sprawie zakresu działania D. O. K. P. w Gdańsku, władzy nadzorczej dla kolei W. M. Gdańska, oraz zobowiązań przy obsadzeniu stanowisk na kolejach, poŜoŜonych na obszarze W. M. Gdańska rozpatrywał Komitet Prawników i Techników Sekcji Komunikacyjnej i Tranzytowej Ligi Narodów w czerwcu r. b. w ParyŜu kilka kwestyj zasadniczych, wysuniętych przez Senat W. Miasta (bądź przez Polskę w odpowiedziach na skargę Senatu), a oddanych do opinii Komitetowi przez Wysokiego

¹⁾ Dane za lipiec — p. zesz. 38/1930, str. 1700.

Komisarza Ligi Narodów. Prace tego Komitetu zostały wówczas przerwane, aby dać możność ekspertom Komitetu zbadania miejscowych stosunków w Gdańsku. W szczególności Komitet miał nabrać przekonania, czy jest racjonalne stworzenie w Gdańsku takiej Dyrekcji Kolejowej, której zakres działania ograniczałby się tylko do obszaru Wolnego Miasta.

Komitet Ekspertów, złożony z wybitnych przedstawicieli kolejnictwa, rozpoczął w Gdańsku pracę dn. 14 sierpnia, a ukończył ją dnia 16 sierpnia r. b.

Eksperti opinię swoją mieli przedłożyć Komitetowi Prawniczemu Ligi Narodów. Komitet Prawniczy zaś wypowie swoją opinię na podstawie tej ekspertyzy względnie po przeprowadzeniu jeszcze dodatkowych rozmów z przedstawicielami inte-

resowanych stron Wysokiemu Komisarzowi Ligi Narodów, który w rezultacie wyda decyzję.

Wpływy Polskich Kolei Państwowych w sierpniu r. b. zmniejszyły się w porównaniu z lipcem r. b. i wynosiły (w zł):

Przewozy podróźnych	34,713.602
" bagażu i przesyłek ekspresowych	1,898.799
" towarów	78,783.827
" uboczne	1,853.936
Razem:	117,250.164

W porównaniu z lipcem r. b. (zł 119,500.047) wpływy zmniejszyły się o 1'9%, w porównaniu zaś z sierpniem r. ub. (zł 133,456.901) — o 7'8%.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RADA INTERESENTÓW PORTU W GDYNI.—

Pod powyższą nazwą powstała w Gdyni organizacja społeczno-gospodarcza, jednocząca wszystkie grupy gospodarcze, pracujące w ścisłej łączności z portem. Założycielami R. I. P. są: Związek Ekspedytorów, Związek Maklerów, Związek Armatorów, Związek Przemysłowców Portowych, Związek Eksporterów Węgla.

Dotychczas zbiorowe życie kół gospodarczych w Gdyni koncentrowało się w wymienionych związkach, z których zresztą 2 ostatnie są właściwie dopiero w stadium organizacji. Poza niemi istnieją w Gdyni jeszcze inne organizacje o zbliżonym charakterze: 2 związki kupieckie, związek drobnych przemysłowców, wreszcie Związek Przemysłowców Budowlanych. Trzy pierwsze z tych związków posiadają dziś jeszcze min malne znaczenie i są zresztą związane swymi interesami wyłącznie z życiem powstającego miasta. Podobnie i Związek Przemysłowców Budowlanych, aczkolwiek reprezentuje w Gdyni, gdzie wszystko się buduje, poważną grupę interesów, z życiem samego portu jest związany tylko częściowo i czasowo. Co innego organizacje, łączące się obecnie do wspólnej pracy: tu istnieje ściśle organiczny związek z życiem portu. Interesy, powstające przytem na tem tle, są coraz to żywsze i bardziej różnorodne, wyrastają w łączności z portem coraz to nowe przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, których rola w rozwoju dalszym portu i w obsłudze handlu zagranicznego Polski staje się coraz bardziej istotna. Jednym z charakterystycznych, zw. „interesentów portu” jest zupełnie specyficzny, ich zadania są inne niż gdzieindziej. Stąd właśnie powstała odczuwana już oddawna paląca potrzeba takiej organizacji o specjalnym charakterze, która miałaby prawo przemawiania imieniem Gdyni — przytem nie Gdyni, małego miasteczka, a wielkiego portu Gdyni, służącego całemu krajowi.

Statut nowej organizacji został dn. 22/X oddany do rejestracji. Niezwłocznie po zarejestrowaniu odbędzie się zebranie organizacyjne, wybory władz, poczem Rada Interesentów Portu będzie mogła przystąpić do pracy. Nastąpi to prawdopodobnie w pierwszych dniach listopada.

WIZYTA GDAŃSKIEJ RADY PORTU W GDYNI.—

Na zaproszenie dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, Komandora J. Poznańskiego, dn. 16 b. m. Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku odwiedziła port w Gdyni. W gmachu Urzędu Morskiego wysłuchano referatu w sprawie będących w budowie

basenów i urządzeń portowych w Gdyni. Zwiedzono następnie port. Gdańską Radę Portu reprezentowali przytem: jej Prezes P. H. de Loës, członkowie delegacji polskiej — PP.: Dr. F. Hilchen (przewodniczący), W. Moderow i Kom. K. Jacynicz, członkowie delegacji gdańskiej — PP.: Sen. E. Bosselmann (przewodniczący), H. Schimmel, Dr. K. Exner, dyrektorowie portu gdańskiego — B. Nagórski i R. Bruns. Honory domu czynili PP.: Kom. J. Poznański, Wł. Gieysztor, Inż. T. Wenda.

RYNEK FRACHTOWY. — Sytuacja na rynku frachtowym jest wciąż słaba. Podaż tonnażu jest w dalszym ciągu wyższa od podaży ładunków, tem samem stawki frachtowe pozostają nadal na niskim poziomie.

W tygodniu, poprzedzającym sprawozdawczy, zafrachtowano kilka ładunków z La Plata i Półn. Ameryki po stawkach o kilka pensów lepszych niż uprzednio przez nas podanych. W ostatnim tygodniu sprawozdawczym stawki frachtowe jednak znów spadły.

Stawki frachtowe z La Plata pozostają na poziomie c-a sh 16/- (6.000 t) z St. Lorenzo do Kontynentu, sh 15/- (5.500 t) z Bahía Blanca do Kontynentu. Przy styczniowym załadunku notowano na bazie St. Lorenzo — Kontynent sh 18/3 — 18/6.

Zapotrzebowanie tonnażu z morza Czarne było bardzo małe przy stawkach, notowanych w naszych ostatnich sprawozdaniach (sh 11/6 do 13/-). Natomiast zafrachtowano kilka statków z morza Białego przy stawkach c-a sh 56/- (1.000 std).

W naszym sprawozdaniu z początku października r. b. poruszyliśmy sprawę łamania starego tonnażu. Sprawa ta ciągle interesuje koła żeglugowe. Armatorzy niemieccy ostatnio sprzedali na złom 2 statki c-a 5.000 t każdy, budowane jeden w 1901 r., drugi w 1894 r. Statki są obecnie w ruchu i w dosyć dobrym stanie. Należałoby więc przypuszczać, że idea angielska niesprzedawania starych statków, lecz łamania takowych celem usunięcia nadmiaru tonnażu — zatacza szersze kręgi.

Ostatni tydzień sprawozdawczy wykazał dosyć duże zapotrzebowanie tonnażu pod ładunki rudy z morza Śródziemnego do Kontynentu, jednak bez większego wpływu na stawki frachtowe. Znamiennie jest, że ładunków rudy z powyższego kierunku do Gdyni lub Gdańska prawie że wcale nie notowano.

Rynek bałtycki jest stosunkowo mocniejszy w porównaniu z rynkiem ogólnosiwiatowym. Zwyżkę frachtów należy tłumaczyć większym zapotrzebowaniem tonnażu pod ładunki drzewa z Półn. Szwecji i Finlandji, jako też i przepisami angielskimi co do ładunków pokładowych, które weszły w życie z dniem 1 października r. b.

Stawki frachtowe na węgiel z Gdańska i Gdyni okazują mocniejszą tendencję, spowodowaną przedewszystkiem wstrzymy-

waniem się armatorów od akceptowania stawek, kwotowanych przez frachtujących.

Ostatnio notowano (w sh):

2.300/2.400 t węgla	Gdańsk-Gdynia/Holbäk	5/-
c-a 1.800 " "	" /Aarhus	5/3
c-a 1.000 " "	" /Skile	7/3
c-a 400 " "	" /Struer	8/6
c-a 4.000 " "	" /Stockholm	4/-
c-a 2.500 " "	" /Sundsvall	4/9
c-a 1.800 " "	" /Hernösand	5/-

Stawki frachtowe do Finlandji nieco się polepszyły. Francja płaciła (w sh) za statki:

3.000 t do Rouen	5/6
3.000 " " Nantes	7/-
3.000 " " Bordeaux	7/3 — 7/6

Ostatnio kwotowano kilka kontraktów na przeciąg całego przyszłego roku do Norwegji i Szwecji po stawkach obecnych. Kwotowania te zostały jednakowoż wycofane z rynku z powodu zupełnego braku zainteresowania ze strony armatorów.

Ładunki drzewa z Bałtyku w kierunku Anglii podrożały o c-a sh 2/- — 3/- za stłd.

Mimo zmniejszenia się ładunków pokładowych dzięki zwyżce tej efekt jest stosunkowo korzystniejszy niż przy frachtach, płaconych przy pełnym ładunku pokładowym przed miesiącem.

RUCH STATKÓW P. P. „ŻEGLUGA POLSKA”, podług sprawozdań, otrzymanych w tygodniu od 13 do 19 października 1930 r., był następujący:

T r a m p y:

- S/S. „K a t o w i c e” — po ukończeniu ładunku koksu w Gandawie (Belgja), dn. 13/X odpłynął do Norrköping (Szwecja);
- S/S. „K r a k ó w” — dn. 19/X przybył z morza Czarnego do Odensee (Danja) i wyładowuje tu zboże rumuńskie;
- S/S. „N i e m e n” — dn. 14/X odpłynął z Furnoegrund (Szwecja), z ładunkiem 1.520 tds drzewa, dn. 17/X wstąpił do Gdyni po bunker, poczem odpłynął w dalszą drogę do Sharpness (Anglja);
- S/S. „P o z n a ń” — dn. 14/X odpłynął z Gdańska do Rouen (Francja) z ładunkiem 2.665 t węgla;
- S/S. „T o r u ń” — dn. 19/X przybył w balaście z Rouen (Francja) do Ostendy (Belgja) i rozpoczął ładowanie koksu do Norrköping (Szwecja);

- S/S. „W a r t a” — po zakończeniu w Lulea (Szwecja) wyładunku 3.694 t węgla, dn. 17/X odpłynął i dn. 18/X przybył do Hernösand, gdzie rozpoczął ładowanie kopalniaków z przeznaczeniem do Dunkierki (Francja);
- S/S. „W i l n o” — dn. 12/X przybył do Gothenburga (Szwecja), wyładował tu 2.700 t węgla, dn. 16/X odpłynął w balaście, dn. 18/X przybył do Gdańska i rozpoczął ładowanie węgla do Stockholmu;
- S/S. „W i s ł a” — dn. 17/X w drodze z Afryki Północnej (porty Algieru i Marokko) zawiął do Szczecina (Niemcy), wyładował tu 311 t trawy morskiej, tegoż dnia odszedł w dalszą drogę, dn. 18/X przybył do Gdańska i rozpoczął tu wyładowywanie 4.200 t fosforytów i 303 t trawy morskiej.

L i n j a B a ł t y c k a:

- S/S. „C h o r z ó w” — dn. 13/X przybył z Gdańska do Tallinna, wyładował tu ok. 200 t drobnicy, załadował 175 t złomu, dn. 16/X przeszedł do Helsingforsu, wyładował tu ok. 200 t drobnicy, załadował 205 t złomu i 6 t drobnicy, poczem dn. 19/X odpłynął do Gdyni;
- S/S. „T c z e w” — dn. 13/X przybył z Helsingforsu do Gdyni, wyładował tu 400 t złomu, dn. 16/X przeszedł do Gdańska, załadował tu 680 t cukru i drobnicy, i dn. 18/X odpłynął do Rygi.

OSTATNIE WIADOMOŚCI Z NAD MORZA. — Poniżej podajemy w paru wierszach garść krótkich informacji aktualnych. Ciekawsze sprawy poruszymy poza tem w najbliższych zeszytach oddzielnie, bardziej wyczerpująco.

— Obrót towarowy przez port gdyński w II dekadzie października wyniósł 122.683 t (w I dekadzie 108.386 t), a w tem: przywóz 12.602 (7.992) t, wywóz 100.081 (100.394) t.

— I Magazyn cukrowy w Gdyni o pojemności 15.000 t został już ostatecznie ukończony i dn. 17/X został oddany do użytku.

— Rozpoczęto w Gdyni budowę fundamentów pod magazyn długoterminowy¹⁾.

— W Gdyni na łamaczu fal przy głównym wejściu do portu ustawiane są nowoczesne urządzenia sygnałowe: nau to phon i radjofar. Takież urządzenia będą poza tem ustawione na latarniach morskich na Helu i w Rozewiu.

— Dn. 18/X został w Gdańsku oficjalnie przyjęty ukończony już całkowicie drugi magazyn drobnicy w Wolnej Strefie, długości 160 m, szerokości 48 m.

— S/S. „P o l o n i a” przyszła do Gdyni na zimowe leże.

PRAWO I SĄD W ŻYCIU GOSPODARCZYM

ORZECZNICTWO SĄDOWE

UDOWODNIENIE EKSPORTU PRZY PODATKU PRZEMYSŁOWYM.¹⁾ — Najwyższy Trybunał Administracyjny (w sprawie L. Rej. 148/28) w kwestji udowodnienia eksportu, jako podstawy do zwolnienia od podatku przemysłowego, wyjaśnił, co następuje:

Ustawa o państwowym podatku przemysłowym, zwalniając między innymi od podatku (w art. 3. p. 15) eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i gotowych wyrobów, nie przepisuje sposobu, w jaki płatnik dla uzyskania tego zwolnienia ma udowodnić, że jego wyroby rzeczywiście zostały wyeksportowane zagranicę. Dopiero rozporządzenie wykonawcze, wydane przez Ministra Skarbu, stanowi, że eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i wyrobów gotowych winien być wykazany prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi, a ponadto fakt wywozu winien być udowodniony deklaracjami celnymi, względnie ich odpisami. Jednakże postanowienie to, z uwagi na brak w ustawie jakichkolwiek wymogów co do prowadzenia rzeczo-

nego dowodu, nie może być rozumiane w ten sposób, by płatnicy, domagający się zwolnienia od podatku, mogli udowodnić fakt wywozu towarów zagranicę jedynie prowadzonymi księgami handlowymi i deklaracjami celnymi, tak, iż udowodnienie tych warunków przyznania zwolnienia od podatku w inny sposób musiałoby być wykluczone.

Widoczną intencją ustawodawcy było popieranie eksportu półfabrykatów i gotowych wyrobów wogóle, w interesie kraju, celem ściągnięcia do kraju walut zagranicznych i zrównoważenia bilansu handlowego, a pośrednio i płatniczego. Należy więc przyjąć, iż ustawodawca, udzielając bardzo rozległego przywileju dla eksportu, bo zwalniając go zupełnie od podatku przemysłowego, nie chciał równocześnie utrudniać uzyskania tego przywileju przez wprowadzenie uciążliwych i w wielu razach trudnych do spełnienia warunków, w szczególności prowadzenia ksiąg handlowych, i uczynić tem samem przywilej ten niedostępnym dla wielkiej grupy przedsiębiorców, ze szkoda dla samego eksportu i związanych z nim korzyści dla kraju.

Gdyby tedy, wbrew powyższym przesłankom, ustawodawca wymagał dowodu kwalifikowanego, byłby we wspomnianym

¹⁾ P. okólnik wyjaśniający Min. Skarbu z dn. 17/IX 1930 r. — „Polska Gospodarcza” zesz. 40/1930, str. 1788.

¹⁾ P. tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 34/1930, str. 1.507.

art. 3 p. 15 nałożył na płatnika obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych, jak to uczynił, na przykład, w wypadku sprzedaży hurtowej w art. 7 cytowanej ustawy.

Należy zatem, jak stwierdza Trybunał, dojść do wniosku, iż powołane postanowienie rozporządzenia wykonawczego, o ile ma odpowiadać duchowi ustawy, nie może wykluczać dowodu

eksportu wszelkimi środkami, któremi rozporządza płatnik, co, oczywiście, w konsekwencji rodzi prawo władzy do badania w każdym wypadku, czy ofiarowany dowód nadaje się do przeprowadzenia, tudzież do swobodnego ocenienia wyników postępowania dowodowego.

KRONIKA BIEŻĄCA

NOWE SPÓŁKI AKCYJNE

— „**Oxaco**” Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe, S. A. w Warszawie, ul. Oboźna 11; kap. zakł. zł 250.000; założyciele: Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe Oxiński i S-ka, Inżynierowie, Sp. z ogr. odp., siedziba w Warszawie, ul. Oboźna 11, Dr. Ludwik Roekr, ul. Mazowiecka 4, i Eustachy Szmilewski, ul. Filtrowa 63; akt notarialny zeznany przed notariuszem Walerym Romanem w Warszawie dn. 20 marca 1930 r. Nr. Rep. 439.

NOWE EMISJE W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

zatwierdzone w dniu:

10 października:

— „**Fabryka Aparatów Elektrycznych K. Szpotkański i S-ka**”, S. A. z siedzibą w Warszawie; pow. kap. zakł. o zł 125.000, czyli do zł 250.000, drogą III emisji złotowej akcji, nominalnej wartości zł 100; cena emisyjna zł 117/85.

USTALENIE KAPITAŁU, PRZEZNACZONEGO PRZEZ SPÓŁKI AKCYJNE NA DZIAŁALNOŚĆ W POLSCE

zatwierdzone w dniu:

7 października:

— „**Austrjacka Spółka Akcyjna — Aktien Gesellschaft der Vöslauer Kammgarn Fabrik**, Filiale Biała, Vöslauška Fabryka Przędzy Czesanej, Filja w Białej, S. A. z siedzibą w Wiedniu, a w Państwie Polskim w Białej; na działalność w Państwie Polskim przeznaczony jest kapitał w sumie zł 462.600/88.

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

27 października:

— „**Warszawska Kinematograficzna Spółka Akcyjna**”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 12 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Chmielna 9.

— „**Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze**”, S. A.: zebra. zwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu Związku Polskich Hut Żelaznych w Warszawie, ul. Mazowiecka 5.

— „**Spółka Akcyjna dla Przemysłu Chemicznego i Metalowego „Chemimetal”** dawniej Przetwórnia Wosku w Polsce, S. A.: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 11 w lokalu D-ra Z. Robinsohna w Bielsku, ul. 3 Maja 1a.

— „**Związek Przedsiębiorców Gorzelń Rolniczych**”, S. A.: zebra. zwycz. (podwyższenie kapitału akcyjnego, zmiana statutu) — o godz. 17 w lokalu S-ki we Lwowie, ul. 3 Maja 16.

— „**Górnośląska Fabryka Kabli i Rur Izolacyjnych**”, S. A.: zebra. zwycz. (powiększenie kapitału zakładowego, uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu S-ki w Katowicach-Bogucicach, ul. Krakowska 4.

28 października:

— „**Towarzystwo Akcyjne Pabjanickiej Fabryki Wyrobów Bawełnianych „Krusche i Ender**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 10 w lokalu S-ki w Pabjanicach, ul. Zamkowa 3.

— „**Fabryka Wyrobów Bawełnianych „Franciszek Ramisch**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem

o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Piotrkowska 140.

29 października:

— „**Stowarzyszenie Techników Polskich z Ameryki**”, S. A.: zebra. zwycz. (zm. statutu) — o godz. 17 min. 30 w lokalu S-ki w Warszawie ul. Marszałkowska 94.

— „**Cukrownia i Rafinerja „Nieledeu**”, S. A.: zebra. zwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Mokołowska 25.

30 października:

— „**Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (II termin) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Mińska 25.

— „**Przemysł Gumowy „Ardal**”, S. A.: zebra. zwycz. (powiększenie kapitału zakładowego) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Lidzie, ul. Fabryczna.

— „**Fabryka Krzesel Gościcino**”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Gościcinie, powiat morski.

— „**Towarzystwo Robót Inżynierskich „Tri**”, S. A.: zebra. zwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 12 w lokalu S-ki w Poznaniu, ul. Grotgera 14.

31 października:

— „**Włókiennicza Spółka Akcyjna „N. Eitingon i S-ka**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 16 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Sienkiewicza 82 (ew. II termin — dn. 5 listopada).

— „**Towarzystwo Akcyjne Manufaktury „Karol Ben-nich**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Łąkowa 11.

— „**Galicyskie Towarzystwo Naftowe „Galicja**”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 12 w lokalu S-ki we Lwowie, ul. Kościuszki 8.

4 listopada:

— „**Lesienicka Fabryka Drożdży Prasowanych i Spi-rytusu**”, S. A. w Lesienicach pod Lwowem: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 16 w sali konferencyjnej Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział we Lwowie, ul. 3 Maja 14.

— „**Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy, Spółka Akcyjna dla Wyrobów z Gliny i Piasku we Lwowie**: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 16 w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział we Lwowie, ul. 3 Maja 14.

— „**Zakłady Przemysłowe „Etyl**”, S. A.: zebra. likwid. (II termin) — o godz. 11 w lokalu Polskiego Zrzeszenia Spirytusowego w Warszawie, ul. Hortensja 6.

— „**Drukarnia Polska**”, S. A.: zebra. zwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 12 w lokalu S-ki w Pozaaniu, ul. Św. Marcina 70.

— „**Radomska Rolna Spółka Akcyjna**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (II termin) — o godz. 16 w lokalu S-ki w Radomiu, ul. Zgodna 2.

5 listopada:

— „**Kolej Lokalna Piła-Jaworzno**”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 11 w lokalu Biura Zarządu Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, IV p., pokój Nr. 453).

— „**Bank Przemysłowy Warszawski**”, S. A.: zebra. likwid. — o godz. 17 w lokalu Banku w Warszawie, ul. Czackiego 9 m. 5.

6 listopada:

— „**Zakłady Włókiennicze „Karol T. Buhle**”, S. A.: zebra. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyj-

nych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Hipoteczna 7/9.

— **Zakłady Chemiczne „Kutno”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Profesorska 6.

— **Polska Fabryka Siatki Jednolitej „Hr. Stanisław Ledóchowski”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Przemysłowa 25.

— **Przemysł Bawełniany „Teodor Tietzen i Spółka”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 16 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Łąkowa 1a (ew. II termin — dn. 21 listopada).

7 listopada:

— **„Spółka Akcyjna Kolei Herbsko-Bieleckiej”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu Banku Handlowego w Warszawie, Oddział Miejski „Królewska” — ul. Królewska 6.

— **„Kaliskie Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Goli-szewie”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (likwidacja S-ki i wybór Komisji Likwidacyjnej) — o godz. 14 w lokalu Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich w Kaliszu, ul. Piekarska 7.

— **Fabryka Olejów i Tłuszczów Roślinnych „J. D. Potoka Synowie”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Będzinie, ul. Małobędzka 49.

— **Warszawska Fabryka Wyrobów Gumowych „Wargum”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 19 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Czerniakowska 84.

— **Towarzystwo Karwie-Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerji**, S. A.: zebr. zwyczaj. — o godz. 11 w Warszawie, ul. Chmielna 27 m. 9 (ew. II termin — dn. 21 listopada).

8 listopada:

— **Zakłady Ogrodnicze „C. Ulrich”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godzinie 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Ceglana 11.

— **Fabryka Cukru „Choceń”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (zmiany statutu i uzgodnienie z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 13 w lokalu S-ki w Choceniu.

— **Akcyjne Towarzystwo Przemysłowe „Markus Kohn”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (powiększenie kapitału akcyjnego, uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Łąkowa 5.

— **Zakłady Przemysłu Włókienniczego „Dobrzynka”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 10 w lokalu S-ki w Pabjanicach, ul. Zamkowa 2.

— **Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych „M. Wolski i S-ka”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 19 w lokalu S-ki w Lublinie, ul. 1 Maja 16.

— **Przedsiębiorstwo Drzewne „Tartaki”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 11 w lokalu S-ki we Lwowie, ul. Senatorska 6.

— **„Spółka Pedagogiczna”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (zmiany statutu) — o godz. 18 w lokalu „Pod Strzechą”, pl. Wolności 7.

— **„Konopie”**, S. A. w likwidacji: zebr. nadzwyczaj. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Sienkiewicza 8 (ew. II termin — dn. 22 listopada).

— **Polskie Towarzystwo Naftowe „Mazut”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 19 w kancelarii adwokata W. Minkiewicza w Warszawie, ul. Smolna 17.

— **„Pepege” Polski Przemysł Gumowy**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu S-ki w Grudziądzu.

— **„Rawski Syndykat Rolniczy”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 11 w lokalu S-ki w Rawie-Mazowieckiej (ew. II termin — dn. 22 listopada).

— **„Polskie Zakłady Skody”**, S. A. w Okęciu pod Warszawą: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu Polskiego Towarzy-

stwa Zakładów Skody, Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Mazowiecka 7.

— **Towarzystwo Akcyjne Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 10 w lokalu S-ki w Mijaczowie, gmina Myszków, pow. zawierciański (ew. II termin — dn. 22 listopada).

— **„Nasz Sklep-Urania”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 19 w lokalu Państwowej Szkoły Handlowej im. J. i M. Roeslerów w Warszawie, ul. Chłodna 33.

— **„Plon”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 15 w lokalu S-ki w Inowrocławiu, ul. Dworcowa 21.

10 listopada:

— **Cukrownia i Rafinerja „Zbiersk”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Mokotowska 25.

— **Fabryka Wyrobów Metalowych „J. M. Proszower i S-ka”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 20 w Warszawie, al. Jerozolimskie 25.

— **„Częstocickie Towarzystwo Fabryk Cukru”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Królewska 35.

11 listopada:

— **Fabryka Przetworów Chemicznych „Rędziny”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 3/5.

— **Fabryka Mebli Giętych „Mazowia”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 16 w lokalu adw. R. Kuratowskiego w Warszawie, ul. Trębacka 10.

— **Towarzystwo Przemysłowe „K. Wasilewski i S-ka”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Elektoralna 5.

— **„Filharmonja Warszawska”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w gmachu Filharmonji w Warszawie.

— **Fabryka Chemiczna „W. Stankiewicz”**, S. A.: zebr. likwid. — o godz. 15 w kancelarii notariusza Zygmunta Nowickiego w Warszawie, ul. Kapucyńska 6.

— **„Stowarzyszenie Rolnicze Płockie”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych, zmiana nominalnej wartości akcji) — o godz. 13 w lokalu S-ki w Płocku, ul. Kościuszki 8.

12 listopada:

— **„Śląski Zakład Kredytowy”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (powiększenie kapitału akcyjnego, zmiany statutu) — o godz. 12 w lokalu S-ki w Bielsku, ul. Kolejowa 16.

— **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „R. Ostrowski”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (zmiana nazwy firmy, uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 15 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Nowy Świat 39.

— **„Warszawsko-Łódzkie Towarzystwo Handlowe”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w Łodzi, ul. Targowa 63.

14 listopada:

— **Fabryka Portland Cementu „Klucze”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 12 w lokalu S-ki w Kluczach, pow. olkuski.

— **„Wilhelm i Hugo Bracia Müller”, Merceryownia, Bielarnia, Farbiarnia, Wykończalnia i Tkalnia w Kaliszu**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 16 w lokalu S-ki w Kaliszu, ul. Majkowska 23 (ew. II termin — dn. 28 listopada).

— **Towarzystwo Cukrowni „Brześć Kujawski”**, S. A.: zebr. zwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Traugutta 3 m. 1.

15 listopada:

— **Przedziałnia Wełny Czesankowej „Dąbrówka”**, S. A.: zebr. nadzwyczaj. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Piotrkowska 70.

— „Piotrkowska Manufaktura”, S. A.: zebr. nadzwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych)—o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Piotrkowska 40.

— Przemysł Metalowy „Granat”, S. A.: zebr. zwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Miodowa 8.

— „Zjednoczone Gazownie Polskie”, S. A.: zebr. zwycz. (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych) — o godz. 19 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Marszałkowska 87 m. 15.

— Dom Handlowo-Komisowy „Sair”, S. A.: zebr. nadzwyczajne (uzgodnienie statutu z prawem o spółkach akcyjnych, likwidacja oddziałów) — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, pl. Żelaznej Bramy 2.

SPRAWY SAMORZĄDOWE

BUDŻETOWANIE I RACHUNKOWOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW KOMUNALNYCH — W związku z projektem rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie zmiany przepisów o budżetowaniu i rachunkowości przedsiębiorstw komunalnych odbyła się na powyższy temat konferencja, na której ustalono następujące punkty, które winien zawierać projekt rozporządzenia:

1) przepis o obowiązku uchwalania przez reprezentacje gminne, rady miejskie, sejmiki statutów dla przedsiębiorstw, które winny zawierać: a) zasady organizacji, b) zasady prowadzenia, c) określenie stosunku przedsiębiorstw do gminy i zarządu gminy, oraz d) zasady stosowania odpisów amortyzacyjnych i oprocentowania;

2) przepis o kapitale zakładowym przedsiębiorstwa;

3) kapitał zakładowy, udzielony przez gminę, nie powinien podlegać zwrotowi tejże gminie, lecz jedynie amortyzacji i oprocentowaniu;

4) nakłady inwestycyjne związków komunalnych w przedsiębiorstwach winny być traktowane narówni z kapitałem zakładowym;

5) odpisy inwestycyjne mogą być używane na spłatę rat, zaściągniętych dla przedsiębiorstwa pożyczek;

6) z zysków przedsiębiorstwa poza obowiązkiem oprocentowania kapitału winny być stosowane dalsze odpisy, jeżeli statut przedsiębiorstwa to przewiduje;

7) wszystkie świadczenia, wykonywane przez przedsiębiorstwo dla gminy, winny być opłatne.

Zasady powyższe odbiegają znacznie od przyjętych w projekcie rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

UDZIAŁ KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W AKCJI BUDOWLANEJ. — Ogólny Zjazd Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie powziął szereg uchwał w sprawie rozbudowy miast. Uchwalono przekazać związkowi komunalnym kas oszczędności oraz Związkowi Związków szczegółowe rozpatrzenie sprawy bezpośredniego udziału komunalnych kas oszczędności w akcji tworzenia odpowiednich związków celowych dla zajęcia się dalszym wprowadzeniem w życie akcji rozbudowy, według projektów, przyjętych przez Kasę Oszczędności w Katowicach. Ogólnopolski Zjazd Komunalnych Kas Oszczędności wyraża zapatrywanie, iż zamierzona nowelizacja dotychczasowego ustawodawstwa w sprawie rozbudowy miast winna uwzględnić udział komunalnych kas oszczędności narówni z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w rozdawnictwie krótkoterminowych pożyczek budowlanych z Państwowego Funduszu Budowlanego. Na akcję budowlaną winny być także przeznaczone fundusze, jakimi dysponować mogą komunalne kasy oszczędności; warunki winny być ustalone przez Ministerstwo Skarbu. Pożyczki, udzielane z funduszy kas oszczędności, winny korzystać ze świadczeń Państwowego Funduszu Budowlanego, świadczenia jednak na pokrycie części oprocentowania pożyczek, udzielanych z tych funduszy, winny być nie wyższe niż świadczenia, udzielane przy pożyczkach z Państwowego Funduszu Budowlanego, różnicę winien ewentualnie pokrywać dłużnik z własnych funduszy; pożyczki z funduszy komunalnych kas oszczędności winny ponadto korzystać ze zwolnień od opłat stemplowych w tym samym zakresie, co pożyczki z Państwowego Funduszu Budowlanego. Domy, wybudowane przy pomocy funduszy komunalnych kas oszczędności, winny korzystać z tych samych ulg podatkowych, co budowle, wzniesione przy pomocy kredytów z Państwowego Funduszu Budowlanego. Zjazd uznał za najważniejszą i najodpowiedniejszą formę kredytu kas oszczędności kredyt długoterminowy, zabezpieczony hipotecznie.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

SPRAWY BUDŻETOWE

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE W SIERPNIU 1930 R. — Według danych tymczasowych dochody i wydatki budżetowe w sierpniu 1930 r. przedstawiają się następująco (w tys. zł):

	Dochody	Wydatki
A. — ADMINISTRACJA:		
Prezydent Rzeczypospolitej	23	346
Sejm	16	812
Senat	3	171
Kontrola Państwowa	0	447
Prezydium Rady Ministrów	3	283
Min. Spraw Zagranicznych	537	2.303
„ „ Wojskowych	185	62.873
„ „ Wewnętrznych	1.464	19.339
„ Skarbu	118.859	10.616
„ Sprawiedliwości	3.576	9.290
„ Przemysłu i Handlu	1.088	3.638
„ Komunikacji	39	1.653
„ Rolnictwa	613	4.314
„ Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.	93	35.051
„ Robót Publicznych	2.970	9.899
„ Pracy i Opieki Społecznej	51	6.652
„ Reform Rolnych	452	4.385
„ Poczty i Telegrafów	2	208
Emerytury	1.958	9.177
Renty inwalidzkie i pensje	—	11.354
Długi państwowe	—	20.559
Razem:	131.932	213.374

B. — PRZEDSIĘBIORSTWA:

Prezydium Rady Ministrów:	—	63
a) Polska Agencja Telegraf.	—	—
b) Drukarnie Państwowe	13	—
c) Wydawnictwa Państwowe	58	—
Ministerstwo Spraw Wojsk.:	—	1.000
Państw. Wytwórnie Uzbrowj	—	65
Państw. Zakłady Inżynierji	—	—
Ministerstwo Przem. i Handlu:	—	—
Przedsięb. przemysłowe, handlowe i gór.-hut.	0	—
Ministerstwo Rolnictwa:	—	—
Polskie Lasy Państwowe	10.500	—
Ministerstwo Poczty i Telegraf.:	—	—
Polska Poczta, Telegraf i Telefon oraz przedsiębiorstwa pomocn.	1.700	—
Razem:	12.271	1.128

C. — MONOPOLE:

Monopol solny	4.063	—
„ tytoniowy	38.000	—
„ spirytusowy	26.125	—
„ zapalczany	801	—
Loteria państwowa	2.000	—
Razem:	70.990	—
Ogółem:	215.193	214.502

Jak z powyższego zestawienia wynika, miesiąc sprawozdawczy — podobnie jak i poprzednie miesiące bieżącego roku budżetowego — wykazuje tylko bardzo nieznaczną nadwyżkę

budżetową. Polityka minimalnych nadwyżek, zapoczątkowana jeszcze w 1929/30 r. ze względu na stan rynku pieniężnego, wiąże się w dużym stopniu z polityką ulg, zwolnień i ułatwień, czynionych przez Skarb zyci gospodarczemu, co, oczywiście wyraża się pewnym zmniejszeniem dochodów, obniżonych częściowo i skutkami samej depresji.

Nadwyżki budżetowe w bieżącym i ubiegłym latach budżetowych kształtowały się następująco (w miljn. zł):

	1929/30	1930/31
Kwiecień . . .	5·6	1·3
Maj	4·7	0·9
Czerwiec . . .	0·5	0·6
Lipiec	0·8	0·7
Sierpień . . .	1·3	0·7

Dochody budżetowe w sierpniu wykazały — podobnie jak i lat poprzednich — spadek, mianowicie o zł 26·7 miljn., powracając do poziomu czerwowego (w r. ub. spadek w sierpniu w stosunku do lipca wyniósł zł 18·7 miljn.). Gdy weźmiemy na uwagę poszczególne grupy dochodów, to widzimy, że w sierpniu najsilniej zmniejszyły się dochody administracji, mianowicie z zł 157·5 miljn. do zł 131·9 miljn., wpłaty monopolów obniżyły się stosunkowo znacznie mniej — z zł 72·8 miljn. do zł 71·0 miljn., a wpłaty przedsiębiorstw nawet wzrosły — z zł 11·6 miljn. do zł 12·3 miljn. W niższe dochodów administracji główną rolę odegrał spadek dochodów z danin, dzięki czemu główna pozycja dochodów administracyjnych — dochody Min. Skarbu obniżyły się z zł 140·2 miljn. do zł 118·9 miljn.; zwyczajka dochodów z przedsiębiorstw powstała dzięki większej wpłacie Lasów Państwowych (zł 10·5 miljn. wobec zł 9·5 miljn.), przy lekkim zmniejszeniu wpłaty Poczty i Telegrafu (zł 1·7 miljn. wobec zł 2·0 miljn.).

Wydatki budżetowe obniżyły się w sierpniu w porównaniu z lipcem prawie identycznie z dochodami — z zł 241·2 miljn. do zł 214·5 miljn. Wydatki administracji zmniejszyły się o zł 27·3 miljn., dopłaty zaś przedsiębiorstw, stanowiące zresztą znikomą kwotę, wzrosły z zł 0·5 miljn. do zł 1·1 miljn. (zł 1·0 miljn. dopłata do Państwowych Wytwórni Uzbrojenia — po raz pierwszy w bieżącym roku budżetowym).

Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych w sierpniu 1930 r. z $\frac{1}{12}$ kwot, preliminowanych w budżecie na cały 1930/31 r., oraz z rzeczywistymi dochodami i wydatkami w sierpniu 1929 r. przedstawia się, jak następuje (w miljn. zł):

	$\frac{1}{12}$ bud- żetu na 1930/31	Sierpień 1930	Sierpień 1929
Dochody:			
Administracja	158·5	131·9	150·2
w tem:			
Ministerstwo Skarbu	144·1	118·9	135·3
Przedsiębiorstwa	15·0	12·3	3·1
w tem:			
Lasy Państwowe	6·5	10·5	—
Poczta i Telegraf	0·5	1·7	3·0
Monopole	79·7	71·0	79·8
Ogółem:	253·2	215·2	233·1

Wydatki:

	243·5	213·4	230·5
Administracja	243·5	213·4	230·5
w tem:			
Min. Spraw Zagr.	4·4	2·3	2·8
" " Wojsk.	68·9	62·9	80·9
" " Wewn.	21·1	19·3	20·8
Skarbu	12·1	10·6	11·4
Sprawiedliwości	11·1	9·3	10·5
Przem. i Handlu	4·5	3·6	5·1
Rolnictwa	5·0	4·3	4·0
W. R. i Ośw. Publ.	39·3	35·1	36·1
Robót Publ.	13·4	9·9	15·2
Pracy i Op. Społ.	6·9	6·7	4·1
Reform Rolnych	5·1	4·4	4·1
Emerytury	9·3	9·2	9·9

Renty	13·6	11·4	10·3
Długi	24·7	20·6	10·8
Przedsiębiorstwa	1·7	1·1	1·2
Ogółem:	245·1	214·5	231·8

Jak widzimy, dochody w sierpniu r. b. były o zł 38·0 miljn. mniejsze od miesięcznej normy budżetowej ($\frac{1}{12}$ dochodów, przewidzianych w budżecie na cały rok), wydatki zaś w sierpniu r. b. były o zł 30·1 miljn. mniejsze od normy budżetowej.

W stosunku do sierpnia 1929 r. dochody w sierpniu 1930 r. wykazały spadek o zł 17·9 miljn., t. j. o blisko 8%, przyczem obniżyły się dochody administracji oraz wpłaty monopolów, podczas gdy wpłaty przedsiębiorstw były w r. b. 4-krotnie wyższe niż w r. ub. Wydatki skurczyły się w r. b. w stosunku do r. ub. o zł 17·3 miljn., czyli też o blisko 8%.

Obok wydatków inwestycyjnych, uskutecznianych z budżetu administracji na rok 1930/31, oraz przez przedsiębiorstwa — wydatkowano też w sierpniu dalsze kwoty na nadzwyczajne inwestycje z rezerw skarbowych (ustawa z dn. 31 marca 1928 r.), a mianowicie (w tys. zł):

	Wydatki netto
Prezydium Rady Ministrów	3·8
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	185·9
" Skarbu	83·5
" Sprawiedliwości	124·5
" Wyznań Religijnych i Oświe- cienia Publicznego	3·1
" Robót Publicznych	142·8
Razem:	543·7

W okresie do sierpnia 1930 r. włącznie wydatkowano z kredytów na nadzwyczajne inwestycje kwotę zł 88·2 miljn.

Obroty kasowe w lipcu 1930 r. przedstawiały się następująco (w miljn. zł):

	Dochody	Wydatki
Pozostałość na dz. 1/VII	249·2	—
Rachunek specjalny pożyczki sta- bilizacyjnej w Banku Polskim na dz. 1/VII	88·2	—
Obroty budżetowe	215·2	214·5
Autonom. obroty budżetowe Wo- jewództwa Śląskiego	9·3	15·1
Nadzwyczajne wydatki inwesty- cyjne	—	0·5
Pożyczki państw. (wewnętrzne) — obroty gotówką:		
pożyczka konwersyjna	—	0·0
" budowlana	5·5	5·5
Sumy obrotowe	543·2	545·4
" obce	208·4	204·9
Pozostałość na dz. 31/VII	—	244·8
Rachunek specjalny pożyczki sta- bilizacyjnej w Banku Polskim na dz. 31/VII	—	88·2
Ogółem:	1318·9	1318·9

WPLYWY Z DANIN ORAZ MONOPOLÓW W SIERPNIU 1930 R. — Według danych tymczasowych, wpływy z danin publicznych oraz monopolów państwowych w lipcu r. b. przedstawiały się następująco (w tys. zł):

1. — PODATKI BEZPOŚREDNIE		
Podatki gruntowe		2.121
" od nieruchomości miejskich i nie- których wiejskich		3.798
Podatek przemysłowy		30.189
" dochodowy		12.769
" wojskowy		61
" od kapitałów i rent		865
Zaległości podatków znieślionych		13
Odsetki zwłoki, kary, należności egzekucyjne i grywny		3.135
R A Z E M:		52.951
2. — PODATEK MAJĄTKOWY		1.059

3. — PODATKI POŚREDNIE

Podatek od wina	252
" " piwa	1.535
" " cukru	6.988
" " drożdży	633
" " olejów mineralnych	2.088
" " zapalniczek	15
" " kwasu octowego	35
Akcyzowe opłaty patentowe	55
Odsetki zwłoki, kary i grzywny	155
Podatki zniesione	—
RAZEM:	11.756

4. — CŁO

Cło przywozowe	17.212
Wpływy uboczne od cła przywozowego	1.984
Cło wywozowe	92
Wpływy uboczne od cła wywozowego	7
RAZEM:	19.294

5. — OPŁATY STEMPLOWE I DANINY
POKREWNE

6. — NADZWYCZ. DODATEK DO DANIN **7.299**

7. — MONOPOLE

Monopol solny	4.063
" tytoniowy	38.000
" spirytusowy	26.125
" zapalczany	801
Loterja państwowa	2.000
RAZEM:	70.990
OGÓŁEM:	176.478

Lipiec — jak pisaliśmy w poprzednim sprawozdaniu — należy do stosunkowo najlepszych z naogół mało wydajnych dla Skarbu miesięcy letnich. W sierpniu z reguły następuje spadek dochodów skarbowych, wywołany brakiem większych płatności podatkowych oraz kulminacyjnym osłabieniem sezonowym — przed ożywieniem sezonu jesiennego — w obrotach gospodarczych. Podobnie też, jak i w poprzednim roku budżetowym, nastąpiła i w roku bieżącym zniżka dochodów z danin i monopolów, liczbowo nawet nieco większa od zeszłorocznej, przez co utrzymała się, a nawet nieco pogłębiła się różnica między dochodami tegorocznymi a zeszłorocznymi. Jak już wspominaliśmy, różnicy tej nie można kłaść wyłącznie na karb skutków depresji gospodarczej, lecz uwzględniając jednocześnie należyte sięgające wielu dziesiątków milionów w skali rocznej szczyby w dochodach skarbowych, jakie wywołała w międzyczasie stale kontynuowana polityka ulg i zwolnień podatkowo-celnych oraz premij.

Te momenty należy brać na uwagę, rozpatrując poniższe zestawienie wpływów z danin i monopolów w r. b. i r. ub. (w miljn. \mathcal{Z}):

	1929/30	1930/31
Kwiecień	219·9	194·0
Maj	215·7	203·2
Czerwiec	194·5	177·9
Lipiec	220·4	196·4
Sierpień	205·5	176·5

Wpływy z danin i monopolów, faktycznie osiągnięte w sierpniu r. b., dorównały wpływom, preliminowanym na ten miesiąc przez Ministerstwo Skarbu, a w wielu pozycjach — zwłaszcza w podatkach bezpośrednich — nawet je przekroczyły. Stosunek wpływów rzeczywistych do preliminarza miesięcznego ilustruje następujące zestawienie (w miljn. \mathcal{Z}):

	Prelimi- nowano	Wpłynęło
Podatki bezpośrednie, zwycz.	44·5	53·0
w tem:		
podatki gruntowe	0·5	2·1

podatek od nieruchomości	2·5	3·8
" przemysłowy	25·0	30·2
" dochodowy	13·0	12·8
Podatek majątkowy	0·5	1·1
Podatki pośrednie	14·0	11·8
Cło	21·0	19·3
Opłaty stempłowe	15·0	13·1
Nadzwycz. dodatek do danin	6·5	7·3
Monopole	79·2	71·0
w tem:		
monopol spirytusowy	35·0	26·1
" tytoniowy	38·0	38·0
Ogółem daniny i monopole:	180·8	176·5

Podatki bezpośrednie zwyczajne (a więc bez majątkowego) dały w sierpniu \mathcal{Z} 53·0 miljn., a więc mniej niż w lipcu (\mathcal{Z} 58·7 miljn.), a także niż w sierpniu 1929 r. (\mathcal{Z} 57·3 miljn.). Spadek wpływów w sierpniu w stosunku do lipca był najsilniejszy w podatku dochodowym, w którym zresztą ani na sierpień, ani na lipiec nie przypadają terminy płatności; spadek wynosił \mathcal{Z} 3·4 miljn. (z \mathcal{Z} 16·2 miljn. do \mathcal{Z} 12·8 miljn.), przyczem dochody z tego podatku w sierpniu r. b. były równe dochodom w sierpniu r. ub. Poza tem obniżyły się w sierpniu w stosunku do lipca wpływy z podatku od nieruchomości — z \mathcal{Z} 4·4 miljn. do \mathcal{Z} 3·8 miljn. (w sierpniu płatny był podatek za II kwartał), z podatków od kapitałów i rent — z \mathcal{Z} 1·2 miljn. do \mathcal{Z} 0·9 miljn. (na początku półroczy silnie podnoszą się, potem stopniowo kurcząc się) i stosunkowo bardzo nieznacznie z podatku przemysłowego — z \mathcal{Z} 31·7 miljn. do \mathcal{Z} 30·2 miljn. (w sierpniu płatna była odroczone zaliczka podatku od obrotu przedsiębiorstw, nie prowadzących ksiąg, za II kwartał). W porównaniu z wpływami w sierpniu 1929 r. zniżył wpływów w r. b. — w związku głównie z częściowym zawieszeniem tego podatku — wykazuje podatek od kapitałów i rent (o \mathcal{Z} 1·1 miljn.), poza tem podatek przemysłowy (o \mathcal{Z} 4·1 miljn.), natomiast wyższe były w r. b. wpływy z podatków gruntowych (o \mathcal{Z} 0·7 miljn., t. j. o $\frac{1}{3}$) i z podatku od nieruchomości (o \mathcal{Z} 0·6 miljn., t. j. o $\frac{1}{5}$).

Dochód z podatku majątkowego przewyższył w sierpniu r. b. zarówno dochód, osiągnięty w poprzednim miesiącu (\mathcal{Z} 1·1 miljn. wobec \mathcal{Z} 1·0 miljn.), jak i dochód, uzyskany w sierpniu 1929 r. (\mathcal{Z} 0·6 miljn.).

Wpływy z podatków pośrednich, które stale rosły przez I kwartał bież. roku budżetowego, w II kwartale wykazują spadek: w lipcu obniżyły się o \mathcal{Z} 3·1 miljn., w sierpniu zaś o dalsze \mathcal{Z} 2·6 miljn. do \mathcal{Z} 11·8 miljn.; w stosunku do sierpnia r. ub. wykazują zniżkę o \mathcal{Z} 2·4 miljn. Porównanie wpływów sierpniowych z lipcowymi wykazuje spadek w sierpniu jedynie dochodu z podatku od cukru (z \mathcal{Z} 9·3 miljn. do \mathcal{Z} 7·0 miljn.); z innych ważniejszych podatków wpływy z podatku od piwa wykazują minimalną zniżkę (z \mathcal{Z} 1·6 miljn. do \mathcal{Z} 1·5 miljn.), wpływy zaś z podatku od olejów mineralnych — minimalną zwyżkę (z \mathcal{Z} 2·05 miljn. do \mathcal{Z} 2·09 miljn.). Spadek wpływów tegorocznych w stosunku do zeszłorocznych został wywołany też spadkiem dochodu z podatku od cukru (o \mathcal{Z} 2·3 miljn.).

Spadkowi importu towarowego w sierpniu w stosunku do lipca towarzyszył też spadek dochodów z cła — z \mathcal{Z} 25·4 miljn. do \mathcal{Z} 19·3 miljn., przyczem bezpośrednie wpływy z cła obniżyły się z \mathcal{Z} 15·0 miljn. do \mathcal{Z} 14·0 miljn., a wpłata W. M. Gdańska z \mathcal{Z} 10·6 miljn. do \mathcal{Z} 5·5 miljn. W porównaniu z sierpniem r. ub. wpływy z cła w sierpniu r. b. wykazują znaczny spadek — o \mathcal{Z} 10·7 miljn.

Dochód z opłat stempłowych, który w pierwszych 4 miesiącach 1930/31 r. wahał się około \mathcal{Z} 15 — 16 miljn., wykazał w sierpniu — podobnie zresztą, jak i w poprzednim roku — spadek, mianowicie z \mathcal{Z} 15·6 miljn. do \mathcal{Z} 13·1 miljn. W r. ub. spadek był większy, mimo to dochód w sierpniu 1929 r. przewyższał dochód tegoroczny o \mathcal{Z} 2·0 miljn.

Wpływy z nadzwyczajnego dodatku do danin wahają się zgodnie ze zmianami wpływów z samych danin; po wzroście więc w lipcu w sierpniu spadły — z zł 8·5 miljn. do zł 7·3 miljn., wykazując w stosunku do lipca r. ub. niżkę o zł 1·1 miljn.

Dochód z monopolów, który od czerwca zwykował, w sierpniu wykazał lekką niżkę — z zł 72·8 miljn. do zł 71·0 miljn., pozostając jednak dość znacznie wyższym od dochodu, osiąganego w I kwartale bież. roku budżetowego. Zniżka sierpniowa dotyczy głównie monopolu tytoniowego, którego wpłata zmniejszyła się z zł 40 miljn. do zł 38 miljn. (przy utrzymanych na poziomie poprzedniego miesiąca dochodach ogólnych P. M. T. — zł 53·2 miljn. wobec zł 53·8 miljn.), a w mniejszym stopniu monopolu spirytusowego, którego wpłata obniżyła się z zł 27·0 miljn. do zł 26·1 miljn. (przy wzroście dochodów ogólnych P. M. S. z zł 33·6 miljn. do zł 37·4 miljn.). Wpłaty pozostałych monopolów w sierpniu zwykowały. W stosunku do sierpnia r. ub. dochód tegoroczny z monopolów był mniejszy o zł 8·8 miljn., przyczem wpłata monopolu tytoniowego była w r. b. większa o zł 1·0 miljn., a tylko wpłata monopolu spirytusowego była o zł 10·0 miljn. mniejsza.

Zestawienie wpływów z danin i monopolów w sierpniu r. b. z przeciętną miesięczną wpływów, przewidzianych w budżecie na 1930/31 r., oraz z wpływami, osiągniętymi w tym samym miesiącu 1929 r., przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	$\frac{1}{12}$ budżetu na 1930/31 r.	1930	Sierpień 1929
Podatki bezpośrednie	55·7	53·0	57·3
Podatek majątkowy	6·3	1·1	0·6
Podatki pośrednie	15·5	11·8	14·2
Cło	32·2	19·3	30·0
Opłaty stemplowe	16·3	13·1	15·1
Nadzwycz. dodatek do danin	8·4	7·3	8·4
Monopole	79·7	71·0	79·8

Jak widzimy, dochody w sierpniu r. b. były niższe od teoretycznie obliczonej miesięcznej normy budżetowej. Porównanie wpływów tegorocznych z analogicznymi zeszłorocznymi wykazuje niżkę dochodów w r. b. prawie we wszystkich pozycjach, za wyjątkiem jedynie podatku majątkowego.

Dochód z danin i monopolów w ciągu pierwszych 5 miesięcy 1930/31 r. wyniósł zł 948·0 miljn., a więc był niższy zarówno od dochodu, uzyskanego w tym samym okresie 1929/30 r. (zł 1.056·0 miljn.), jak i od kwoty, przewidzianej w budżecie ($\frac{5}{12}$ kwoty, preliminowanej na cały 1930/31 r. = zł 1.070·8 miljn.). Przy porównywaniu dochodów w 1930/31 r. z dochodami w 1929/30 r. stwierdzamy spadek wpływów zarówno z danin, jak i z monopolów.

Zestawienie wpływów w okresie pierwszych 5 miesięcy 1930/31 r. z wpływami, osiągniętymi w tym samym czasie w 1929/30 r., oraz z budżetem na 1930/31 r., przedstawia się następująco:

	Kwiecień — sierpień:		
	1929/30	1930/31	% budżetu
	miljn. zł	miljn. zł	
Daniny	700·6	610·5	37·8
Podatki bezpośrednie	310·4	294·7	44·1
w tem:			
podatki gruntowe	12·6	18·4	30·6
podatek od nieruchomości	15·0	19·5	46·3
" przemysłowy	147·6	127·4	46·3
" dochodowy	109·8	110·5	43·9
Podatek majątkowy	5·8	6·1	8·0
Podatki pośrednie	76·7	73·4	39·4
w tem:			
podatek od cukru	52·5	46·7	38·1
Cło	174·7	115·1	29·8
Opłaty stemplowe	84·4	76·0	38·8
Nadzwycz. dodatek do danin	48·5	45·2	44·8
Monopole	355·4	337·5	35·3
w tem:			
monopol tytoniowy	165·0	175·0	41·5
" spirytusowy	161·7	131·0	28·6
Ogółem daniny i monopole:	1.056·0	948·0	36·9

Wzrost wpływów w r. b. w stosunku do r. ub. wykazuje: z danin — większość podatków bezpośrednich (gruntowe, od nieruchomości i dochodowy), z monopolów — wszystkie prócz spirytusowego i loterii państwowej, które dały mniejsze wpływy niż w r. ub.

W zestawieniu z budżetem osiągnięte w okresie kwiecień — sierpień 1930/31 r. wpływy okazały się wyższe od normy budżetowej (41·7%) w zakresie podatków bezpośrednich i nadzwyczajnego dodatku do danin; znacznie poniżej normy stały wpływy z podatku majątkowego (nie było terminów płatności) oraz ceł.

PODATKI I OPŁATY

OPŁATY STEMPLOWE OD ZAŚWIADCZEŃ OBYWATELSTWA NA DOWODACH OSOBISTYCH. — Zaświadczenie, że pewna osoba jest obywatelem polskim, wydane przez powiatową władzę administracji ogólnej, a umieszczone na dowodzie osobistym, jest świadectwem zupełnie odrębnym od samego dowodu osobistego (który zresztą zostaje wydawany nie przez władzę administracji ogólnej, a przez władze gminne).

Przepis zatem art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 r., w myśl którego za dowód osobisty pobiera gmina zł 60 tytułem zwrotu kosztów druku, a żadnym innym opłatom dowody osobiste, jak również podania o ich wydanie nie podlegają, tyczy się wyłącznie dowodów osobistych, a nie ma zastosowania do zaświadczeń w przedmiocie obywatelstwa.

Wobec powyższego podanie do powiatowej władzy administracji ogólnej o wydanie zaświadczenia, o którym mowa, podlega w myśl art. 145 ustawy o opłatach stemplowych opłacie w wysokości zł 3 oraz po zł 50 od każdego załącznika. Zaświadczenie zaś, umieszczone na dowodzie osobistym, a stwierdzające, że osoba, określona na dowodzie osobistym, jest obywatelem polskim, podlega w myśl art. 154 ustawy o opłatach stemplowych opłacie w wysokości zł 3.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 13 do 18 października 1930 r.

— Dla walut panowała w okresie sprawozdawczym tendencja niejednolita, naogół nieco słabsza; kursy, mimo zwykłej w połowie tygodnia, wykazują w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego w większości wypadków niżkę; dotyczy to: franków francuskich i szwajcarskich, belgów, koron czeskosłowackich, szylingów austriackich, florenów holenderskich, koron szwedzkich, duńskich i norweskich oraz guldenów gdańskich. Na dotychczasowym poziomie utrzymały się: dolary, liry włoskie i leje rumuńskie, poprawiły się zaś: funty szterlingów, pengö węgierskie oraz dinary jugosłowiańskie. Różnice kursowe w nielicznych tylko wypadkach przybrały nieco większe rozmiary.

Zapotrzebowanie na dolary gotówkowe było nadal niewielkie; kurs ich utrzymywał się w okresie sprawozdawczym na niezmiennym poziomie zł 8·955 za zł 1. Na rynku prywatnym, po nieznacznych wahaniach, kurs ich nieco wzrósł — do zł 8·8925 za zł 1.

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 18/X
	w zł		
Dolary St. Zjedn.	8·912	8·912	8·912
" " " telegr.	8·922	8·921	8·921
Funty szterlingów	43·35	43·33½	43·34½
Franki francuskie	34·99	34·96	34·99
Franki szwajcarskie	173·38	173·25	173·25
Belgi	124·45	124·42	—
Korony czeskosłowackie	26·47	26·46½	26·46½
Szylingi austriackie	125·84	125·80	125·82
Liry włoskie	46·72	46·71	46·72

Floreny holenderskie . . .	100 fl.	359.63	359.44	359.44
Korony szwedzkie . . .	100 kor.	239.63	239.63	—
Korony duńskie . . .	100 kor.	238.65	238.65	—
Korony norweskie . . .	100 kor.	238.65	238.65	—
Guldenny gdańskie . . .	100 gld.	173.22	173.22	—
Pengö węgierskie . . .	100 png.	156.17	156.17	—
Leje rumuńskie . . .	100 lei	5.31	5.31	5.31
Dinary jugosłowiańskie .	100 din.	15.82	15.82	15.82

Zainteresowanie papierami lokacyjnymi państwowymi było w okresie sprawozdawczym bardzo małe; w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego niżej cenione były: 5% Pożyczka Konwersyjna (— 2½%) oraz 4% Pożyczka Inwestycyjna (— 2'00), bez zmiany pozostał kurs 6% Pożyczki Dolarowej, 10% Pożyczki Kolejowej i 3% Pożyczki Budowlanej, jedynie zaś 5% Pożyczka Premjowa zyskała na kursie. Listy zastawne i obligacje banków państwowych utrzymały się bez zmiany na dotychczasowym poziomie.

Również dla listów zastawnych zainteresowanie było niewielkie; dotyczy to szczególnie listów prowincjonalnych, które obroty dość silnie się zmniejszyły. Przy słabszej tendencji wszystkie bez wyjątku notowane listy wykazują niższe kursowe, w wielu wypadkach dość poważne. Dla listów zastawnych w walucie obcej panowała tendencja słabsza: 8% L. Z. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego oraz 8% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, serja 1924 r., zniżkowały o 1%, bez zmiany pozostał kurs 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, serja 1928 r.

Z obligacji nieliczne transakcje zawierano VIII i IX 6% Obligacjami Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r.; kurs ich dość silnie zniżkował. Rzadko notowanymi 10% Obligacjami T-wa Kredytowego Ziemskiego, serja 1930 r., obracano po kursie nominalnym.

	Wartość nominalna	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Kurs w dn. 18 X
5% Pożyczka Konwersyjna	zł 100	55.25	53.00	53.00
6% " Dolarowa	\$ 100	79.00	79.00	—
10% " Kolejowa	fr. w zł. 100	104.00	103.75	—
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 100	83.25	83.25	83.25
8% " " " "	zł w zł. 100	94.00	94.00	94.00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 100	83.25	83.25	83.25
7% Obl. " " "	zł w zł. 100	83.25	83.25	83.25
8% Obl. Bud. " " "	zł w zł. 100	93.00	93.00	93.00
8% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 100	94.00	94.00	94.00
8% Obl. " " "	zł w zł. 100	94.00	94.00	94.00
8% L. Z. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego ¹⁾	£ 1	88.00	88.00	—
7% L. Z. T-wa Kredytow. Ziem. w Warszawie, serja 1928 r.	\$ 1	76.50	76.50	—
8% L. Z. T-wa Kredyt. Ziem. w Warszawie, serja 1924 r.	\$ 1	91.00	91.00	—
4% Pożyczka Inwestycyjna	zł w zł. 100	104.50	100.00	100.50
5% Pożyczka Premjowa	\$ 5	58.00	57.50	57.50
3% Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	50.00	50.00	50.00
4½% L. Z. T-wa Kred. Ziem.	zł 100	53.00	50.00	50.75
4½% " " " " m. Warsz.	zł 100	52.25	51.50	—
5% " " " " " "	zł 100	55.50	55.00	—
8% " " " " " "	zł 100	73.00	71.25	71.75
8% " " " " " Łodzi	zł 100	66.00	65.00	65.00
8% " " " " " Piotrkowa	zł 100	63.25	63.00	—
10% " " " " " Radomia	zł 100	75.50	75.50	—
10% " " " " " Siedlec	zł 100	75.50	75.25	—
VIII i IX 6% Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	zł w zł. 100	50.00	49.70	—
10% Obl. T-wa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie serja 1930 r.	zł 100	100.00	100.00	—

¹⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.
²⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1930 r.	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
13/X	57.65—57.79	47.00—47.20	79.27—79.59	—	57.65
14/ "	" "	47.075—47.275	79.25—79.53	—	—
15/ "	" "	47.05—47.25	—	—	57.675
16/ "	57.64—57.78	47.00—47.20	79.265—79.545	286.00	57.65
17/ "	57.61—57.76	46.975—47.175	79.25—79.53	—	57.70
18/ "	57.61—57.75	47.00—47.20	79.26—79.54	—	"

1930 r.	Londyn ²⁾	Praga ¹⁾	New-York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾
13/X	43.37	377.875	—	—
14/ "	"	"	11.215	—
15/ "	"	"	"	—
16/ "	43.34	"	"	—
17/ "	43.35	377.00	"	—
18/ "	43.37	—	11.23	—

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH

Kurs najwyższy Kurs najniższy Kurs ultimo
(w %/o-nach nominalu) Obroty

Giełda w New-York'u

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs ultimo	Obroty
6% pożyczka dolarowa z 1920 r.				
29/IX—4/X	71	66½	67	25.000
6—11/X	67½	62	62	40.000
13—18/X	68	54	68	54.000
8% pożyczka z 1925 r. (Dillon, Read & Co.)				
29/IX—4/X	87¾	86	86½	60.000
6—11/X	86½	81	81	45.000
13—18/X	79	70	79	194.000
7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.				
29/IX—4/X	83½	80½	83	532.000
6—11/X	82	76	78	217.000
13—18/X	75	69½	72	271.000

7% pożyczka m. Warszawy z 1928 r.

29/IX—4/X	70½	69	69½	32.000
6—11/X	69½	51	54½	38.000
13—18/X	61	53	60½	51.000

7% pożyczka śląska z 1928 r.

29/IX—4/X	67	64	66	29.000
6—11/X	64	45½	49	39.000
13—18/X	56	52	55	37.000

Giełda w Londynie

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

29/IX—4/X	86.05	83.55	83.80	
6—11/X	83.80	82.20	82.55	
13—18/X	81.75	76.50	76.75	

Giełda w Zurychu

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

29/IX—4/X	82½	82	—	
6—11/X	82½	81½	—	
13—18/X	82	75	—	7.000

Giełda w Sztokholmie

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

Sierpień 1930	83½	82½	—	15.000
Wrzesień "	83½	82	83	15.000

Giełda w Paryżu

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

29/IX—4/X	101.20	100.80		
6—11/X	100.90	100.10		
13—18/X	99.95	91.15		

Giełda w Medjolanie

7% pożyczka włoska z 1924 r.

	Kurs	Kurs	Kurs	Liry
29/IX—4/X	99.55	99.30	—	1.335
6—11/X	99.70	99.40	99.60	7.564
13—18/X	99.85	99.55	99.80	6.749

¹⁾ Za zł 100.
²⁾ Za £ 1.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KOLEJE I SAMOCHODY W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

Ciekawy memoriał, dotyczący stosunków drogowych, podatkowych i konkurencyjnych w Ameryce — został wydany nakładem berlińskiej Izby Handlowo-Przemysłowej z końcem r. ub. Memoriał, opracowany przez syndyka tej izby, Dr. Feilchenfeld'a, jest wynikiem pracy osobnej komisji, która w zeszłym roku udała się do Stanów Zjednoczonych dla zbadania gospodarki samochodowej z tamtej strony oceanu.

Szczególnie zajmującym działem memoriału jest dział ostatni, opisujący rozmiary, tudzież prawne, ekonomiczne i finansowe warunki pracy samochodu i kolei oraz sposób rozgrywania walki współzawodniczej pomiędzy obydwoa środkami.

Wzrost liczby samochodów przedstawia się w Stanach Zjedn. jak następuje:

Rok	
1895	4
1900	8.000
1903	32.000
1914	1.700.000
1918	6.100.000
1925	20.000.000
1928	24.500.000 (w tem 3.100.000 towarowych).

Roczny wzrost wynosił początkowo po kilkadziesiąt procent, ostatnio zmalał do kilku procent rocznie. W podanej liczbie za 1928 r. mieści się samych samochodów farmerskich 5·5 miljn., autobusów zaś wszystkiego 100.000. W tymże roku wynosił tabor kolei tylko 61.000 lokomotyw, 55.000 wagonów osobowych i 2.300.000 wagonów towarowych, a tabor kolejek 80.000 wagonów.

Długość dróg kolejowych i kolejek wynosiła 340 000 mil mila0 = 1·6 km), podczas gdy długość dróg samochodowych 615.00 mil.

Zestawione cyfrowo inwestycje i wydatki eksploatacyjne na samochody i koleje dadzą się wyrazić, jak następuje (w milj. \$):

	Samochody	Koleje
Inwestycje na drogi i objekty stałe	9	17
Inwestycje taborowe	20	7
Razem inwestycje	29	24
Roczne wydatki na drogi	0·85	0·7
Roczne wydatki na eksploatację	11	6·5

Jak widać z powyższego zestawienia, inwestycje, włożone w samochody i drogi samochodowe, przerastają blisko o 20% wszelkie inwestycje kolejowe, roczne wydatki zaś na komunikację samochodową przekraczają niemal dwukrotnie wydatki, ponoszone przez koleje i kolejki.

Stosownie do powyższego przedstawiają się też wyniki pracy kolei i samochodu. Podczas gdy koleje dokonały w ciągu 1928 r. tylko 31 milj. pasażeromil, same autobusy wykonały ich 27 milj., prywatne zaś samochody osobowe aż 320 milj. pasażeromil. Po dodaniu do wyników pracy kolei także wyników pracy tramwajów i kolejek otrzymamy liczbę 80 milj. pasażeromil, czterokrotnie mniejszą od pracy samochodów osobowych prywatnych.

Natomiast w zakresie ruchu towarowego przewozy samochodowe wynoszą 5% przewozów kolejowych; w 1928 r. bowiem koleje dokonały 476 milj. tonnomil, samochody zaś tylko 25 milj. tonnomil.

W porównaniu z 1920 r. spadek przewozów osobowych znacząca się dla kolei w ubytku 34% pasażerów, jednakże tylko 25% pasażeromil, co świadczy o wzmożeniu się odległości przejazdu pasażerów. Finansowo stanowi to dla kolei naskutek utrzymania prawie tej samej ilości pociągów i tych samych taryf ubytek \$ 300 miljn. rocznie. Natomiast przewozy owarowe wzrosły o kilka procent, przynosząc rocznie o \$ 340 miljn. więcej niż w 1920 r. Przytem dzięki daleko posuniętej poltyce racjonalizacji przewozów sumaryczna dochodowość kolei nie tylko nie ucierpiała przez ubytek przewozów osobowych, lecz przeciwnie, pomimo spadku dochodu do pasażeromili i z tonnomili (o 20%) rentowność ta wzrosła.

Stosunek wydatków do dochodów eksploatacyjnych, kształtujący się jeszcze w 1920 r. jak 94:32 do 100, poprawił się w następnych latach, dochodząc obecnie do proporcji 72·4:100.

Wskutek tego koleje amerykańskie podniosły procent, wypłaty akcjonariuszom w tym czasie — z 0·09 do 4·7 w 1928 r.

Jak z powyższych liczb wynika, podawane częstokroć przez prasę sensacyjne wiadomości o zmierzchu kolei, o zastąpieniu jej pracy w Ameryce przez pracę samochodu nie odpowiadają prawdzie. Przeciwnie, obydwa środki rozwijają się doskonale, uzupełniając się wzajemnie. Granice, wewnątrz których działalność jednego z tych środków przeważa, oraz granice, w których konkurują one ze sobą, zarysowują się coraz wyraźniej, dotycząc określonych dystansów oraz gatunków przewozów. Tendencją obydwo organizacji oraz żądaniem powszechnej opinii publicznej jest unikanie poczynań nieracjonalnych i coraz ściślejsza łączność tudzież współpraca obu środków.

W zakresie przewozów towarowych koszt tonnomili samochodowej wynosi 20—25 cent., co umożliwia konkurencję z przewozami kolei, dokonywanymi za opłatą taryf pośpiesznych. Naogół do 25 mil odległości zaznacza się przewaga samochodu, powyżej tej odległości do 50 mil szanse obydwo środków są równe, odtąd zaś kolej zyskuje bezwzględnie przewagę i praca samochodu kończy się na 150 milach, gdzie transport kolejowy jest już bezwzględnie szybszy, tańszy i sprawniejszy. Produkty, wymagające starannego opakowania, drogiej robocizny przeladunkowej, ostrożności przy przewozie, produkty łatwo psujące się — korzystają chętnie z samochodów, pracujących normalnie do 40 mil odległości. Szczególnie łatwo odplywa na samochodach drobniaczka, co nie martwi zresztą nadmiernie kolei, gdy się zważy, iż w gęsto zabudowanych miastach amerykańskich rozbudowa magazynów i urządzeń do przyjmowania przesyłek drobnych jest nadzwyczaj kosztowna. Natura zaś przesyłek drobnych jest tego rodzaju, że stanowiąc same zaledwie 3·5% ogólnych przewozów, pochłaniają one aż 25·7% urządzeń kolejowych, zabierają i marnują tabor kolejowy na niezbędne przeladunki i przetoki (przy przewozie przesyłki drobnej wagon traci 9/10 czasu na przetoki i t. p.); wreszcie jedna trzecia reklamacyj dotyczy właśnie tego rodzaju przesyłek. Z tej racji koleje przeszły w tej dziedzinie do daleko idącego posługiwania się przy dowozie, jak również przy przewozie, samochodami. To wciągnięcie samochodu do pracy na rachunek kolei odbywa się prawie zawsze w drodze umownej — przez tworzenie przedsiębiorstw pomocniczych, a praca samochodu prywatnego, zakontraktowanego z koleją, polega na racjonalizacji dowozu publicznego, na przewozie przesyłek do stacyj rozrządowych, na dowożeniu i odwożeniu towarów do składów, położonych w mieście, które można taniej i korzystniej rozbudować, a wreszcie na całkowitem dokonaniu przewozu samochodem w wypadku, gdy dyktuje to oszczędność czasu, mały rozmiar ilościowy przesyłek i t. p. Umownie związany samochód pracuje bardzo chętnie na rzecz niedawnego konkurenta, a podział oraz wybór drogi przewozu następuje odtąd li tylko na podstawie czysto kupieckiej kalkulacji zarządu kolejowego. Kolej oszczędza przytem inwestycy w własny tabor samochodowy. Szczególnym rodzajem jest stosowany przez koleje przewóz kontenerowy, t. j. przewóz w skrzyniach, które łatwo mieszczą się po 5—6 sztuk na jeden wagon. Są one dobrze zamknięte i łatwo przenośne z samochodu na kolej. Kolej dostarcza je nadawcy do domu i oddaje je odbiorcy, licząc taryfę bez względu na gatunek towaru, a tylko zależnie od stopnia wyzyskania skrzyni. Skrzynie takie o nieco mniejszych wymiarach istnieją także dla przewozów masowych, np. cegły, wapna etc., a mając ruchome dna skrcają one o kilka godzin mozolną pracę wyładunku.

W zakresie przewozów osobowych całość niemal współzawodnictwa przypisują koleje samochodom prywatnym. Z ogólnej bowiem ilości autobusów (100.000) około połowy służy jako szkolne i do dowożenia uczniów, 12 tysięcy prowadzą bezkonkurencyjne koleje i tramwaje, z pozostałych zaś 35 tysięcy, pozostających w służbie publicznej i prowadzonych przez przedsiębiorstwa zarobkowe, poważna część służy dla celów niekonkurencyjnych.

Tu trzeba zaznaczyć, iż autobusy, prowadzone regularnie i zarobkowo, jak również regularne i stałe linje zarobkowe towarowe, podlegają w Stanach Zjednoczonych przymusowi koncesyjnemu w formie wydawanych licencji celowości i pożyteczności publicznej, oraz obowiązane są składać kaucje, przerastające 5—20-krotnie wartość autobusu. Taryfy, rozkłady,

bezpieczeństwo oraz fakt uczciwości konkurencji tych przedsiębiorstw pomiędzy sobą podlega szczegółowemu nadzorowi władzy stanowej. Nadto opłacają one znacznie wyższą stawkę podatku rejestrowego (towarowe do 6, osobowe do 24 razy więcej niż przeciętne prywatne). Część autobusów została wciągnięta przez kolej do służby, uzupełniającej przewozy osobowe, a nawet zastępczej, zwłaszcza tam, gdzie linie lokalne eksploatowane były drożej niż autobusy. Ustalono, iż pociąg opłaca się puszczając w tych wypadkach, gdy ma on okazję do przewiezienia co najmniej tylu pasażerów, ile ich pomieści 5 autobusów. Międzyoceaniczne linie autobusowe, operujące kolosalnymi (podwozie 25 metrów) autobusami luksusowymi, zaopatrzonymi w kuchnię, korytarz, bibliotekę, łóżka, piętorko etc., kursują wolniej od kolei, choć starano się je skalkulować taniej. Linje te nie stanowią groźnej konkurencji, jakkolwiek powszechnie znanym jest w Ameryce objaw wielkiego umiłowania komunikacji autobusowej i samochodowej, którą przeciętny Amerykanin nawet w równych warunkach zawsze przedkłada nad kolejową. Taryfy autobusowe wahają się pomiędzy 1'9 i 25 cent. za pasażeromilę, podczas gdy kolejowa wynosi bez wszelkiej degresji 3'6 cent. Naogół, na wschodzie taryfy autobusowe są raczej droższe od kolejowych, gdyż na zachodzie są one tańsze.

Ciekawe jest, iż kolej, która straciła wskutek samochodów około \$ 300 miljn. rocznie, nie licząc utraty ewentualnego nabytku wskutek przyrostu ludności, czerpie z przewozu towarów, stojących w związku z produkcją samochodów i ich eksploatacją około \$ 200 miljn., i towary te stanowią trzecią najwyższą pozycję w zakresie przewozów kolejowych.

Zarządy kolejowe narzekają na nierówność szans walki gospodarczej wobec niedostatecznego opodatkowania samochodów. Podatek, jakie płać słabsze finansowo koleje, wynosi \$ 400 miljn., do czego dochodzą koszty inwestycji drogowych \$ 850 miljn., podczas gdy samochody płać \$ 300 miljn. podatku rejestracyjnego i \$ 300 miljn. podatku od gazołiny, które razem nie wystarczą na pokrycie rocznych wydatków drogowych, ponoszonych przez ogół, w wysokości \$ 700 miljn.

Przedstawicielstwa samochodowe narzekają na brak jednolitych przepisów międzystanowych w zakresie podatkowym, nadzorczym, szybkości i t. d., albowiem cała regulacja w dziedzinie samochodowej jest bardzo niejednolita i pozwala na nadużycia, zwłaszcza w wypadku dokonywania przewozów międzystanowych, nie podlegających żadnej regulacji. Na zarzuty ze strony kolei, iż przedsiębiorstwa samochodowe nieraz spełniają swoją pracę zbyt dorywczo i niesumienne, odpowiada centralna organizacja samochodowa naciskiem na zrzeszonych w niej przedsiębiorców w drodze instrukcji i nadzoru zawodowego. Natomiast sprzeciwia się ona jakiegokolwiek dalszej sztucznej regulacji oraz wskazuje, iż naogół samochód objął zupełnie nowe dziedziny komunikacji, a zastępuje kolej tylko tam, gdzie ona jest produkcyjnie nieekonomiczna.

Ogół pragnie, by wszelkie tarcia były usunięte w myśl zasady rentowności naturalnej, w wypadku zaś równej zdolności, należy dążyć do usprawniania k lei, jako kośćca komunikacji, której samochód zawsze jest tylko dopełnieniem.

R. A.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

OGRANICZENIE EUROPEJSKIEJ PRODUKCJI CELULOZY.

— W II tygodniu października r. b. odbyły się w Kopenhadze pertraktacje pomiędzy reprezentantami producentów celulozy z Finlandji, Szwecji, Norwegji, Niemczech i Czechosłowacji, mające na celu zredukowanie produkcji, a ściślej biorąc—sprzedaż celulozy, bowiem zużycie własne zostało z zawartej umowy wykluczone. Zaznaczyć należy, że sytuacja w przemyśle celulozowym kształtowała się, podobnie jak w przemyśle papierniczym, t. j. objawy depresji zaznaczyły się późno, dopiero wiosną r. b. W konsekwencji duża część przedsiębiorstw już w początku roku miała sprzedaną całą produkcję tegoroczną, jednakowoż zamówiony towar odbierany był tak opieszale, że pojawiające się objawy depresji nabrały ostrego charakteru, jednocześnie nastąpiło ożywienie konkurencji Stanów Zjedn. i Kanady, co nawet było uważane za czynnik stwarzający specjalne trudności w uregulowaniu rynku drogą ograniczenia produkcji europejskiej. Niemniej doszło do porozumienia, na mocy którego sprzedaż celulozy wynosić ma 85% stanu z 1929 r., przyczem ograniczenie to ma dotyczyć nie pojedynczych producentów, a całkowitej wytwórczości poszczególnych krajów, co, oczywiście, ułatwia realizację programu. Do porozumienia nie była jeszcze wciągnięta Austria, która nie przystała swego delegata do Kopenhagi. Postanowienia konferencji wymagają ratyfikowania przez organizacje krajowe: stawia to pewne trudności odnośnie Szwecji, nie posiadającej odpowiednio zwartej organizacji producentów, jednakowoż delegaci szwedzcy przewidują, że przeszkodę tę uda się usunąć. Termin wejścia w życie umowy nie został jeszcze ustalony; przewiduje się, że pełne uruchomienie planu nastąpi dopiero wiosną,

t. j. po uruchomieniu żeglugi skandy-nawskiej.

FRANCJA

BUDŻET NA ROK 1931/32. — Wedle oświadczenia P. Paul Reynaud, Ministra Finansów, myślą przewodnią przy układaniu złożonego Parlamentowi preliminarza budżetowego na nadchodzący rok gospodarczy było uniknięcie wszelkich nowych podatków, w rozumieniu, że sytuacja gospodarcza kraju uległa pewnemu osłabieniu pod wpływem kryzysu światowego. Jednocześnie jednak Ministerstwo Budżetu względnie musiało wydatki, związane z nowymi ustawami, oraz uzasadnione żądania poszczególnych resortów, co spowodowało, że pierwotny projekt budżetu przewidywał wydatki o 6 milj. fr. fr. większe niż w roku bieżącym. Żądania te zostały zredukowane do 1.800 milj. fr. fr. i tej jednak sumy postanowiono nie pokrywać ani przez stworzenie nowych źródeł dochodu, ani przez optymistyczną ocenę dochodów istniejących, pomimo że przewidywania na rok bieżący okazały się pesymistycznymi i wykonanie budżetu na rok 1930/31 wykaże zapewne nadwyżkę dochodów faktycznych nad przewidywanymi o 1 lub nawet 1'5 milj. fr. fr. (już I połowa roku budżetowego dała dochody faktyczne o 1 milj. fr. fr. większe od preliminowanych). Ogólna suma budżetu francuskiego na rok 1931/32 wynosi 50 milj. fr. fr., zawarte zaś po stronie biernej wydatki nowe w sumie 1.800 milj. fr. fr. mają być pokryte przez przez Kasę Amortyzacyjną w formie przejęcia przez nią pewnych wydatków amortyzacyjnych Skarbu. Ciężar ten Kasa Amortyzacyjna mogła wziąć na siebie z zupełnym spokojem wobec poważnych wpływów nadzwyczajnych, m. in. 3.300 milj. fr. fr. z tytułu wykonania planu Younga.

ANGLJA

KONKURENCJA MIĘDZY PORTA-

MI. — Ukazało się ostatnio XXI sprawozdanie Port of London Authority (zarząd portu londyńskiego), z którego wynika, że 1/3 obrotu towarowego Anglii z zagranicą przeszła w ostatnim roku sprawozdawczym (1/IV 1929 — 31/III 1930) przez port londyński. Wartość towarów, przywiezionych i wywiezionych przez Londyn w tym roku, wyraża się sumą £ 705,237,524, podczas gdy w roku poprzednim, 1928/29, wynosiła £ 692,730,351. Jest rzeczą ciekawą, że podczas gdy handel zagraniczny Zjednoczonego Królestwa w porównaniu z okresem poprzednim wzrósł w okresie sprawozdawczym tylko o 1%, to obrót towarowy portu londyńskiego wzrósł w tym samym czasie o 1'8%. Rozwój obrotów w porcie londyńskim odbywa się kosztem innych portów angielskich, w pierwszym rzędzie kosztem Liverpoolu i Glasgowa. Kiedy bowiem w 1928/29 r. przeładowano w Liverpoolu towarów na sumę ogólną £ 485,386,171, to w roku ostatnim, 1929/30, tylko £ 477,077,196. To samo wykazuje mniej więcej obrót portu w Glasgow: w 1928/29 r. przeładowano tam towarów na sumę £ 88,181,943, w ostatnim zaś roku gospodarczym tylko na sumę £ 81,695,332.

Rosnące z roku na rok obroty portu w Londynie w dużej mierze powodowane są energiczną propagandą tego portu, jaką prowadzi, nie szczędząc wysiłków i kosztów, Port of London Authority. Wskazuje się w tej propagandzie na dogodną połozenie geograficzne portu londyńskiego, dzięki któremu towary, nadchodzące do do Anglii, mogą być rozdzielane i dostarczane koleją (Londyn ma najlepsze połączenia kolejowe) do wszystkich zakątków Anglii, przyczem towary te mogą być przeładowywane ze statków wprost do wagonów kolejowych.

Oczywiście, że władze innych portów angielskich nie mają powodów do specjalnego zadowolenia z sukcesów portu londyńskiego. To też rozpoczęły one także na własną rękę propagandę swych urządzeń. Między innymi zarząd portu w Liverpoolu urządził na swój koszt wycieczki importerów z dominjów i eksporterów, którym demonstruje wszystkie udogodnienia dla przeladunku towarów w porcie liverpoolskim, wykazując im naocznie dogodnie położenie portów w Liverpoolu i Glasgowie dla importu towarów, przeznaczonych do północnych i środkowych hrabstw Anglii, oraz że transport tych towarów w głąb kraju wodą jest bez porównania tańszy od przewozu kolejami z Londynu i t. p. Równoległe z tem zarząd portu w Liverpoolu zaprowadza szereg inowacyj i modernizacji urządzeń portowych.

Konkurencyjne działania portów angielskich śledzone są przez zainteresowane koła Wielkiej Brytanji z dużym zaciekawieniem.

T.

RUMUNJA

OGRANICZENIE DZIAŁALNOŚCI WIERTNICZEJ. — Wiadomo, iż układ o ograniczeniu produkcji ropy wszedł w życie dn. 21 lipca r. b., przyczem przystąpiło do niego 98,5% ogólnej liczby producentów. Niewątpliwie, układ ten, o ile stosowany będzie bezstronnie i przyjęta będzie zasada uznania praw pierwszeństwa Rumunji, wynikających z jej sytuacji geograficznej w stosunku do krajów — spożywców produktów naftowych, będzie korzystny i dla rumuńskiego przemysłu naftowego, jak i dla międzynarodowych koncernów naftowych. Stabilizacja układu będzie tem pewniejsza, im szybciej usunięte zostaną przyczyny, mogące spowodować jego zerwanie. Do najważniejszych przyczyn należy zagadnienie zmniejszenia dysproporcji pomiędzy zdolnością wytwórczą producenta ropy a ilością ropy, którą producent ma prawo wydobyc. Zmniejszenie dysproporcji może nastąpić albo w drodze zwiększenia ilości wydobywanej ropy dla danego producenta, co uzależnione jest od ogólnego spożycia (konsumpcja wewnętrzna i eksport) i może być tylko zmieniane do pewnej granicy, albo w drodze stopniowego zmniejszenia zdolności wytwórczej producenta, t. zn. przez racjonalizację (ograniczenie) działalności wiertniczej. Uzyskuje się przez to nie tylko zniweczenie przyczyny, mogącej spowodować zerwanie układu, lecz również, co ważniejsze w okresie obecnego przesilenia naftowego zwłaszcza, uniknięcie zbytecznych inwestycji na wiercenia, które i tak pozostałyby zamknięte; wyjątek pod tym względem stanowić muszą jedynie wiercenia poszukiwawcze, które należy popierać. Na tem tle doniosłe znaczenie ma propozycja ograniczenia działalności wiertniczej w stosunku do ograniczonej już produkcji ropy, innemi słowy, propozycja rozdziału kwoty ogólnej 241.000 m. b. na poszczególnych producentów. Kwotę tę uzyskano na mocy doświadczenia, że przy warunkach zalegania pokładów ropnych w Rumunji dla utrzymania produkcji ropy na stałym poziomie konieczne jest na każde 2 wagony ropy odwiercić 1 m. b. otworu wiertniczego.

Przeprowadzenie tego postulatu odbije się dodatnio na wynikach finansowych każdego producenta. Już dzisiaj przy

ograniczeniu produkcji ceny surowca ropnego znacznie (o 50%) poszły do góry, włączenie zaś postulatów, powyżej wspomnianych, do układu przyczyni się w dalszym ciągu do ich zwyżki i zagwarantuje surowcowi pewny zbył.

W. Ł.

WĘGRY

POŁOŻENIE I PLANY GOSPODARCZE. — Jako kraj o strukturze przedewszystkiem rolniczej Węgry od czuły narówni z innymi państwami rolniczymi w dotkliwy sposób ogólną zniżkę cen produktów rolniczych, występującą od 1929 r. Kryzys rolnictwa powoduje ogólny spadek siły kupna ludności. To też przemysł węgierski, który jeszcze do połowy r. ub. znajdował się w pełnym rozkwicie, pracując na pokrycie zapotrzebowania rynków wewnętrznych, nagle pozabawiony znacznej części wewnętrznego zbytu, a wobec ogólnie krytycznej sytuacji gospodarstwa światowego nie mogąc zwiększyć eksportu, przeżywa z kolei poważny kryzys.

Sądząc na podstawie konsumpcji węgla, produkcja przemysłowa zaczęła maleć dopiero w ciągu ostatnich 3 miesięcy 1929 r. W ogólności jednak konsumpcja węgla w 1929 r. wynosiła 4,3 miljn. q, podczas gdy w 1928 r. 4,2 miljn. q. Konsumpcja żelaza wzrosła z 2,7 miljn. q. w 1928 r. do 3,5 miljn. q. w 1929 r. Jednak w III kwartale r. ub. można zanotować spadek konsumpcji żelaza, która wynosiła w II kwartale 908 tys. q. do 863 tys. q.; w ostatnim kwartale konsumpcja znowu podniosła się do 908 tys. q. Konsumpcja stali surowej spada od połowy r. ub.: z 1 miljn. q. w II kwartale spadła do 940 tys. q. w III kwartale i do 771,8 tys. q. w ostatnim kwartale.

Liczyby te należyte uwidatniają oddziaływanie kryzysu zbytu na produkcję przemysłową. Produkcja ta zmalała w znacznym stopniu dopiero po zakończeniu kampanji rolniczej, wówczas kiedy było już możliwe ocenić wpływ, jaki niekorzystna sprzedaż artykułów rolniczych wywrze na siłę kupna ludności rolniczej.

Liczby, dotyczące zagranicznego handlu Węgier, są wysoce znamienne dla tendencji industrializacyjnych, przejawiających się w tym kraju. I tak, przywóz produktów fabrycznych, który w 1928 r. wynosił 47,7% ogólnego przywozu, spadł w r. ub. do 39,15%. Natomiast w eksporcie wywóz surowców przemysłowych spadł z 8,62% do 7,09%. W ogólności wywóz surowców wynosił w 1927 r. 64,11%, w 1928 r. — 57,72%, w 1929 r. — 59,88%. Wywóz produktów wynosił w 1927 r. 5,66%, w 1928 r. — 7,55%, w 1929 r. — 6,94%. Wywóz produktów fabrycznych wyniósł w 1927 r. 30,23%, w 1928 r. — 34,73%, w 1929 r. — 33,18%.

W 1929 r. artykuły rolnicze stanowiły około połowy eksportu Węgier. Rolnictwo i przemysły pokrewne razem eksportowały około 70% całego wywozu. W eksporcie rolniczym wzrósł przedewszystkiem wywóz bydła i trzody chlewnej, która między innymi, jak wiadomo, konkuruje coraz silniej z polską trzodą chlewną na rynkach wiedeńskich, oraz wywóz zbóż, tak, że pszenica węgierska ukazała się na rynkach belgijskich, holenderskich i bułgarskich, gdzie nigdy przedtem artykuły te nie były sprzedawane.

Bilans handlowy poprawił się w 1929 r. Deficyt zmalał do 22,6 miljn. pengö. Na

poprawę bilansu handlowego wpłynęło zarówno zmniejszenie przywozu, jak i wzrost wywozu. Wartość przywozu spadła z 1,189 do 1,062 miljn., wartość wywozu wzrosła z 818,7 do 1,040 miljn. pengö. Wśród przyczyn, które wpłynęły na spadek deficytu bilansu handlowego, są i niepomysłne. Tak więc, obniżenie się importu jest, podobnie zresztą jak częściowo i w Polsce, wynikiem niepomysłnej sytuacji zarobkowej konsumentów, spadku siły kupna, zmaleniu możliwości wyzyskania produkcji rolniczej, zacieśnieniu się kredytów zagranicznych. Spadek cen surowców na rynkach światowych również odgrywa rolę. Jeżeli wartość przywozu obniżyła się o 126 miljn. pengö, to równocześnie wzrosła waga przywozu.

Obecnie Węgry zamierzają wprowadzić w życie program industrializacji kraju. Przy pomocy własnych kapitałów oraz kredytów zagranicznych przewidywana jest elektryfikacja kraju przez należyte wyzyskanie siły wodnej, przeprowadzenie sieci elektrycznej do wsi, organizacja automobilowych kompanij transportowych i t. p. Energia, z jaką przystępuje się do realizacji tych planów, nakazuje spodziewać się osiągnięcia pomyślnych rezultatów.

B. Rm.

KANADA

ODKRYCIE ZŁOŻ RADU. — „Financial News” donosi, że Dr. E. A. Richards odkrył nowe złoża minerałów, zawierających rad w okolicach Wilberforce, w prowincji Ontario. Złoża mają być bardzo duże, co do jakości zaś badanie próbne wykazało, że minerały radonośne kanadyjskie są bogatsze od istniejących w Kongo Belgijskim. Jak wiadomo, Kongo Belgijskie jest obecnie głównym i prawie jedynym dostawcą radu, przyczem dawały się słyszeć głosy, że warunki materialne pozwalają na bardzo poważne obniżenie ceny tego pierwiastka, która utrzymywana jest na dzisiejszym wysokim poziomie dzięki polityce przedsiębiorstw belgijskich, wykorzystujących swe monopolowe stanowisko. Eksploatacja nowych złóż w Kanadzie nie tylko pozwoliłaby W. Brytanji pokrywać swe własne zapotrzebowanie na rad, lecz — wprowadzając czynnik konkurencji — może się decydująco przyczynić do nowego ukształtowania się światowych cen radu.

HEDŻAS

STAN GOSPODARCZY. — Nawiązanie stosunków z Rządem Hedżas rokuje nadzieje polskiej ekspansji handlowej nie tylko w królestwie Ibn Sauda, lecz i w innych krajach olbrzymiego półwyspu arabskiego. Oczywiście, że narazie chodzi tylko o Hedżas, zajmujący wzdłuż morza Czerwonego wąską połać lądu (około 1.600 km długości i do 300 km szerokości). Za pustynnym wybrzeżem ciągną się również pustynne pasma górskie, a za nimi stepy, nie wiele różniące się od pustyni. Klimat suchy i gorący; opady nikielne. Rzek stałych brak zupełny; tu i owdzie widać suche łoża (uadi), napełniające się wodą tylko w okresie deszczów zimowych. Bardziej ożywiona jest południowa część kraju, gdzie w kotlinach pomiędzy górami częściej spotykają się źródła wody i leżą żyzne oazy (Medina, Taifa). Około 30% ludności, wyłącznie mahometańskiej,

(według jednych źródeł 300.000, według innych około 1 milin.) zamieszkuje w miastach (część Arabów, Persowie, Indusi, murzyni etc.), reszta prowadzi żywot koczowniczy (szczępy arabskie — beduini). Obszar ziemi, nadający się do uprawy, zależy prawie wyłącznie od zasobów wody, którą można wykorzystać dla nawodnienia i naogół jest znikomym, wobec czego rolnictwo w Hedżasie odgrywa rolę podrzędną; miejscowa produkcja zboża (pszenica, proso, jęczmień, durra) nie wystarcza na wyżywienie ludności i kraj zmuszony jest do importu poważnej ilości nie tylko produktów zbożowych, lecz i daktyliów, aczkolwiek te ostatnie uprawiane są na wielką skalę w okręgu Medyny, a z części i w innych oazach. Niektóre oazy (Medina, Taifa i t. p.) produkują też ogrodowiznę i owoce strefy umiarkowanej i subtropikalnej. O wiele poważniejszą rolę odgrywa hodowla; Hedżas posiada 5—6 milin. owiec i kóz oraz około 100 tys. rogacizny, koni i wielbłądów, używanych do transportu ciężarów, pod wie zch i jako siła pociągowa w rolnictwie.

Wobec nikłych zasobów surowców i braku źródeł energii przemysł, poza drobnym domowym o charakterze rzemieślniczym, prawie nie istnieje; z większych przedsiębiorstw przemysłowych w kraju egzystują: 2 parowe młyny, 3 olejarnie (sezam), fabryka lodu, 2 drukarnie, 3 stacje elektryczne i 2 dystylarnie wody morskiej; z drobnych przedsiębiorstw najbardziej liczne są młyny, garbarnie, fabrykacja lektyk dla pielgrzymów etc. Poza tem na wybrzeżu istnieje kilka warzeł soli, a na wyspie Tirana (zatoka Akabska) — kopalnie nafty. W handlu pracuje kapitał zagraniczny, przeważnie induski i perski; najpoważniejsze firmy są to filje firm induskich, co w znacznej mierze uzależnia ekonomicznie Hedżas od Indji. Europejskich firm handlowych istnieje 4 (2 angielskie, 1 włoska i 1 holenderska). Liczba ogólna hurtowni wynosi w Dżeddzie około 50, w Mecce — 2 i w Medinie — 10; głównym ośrodkiem handlu hurtowego i zagranicznego jest Dżedda, port odległy o 79 km od Mekki, handlu zaś detalicznego — Mekka. Specjalizacja handlu nie zawsze jest przestrzegana; często okroć ciż sami kupcy handlują drzewem i naftą, jęczmieniem i daktylami i t. p. Handel, którego obrót ogólny wynosi około £ 6 milin., odbywa się za gotówkę; tranzakcje innego rodzaju są wyjątkiem. Eksport z Hedżasu obejmuje owoce i kozy (do Sudanu), masło topione, migdały, skóry, hennę (barwnik), senes (lekarstwo), daktyle, gumę arabską i t. p., przyczem wartość eksportu nie przewyższa £ 40—50 tys. O wiele poważniej przedstawia się import, przyczem głównym importerem są Indje Brytyjskie, dostarczające około 80% produktów żywnościowych; cukier i drzewo importuje Jawa, tkaniny — przeważnie Anglja. W 1927 r. próbę importu do Hedżasu podjęła też i Rosja Sowiecka (mąka, cukier). O budowie i rozmiarach importu do Hedżasu dają pewne pojęcie dane niżej przytoczone:

1926/27 4 mies.
1927/28

Mąka — tonn	6.000	2.500
Ryz — tonn	9.880	3.500
Pszemica — tonn	256	360
Jęczmień — tonn	3.250	2.400
Soczewica — tonn	300	2.500
Groch — tonn	139	75
Cukier — tonn	3.170	4.400
Nafta — skrzyń	40.582	5.021

Benzyna — skrzyń	7.230	7.535
Drzewo — desek	44.157	11.978
Mydło — skrzyń	3.338	2.635
Zapalki — skrzyń	887	300
Tkaniny — pak	9.698	1.919

Towary eksportowane opłacają cło w wysokości 5% ad valorem, towary importowane 10—25% również ad valorem. Rozwojowi operacji kredytowych stoi na przeszkodzie brak banków, których rolę odgrywają poczęści wekslarze (sarafi), trudniący się przede wszystkim wymianą walut obcych, wielce tu urozmaiconych dzięki napływowi z różnych krajów pielgrzymów mużułmańskich.

Głównymi szlakami komunikacyjnymi w Hedżasie są drogi karawanowe, z których część nadaje się do komunikacji samochodowej, a mianowicie: 1) Dżedda — Mekka (79 km), 2) Mekka — Taifa (110 km), 3) Mekka — Medina (około 400 km), 4) Janbo — Medina (ok. 225 km) etc. Hedżas przecinają też wielkie szlaki karawanowe, łączące, po przez Nedżd, morze Czerwone z Zatoką Perską i Mezopotamią, a więc: 1) Mekka — Riad — Ukajz (1.200 km); najbardziej ożywionym odcinkiem jest odcinek Mekka — Riad (970 km), na którym odbywa się komunikacja nie tylko na wielbłądach, lecz i samochodami, 2) Mekka — Hail — Bagdad (1.400 km) i 3) Mekka — Bereida — Zubeir (1.350 km). Początek komunikacji samochodowej w Hedżasie datuje się od 1926 r.; na początku 1929 r. liczone tam już około 900 samochodów pasażerskich. Jedyną koleją żelazną w Hedżasie jest zbudowana w 1901—1905 r. przez Turków kolej Madawara — Medina (840 km), która obecnie nie funkcjonuje. Stała komunikacja morska istnieje pomiędzy Hedżasem a Egiptem, Erytreą (kolonia włoska na brzegu afryk.), Adenem i Indjami. Głównym portem jest Dżedda, gdzie przebywają przedstawiciele państw obcych.

Jak widać z powyższego, Hedżas jest krajem biednym, którego import wielokrotnie przewyższa eksport, ale jednocześnie kraj ten jest ziemią świętą Islamu, a główne miasta jego — Mekka i Medina — są celem pielgrzymki (chadż) wiernych, których liczba w ostatnich latach wynosiła około 100 tys. rocznie. Wobec tego chadż odgrywa w ekonomji Hedżasu rolę bardzo poważną i jest źródłem dochodów, z których korzysta Rząd i znaczna część ludności kraju. Według obliczeń z 1927 r. (129.000 pielgrzymów) dochód Hedżasu z tego tytułu wynosił £ 4.477 tys., z czego dla Rządu wpłynęło bezpośrednio £ 892 tys.

M.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

UMOWA HANDLOWA FRANCUSKO-RUMUŃSKA. — W dn. 27 sierpnia r. b. została podpisana w Paryżu umowa handlowa między Francją a Rumunją. Umowa obecna zastępuje dawną z dn. 6 marca 1907 r., która już zupełnie przestała się nadawać do obecnych stosunków handlowych, łączących obydwie te państwa.

Na zasadzie nowej konwencji Francja i Rumunja przyznają sobie wzajemnie taryfę minimalną oraz klauzulę największego uprzywilejowania. Ponadto Francja

uzyskała szereg zniżek na artykuły swojego eksportu, jak: jedwabie, artykuły aptekarskie, perfumerja, maszyny rolnicze i t. d., Rumunja natomiast będzie korzystać w ramach pewnego kontyngentu ze znacznej zniżki na kukurydzę.

Konwencja obejmuje również postanowienia, dotyczące świadectw pochodzenia, warunków przewozu zwierząt i mięsa, transportów kolejowych, restrykcji i zakazów w zakresie wywzu i przywozu, kwestyj żeglugi morskiej i rzecznej oraz ochrony własności przemysłowej i literackiej.

Postanowienia, objęte układem dodatkowym do konwencji, zawierają obustronne zobowiązanie do zbadania w drodze wzajemnego porozumienia możliwości rozwoju eksportu do Francji tytoniu rumuńskiego, zarówno jak i nafty surowej oraz oczyszczonej.

CZECHOSŁOWACJA. — Dodatkowe cło na nierogaciznę. — Na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 1930 r., która wprowadziła szereg zmian w taryfie celnej, dotyczących ceł agrarnych, a między innymi trzody chlewnej, Rząd ma prawo ustanawiać dodatkowe cła na nierogaciznę (uwaga do poz. 70), o ile cena przeciętna 1 kg żywej wagi nierogacizny niższa będzie od Kcz. 10'60. Dodatki te mogą być zwiększane (ustęp 3 wyżej wym. uwagi), o ile cena omawiana spadnie poniżej Kcz. 9'80.

Na podstawie tych uprawnień wprowadzone rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 9 sierpnia r. b. dodatkowe cło w przewidzianej ustawą wysokości zostało już 2-krotnie powiększone.

Pierwsza podwyżka tego cła nastąpiła w dn. 10 września r. b. Mianowicie, rozporządzenie z dn. 5 września r. b. wprowadziło nowe cło dodatkowe w wysokości Kcz. 150 od 100 kg, przy równoczesnym uchyleniu poprzedniego, wynoszącego Kcz. 80.

Ostatnio, rozporządzenie z dn. 2 października r. b. podwyższyło cło dodatkowe do Kcz. 200 od 100 kg.

Obecnie zatem trzoda chlewna, wymieniona w poz. 70 tar. celn., opłaca przy przywozie cło autonomiczne w wysokości Kcz. 300 + Kcz. 200, t. j. Kcz. 500 od 100 kg.

WŁOCHY. — Podatek obrotowy od importu drzewa. — Na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dn. 30 czerwca 1930 r. wprowadzono następujące stawki podatku obrotowego przy imporcie drzewa iglastego (sosna, świerk, modrzew — w lirach za 1 q): kłody z kantami ściętymi siekierą 0'85, nieobrobione lub ociosane siekierą 1'35, drzewo tarte, deski o ług. powyżej 4 m 1'40, poniżej 4 m 1'05.

GRECJA. — Układ handlowy z Rumunją. — W dn. 26 ub. m. podpisany został w Atenach prowizoryczny układ handlowy między Grecją i Rumunją z ważnością od 1 września r. b., na okres 3-miesięczny. Prowizorium to uchylia stan beztraktatowy, jaki istniał ostatnio między obu krajami, przybierając już formy otwartej wojny celnej.

ESTONJA. — Podwyższone stawki celne na artykuły tekstylne i skórzane, wprowadzone w swoim czasie prowizorycznie do dn. 1 października 1930 r., zostały obecnie przedłużone do dn. 1 stycznia 1931 r. Rozporządzenie rządowe nadało temu zarządzeniu natychmiastową moc prawną.

ARGENTYNA. — Zakaz importu ziemniaków został zniesiony na mocy rozporządzenia rządowego z dn. 3 października 1930 r.

AUSTRALIJSKI ZWIĄZEK. — Zakaz przywozu ocynkowanej blachy żelaznej został wprowadzony z dniem 3 października r. b.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od dn. 9 do 22 października 1930 r. kształtowały się następująco (za kwintal):

	9 — 15/X		16 — 22/X		Różnica (w %-ach) cen z 16 — 22/X w stos. do cen z 9 — 15/X
	w walucie krajowej	w \$	w walucie krajowej	w \$	
Pszemica:					
Berlin	22'66½	5'39½	22'40	5'33	— 1'1
Praga	128'00	3'79	128'00	3'79	—
Chicago	—	2'88	—	2'88	—
Buenos Aires	—	3'26	—	3'20	— 1'8
Liverpool	—	3'45	—	3'26	— 5'5
Wiedeń	25'47	3'57	25'47	3'57	—
Hamburg	—	—	—	—	—
Zyto:					
Berlin	14'40	3'42	14'54	3'46	+ 0'9
Praga	89'50	2'65½	89'00	2'64	— 0'5
Chicago	—	1'90	—	—	—
Wiedeń	16'75	2'35	16'75	2'35	—
Hamburg	—	—	—	—	—
Owies:					
Berlin	14'98	3'56	14'83	3'53	— 1'0
Praga	106'50	3'16	105'75	3'34	— 0'7
Chicago	—	2'54	—	2'51	— 1'1
Buenos Aires	—	1'69	—	1'69	—
Liverpool	—	2'56	—	2'56	—
Wiedeń	20'50	2'88	20'50	2'88	—
Hamburg	4'37½	1'76	4'37½	1'76	—
Jęczmień browarowy:					
Berlin	19'92½	4'70	19'70	4'69	— 1'1
Praga	135'50	4'02	135'00	4'00	— 0'3
Chicago	—	2'62	—	2'59	— 1'1
Wiedeń	29'00	4'07	29'00	4'07	—
Hamburg	4'10	1'65	4'10	1'65	—
Jęczmień zwykły:					
Berlin	17'32½	4'12	17'23	4'10	— 0'5

ANGLJA. — W tygodniu od 13 do 19 października ruch cen i przebieg transakcyj na rynku artykułów spożywczych i kolonialnych były następujące:

Cukier. — Popyt na towar na miejscu, zarówno jak na umowy przyszłe, był wybitnie ożywiony. obroty obejmowały gatunki następujące: biały jawański £ 0.7.9, kubański 96%-owy również po £ 0.7.9, czeskosłowacki granulowany £ 0.7, holenderski po £ 0.7.3 i angielski z buraków z nowego zbioru po £ 0.18.6 — £ 0.18.9 za cwt. Zbiór buraków cukrowych w tym roku jest rekordowo duży, ale zawartość procentowa cukru jest nieco mniejsza niż w r. ub. Ceny kształtowały się nieregularnie: trzcinowy kostkowy (z cłem opłaconem) spadł do £ 1.3.3, najlepszy granulowany £ 1.0.3, kryształ zachodnio-indyjski do £ 0.19; buraczany (bez cła): zwyczajny granulowany £ 0.7.3, 96%-owy (nowy standard) podniósł się do £ 0.5.9, 88%-owy typu przedwojennego do £ 0.5 za cwt.

Mąka. — Ceny nie wykazują większych zmian, ale popyt na produkty poboczne młynów wzrósł i zdaje się zapoczątkowywać zwiększenie obrotów na wszystkie artykuły tej branży. Oficjalne notowania cen 3-ch gatunków typowych

mąki pszennej wykazują spadek: dobra kanadyjska £ 0.14.9, domowa przemiatu londyńskiego £ 0.14.3, angielska czysta £ 0.13.3 za worek 140-funtowy.

Ryż. — Zbiory ryżu surowego w Indiach dały 1.100 miljn. funtów, w Holenderskich Indiach Wschodnich 110 miljn. f., w francuskich Indo-Chinach 70 miljn. f. i na Madagaskarze 23 miljn. f. Popyt na ryż hiszpański jest dobry. Ceny na poprzednim poziomie: oryginalny Carolina £ 32, Patna £ 24, imitacja Caroliny £ 23, hiszpański £ 14, birmański £ 13 za tonnę.

Kawa. — Ceny na kawę brazylijską Santos, Rio i inne gatunki południowo-amerykańskie są całkowicie nominalne, ale ponieważ nie wywarły one wpływu na inne gałęzie handlu, tendencja do trzymania zapasów jest mocniejsza, a ceny stałsze. Nowe zbiory w Brazylii były dobre, ale wobec dużych ilości z 1929 r., dotąd niewyprzedanych, magazyny krajowe są bardzo obciążone. Oficjalne notowania cen gatunków typowych były następujące: Jamaika spadła do £ 10, Costa Rica podniosła się do £ 6.15, Kenya dobra średnia bez zmiany £ 4.10, brazylijska Santos £ 2.10 za c t.

Herbata. — Zapasy na składach wyno-

szą 222,980.000 funtów wobec 201,893 000 f przed rokiem. obroty ostatnie obejmowały gatunki następujące: cejlońską po 20'46 d, indyjską po 15'27 d, jawańską po 11'03 d, Darjeeling po 23'70 d, Assam po 18'11 d, Sumatrę po 11'70 d i Niassę po 9 d za funt.

Kakao. — obroty były umiarkowane, ceny bez zmiany: Trinidad £ 2.16.3, Grenada przednie £ 2.11.3, Accra standardowe £ 1.8.9 za cwt.

METALE

Z RYNKÓW ŚWIATOWYCH. — Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ f. o. b. port — notowane były w dn. 9 października 1930 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1.016 kg	za 1.000 kg	
Surówka:			
odlewn. Nr. III (2'5-3'0% Si)	3. 3.6	2.13.0	2.13.6
tomasowska	3.11.0	2.12.6	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	11. 0.0	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	3. 9.0	3. 9.6
platyny	—	3.12.6	3.13.0
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	7. 5.0	4. 2.6	4. 3.0
belki	7. 2.6	3.15.6	3.15.0
kątowniki	7. 2.6	3.18.0	3.18.0
blacha okrętowa	—	—	—
rezervoarowa i t.p.	7.10.0	—	—
szyny stalowe	7.15.0	6.10.0	6.10.0
bednarka	8.10.0	4.15.0	4.15.0
drut-walcówka	7.12.6	—	—
blacha tomasowska	8.15.0	4.18.0	4.18.0
blacha czarna (24 gage)	9.10.0	—	—
drut ocynkow.	13. 0.0	7. 1.0	7. 1.0
gwoździe druc.	10. 0.0	5.16.0	5.16.0

Położenie na rynku starego żelastwa w tygodniu od 11 do 14 października zaczęło wykazywać pewne osłabienie zarówno co do cen, jak i co do zapotrzebowania.

W Niemczech na rynku reńsko-westfalskim dało się zauważyć wyraźne cofnięcie koniunktury wraz z związanym z tem spadkiem cen. Jeszcze na początku bież. miesiąca ceny miały tendencję zwykłą i zdawało się, że będą mogły przynajmniej na czas jakiś ustabilizować się na wysokości RM 48 — 49 za tonnę staliwa. Ciągły spadek cen na rynku nowego żelaza musi silną rzeczą odbić się i na starem żelastwie, to też w tygodniu sprawozdawczym i ten powód też przyczynił się do tendencji niżkowej wobec tego, że żelastwo w krajach sąsiednich było niżej notowane niż w Niemczech. Niema narazie jeszcze widoków, żeby kryzys gospodarczy miał się ku końcowi, to też trudno jest oczekiwać stałszego poprawienia się cen, raczej przeciwnie, wobec warunków wyżej wskazanych, prędzej można spodziewać ponownej niżki.

W okręgach centralnych i wschodni-niemieckich położenie pozostawało prawie bez zmiany, gdyż wobec obniżenia się cen w okręgach zachodnich nie mogło być mowy o przepływie tam żelastwa

Glin:				
dla kraju . 95	95	95	95	
„zagr. . 100	100	100	100	
Antymon 46-1/2	46 1/2	46	46-1/2	
Blacha				
biała . 17	17	17	17	
Rtęć . . 22 3/4	22 3/4	22 3/4	22 3/4	
Nikiel:				
dla kraju . 175	175	175	175	
„zagr. . 175	175	175	175	
Ruda				
wolfram. 20	20	20	20	
Platyna				
„Spong” 7	7	7	7	
Srebro:				
kasa . . 16 11/16	16 11/16	16 11/16	16 3/4	
term. . . 16 11/16	16 11/16	16 11/16	16 3/4	
Złoto . 84.11 3/8	84.11 1/2	84.11 1/8	84.11 1/2	

— Wewnętrzne ceny żelaza — w £ za 1.016 kg loco huta wysyłająca — przedstawiały się w następujący sposób:

	13/X	6/X
Surówka odl.		
Nr. III (2·5—30% Si) . .	3.3.6—3.16.0	3.3.6—3.16.6
Surówka marten. zasadowa . .	3.0.0 —3.7.6	3.1.6 —3.7.6
Kęsy . . .	5.15.0—6.5.0	5.15.0—6.5.0
Szyny . . .	8.10.0	8.10.0
Żelazo sztabowe . . .	7.12.6—8.5.0	7.12.6—8.5.0
Żelazokształ. . .	8.10.0	8.10.0
Blacha okrętowa, mostowa i t. p.	8.15.0—8.17.6	8.15.0—8.17.6

Blacha czarna (24 gage)	9. 5.6—9.15.0	9.10.0—9.15.0
Blacha ocynkowa. (24 g.)	11.12.6	11.12.6
Drut - walcówka . .	7.15.0	7.15.0
Bednarka . .	9.5.0—9.15.0	9.5.0—9.15.0
Koks wielkopiecowy . .	0.14.6	0.14.6

SUROWCE I PÓLPRODUKTY WŁÓKNISTE

ANGLJA. — W tygodniu od 13 do 19 października sytuacja na rynku surowców i półproduktów włóknistych była następująca:

Bawełna. — Ceny utrzymały się na poprzednim poziomie. Występowały pewne obroty spekulacyjne, ale siła kupna była mała, a pewne odosobnione transakcje zaledwie zdołały podtrzymać ceny, nie dając im możności podniesienia się. Cena bawełny surowej amerykańskiej „middling” w dn. 18 października r. b. wynosiła 5·78 d za funt; przędzy bawełnianej: amerykańskiej 9 1/4 d, egipskiej 18 d za funt.

Wełna. — Zapasy wełny na składach w Australji w dn. 1 października wynosiły 250.000.000 funtów, mimo to ceny wykazują wyższy poziom niż przed rokiem. Francja, Niemcy i Japonja zakupują wełnę energicznie, natomiast Yorkshire, który porobił duże zapasy na dwóch ostatnich aukcjach w Londynie, wstrzymuje się od kupna. Oficjalne notowania cen gatunków typowych bez zmiany: merynosowa myta Queensland £ 0.2.4, śnieżno-biała z przylądka Dobrej Nadziei £ 0.1.9, Victoria merynosowa

husta £ 0.1.2; krzyżówka: australazyjska przednia £ 0.1.5, średnia £ 0.0.10, licha £ 0.0.6 za funt. Topsy typ „64” £ 0.2.1 za funt.

Juta. — Tkaniny jutowe oraz wszelkiego rodzaju worki są obecnie tańsze niż kiedykolwiek od czasu wojny. Oficjalne notowania cen były następujące: juta przednia £ 16.10, „lightnings” £ 15, „hearts” £ 14 za tonnę.

Konopie. — Występował popyt na niższe gatunki konopia manilskiego, jak: Nr. 2 L, N i O. Włoskie konopie przednie spadło o £ 2 na tonnie pomimo wybitnie wysokiego gatunku, manilskie się podniosło, a sisal bez zmian. Oficjalne notowania były następujące: Manila gatunku „J” zwyklowało do £ 23, sisal przedni £ 21.10, miękkie północno-włoskie Cannabis osłabło do £ 40 za tonnę.

Len. — Len jest w poważnej depresji, która obejmuje lny: belgijski, północno-francuski i holenderski, co grozi zaniedbaniem uprawy lnów wysokogatunkowych. Niskogatunkowy bałtycki spadł do £ 40, irlandzki do £ 45 za tonnę. Oficjalne notowania cen były następujące: przedni £ 95, średni £ 65, liche £ 40 za tonnę.

Jedwab. — W Yokohamie notowano jedwab Nr. 1 £ 0.10 za funt. W Anglii notowania oficjalne były następujące: włoski £ 0.12, chiński £ 0.11, japoński £ 0.10 za funt.

SPROSTOWANIE. — W artykule P. R. Wojdalińskiego p. t. „W sprawie wykrzystania urzędów czekowo-pocztowych w międzynarodowych stosunkach finansowych”, umieszczonym w zesz. 34/1930, na str. 1.520 w szpalcie drugiej, wiersz 39 od góry zamiast „1%” powinno być „1‰”.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2, pokój 26 (parter)

telefony:

412-66 (Red.), 412-73 (Adm.) i 412-68 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA

w kraju:

kwartalnie—zł 15, półrocznie—zł 30, rocznie—zł 60

z granicą:

kwartalnie—zł 25, półrocznie—zł 50, rocznie—zł 100

CENY OGŁOSZEŃ

w zeszytach zwykłych:

IV str. okładki—zł 1.200; II i III str. okł.—zł 900;

1/2 str. — zł 500; strony zwyczajne — zł 600,

1/4 str. — zł 350, 1/8 str. — zł 200, 1/16 str. — zł 110

Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petlitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXVII 22: „Frymet Mariensztras“ w Warszawie, Nalewki 28. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVII 71: „Janusz Wojciechowski“ w Warszawie, Niecała 8. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pliszczynskim w Warszawie z dn. 21 czerwca 1930 r. za Nr. 1036, przedsiębiorstwo sprzedane zostało spółce pod firmą: Towarzystwo Sprzedaży Maszyn „Adrema“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

R. H. A XXVII 337: Dom Bankowy „Józef Skowrońek i Spółka“, Spółka Komandytowa w Warszawie, Wierzbowa 9. Adamowi vel Abramowi Lipszycowi z Warszawy, Elektoralna 31, udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z Jean'em Ickx'em lub z Janiną Szyfl-Flatau.

R. H. A XXVII 338: „Mordka Cung“ w Warszawie, Twarda 13. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 17/19 lutego 1930 r. Mordce Cungowi, handlującemu pod firmą: „Mordka Cung“, udzielono odroczenia wyplat na termin trzymiesięczny od daty wyroku. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Józef Neufeld, nadzorcą sądowym aplikant adw. Kazimierz Zylber z Warszawy.

R. H. A XXVI 56: „Motel Hepner“ w Warszawie, pl. Kraśnickich 8. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 18 czerwca 1930 r. Motelowi Hepnerowi ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Raue, kuratorem zaś adwokat Waldemar Fischer z Warszawy.

R. H. A XXVI 182: „Ludwik Piętka i Spółka“ w Warszawie, Warecka 9. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 22 maja 1930 za Nr. 3257, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XXVI 237: Wytwórnia Wyrobów Trykotażowych i Dziańnych „Moszek Skórnik“ w Warszawie, Ś-to Jerska 32. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXV 55: Fabryka Bielizny „Royal“ Judka i Ber Rozenperl w Warszawie, Nalewki 23. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXV 175: „Zgorzalewicz, Rezler i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 71. Firma obecnie brzmi: Konfekcja Męska „Rezler i Gising“. Wspólnik Roman Gising z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dn. 14 lutego 1930 r. za Nr. 352, Antoni Zgorzalewicz i Lidja Zgorzalewicz ze spółki wystąpili, cedując swoje udziały na rzecz Stefana-Bolesława Rezlera i Romana Gisinga. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, indosy, akcepty, traty, czeki i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie.

R. H. A XXV 265: „Zygmunt Dopierało“ w Warszawie, Chmielna 9. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 15 kwietnia 1929 r. upadłość została podniesiona.

R. H. A XXV 332: Towarzystwo Kontynentalne dla Handlu Żelazem „Kern i S-ka“. Po niemiecku: Continentale Eisenhandels-gesellschaft Kern et Co“. Główna siedziba w Krakowie, Oddział w Warszawie Marszałkowska 147. Hurtowy handel żelaza, blach, wyrobów żelaznych, rur, armatur i urządzeń instalacyjnych. Wspólnicy: dr. Józef Blaukorn, inż. Richard Pollak, inż. Ottokar Kruljo-Randa, wszyscy z Wiednia. Oskarowi Federerowi z Pragi i Szymonowi Zenwirthowi z Krakowa udzielono prokury. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 stycznia 1920 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Firmę spółki podpisują dwaj wspólnicy lub jeden wspólnik łącznie z prokurentem lub też dwaj prokurenci łącznie. Spółka zarejestrowana w Krakowie dn. 17 września 1920 r. A. III 144.

R. H. A XXIV 243: „Jan Wykowski i S-ka“ w Warszawie, Szpitalna 5. Firma obecnie brzmi: „Jan Wykowski i Adam Ogrodowicz“. Wspólnik Adam Ogrodowczyk vel Ogrodowicz z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 1 marca 1930 r. za Nr. 1045, Feliksa Rękawek ze spółki wystąpiła, sprzedając swój udział nowowstępującemu wspólnikowi Adamowi Ogrodowczykowi vel Ogrodowiczowi.

R. H. A XXIV 321: Skład Towarów Jedwabnych i Welnianych „Ludwik Stein“ w Warszawie, pl. Żelaznej Bramy 11. Siedziba firmy mieści się obecnie przy pl. Żelaznej Bramy 9.

R. H. A XXIV 344: „Emanuel Weltman“ w Warszawie, Poznańska 36. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XVI 274: Zakłady Radiotechniczne „Natawis“ Adam Wiesenberga w Warszawie, Niecała 7. Adolfowi Łąbodziowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXIII 22: „Manasz Ryba“ w Warszawie, Franciszkańska 26. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 22 lipca 1930 r. Manaszowi Rybie, handlującemu pod firmą: „Manasz Ryba“, ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Józef Neufeld, kuratorem zaś adwokat Adolf Irlicht z Warszawy.

R. H. A XXII 49: „Mozes Hopensztand“ w Warszawie, Nalewki 12. Firma brzmi: „Mojżesz Hopensztand“. Sprzedaż towarów galanteryjno-słalowych. Imię i nazwisko właściciela firmy dokładnie brzmi: „Mojżesz Hopensztandt“.

R. H. A XXII 268: „K. Arkuszewski i S-ka“ w Warszawie, Wąski Dunaj 12. Stanisławowi Arkuszewskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z prokurentami: Stanisławem Buyno lub Tadeuszem Piaszekim.

R. H. A XXII 285: „Wacław Gietko i S-ka“ w Warszawie, Twarda 46. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 7 stycznia 1930 r. za Nr. 48, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś prowadzone jest nadal przez Wacława Gietko w połowie jako jego własność i w drugiej połowie dzierżawione przez tegoż od sukcesorów Schlegiel pod firmą: „Apteka Wacław Gietko i Sukcesorowie Schlegiel“.

R. H. A XXII 309: „Wolf Trockenheim“ w Warszawie, Nalewki 35. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 23 czerwca 1930 r. Wolfowi Trockenheimowi, handlującemu pod firmą: „Wolf Trockenheim“, ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Samuel Koenigstein, kuratorem zaś adwokat Leon Czeszer z Warszawy.

R. H. A XXII 316: „Józef Silberstrom“ w Warszawie, Hortensji 4. Boruchowi Morduchowi Palejowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXI 90: „Szpałat“ wł. Sura Kleinman w Warszawie, Bagno 10. Mordce-Szymonowi Piernikarzowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXI 153: Elektryczne Instalacje Samochodowe „Elis“ Bobrowscy i Słubiński w Warszawie, Kazimierzowska 74. Firma obecnie brzmi: Elektryczne Instalacje Samochodowe „Elis“ Bracia Jan i Feliks Bobrowscy. Na mocy umowy z dn. 31 grudnia 1928 r. Bohdan Słubiński ze spółki wystąpił, cedując swój udział na rzecz pozostałych współników.

R. H. A XXI 269: „Zygmunt i Karol“ Właściciele: Zygmunt Złotkowski, Karol Popławski i S-ka w Warszawie, Marszałkowska 101. Firma obecnie brzmi: „Zmikar“ Właściciele Zygmunt Złotkowski, Karol Popławski, Jan Kowalik i Mieczysław Gucewicz. Na mocy umowy z dn. 3 lutego 1930 r., Franciszka-Bronisława Złotkowska i Stefania Popławska ze spółki wystąpiły, cedując swe udziały nowoprzyjętym współnikom Janowi Kowalikowi i Mieczysławowi Gucewiczowi. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy współnicy. Wszelkie umowy, weksle, indosy, czeki i pełnomocnictwa podpisują wszyscy współnicy łącznie.

R. H. A XXI 449: „Szymon Lejman i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 111. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dn. 28 listopada 1928 r. za Nr. 2492, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo przeszło na własność Szymona Lejmana, który nadał takowe prowadzi pod firmą: Kino-Teatr „Światowid“ Szymon Lejman.

R. H. A XX 34: „Feliks Bachrach i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 85. Siedziba spółki przeniesiona została do Gdańska.

R. H. A XX 306: Manufaktura Krajowa „Judel Dynowicz i S-ka“ w Warszawie, Gęsia 3. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XIX 454: „Stefan Katelbach i S-ka“ w Warszawie, Długa 48. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 19 czerwca 1929 r. za Nr. 2925, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XVIII 11: Aleksander Prokopiak i S-ka „Sport“ w Warszawie, Grodzieńska 47. Firma obecnie brzmi: Fabryka Mydła „Sport“ Aron Zylberman i Synowie. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy współnicy. Weksle i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj współnicy łącznie. Pełnomocnictwa, żyra na wekslach i czekach, rachunki, korespondencję i pokwitowania podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XVIII 266: „Jan Szulc“ w Warszawie, Nowy Świat 59. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 24/25 marca 1930 r. Janowi-Marjanowi Szulcowi, handlującemu pod firmą: „Jan Szulc“ Fabryka Luster Przedsiębiorstwo Robót Szklarskich, ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Wierciński, kuratorem zaś adwokat Władysław

Młodzki z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym.

R. H. A XVII 53: „Izrael Wojdesławski“ Dom Agenturowo-Komisowy w Warszawie, Królewska 47. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 10 maja 1930 r. Izraelowi-Wolfowi Wojdesławskiemu, handlującemu pod firmą: „Izrael Wojdesławski“ Dom Agenturowo-Komisowy, ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Walenty Iwiński, kuratorem zaś adwokat Bronisław Winnicki z Warszawy.

R. H. A XVII 174: Centrala Gumowa „Lewek vel Leon Kizelsztejn“ w Warszawie, Żelazna 79. Firma obecnie brzmi: „Lewek vel Leon Kizelsztejn“.

R. H. A XVII 302: Dom Handlowy „Leon Weissfeld“ w Warszawie, Leszno 77 m. 6. Siedziba firmy mieści się przy ul. Długiej 17.

R. H. A XVII 435: Biuro Techniczne „Inżynier Julian Kraushar“ w Warszawie, Widok 3. Adolfowi Kinmanowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XIV 252: „Rabinowicz i Bakulin“ w Warszawie, Gęsia 14. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 28 kwietnia 1930 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dn. 3 sierpnia 1930 r.

R. H. A XI 39: Fabryka Lakierów Angielskich i Emalii Kolorowych „J. Czechowicz i K. Pajewski“ w Warszawie, Grodzka 36 — Mokotów. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Madalińskiego 76/78. Prokura dr. Stanisława Rosickiego ustała.

R. H. A X 342: „Herman Judt Spadkobiercy“ w Warszawie, Marszałkowska 149. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 27 maja 1929 r. postępowanie zapobiegawcze upadłości firmy zostało umorzone.

R. H. A IX 55: Biuro Agenturowo-Handlowe „Józef Eisenbett“ w Warszawie, Śniadeckich 12. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 27 czerwca 1930 r. za Nr. 1754 Bajła-Rywka Eisenbett przypadająca na nią część przedsiębiorstwa spadkowego sędziowała pozostałym współspadkobiercom Henrykowi Eisenbettowi i Marji Korngold.

R. H. A IX 98: „Helena Garbarska i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 90. Pomiędzy Boruchem Figlarzem a małżonką jego Hindą-Rywką, z domu Bresler, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 19 maja 1921 r., ustalający wyłącznie majątku i wspólność dorobku.

R. H. A IX 149 (A XXVIII 187): Towarzystwo Komandytowe „Haerberle i Spółka“. Wspólnik Gotfryd Marski z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem w Warszawie dn. 10 lipca 1930 r. za Nr. 1048, dotychczasowy wspólnik komandytowy Gotfryd Marski wszedł do spółki w charakterze wspólnika firmowego.

R. H. A IX 203: „Zysia Kelberer“ w Warszawie, Twarda 62. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A G 166: „Gebethner i Wolff“ w Warszawie, Zgoda 12. Istnieje filja 11 w Warszawie przy ul. Sienkiewicza 9.

Wpis powyższy w dn. 8 października 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Mieczysławowi Rulikowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z każdą z osób, uprawnionych do podpisywania firmy. Pomiędzy współnikami Janem-Stanisławem Gebethnerem a małżonką jego Heleną-Marją, z domu Patschke, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 9 kwietnia 1920 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A K 219: „Inż. Stefan Jarkowski” w Warszawie, Grochowska 117. Halnie Jarkowskiej z Warszawy udzielono samodzielnej prokury, zaś Stefanowi Kolbergowi i Władysławowi Adamskiemu, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie.

R. H. A L 131: „Atlanta” Biuro Techniczne Właściciele A. Loth i M. Pietruszka Inżynierowie w Warszawie, Jerozolimska 59. Pomiędzy Marcinem Pietruszką a małżonką jego Wandą, z domu Gozakovską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 27 sierpnia 1910 r., ustalający wyłączność majątku. Pomiędzy Alfredelem Lothem a małżonką jego Jadwigą, z domu Zukowską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 15 października 1930 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A L 165: „Maurycy Luxemburg” w Warszawie, Senatorska 30. Józefowi baryłło z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z prokurentów.

R. H. A R 16: „Adolf Rosiński” w Warszawie, Wolska 38. Kazimierzowi-Edwardowi Rosińskiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A S 132 (A XXIX 3): „A. Szuldiner” w Warszawie, Rymarska 18. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 28 kwietnia 1930 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania układowego Adolfa vel Abrama Szuldinera, handlującego pod firmą: „A. Szuldiner” z jego wierzycielami.

R. H. A W 60: „W. Weisbrem” w Warszawie, Marszałkowska 11. Leonowi Weissbremowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A W 124: Kawiarnia Warszawska „B. Wiśniewski” w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 59. Firma obecnie brzmi: Kawiarnia Kielczanka „B. Wiśniewski”.

R. H. A XXIX 96: Pogotowie Elektrotechników „Edmund Zawadzki i S-ka” w Warszawie, Pańska 46. Przyjmowanie robót elektrotechnicznych. Wspólnicy: Edmund Zawadzki, Franciszek Zawadzki, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 sierpnia 1930 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest Edmund Zawadzki.

R. H. A XXIX 97: „Henryk Serkowski” w Warszawie, Nowy Świat 27. Roboty mularskie. Istnieje od 1926 r. Właściciel Henryk-Hilary Serkowski z Warszawy.

R. H. A XXIX 98: „Michał Hilbrandt” w Warszawie, Marszałka Focha 9. Przedstawicielstwa handlowe. Istnieje od 1930 r. Właściciel Michał Hilbrandt z Warszawy.

R. H. A XXIX 99: Zrzeszenie Fryzjerów Damskich „Stefan Sambor i S-ka” w Warszawie, Sienkiewicza 4. Prowadzenie zakładu fryzjerskiego, perfumerji oraz handlu artykułami kosmetycznymi i perfumeryjnymi. Wspólnicy: Stefan

Sambor, Kazimierz Kowalczyński, Jan Małolepszy, Antoni Janiak, wszyscy z Warszawy, Julian-Karol Müller z Wotomina. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 grudnia 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy współnicy. Czeki, umowy, weksle, indosy, prokury, pełnomocnictwa, akty prywatne, notarialne i hipoteczne i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj współnicy łącznie. Korespondencję, rachunki, pokwitowania z odbioru przesyłek towarowych i pieniężnych podpisuje jeden z współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXIX 100: „Zyndel Fajn” w Warszawie, Franciszkańska 20. Sprzedaż skór. Istnieje od 1930 r. Właściciel Zyndel Fajn z Łodzi.

R. H. A XXIX 101: „Brajna Lewinger” w Warszawie, Ś-to Jerska 32. Drobną sprzedaż ubiorów dzieciennych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Złata-Brajna Lewinger z Warszawy.

R. H. A XXIX 102: Wytwórnia Przyrządów Elektrycznych „Bemar” Bolesław Markowki w Grodzisku. Istnieje od 1930 r. Właściciel Bolesław-Dyonyz Markowski z Grodziska.

R. H. A XXIX 103: „Markus Markus” z Warszawy, Gęsia 8. Drobną sprzedaż towarów łokciowych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Markus Markus z Warszawy.

R. H. A XXIX 104: „Hersz Wałach” w Warszawie, Wałowa 9. Drobną sprzedaż skór baranich. Istnieje od 1930 r. Właściciel Hersz Wałach z Warszawy.

R. H. A XXIX 105: Przedsiębiorstwo Budowlane „Jan Czekaliński” w Warszawie, Chmielna 89. Roboty budowlane. Istnieje od 1929 r. Właściciel Jan Czekaliński z Warszawy.

R. H. A XXIX 106: „Hersz-Wolf Fogiel” w Warszawie, Bonifraterska 11/13 m. 67. Wytwórnia pończoch. Istnieje od 1930 r. Właściciel Hersz-Wolf Fogiel z Warszawy.

R. H. A XXIX 107: Międzynarodowe Biuro Informacji Handlowych „Referentia” Arja Wajnkranc w Warszawie, Mazowiecka 10. Wywiadownia handlowa. Istnieje od 1930 r. Właściciel Arja Wajnkranc z Warszawy.

R. H. A XXIX 108: Apteka „Wacław Gietko i Sukcesowie Schlegel” w Warszawie, Twarda 46. Prowadzenie apteki, stanowiącej w połowie własność Wacława Gietko i w drugiej połowie dzierżawionej przez tegoż od sukcesorów Schlegel. Istnieje od 1930 r. Właściciel Wacław Gietko z Warszawy.

R. H. A XXIX 109: Techniczne Biuro Meljoracji Gospodarczych „Kazimierz Czarnecki” w Warszawie, Sosnowa 1 m. 61. Istnieje od 1930 r. Właściciel Kazimierz Czarnecki z Warszawy.

R. H. A XXIX 111: „Josek Szulwas” w Warszawie, Gęsia 4 sklep nr. 9. Drobną sprzedaż towarów łokciowych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Josek-Chaim Szulwas z Warszawy.

R. H. A XXIX 112: Amerykańska Mechaniczna Naprawa Obuwia „Amno” Wiktor Bojarski w Warszawie, Krak. Przedm. 27. Istnieje od 1930 r. Właściciel Wiktor Bojarski z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Jadwigą, z domu Bojarską, nastąpił układ na mocy intercyzy

z dn. 14 sierpnia 1920 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 113: **Fabryka Konfekcji „Stanisław Pawluk i S-ka“ w Warszawie**, Żórawia 3. Prowadzenie fabryki konfekcji męskiej i damskiej. Wspólnicy: Stanisław Pawluk, Józef Majewski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 12 lipca 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, akty, pełnomocnictwa, czeki, weksle, przekazy i zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przekazów, przesyłek i pieniędzy podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXIX 114: **„Chana Fisz“ w Warszawie**, Nalewki 27. Pracownia lusterek i torebek skórzanych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Chana Fisz z Warszawy. Pomiedzy Awigdorem Fiszem a małżonką jego Chaną, z domu Boksenbaum, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 29 listopada 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 115: **„F. Kanał i F. Szumacher“ w Skolimowie**, pow. warszawskiego. Handel materiałami budowlanymi i opałowymi. Wspólnicy: Fiszel-Dawid Kanał z Warszawy, Fiszel Szumacher z Piaseczna. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 15 lipca 1930 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, zobowiązania, prokury, żyra, wszelkie umowy, mające charakter zobowiązań, podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych, towarów, należności z banków i wszelkich instytucyj podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXIX 116: **„Bracia R. W. J. i J. Erhardt“ w Warszawie**, Brukowa 14. Laboratorium chemiczne. Wspólnicy: Robert Erhardt, Wilhelm Erhardt, Jakób Erhardt, wszyscy z Rygi, Józef Erhardt z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 9 kwietnia 1929 r. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest każdy ze wspólników samodzielnie.

R. H. A XXIX 117: **„J. i B. Rajbenbach“ w Warszawie**, Wolność 1. Prowadzenie garbarni. Wspólnicy: Josek Rajbenbach, Benjamin Rajbenbach, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 3 lipca 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, czeki i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek, towarów i ładunków podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXIX 118: **„Lewek vel Ludwik Krause“ w Warszawie**, Długa 29. Sprzedaż wyrobów fabryki kleju „Glutyna“ w Częstochowie. Istnieje od 1930 r. Właściciel Lewek vel Ludwik Krause z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Chaną, z domu Wajsfajsz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 15 listopada 1911 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 119: **„Luzer Znajmerowski“ w Warszawie**, Twarda 4. Pracownia rymarska. Istnieje od 1930 r. Właściciel Luzer Znajmerowski z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Ides, z domu Oppenheim, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 11 czerwca 1919 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 120: **Powszechnie Towarzystwo Fonotechniczne „S. Chwoles, G. Chwoles, N. Lewin i J. Szulfryd“ w Warszawie**, Zielna 46. Nabywanie, sprzedaż oraz wyrób we własnym zakresie wszelkich fabrykatów gotowych i półfabrykatów, wchodzących w zakres elektrotechniki, radio-techniki, fonotechniki, muzyki mechanicznej i elektromechanicznej oraz reprezentowanie krajowych i zagranicznych firm na własny lub komisowy rachunek. Wspólnicy: Samuel Chwoles, Hirsz Chwoles, Nachum Lewin, wszyscy trzej z Wilna, Józef Szulfryd z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 15 sierpnia 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przekazów i przesyłek podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXIX 121: **„Giefa“ Gitla Frankental w Warszawie**, Pawia 16a m. 10. Pracownia trykotaży. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Gitla Frankental z Warszawy.

R. H. A XXIX 122: **„Polska Dykta“ Eugenja Kamińska w Warszawie**, pl. Trzech Krzyży 13. Drobną sprzedaż dykt i fornierów. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Eugenja Kamińska z Warszawy. Adolnowi Kamińskiemu z Warszawy udzielona została prokura.

R. H. A XXIX 124: **Dom Handlowy „Saul Brandes“ w Warszawie**, Złota 47. Sprzedaż materiałów budowlanych i opałowych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Saul Brandes z Warszawy. Mindli Brandes i Izraelowi Brandesowi, obojgu z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania we dwoje łącznie.

R. H. A XXIX 125: **Sprzedaż Obuwia „Konkurencja“ Abram Blat w Warszawie**, Żelazna 20. Istnieje od 1929 r. Właściciel Abram Blat z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Brajną, z domu Flam, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 18 marca 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 126: **„Chaja Goldfarb“ w Warszawie**, Gęsia 5. Drobną sprzedaż towarów manufakturowych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Chaja Goldfarb z Warszawy.

R. H. A XXIX 127: **„Moszek Zylberberg“ w Warszawie**, Ś-to Jerska 19. Pracownia kuśnierska. Istnieje od 1930 r. Właściciel Moszek-Chune Zylberberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Chają, z domu Sniadowicz, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 27 sierpnia 1925 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 128: **„Lejzor Fryd“ w Warszawie**, Graniczna 9. Drobną sprzedaż artykułów mydlarskich i farb. Istnieje od 1918 r. Właściciel Lejzor Fryd z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Hindą-Rajz a, z domu Birenbaum, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 14 marca 1916 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 129: **„Inż. Józef Zieliński“ w Warszawie**, Mostowa 27. Przedsiębiorstwo robót budowlanych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Józef Zieliński z Warszawy.

R. H. A XXIX 130: **„Mowsza Fiszko“ w Warszawie**, Franciszkańska 22. Sprzedaż skór. Istnieje od 1929 r. Właściciel Mowsza-Aron Fiszko z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Pauliną, z domu Rubinstein, nastąpił

układ na mocy intercyzy z dn. 16 października 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 131: „Danieli“ Jenna Daniel w Warszawie, Hoża 40. Gabinet kosmetyczny i drobna sprzedaż wyrobów perfumeryjno-kosmetycznych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka firmy Jenna Daniel z Warszawy.

R. H. A XXIX 132: Wytwórnia Konfekcji Damskiej „Tenenpolis“ Tenenbaum i Polirsztok w Warszawie, Bielańska 9. Prowadzenie wytwórni okryć damskich. Wspólnicy: Chil-Icek Tenenbaum, Pina Polirsztok, oboje z Warszawy. Szymiszewel Szymonowi Polirsztokowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym ze współników. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 8 sierpnia 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są oboje współnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy, indosy wekslowe i t. p. podpisują oboje współnicy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, towarów i należności podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Chilem-Ickiem Tenenbaumem i Symchą Polirsztokiem a małżonkami ich nastąpiły układy na mocy intercyzy, ustalające wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 134: Tartak Parowy „Ochola“ Manasz Manel w Warszawie, Niemcewicz 9. Prowadzenie tartaku, wydzierżawionego od firmy: Towarzystwo Przemysłowe „Sila“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Właściciel Manasz Manel z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Dwojra, z domu Wajsbat, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 11 marca 1926 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 173: Pierwsza Wytwórnia Parowa Oplątków Aptecznych i Cukierniczych „Krużyński, Ostrowski i S-ka“ w Warszawie, Płocka 45. Produkowanie i sprzedaż oplątków aptecznych i cukierniczych oraz artykułów pokrewnych. Wspólnicy: Bernard Krużyński, Jan-Józef Ostrowski, Stanisław Weber, wszyscy z Warszawy, Stanisław Żywno z Włoch pod Warszawą. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 31 grudnia 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy współnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, akcepty, akty notarialne, umowy, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj współnicy łącznie. Czeki, żyra na wekslach, korespondencję handlową, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek pieniężnych i wogóle wszelkie pokwitowania podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Janem-Józefem Ostrowskim a małżonką jego Heleną-Janiną, z domu Kaszyńska, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 21 marca 1907 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVIII 314: Techniczne Biuro Meljoracji Gospodarczych „Inż. Teodor Cichocki i Kazimierz Czarnecki“ w Warszawie, Wspólna 32 m. 4. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XIX 201: „Mieczysław Seweryn Marcinkowski“ Warszawska Wytwórnia Aparatów Radjo w Warszawie, Wilcza 24 m. 4. Firma obecnie brzmi: „Radjo-Ekspert“ Mieczysław Marcinkowski w Warszawie, Nowogrodzka 36. Naprawy radjowe.

R. H. A XIII 254 (A XXIX 772): „Ch. Weinthal, Właściciele Izaak i Mordhaj Weinthal“ w Warszawie, Nalewki 2. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 15 lipca 1930 r. Izaakowi i Mordhajowi Weinthalom, handlującym pod firmą: „Ch. Weinthal, Właściciele Izaak i Mordhaj Weinthal“ ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upa-

łości mianowany został sędzia handlowy Adolf Truskier, kuratorem zaś adwokat Irena Frenkiel z Warszawy.

R. H. A G 118: Zakłady Stolarskie „L. Gloeh“ w Warszawie, Praga-Kowieńska 7. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 5 maja 1930 r. Ludwikowi Gloehowi, handlującemu pod firmą: Zakłady Stolarskie „L. Gloeh“, udzielono odroczenia wypłat do dn. 5 sierpnia 1930 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy J. Karśnicki, nadzorcą sadowym adwokat Stanisław Malewski z Warszawy.

R. H. A XVI 341: „S. i Z. Rozenwein“ w Warszawie, Graniczna 10. Wspólnik Uszer vel Zygmunt Rozenwein z Warszawy, Warecka 12.

R. H. A XXVI 87: „Czadapoi“ Chil Brojtman, Szulim Różański i S-ka w Warszawie, Franciszkańska 30. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. S-to Jerskiej 10. Wspólnik Dawid Pines z Warszawy. Na mocy umowy z dn. 25 marca 1930 r. Dawid Koso i Abram Kalinowkier ze spółki wystąpili, cedując swe udziały Dawidowi Pinesowi. Do zastępowania spółki i podpisywania wszelkiego rodzaju zobowiązań i dokumentów upoważnieni są: Chil Brojtman i Dawid Pines łącznie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy z banków, instytucyj i od osób prywatnych podpisuje Dawid Pines. Pomiedzy Dawidem Pinesem a małżonką jego Różą, z domu Tajtelbaum, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 19 lutego 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B XL 5964: Magazyn Ubiorów Dziecięcych „Ubiorat“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowolipki 2. Celem spółki jest prowadzenie sprzedaży ubiorów dziecięcych. Kapitał zakładowy zł. 5.000, podzielony na 100 udziałów; na pokrycie kapitału zakładowego zł. 4.500 wpłacono w gotówiznie, zaś zł. 500 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządca Nesza Kuperweiss z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 16 października 1928 r. za Nr. 5339, na czas do dn. 1 stycznia 1930 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników notarialnie nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 18 października 1928 r.

R. H. B XLVIII 6890: „Towarzystwo Zakładów Żyrardowskich“, Spółka Akcyjna. Siedziba spółki w Warszawie, Traugutta 8. Fabryki w Żyrardowie. Celem spółki jest przeróbka i handel wszelkimi towarami włókienniczymi pod każdą formą, oraz dokonywanie wszelkich operacyj handlowych, finansowych i przemysłowych, związanych z powyższą działalnością. Kapitał zakładowy zł. 15,120,000, podzielony na 756,000 akcji, całkowicie wpłaconych. Zarząd stanowią: Prezes Henryk Potocki z Warszawy, wiceprezes Albert Aupetit z Paryża; członkowie: Andre Boussac, Marcel Boussac, obaj z Paryża, Gaston Koehler, Józef Targowski, Marjan Sobolewski, wszyscy trzej z Warszawy; zastępca: Georges Villemain z Paryża. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie czynności, dotyczące spółki, postanowione przez Zarząd, jak np.: podnoszenie kapitałów i papierów procentowych, zlecenie na banki dłużników, depozytariuszów, subskrypcje, indosy, akceptowanie, wypłata weksli są podpisywane przez dwóch członków zarządu albo przez dwóch prokurentów, mianowanych przez zarząd, lub przez jednego członka zarządu i jednego prokurenta. Czesławowi Beinowi z Żyrardowa, Rene Comte, Alfredowi Husarzewskiemu, Oskarowi Klikarowi i

Henrykowi Mariage, wszystkim czterem z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu lub zastępcą członka zarządu lub prokurentem. Spółka akcyjna działa na mocy statutu, opublikowanego w Nr. 297 „Monitora Polskiego” z dn. 28 grudnia 1926 roku. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany par. 24 statutu spółki opublikowane zostało w Nr. 14 „Monitora Polskiego” z dn. 18 stycznia 1928 r. Na mocy art. 27 Rozp. Ministra Sprawliłości o Rej. Handlowym poprzednie wpisy w R. H. B 1 68 zostały skasowane.

Wciągnięto w dn. 20 czerwca 1930 r.

R. H. B XLVIII 6949: „Zjednoczenie Wytwórców Dren i Dachówek”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Warecka 3 m. 1. Celem spółki jest: a) rozdział i sprzedaż na warunkach komisowych wyrobów swych członków, b) organizowanie zakupów, możliwie bezpośrednio u producentów, dla zapewnienia wspólnikom niskich cen i dogodnych warunków kupna, prowadzenie biura badania cen z rejestracją źródeł zakupów i wywiadu o dostawcach, c) prowadzenie badań zagadnień przemysłowych ceramicznych przy pomocy specjalistów, d) organizowanie asekuracji we wszelkich kierunkach, a przede wszystkim od strat przy sprzedażach. Kapitał zakładowy zł. 40.000, podzielony na 1.000 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: inż. Jan Koszarski, Edward Kasperowicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty prawne, notarialne i hipoteczne, czeki, przekazy i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Wszelką zwykłą korespondencję podpisuje jeden z zarządców. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, posytek i dokumentów podpisuje jeden z zarządców lub prokurentów. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 24 kwietnia 1930 r. za Nr. 454, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6951: „Warszawskie Zjednoczenie Budowlane”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Traugutta 6. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jakób Fajnsztein, Seweryn Fajnsztein, Markus Fajnsztein, Henryk Gorlin, Włodzimierz Gorlin, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje Jakób Fajnsztein łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 13 maja 1930 r. za Nr. 2287, na przeciąg lat dziesięciu z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci zlikwidowania spółki.

Wciągnięto w dn. 8 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6955: Spółka Górniczo-Handlowa „Be-Wu”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Boduena 3. Celem spółki jest prowadzenie handlu komisowego wszelkiego rodzaju materiałami opałowymi i budowlanymi. Kapitał zakładowy zł. 4.000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Samuel vel Stanisław Wichler, Ludwik Balski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, indosy, czeki, umowy, prokury, pełnomocnictwa, za wyjątkiem sądowych, i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru należności pieniężnych, towarów, przesyłek, ładunków, przekazów i wszelkiego rodzaju korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dn. 2 lipca 1930 r. za Nr. 1772, na czas do dn. 1 lipca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na pół roku przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 8 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6957: Zakład Ogrodniczy „W. Gadomski”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Kolonji Górcze Nr. 14 pod Warszawą. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa ogrodniczego. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Nikodem-Władysław Gadomski (ojciec), Nikodem-Władysław Gadomski (syn), obaj z Kolonji Górcze pod Warszawą. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy, akty notarialne, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek, towarów, pieniędzy i wszelkich należności podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 2 sierpnia 1930 r. za Nr. 3507, na czas do dn. 1 stycznia 1934 roku z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 11 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6958: „Akwizycja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wielka 23 m. 10. Celem spółki jest akwizycja i rozwójka wyrobów Państwowego Monopoli Spirytusowego do detalicznych koncesjonariuszów w obrębie Wielkiej Warszawy. Kapitał zakładowy zł. 5.000, podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Stanisław-Marjan Dłużniakiewicz w twierdzy Modlin, Stefan-Stanisław Nelken w Milanówku pow. błońskiego. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, czeki, żyra na wekslach i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji i przesyłek podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dn. 5 sierpnia 1930 r. za Nr. 1482, na przeciąg jednego roku, licząc od daty wpisania do Rejestru Handlowego, z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 12 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6962: „Powszechne Towarzystwo Powiernicze”, Spółka Akcyjna. Siedziba spółki w Warszawie, Królewska 16. Celem spółki jest: 1) wykonywanie obowiązków powiernika i depozytariusza oraz wszelkich czynności kontrolujących i nadzorczych, 2) wykonywanie w imieniu osób trzecich zastawu papierów publicznych, elektów, akcji, obligacji, udziałów, oraz czynności i uprawnień, związanych z posiadaniem tych tytułów, jak np.: zastępowanie na zebraniach spółek akcyjnych komandytowych, z ograniczoną odpowiedzialnością, wykonywanie prawa poboru, zamiany przepisywania akcji i t. d., a także wystawianie certyfikatów w związku z temi funkcjami, 3) zastępowanie przy układaniu, zawieraniu i podpisywaniu wszelkich aktów w imieniu i z polecenia osób trzecich, 4) przygotowanie planów organizacji, oraz organizacja, reorganizacja, sanacja, likwidacja przedsiębiorstw, przyjmowanie udziału w nadzorach i upadłościach w charakterze zastępcy, oraz ogłaszanie upadłości w imieniu mocodawców, 5) zarządzanie majątkami, wykony-

wanie testamentów, zastępowanie małoletnich i ubezwłasnowolnionych w sprawach majątkowych, obrona praw (patentowych, licencjonalnych, autorskich i t. p.) oraz przywilejów, 6) przyjmowanie rękopisów za osoby fizyczne i prawne zarówno w kraju, jak i zagranicą, 7) tworzenie porozumień gospodarczych (syndykatów, karteli, konwencji, biur sprzedaży i t. p.), 8) organizowanie i ułatwianie działalności eksportowej i importowej, 9) zakup i sprzedaż nieruchomości i wierzycielności hipotecznych, oraz współdziałanie przy wszelkiego rodzaju transakcjach majątkowych na rachunek osób trzecich, oraz pośrednictwo w tym zakresie, 10) poradnictwo i pośrednictwo (za wyjątkiem interesów agenturowych i komisowych) w sprawach handlowych, przemysłowych, finansowych, rolnych, spadkowych i t. p., 11) inkaso i windykacja należności, zastępstwo w układach pomiędzy wierzycielami i dłużnikami, 12) wykonywanie rewizji ksiąg handlowych, nadzorowanie księgowości, czuwanie nad działalnością przedsiębiorstw oraz ekspertyza tychże, 13) poradnictwo w sprawach podatkowych, ubezpieczeniowych, ustawodawstwa przemysłowego, socjalnego i t. p., 14) wykonywanie wszelkich czynności, związanych z działalnością, wymienioną w punktach poprzednich. Kapitał zakładowy zł. 250.000, podzielony na 2.500 akcji na okaziciela; na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł. 62.500, pozostałe zł. 187.500 winny być wpłacone do dn. 31 grudnia 1931 r. Zarząd stanowią: Maksymilian Friede, Jakób Freyman, Władysław Bylański, Leon Perl, wszyscy z Warszawy, Leon Oks z Gdańska. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty hipoteczne i notarialne, czeki, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisują dwaj członkowie zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Do odbierania z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu lub prokurenta. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka Akcyjna powstała na mocy statutu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 12 lipca 1930 r. za Nr. 3216. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem dn. 12 lipca 1930 r. za Nr. 3317.

Wciągnięto w dniu 14 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6963: **Skład Apteczny „Kotwica”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Widok 16. Celem spółki jest sprzedaż wyrobów i specyfików aptecznych oraz wszelkich innych towarów, dopuszczonych do sprzedaży w składach aptecznych. Kapitał zakładowy zł. 4.000, podzielony na 16 udziałów; zł. 3.750 wpłacono gotowizną, pozostałe zł. 250 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Wiktor Domański, Stanisław Sosnowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, akcepty, indosy, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa na odbiór funduszy z banków i innych instytucji kredytowych i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, ładunków i t. p. podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pli-szczyńskim w Warszawie dn. 27 czerwca 1930 r. za Nr. 1081, na przeciąg jednego roku z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 14 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6965: **„Podmiejska Cegielnia w Pustelniku”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Pustelniku, gmina Marki, pow. Warszawski. Celem spółki jest prowadzenie cegielni. Kapitał zakładowy zł. 50.000, podzielony na 50 udziałów; zł. 41.000 wpłacono gotowizną, pozostałe zł. 9.000 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Jakób Halber, Pejsach-Boruch Kaczer vel Kaczor, obaj z Warszawy, Dawid Hechtkopf z Łodzi. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra na nich, umowy, czeki, prokury, pełnomocnictwa i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkich należ-

ności, ładunków, towarów, korespondencji i przekazów pieniężnych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dn. 28 maja 1930 r. za Nr. 884, na czas do dn. 1 czerwca 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6966: **Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane „Inż. Wł. Przyłubski i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Piękna 14a. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa inżynieryjno-budowlanego. Kapitał zakładowy zł. 5.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Władysław Przyłubski, Aleksander Tymieniecki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, umowy, zobowiązania pieniężne, indosy, czeki, rachunki, pełnomocnictwa, prokury, pokwitowania z odbioru sum ponad tysiąc złotych podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru towarów, korespondencji, pieniędzy i należności do sumy tysiąca złotych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 11 sierpnia 1930 roku za Nr. 992, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6967: **Zakłady Przemysłowo-Handlowe „Zetpeha”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie Niecała 6. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni artykułów, wchodzących w zakres krawiectwa, czapkarstwa i szewstwa. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Dawid-Majlech Lengier z Warszawy, Mordka-Arje Lengier z Miedzeszyna pod Warszawą. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra weksli, czeki i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Rachunki, korespondencję, umowy o dostawę z instytucjami rządowymi, samorządowymi i t. p., pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek, ładunków, towarów, pieniędzy i dokumentów wartościowych od wszelkich instytucji i osób podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 29 lipca 1930 r. za Nr. 3262, na czas do dn. 28 lipca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6968: **„Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością dla Eksploatacji Teatrów Rewjowych w Warszawie”.** Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 114. Celem spółki jest eksploatacja teatrów rewjowych w Warszawie. Kapitał zakładowy zł. 4.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Walery Jastrzębiec-Rudnicki, Samuel Ringelblum, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra wekslowe, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dn. 12 maja 1930 r. za Nr. 567, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 sierpnia 1930 r.

wicki i Henryk Poradowski. W Piotrkowie — Leon Szalabski. W Płocku — Janina Aksamitowska, Wincenty Gurbski i Oskar Koerber. W Płońsku — Jan Jakowicz. W Radomiu — Gabryel Lutyński. W Radomsku — Włodzimierz Klechniewski i Stanisław Łękowski. W Rawie Mazowieckiej — Wacław Kamieniecki i Władysław Perun. W Siedlcach — Michał Onyśko i Helena Zbieciówna. W Wieluniu — Wiktor Pytel i Mieczysław Winkler. We Włoszczowej — Adam Poniawski. W Zamościu — Stanisław Więckiewicz. Agentury w Przasnyszu — Leon Kostecki i Gabryela Zakrzewska. Statut Spółki Akcyjnej, zatwierdzony przez Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu, opublikowany został w Nr. 187 „Monitora Polskiego” z dn. 14 sierpnia 1930 r. Akt organizacyjny zeznany został przed notariuszem Glassem w Warszawie dn. 20 sierpnia 1930 r. za Nr. 1072.

Wciągnięto w dn. 23 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLIX 6974: **Warsztaty Mechaniczne „St. Cybulski i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Solec 97. Celem spółki jest przyjmowanie i wykonywanie wszelkiego rodzaju robót, wchodzących w zakres mechaniczno-blaharsko-slusarski. Kapitał zakładowy zł. 6.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Stanisław Cybulski, Bohdan Gliszczyński, Henryk Bryskier, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, rewersy, prokury, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne, umowy i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, wszelkiego rodzaju korespondencji i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pomykalskim w Warszawie dn. 12 sierpnia 1930 r. za Nr. 657, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 23 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLIX 6975: **„Haller i Heinrich”, Dom Komisowo-Handlowy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Niecała 5. Celem spółki jest prowadzenie handlu meblami i urządzeniami biurowymi zarówno na rachunek własny, jak i komisowy, oraz prowadzenie własnych wytwórni tych artykułów i dzierżawa takichże wytwórni. Kapitał zakładowy zł. 12.000, podzielony na 120 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Stanisław Haller, Ludwi Heinrich, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, akty, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje bieżąca, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, sum pieniężnych, towarów i wszelkich dokumentów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 20 sierpnia 1930 r. za Nr. 3823, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 25 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLIX 6976: **„Niemeński Przemysł Tartaczny”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 62. Celem spółki jest nabywanie, sprzedaż i wszechstronna eksploatacja lasów, porębów i majątków leśnych, prowadzenie przemysłu drzewnego, oraz handlu drzewem i produktami przemysłu drzewnego, jak również zakładanie i eksploatacja tartaków. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Izrael Halperin, Berek Symchowicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy na nich, umowy, prokury, pełnomocnictwa, akty kupna-sprzedaży, wszelkiego rodzaju umowy i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przesyłek pieniężnych i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed no-

tarjuszem Piekarskim w Lidzie dn. 11 lipca 1930 r. za Nr. 2749, na czas do dn. 11 lipca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki

Wciągnięto w dn. 27 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLIX 6978: **„Erfia”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Nalewki 34. Celem spółki jest prowadzenie handlu przyborami elektrotechnicznymi i fabryki żyrandoli i porcelany elektrotechnicznej. Kapitał zakładowy zł. 6.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie wniesionych. Zarządcami są: Szmul-Dawid Gutzac, Hilel Lenga, Majer-Chaim Dekelbojm, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, pełnomocnictwa, weksle, żyra, czeki, rachunki i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, rachunki na sprzedany towar oraz pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dn. 8 sierpnia 1930 r. za Nr. 3114, na czas do dn. 8 sierpnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu, jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 28 sierpnia 1930 r.

R. H. B XLIX 6979: **„Bracia Seydel i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 36. Celem spółki jest prowadzenie handlu win i spirytualij oraz pokojów gościnnych. Kapitał zakładowy zł. 11.250, podzielony na 90 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Feliks Seydel, Mikołaj Wołoski, Jan Sobieszczański, wszyscy trzej z Warszawy, Edmund Seydel w Skolimowie pod Warszawą. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i innych dowodach pieniężnych, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wogóle wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy, przesyłek, przekazów, ładunków, towarów i wszelkich wartości podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dn. 21 sierpnia 1930 r. za Nr. 1752, na czas do dn. 21 sierpnia 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 1 września 1930 r.

R. H. B XLIX 6981: **Wytwórnia Robót Ręcznych „Roko-ko”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Siedziba spółki w Warszawie, Miodowa 1. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wyrobów wełnianych i bawełnianych. Kapitał zakładowy zł. 4.000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Szaja Klejman, Estera Klajnman, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 16 sierpnia 1930 r. za Nr. 4975, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 września 1930 r.

R. H. B XLIX 6982: „La Rochette“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie Twarda 10. Celem spółki jest prowadzenie handlu zegarkami i innymi towarami na rachunek własny i komisowy. Kapitał zakładowy zł. 5.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Marek Majzels z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dn. 7 lutego 1930 r. za Nr. 303, na czas do dn. 7 lutego 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 2 września 1930 r.

R. H. B XLIX 6983: „W. Kuza i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wilcza 58. Celem spółki jest eksploatacja posiadanego przez Władysława Kuzę przedstawicielstwa na Polskę japońskiej firmy „Azumi et Co“ w Osaka oraz import i handel produktem „Katol“ i innymi towarami krajowymi i zagranicznymi. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Władysław Kuza, Feliks Grędziński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, akty notarialne i hipoteczne podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje, nie zawierającą zobowiązań, czeki, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów, należności oraz pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych, rachunki i tym podobne dokumenty podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 16 czerwca 1930 r. za Nr. 730, na czas do dn. 15 czerwca 1940 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dziesięcioletnie okresy, o ile na pół roku przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 2 września 1930 r.

R. H. B XLIX 6984: Polski Handel Zagraniczny „Polhazel“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 17. Celem spółki jest handel wewnętrzny (krajowy), import, eksport, handel zagraniczny, tranzytowy, przemysł przetwórczy surowców krajowych i importowanych, organizacja wytwórczości standardowej, propaganda Polski na rynkach zagranicznych, pośrednictwo handlowe, zastępstwa, komis, organizacja wytwórcza i handlowa przemysłu ludowego z dostosowaniem do potrzeb eksportu, utrzymywanie składów tranzytowych (wolnocłowych) i wogóle prowadzenie wszelkich interesów handlowych. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 200 udziałów; na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł. 2.500, pozostałe zł. 7.500 winny być wpłacone do dn. 30 października 1930 r. Zarządcami są: Stefan Podworski, Stanisław Serwin, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują obaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 30 lipca 1930 r. za Nr. 3601, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 2 września 1930 r.

R. H. B XLIX 6985: „Polsko-Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe“, Spółka Akcyjna. Siedziba spółki w Gdyni, Oddział w Warszawie, Sienkiewicza 14. Celem spółki jest wykonywanie przewozów morskich na statkach własnych lub wydzierżawionych, a w szczególności: a) przewożenie pasażerów, emigrantów, imigrantów i wszelkich ładunków drogą lądową i morską, b) wykonywanie wszelkich łączących się z tym celem czynności handlowych i finansowych, oraz prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych, c) sprzedaż biletów okrętowych, d) wydawanie bezpośrednich dokumentów przewozowych dla przewozu osób, bagaży i towarów w ko-

munikacjach morskich i w komunikacji mieszanej lądowo-morskiej, e) przyjmowanie bagaży, żywych ładunków i towarów na skład, f) ubezpieczenie przyjętych na skład i dla przewozu bagaży, żywych ładunków i towarów, g) załatwienie wszelkich czynności celnych, spedytorskich, maklerskich oraz innych, związanych z przewozem podróży, oraz z przewozem i z przechowywaniem żywych ładunków i towarów, h) udzielanie pożyczek na towary, przyjęte na skład i dla przewozu, i) budowanie i utrzymywanie własnych przystani i magazynów z odnośnymi urządzeniami technicznymi w kraju i zagranicą, k) holowanie i bunkrowanie statków w porcie i na redzie i na otwartym morzu, l) uczestniczenie w innych przedsiębiorstwach żeglugowych, lub związanych z żeglugą morską, tak w kraju jak i zagranicą. Kapitał zakładowy zł. 13.485.000. Zarząd stanowią: Komandor Stanisław Witkowski w Gdańsku i Jeffrey Cecil Harold dyrektor w Zopotach. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję imieniem spółki, czeki, listy z żądaniem sum od instytucji kredytowych, pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek i dokumentów, rachunki podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i jeden prokurent. Żyrowanie weksli i indosowanie innych dokumentów handlowych następuje przez podpis dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i jednego prokurenta. Wszelkiego rodzaju dokumenty notarialne i hipoteczne oraz pełnomocnictwa podpisują dwaj członkowie Zarządu. Aleksandrowi-Romualdowi Leszczyńskiemu z Warszawy udzielono prokury dla Oddziału w Warszawie. Spółka Akcyjna powstała na mocy umowy z dn. 21 grudnia 1928 r. i zarejestrowana w Gdyni dn. 29 grudnia 1928 r. R. H. B 58.

Wciągnięto w dn. 3 września 1930 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B 20 (B XXVII 4496): Spółka Akcyjna Fabryk Chemicznych „Radocha“ w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: dyrektorowie: Józef Berlinerblau, Józef Kernbaum, Karol Kozłowski, Werner Lindman, Maurycy Asterblum, Artur Likiernik, Maurycy Oppenheim, Aleksander Kernbaum, Harald Axell, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 20 maja 1930 r.

R. H. B 28 (B XXXIX 5855): Towarzystwo Akcyjne Budowy Maszyn i Urządzeń Sanitarnych „Dziewiecki i Jeziotauński“ w Warszawie. Na zastępcę dyrektorów wybrany został Wacław Bolażer z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 12 kwietnia 1930 r.

R. H. B 44: „Towarzystwo Budowy i Prowadzenia Hotelu w Warszawie“, Towarzystwo Akcyjne w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Hotel Bristol w Warszawie“, Spółka Akcyjna. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany brzmienia firmy opublikowane zostało w Nr. 190 „Monitora Polskiego“ z dn. 20 sierpnia 1929 r. Wpis powyższy w dn. 4 sierpnia 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Zarząd obecnie stanowią członkowie: Stanisław Turno z Poznania, Władysław Demby, Antoni Kamiński, Leon Pratkowski, Janusz Kiedrzyński; zastępcy: Julian Brzozowski, wszyscy z Warszawy, Stanisław Rychnowski (nieobecny). Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 27 maja 1930 r.

R. H. B 78 (B XXIX 4753): Towarzystwo Ubezpieczeń „Przeorność“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Naczelnym dyrektorem spółki mianowany został Zdzisław Frelich z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Rady Zarządzającej z dn. 17 marca 1928 r.

R. H. B II 217 (B XLIII 6297): Spółka Akcyjna Dom Handlowo-Przemysłowy „Franciszek Fuchs i Synowie“ w Warszawie. Prokurent Władysław Wojterski podpisuje weksle, czeki i zobowiązania łącznie z jednym z członków Zarządu

lub z jednym z prokurentów, zaś korespondencję bieżącą samodzielnie.

R. H. B II 226: **Towarzystwo Fabryki Portland-Cementu „Łazy”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dn. 18 czerwca 1930 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Konstantyn Tymieniecki, Bolesław Jankowski, Marjan Kulczycki, Tadeusz Reinstein, dr. Kazimierz Orzeł, wszyscy z Warszawy.

R. H. B II 260: **Pierwsza Warszawska Spółka Gastronomiczna „Gastronomia”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Zarząd obecnie stanowią: Dyrektor zarządzający Feliks Kulikowski, członkowie zarządu: Marjan Wanicki, Marjan Dębowski, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 30 marca 1930 r.

R. H. B III 306 (B XXXIX 5784): **Dom Towarowy „Bracia Jabłkowscy”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Zbigniewowi Jabłkowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu lub z jednym z prokurentów.

R. H. B III 314: **„Informacja Prasowa Polska”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 15.000, podzielony na 500 udziałów, całkowicie wpłaconych. Zarządcami są: Józef Ziabicki, Wincenty Trzebiński, Stanisław Jarkowski, wszyscy z Warszawy. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 5.000, czyli do zł. 20.000, nastąpiło na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dn. 28 kwietnia 1930 r. za Nr. 1038.

R. H. B IV 425: **„Ernest Neumann”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 25.000, podzielony na 250 udziałów, całkowicie wpłaconych. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 15.000, nastąpiło na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hetlingerem w Warszawie dn. 24 czerwca 1930 r.

R. H. B IV 432: **Spółka Akcyjna „Polska Składnica Pomocy Szkolnych” w Warszawie.** Erykowi Budzyńskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B IV 460 (B XLVIII 6956): **Fabryka Wyrobów Metalowych „Pelikan”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 328.125, podzielony na 1.875 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 109.375, czyli łącznie do sumy zł. 437.500, drogą emisji złotowej 625 sztuk nowych akcji opublikowane zostało w Nr. 278 „Monitora Polskiego” z dn. 3 grudnia 1929 r.

R. H. B V 706 (B XXXII 5084): **Zakłady Mechaniczne i Odlewnia „Rohn, Zieliński i S-ka”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Stefan Zieliński przestał być członkiem Zarządu. Na członka zarządu wybrany został Władysław Demby z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 14 maja 1930 r.

R. H. B V 771: **Towarzystwo Zakładu Leczniczego „Nałęczów”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Członek Zarządu Edmund Drzewiecki zmarł. Na członka zarządu wybrany został Stefan Kolberg z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 30 kwietnia 1930 r.

R. H. B VI 883: **Dom Ekspedycyjno-Handlowy „Wierzbowski i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Eljasz Gurwicz zmarł. Zarządca Abram Wierzbowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując samodzielnie firmę pod jej stemplem.

R. H. B VI 951 (B XXXIV 5205): **„Krajowa Hurtownia Herbaty” dawniej „T-wo M. Szumilin”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Celem spółki jest prowadzenie hurtowego handlu herbatą dawniejszej firmy: „M. Szumilin”, istniejącej w Polsce od 1840 r., oraz prowadzenie hurtowego handlu innymi towarami kolonialnymi. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 400.000, podzielony na 4.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Radę Nadzorczą stanowią: Zygmunt Chrzanowski, Robert Geyer, Zofja Szumilinowa, Józef Kuczyński, Bronisław Herbst, Jerzy Szurig i Zygmunt Drzażdżyński. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego o zł. 100.000, czyli do sumy zł. 500.000, drogą emisji 1.000 sztuk nowych akcji przez przelanie na kapitał zakładowy: zł. 42.000 z zysków za rok 1929, zł. 18.000 z kapitału rezerwowego i zł. 40.000 z funduszu nabycia nieruchomości oraz w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o Spółkach Akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 127 „Monitora Polskiego” z dn. 3 czerwca 1930 r.

R. H. B 978: **Towarzystwo Przemysłowo-Leśne i Budowlane „Budulec”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się przy ul. al. 3 Maja 16 m. 11a u Lucjana Łopuszyńskiego. Komisję Likwidacyjną stanowią: Jakób Frydman, Ajzyk Wolfson, Leon Wasiaś, wszyscy z Warszawy. Na mocy uchwały Walnych Zgromadzeń akcjonariuszów z dn. 19 stycznia 1928 r. i 31 maja 1930 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B VII 1041 (B XVIII 3399): **„Szwajcarsko-Polski Bank Kapitalizacyjny”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Mazowieckiej 7.

R. H. B VII 1117 (B XLV 656): **„Polskie Zakłady Skody”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Na członka zarządu wybrany został dr. Karol Loevenstein, z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Rady Zarządzającej z dn. 30 listopada 1929 r.

R. H. B VIII 1367 (B XXXIV 5256): **Zakłady Garbarskie „I. C. H. Blunck”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stanisław Breitkopff, kuratorami zaś adwokat Ludwik Wołodkiewicz i adwokat Herman Eberhardt, obaj z Warszawy, którzy decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 27 marca 1930 r. mianowani zostali syndykami tymczasowymi. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 10 marca 1930 r. firmie Zakłady Garbarskie „I. C. H. Blunck”, Spółka Akcyjna, ogłoszona została upadłość.

R. H. B VIII 1375 (B XXXVII 5493): **Polskie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Samochodowego „Varsovie Automobile”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się przy ul. Kopernika 4/6. Komisję Likwidacyjną stanowią: Piotr Łowieniecki, Kazimierz Ronikier, Henryk Ronikier, wszyscy z Warszawy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania, zryna na wekslach, pełnomocnictwa, umowy i akty podpisuje dwóch członków Komisji Likwidacyjnej łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, dokumentów, wszelkiego rodzaju należności oraz pieniędzy za czekami podpisuje jeden z członków Komisji Likwidacyjnej. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów

z dn. 12 kwietnia 1930 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B VIII 1435 (B XL 5891): „Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Prokura Ernő Turnai ustafa.

R. H. B 1449 (B XXX 4857): Fabryka Obuwia Mechanicznego „Stoń” dawniej „Bracia Kiper”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 22 lipca 1930 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dn. 28 października 1930 r.

R. H. B 1482 VIII: „Kompanja Międzynarodowa Wagonów Sypialnych i Ekspresów Europejskich”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Otwarto Agentury w Krynicy i Zakopanem.

R. H. B VIII 1496 (B XXXIX 5789): Polskie Zakłady Elektryczne „Brown-Boveri”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Edward Potemski przestał być dyrektorem.

R. H. B IX 1624 (B XLVIII 6918): „Międzynarodowe Towarzystwo Transportów i Żeglugi”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Firma obecnie brzmi: Międzynarodowe Towarzystwo Transportów i Żeglugi „Mitranza”, Spółka Akcyjna. Po angielsku: International Transport and Shiffing Company „Mitranza” Limited. Po francusku: Compagnie des Transports et Navigation „Mitranza” Societe par Actions. Po niemiecku: Internationale Transport und Schiffahrts Aktiengesellschaft „Mitranza”. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zezwolenia na zmianę nazwy firmy opublikowane zostało w Nr. 196 „Monitora Polskiego” z dn. 27 sierpnia 1928 r.

R. H. B IX 1677 (B XXX 4823): „Bary Setka, Satyr i Mars”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: prezes Jan Wachowicz, Julian Terlecki, Antoni Grossman, Stefan Jędrzejczak, Andrzej Strojny, zastępca: Antoni Materski, wszyscy z Warszawy.

R. H. B 1697 (B XXVIII 4594): Włókiennicza Spółka Akcyjna „Ponizowski” w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Wacław Purski, nadzorcą sądowym adwokat Franciszek Sznarbachowski z Warszawy. Wszelkie zobowiązania i dokumenty winny być podpisywane przez dwóch członków Zarządu łącznie z nadzorcą sądowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 12 maja 1930 r. spółce udzielone zostało odroczenie wypłat na czas do dn. 12 sierpnia 1930 r.

R. H. B IX 1725 (B XXVI 4405): Przemysł Mydlarski i Perfumeryjny „Fryderyk Puls”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Spółka obecnie działa na mocy statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” 39/28, poz. 383), zatwierdzonego przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu i opublikowanego w Nr. 123 „Monitora Polskiego” z dn. 28 maja 1930 r.

R. H. B IX 1892 (B XLVIII 6960): 2-ga Spółka Akcyjna Przemysłu i Handlu Drzewnego „Świerk” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Krak.-Przedm. 9 m. 4.

R. H. B X 2003 (B XXV 4277): „Związek Nadśluczańskich Przemysłowców Leśnych”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Na członka zarządu wybrany został Józef Frumkin z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 28 czerwca 1930 r.

R. H. B X 2060 (B XXXIX 5734): „Spółka Wytwórcza Polskich Rymarzy i Siodlarzy”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na Walnem Zgromadzeniu wspólników w dn. 27 kwietnia 1930 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: członkowie: Walenty Gućma, Roman Bączkowski, Wacław Bojarski, Michał Błażejewski, Ludwik Kuczyński; zastępcy: Michał Kapisz, Czesław Jasiński, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Zobowiązania wekslowe i inne, jak również umowy i dyspozycje pieniężne podpisuje trzech członków Zarządu łącznie.

R. H. B X 2061: Wytwórnia Torfu Kamienno „Inż. K. Wyszomirski”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dn. 12 marca 1929 r. likwidacja spółki została ukończona.

R. H. B X 2149 (B XVIII 3413): Stowarzyszenie Kupców Win i Towarów Kolonialnych Rzeczypospolitej Polskiej „Stowinkol”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Według bilansu, przerachowanego brutto na dz. 1 lipca 1928 r. w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 38, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 15 listopada 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 100.000.

R. H. B XI 2203: Fabryka Chemiczna „Gzichów”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Chmielnej 10. Prokura Edwarda Olszewskiego ustafa.

R. H. B XI 2301: Parowa Fabryka Makaronów „A. Serafiński i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Grzybowskiej 63. Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł. 3.930, podzielony na 131 udziałów, całkowicie wpłaconych. Według bilansu otwarcia w złotych, sporządzonego na dz. 1 stycznia 1925 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 25 czerwca 1925 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 38/28, poz. 352), powyższy kapitał określony został na zł. 2.000, według zaś bilansu, przerachowanego brutto na dz. 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 38/28, poz. 352), powyższy kapitał określony został na zł. 3.440. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 490, czyli do zł. 3.930, nastąpiło na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 15 maja 1930 r. za Nr. 554.

R. H. B XI 2346 (B XLIV 6472): Zakłady Przemysłowe „H. B. Raabe”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Na Walnem Zgromadzeniu akcjonariuszów w dn. 28 maja 1930 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: inż. Bernard Raabe, Marja Raabe, Leonja Lichtenbaum, Adolf Finkelhaus, Roman Rejs, inż. Edward Raabe, wszyscy z Warszawy, Jakób Raabe z Paryża. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Prokurent Motel vel Maurycy Kopelman zmarł. Henrykowi Marguliesowi i Chaimowi Rybierowi, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B XII 2443: Fabryka Pasów „Zofja Preibisz i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorem jest Karol Leibbrandt z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dn. 23 lutego 1928 r. za Nr. 367, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XII 2454 (B XLIV 6468): Przemysł Drzewny „Aga-hell”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Członkowie Zarządu Maurycy Heller i dr. Horacy Heller, zamieszkują obecnie przy ul. Moniuszki 4.

R. H. B XII 2502 (B XXV 4378): **Mikoszewickie Zakłady Wyróbów Drzewnych „Olza”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Członkowie Zarządu: Maurycy Heller i dr. Horacy Heller, zamieszkuje obecnie przy ul. Moniuszki 4.

R. H. B XIII 2685 (B XLIII 6292): **Towarzystwo Przemysłu Leśnego „Eksploras”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 360.000, podzielony na 36.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Po przerechowaniu bilansu brutto, sporządzonego na dz. 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów w dn. 31 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na sumę zł. 270.000, na mocy zaś Postanowienia Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, opublikowanego w Nr. 239 „Monitora Polskiego” z dn. 16 października 1928 r., kapitał zakładowy podwyższony został o zł. 90.000, czyli łącznie do sumy zł. 360.000.

R. H. B XIII 2737 (B XLVIII 6950): **Warszawsko-Hagskie Towarzystwo Eksploatacji Lasów „Warhag”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wilczej 35. Prezes zarządu Joachim Kannegieser zmarł. Na zarządcę i prezesa zarządu wybrany został Mikołaj Wiljam Conijn z Warszawy.

R. H. B XIV 2901 (XLV 6601): **Polskie Towarzystwo dla Handlu Węglem „Węgloblok”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Stanisławowi Pogorzelskiemu z Łodzi udzielono prokury dla Oddziału w Łodzi z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu lub dyrektorem zarządzającym lub z jednym z prokurentów Oddziału w Łodzi.

R. H. B XIV 2912 (B XLVIII 6959): **„Spółka Akcyjna dla Handlu Rurami” w Warszawie.** Stanisław Jankowski z zarządu wystąpił. Do zarządu wybrany został Włodzimierz Horodyński z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 22 maja 1930 r.

R. H. B XV 2965 (B XLV 6579): **Polsko-Amerykańska Spółka Akcyjna „Southern Trade” w Warszawie.** Prokura Kazimierza Łaskiego dla Oddziału we Lwowie ustala.

R. H. B XV 3026: **„Karpaty” Sprzedaż Produktów Naftowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się przy ul. Złotej 34 (mieszkanie adwokata Zdzisława Horszowskiego). Zarządcami obecnie są: inż. Wiktor Hłasko, Wincenty Waliłgóra, Adam Bukaj, dr. Stanisław Tabisz, Edward Kreps, inż. Józef Gajl, wszyscy ze Lwowa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Prokura Józefa Josefsberga, Ryszarda Windischa, Markusa Ferna i dr. Edwina Citrona ustala. Edwardowi Michalskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B XVI 3140 (B XXVIII 4675): **Przemysł Chemiczno-Kosmetyczny „Odol C-ie”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Siedziba spółki przeniesiona została do Lwowa. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie przeniesienia siedziby spółki opublikowane zostało w Nr. 134 „Monitora Polskiego” z dn. 12 czerwca 1930 r.

R. H. B XVII 3216: **Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Real”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Władysław Paprocki z Zarządu wystąpił. Do czasowego zastępstwa członka zarządu delegowany został członek Rady Kazimierz Groman z Warszawy. Bolesławowi Kozłowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B XVII 3253: **Pierwszy Krajowy Zakład Wyrób Gumi do Wycierania „Guma Myszka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Prokura Antoniego Berkana ustala. Józefowi Pieńkosowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków Zarządu.

R. H. B XVII 3313 (B XXXV 5343): **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Zawbor”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Zarządcami obecnie są: Stefan Okecki w dobrach ziemskich Nowy-Dwór pow. Skierniewicki, Józef baron Dangel, Henryk Stodolski, Jerzy Sturm, wszyscy trzej z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pomykałskim w Warszawie dn. 28 czerwca 1930 r. za Nr. 506.

R. H. B XVII 3342: **Fabryka Czekolady, Kakao i Cukrów „Cukiernicy Warszawscy”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dn. 22 maja 1930 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Icek Goldstein, Berek Goldstein, Henoch Kurland, Mirła Kurland, Dawid Czerny, Lina Czerny, Lejb Felsztynier, wszyscy z Warszawy. Icek Goldstein jest dyrektorem zarządzającym.

R. H. B XVIII 3363: **Zakłady Graficzne „B. Zjawiński i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. B XVIII 3419: **Fabryka Aparatów Elektrycznych „K. Szpotański i S-ka”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 125.000, podzielony na 10.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dz. 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 38/28, poz. 352) i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 9 listopada 1928 r. i 31 maja 1929 r., kapitał zakładowy określony został na sumę zł. 125.000.

R. H. B XVIII 3424: **„Mechaniczne Warsztaty Stolarskie”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 60.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłaconych. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, żyra, czeki, pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy od osób fizycznych i prawnych, jak również z poczty i od władz państwowych i samorządowych oraz pokwitowania z odbioru korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 27.000, czyli do zł. 60.000, nastąpiło na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dn. 4 lipca 1930 r. za Nr. 714.

R. H. B XVIII 3435: **Duńska Spółka Akcyjna „Wschodnio-Azjatycka Kompanja w Kopenhadze”.** Oddział w Warszawie został zlikwidowany. Jak również zostały zlikwidowane biura sprzedaży biletów w Warszawie, Tarnopolu, Krakowie, Lwowie, Kowlu i Brześciu n/B.

R. H. B XX 3664: **Towarzystwo Fabryki Koniaku, Wódki i Likierów „N. L. Szustow i S-wie”, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Zarząd obecnie stanowią: Aleksander Szewcow, Olga Szewcow, Paweł Koprowski, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 31 maja 1928 r.

R. H. B XX 3730: **„Josszyt” Przedsiębiorstwo Leśne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Weksle, akcepty, żyra na wekslach i akceptach, pełnomocnictwa, wszelkie zobowiązania dłużne podpisują obaj zarządcy łącznie. Umowy, kontrakty, czeki, pokwitowania z odbioru wszelkich sum, należności i innych dokumentów podpisuje

każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dn. 16 maja 1930 r. za Nr. 787.

R. H. B XXI 3766 (B XLII 6174): **Garbarnia „Aleksander Horn“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 19 lutego 1929 r., zabezpieczone zostało powództwo Roberta Horna przez nałożenie aresztu na udziałach Bolesława i Józefa Karczewskich w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą: Garbarnia „Aleksander Horn“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

R. H. B XXI 3822: **„Syndykat Techniczno-Budowlany“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Dantyszka 2 m. 9 w posesji przy ul. Filtrowej 65.

R. H. B XXI 3840: **Skład Szkła i Porcelany „Majewska i Liebe“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Zenon-Roman Osiński przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Edward Kluczyński z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 13 czerwca 1930 r. za Nr. 1591.

R. H. B XXII 3893: **Młyn Motorowy „Janówek“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Wyganowskim w Warszawie dn. 5 lipca 1928 r. za Nr. 1583, przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Ludwika Dudzińskiego, który nadal takowe prowadzi, opłacając świadectwo przemysłowe kat. VII.

R. H. B XXV 4253: **„Warszawskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń Szyb“. Komisję Likwidacyjną stanowią:** Karol Biernacki, Seweryn Briesemejster, Ludwik Klein, wszyscy z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków Towarzystwa z dn. 14 lipca 1930 r. Towarzystwo znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXV 4353: **Przemysł Leśny „Tur“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Wolf Heller przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Wacław Kawiński z Brwinowa pod Warszawą. Prokura Wacława Kawińskiego i Stanisława Zaniewskiego ustała. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 14 czerwca 1929 r. za Nr. 2831.

R. H. B XXVI 4414: **„Diabolo-Separator“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 100.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłaconych. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 80.000, czyli łącznie do sumy zł. 100.000, nastąpiło na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 2 lipca 1930 r. za Nr. 1804.

R. H. B XXVI 4446: **„Vacuum Oil Company“, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 25.000.000, podzielony na 50.000 akcji, całkowicie wpłaconych.

R. H. B XXVII 4571: **„Włoska Spółka Akcyjna Powszechna Asekuracja w Trieście“. Prokura Jana Rajgrodzkiego ustała.**

R. H. B XXVIII 4604: **„Megohm“ Zakłady Radjotechniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Do samodzielnego podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony został zarządca Aleksander Krug. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 2 maja 1930 r.

R. H. B XXVIII 4614: **Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne „Ludwik Spiess i Syn“, Spółka Akcyjna w Warszawie.** 15.000 akcji imiennych uprzywilejowanych co do prawa głosu i 75.000 akcji zwykłych na okaziciela. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany par. 5, 7, 8, 9, 15, 16, 17 i 18 statutu spółki opublikowane zostało w Nr. 4 „Monitora Polskiego“ z dn. 7 stycznia 1930 r.

R. H. B XXVIII 4648: **Sprzedaż Artykułów Technicznych i Samochodowych „Motor Stock“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Eugenjusz Kruszewski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Stefan Mikosz z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dn. 21 maja 1930 r. za Nr. 824.

R. H. B XXVIII 4668: **„Towarzystwo Eksploatacji Terenów“, Spółka Akcyjna w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czackiego 21/23/25 w gmachu Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy.

R. H. B XXIX 4782: **„Zrzeszenie Fryzjerów Damskich“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Wyganowskim w Warszawie dn. 1 grudnia 1929 r. za Nr. 1965, spółka została rozwiązana, w celu zaś dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: Zrzeszenie Fryzjerów Damskich „Stefan Sambor i S-ka“.

R. H. B XXX 4848: **„Bar Paryski“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dn. 29 listopada 1929 r. za Nr. 2525 i 17 maja 1930 r. za Nr. 1096 i notariuszem Różyckim w Wieluniu dn. 24 maja 1930 r. za Nr. 2084, przedsiębiorstwo oddane zostało w administrację poręczającą Andrzejowi Michalakowi na czas do dn. 31 grudnia 1932 r.

R. H. B XXX 4884: **Towarzystwo Nowoczesnej Organizacji Biur „Organizacja“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Żorawiej 33. Zarządca Willy Zaehner zamieszkuje obecnie przy ul. Mokotowskiej 53.

R. H. B XXXI 4968: **„Centrala Zakupu Żelaza i Żelaznych Hut Żelaznych“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Willy Kebszowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców lub prokurentów.

R. H. B XXXII 5073: **„Sowpoltorg“ w Warszawie Generalne Przedstawicielstwo Towarzystwa Akcyjnego „Sowpoltorg w Moskwie“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.** Mikołaj Czudowski i Stefan Knaap z zarządu wystąpili. Na zarządcę wybrany został Grzegorz Poliszczuk z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 28 czerwca 1930 r. za Nr. 2812.

R. H. B XXXV 5290: **„Zygmunt Heller“ Spółka Akcyjna dla Handlu i Przemysłu Leśnego w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Polnej 66 m. 63.

R. H. B XXXVI 5392: **„Mechaniczne Warsztaty Obróbki Drzewa“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.** Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Lubeckiego 13. Likwidatorem jest Izrael Efroim Folstein z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 31 grudnia 1929 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXVI 5471: „Polski Bank Przemysłowy“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Spółka posiada Oddział w Gdańsku, który obecnie jest w stanie likwidacji.

R. H. B XXXVII 5488: Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Brazet“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jakób Zandberg przestał być zarządcą.

R. H. B XXXVIII 5593: „Fr. Getter i Synowie“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Eugenjusz Getter przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Roman-Jakób Getter z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 25 kwietnia 1930 r.

R. H. B XXXVIII 5627: Międzyzmiastowe Autobusy Szybko-bieżne „Mas“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. B XXXVIII 5658: Pierwsza Wytwórnia Parowa Opłatków Aptecznych i Cukierniczych „Krużyński, Ostrowski i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dn. 31 grudnia 1929 r. za Nr. 2770, całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do nowopowstałej spółki pod firmą: Pierwsza Wytwórnia Parowa Opłatków Aptecznych i Cukierniczych „Krużyński, Ostrowski i S-ka“.

R. H. B XXXVIII 5679: Przemysł Trykotażowy „Elkaza“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Jerzy Brusendorf, kuratorem zaś adwokat Ludwik Szczerbiński z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego z dn. 5 maja 1930 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXXIX 5776: „Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych w Warszawie“. Inż Michał Łopuszański przestał być dyrektorem zarządzającym. Konstantemu Łomaczewskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków Dyrekcji.

R. H. B XXXIX 5800: Warszawsko-śląska Spółka Drzewna „Inżynier Józef Krzywicki“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządca Józef Krzywicki zmarł. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje Szmul Morogowski lub Izaak Liwysz łącznie z pozostałym zarządcą lub też Szmul Morogowski i Izaak Liwysz łącznie. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dn. 31 października 1928 r. za Nr. 2414.

R. H. B XXXIX 5840: Fabryka Gilz „Syrena“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Jankiel Majerowicz, Nachman Szyja Szejberg. Weksle i umowy podpisują obaj zarządcy łącznie. Czeki i żyra na wekslach podpisuje Jankiel Majerowicz samodzielnie. Pokwitowania z odbioru należności, towarów, korespondencji i temu podobnych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborskim w Warszawie dn. 28 kwietnia 1930 r. za Nr. 1853.

R. H. B XL 5929: „Żelazodrzew“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na trzeciego zarządcę wybrany został Adam Bakman z Warszawy. Weksle, czeki, przekazy, rewery, żyra, umowy, pełnomocnictwa, oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów lub przesyłek

wartościowych podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Korespondencję, nie zawierającą zobowiązań, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Nabycie, zbycie lub obciążenie nieruchomości, praw hipotecznych oraz przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 8 maja 1930 r. za Nr. 634.

R. H. B XLI 6069: „Bracia Kobylańscy“, Spółka Akcyjna dla Handlu Wyrobami Stalowymi w Warszawie. Bronisław Kobylański zmarł. Do zarządu wybrany został August Kobylański w Kuźnicach Drzewieckich pow. Opoczyńskiego. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dn. 12 maja 1930 r. za Nr. 521.

R. H. B XLI 6104: „Reprezentacja Browaru Okocimskiego w Warszawie“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Bryłowski 16/18.

R. H. B XLII 6213: Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Kazimierz Dąbrowski“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Zarząd stanowią: Kazimierz Dąbrowski, Fritz Schwab, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie dokumenty, akty notarialne i hipoteczne, weksle, umowy, zobowiązania podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, towarów, przesyłek, należności i sum podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Zmiana par. 18 i 19 statutu nastąpiła na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 14 lutego 1930 r. za Nr. 236.

R. H. B XLII 6258: „Lubomlas“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorem jest Mieczysław Stocki z Piastowa pod Warszawą. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 20 maja 1930 r. za Nr. 3222, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLIV 6461: Biuro Sprzedaży Artykułów Techniczno-Budowlanych „Baswil“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 12 lutego 1930 r. za Nr. 232, spółka, nie rozpoczynając działalności, została rozwiązana.

R. H. B XLV 6567: Spożywcze Zakłady Wytwórcze „Teans“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Łazarz Halpern, Herszko Bergsztein, Jakób Sagałowicz, wszyscy z Warszawy. Basi Halpern z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z zarządcą Herszkiem Bergsztejnem lub Jakóbem Sagałowiczem. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pliszczyńskim w Warszawie dn. 23 maja 1930 r. za Nr. 862.

R. H. B XLVI 6616: Wydawnictwo „Alia“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Ignacy Lindenfeld z Warszawy, jako jedyny zarządca, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hetlingerem w Warszawie dn. 20 maja 1930 r. za Nr. 2378.

R. H. B XLVI 6622: „Drago“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Teodor Toeplitz z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Czesław Podleski z Warszawy. Dr. Edwi-

nowi Citronowi i dr. Aleksandrowi Kopfowi, obydwom z Warszawy, udzielono łącznej prokury.

R. H. B XLVI 6673: „Polsko-Szwajcarska Spółka Drzewna”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Prokura Roberta Clerc'a ustała. Hermanowi Renferowi i Karolowi Bächtoldowi, obydwom z Warszawy, udzielono łącznej prokury.

R. H. B XLVII 6798: Towarzystwo Wydawnicze „Informatory Ekonomiczne”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Wspólnej 26.

R. H. B XLVII 6816: Przedsiębiorstwo Handlowo-Przemysłowe „Inż. W. Śliwiński i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorem jest inż. Henryk Suchanek z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 30 czerwca 1930 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLVIII 6895: „Tissages et Manufacture de Soieries Tkalnia i Manufaktura Jedwabi”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Teodorowi Fichtnerowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B XLVIII 6897: „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” w Warszawie. Otwarto Oddział w Poznaniu. Le-

onardowi Szymańskiemu i Józefowi Głowackiemu udzielono prokury dla Oddziału w Poznaniu z prawem podpisywania za ten Oddział we dwóch łącznie, lub każdego z nich łącznie z dyrektorem lub prokurentem Centrali. Emilowi Kalitzi udzielono prokury dla Oddziału w Bydgoszczy.

R. H. B XLVII 6767: „Auto-Varsovie” Edward Manczyk i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Jakób Kirszblum przestał być zarządcą. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 1 maja 1930 r. za Nr. 2117.

R. H. B XXXVI 5443: Fabryka Garbarska „Standard”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Weksle własne, akty kupna i sprzedaży nieruchomości podpisują wszyscy czterej zarządcy łącznie. Wszelkie inne zobowiązania i dokumenty podpisują dwaj zarządcy łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 20 czerwca 1930 r. za Nr. 2906.

R. H. B XLIV 6436: „Kinoteatr Wisła”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Roman Schoenborn przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrana została Stefania Schoenbornowa z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dn. 7 stycznia 1930 r. za Nr. 34.

NAKŁADEM KOMISJI WYDAWNICZEJ T-wa Bratn. Pom. Studentów Politechniki Warszawskiej

ukazały się następujące wydawnictwa:

K s i ą ż k o w e :

1. Copowski H. prof. — Mechanika Teoretyczna 4 tomy	21'—	7. Pożaryski M. prof. — Pomiary elektryczne w technice	6'80
2. Drewnowski K. prof. — Elektrotechniczne materiały i układy izolacyjne	8'—	8. Skotnicki Cz. prof. — Technika odwadniania bagien i użytkowanie ich rolnicze broszur.	12'80
3. Gieysztor J. — Eksploatacja handlowa kolei żelaznych	12'—	„ w sprawie	15'80
4. Piotrowski J. inż. — Wydajność obrabiarek i narzędzi do metali i wyznaczanie czasu obróbki	4'—	9. Stefanowski B. prof. — Termodynamika techniczna z 3 tablicami entropowemi	12'—
5. Podoski R. inż. — Tramwaje i koleje elektryczne, 2 tomy	24'—	10. „ „ — Gospodarka cieplna	12'—
6. Pożaryski M. prof. — Podstawy naukowe elektrotechniki	14'—	11. Wasutyński A. prof. — Drogi żelazne, bez opr. 36, w sprawie	40'—

w d r u k u :

1. Karasiński L. prof. — Wytrzymałość tworzyw, III wyd.
2. Pożaryski M. prof. — Maszyny elektryczne i prostowniki.
3. Struszyński M. prof. — Analiza techniczna.
4. Wierzbicki W. prof. — Mechanika budowli.

L i t o g r a f o w a n e :

Z Matematyki wyższej, Geometrii analitycznej, wykreślnej, Fizyki, Chemii, Metalurgji, Odlewnictwa, Mechaniki, Statyki wykreślnej, Statyki budowli, Hydrauliki, Maszynoznawstwa, Części maszyn, Silników wodnych i pomp, Silników spalinowych, Dźwignic, Kociołów parowych, Elektrotechniki, Żelbetnictwa, Budowy dróg i mostów, Budownictwa wodnego, Budownictwa przemysłowego, Technologji farbiarstwa, Technologji węglowodanów, Miernictwa, Meljoracji i t. p.

KOMISJA WYDAWNICZA posiada na składzie wszelkie obce wydawnictwa z wymienionych dziedzin, przyjmuje do oprawy książki, po cenach bardzo przystępnych.

ANTYKWARJAT KOMISJI WYDAWNICZEJ przyjmuje na sprzedaż oraz poleca książki w zakresie wymienionym. Wydawnictwa, zamówione listownie, wysyłamy za pobraniem poczt., doliczając koszt przesyłki; do odbiorców stałych ekspedujemy bez pobrania z warunkiem wpłaty należności zaraz po otrzymaniu przesyłki na konto nasze w P. K. O. Nr. 7670. Na życzenie wysyłamy bezpłatnie katalogi.

Adres: Warszawa, Polna Nr. 3 (Politechnika), telefon 182-10. Godz. urzędowe 13—14½

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Cukrownia „GARBÓW”, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1930 r.

STAN CZYNNY	zł	STAN BIERNY	zł
Nieruchomości	1,889.959'82	Kapitał zakładowy	2,250.000'00
Maszyny, aparaty i urządzenia techniczne	1,535.284'25	Kapitał amortyzacyjny	1,054.720'43
Kolejka łącznie z taborem	857.180'55	Kapitał zapasowy	669.210'29
Inwentarz żywy	10.989'00	Kapitał rezerwowy	732.964'16
Inwentarz martwy	196.235'89	Członkowie Zarządu za depozyty	15.000'00
Produkty fabrykacji	1,617.174'37	Wierzyciele	276.963'66
Depozyty członków Zarządu	15.000'00	Dywidenda niepodniesiona	16.973'80
Dłużnicy	1,500.856'64	Kredyt akcyzowy	742.203'00
Kasa	1.058'68	Akcepty i weksle	692.342'64
Należności w walutach obcych	12.979'05	Akcepty i weksle w walucie obcej	106.607'38
Akcje, udziały i papiery procentowe	145.238'17	Zobowiązania w walucie obcej	936.128'09
Wydatki na kampanję 1930/31 r.	40.154'18	Sumy przechodnie	9.134'76
		Zysk	319.862'39
	<u>7,822.110'60</u>		<u>7,822.110'60</u>

Rachunek Strat i Zysków

WINIEN	zł	MA	zł
Odpisuje się na kapitał zapasowy	34.273'90	Zysk na fabrykacji	319.818'50
Rezerwa na podatek dochodowy	100.246'06	Z rachunku dywidendy niepodniesionej	43'89
Pozostałość zysku	185.342'43		
	<u>319.862'39</u>		<u>319.862'39</u>

ZARZĄD TOWARZYSTWA

„Przemysł Tłuszczowy Schicht“

S. A.

podaje do wiadomości, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia firmy „Przemysł Tłuszczowy Schicht”, S. A. z dn. 23 września 1930 r., jak również uchwały Walnego Zgromadzenia S. A. „Sunlajt” — Warszawa z dn. 6 października 1930 r. wymienione Spółki zamierzają zfuzjonować się na następujących warunkach:

- 1) Spółką przejmującą będzie „Przemysł Tłuszczowy Schicht”, S. A., Spółką przejętą — „Sunlajt”, S. A.;
- 2) Fuzja dokonana będzie na podstawie bilansu S. A. „Sunlajt” na dz. 30 września 1930 r.;
- 3) Akcjonariusze S. A. „Sunlajt” otrzymają bezpośrednio od zarządu S. A. „Schicht” akcje nowej emisji w stosunku 1 akcja firmy S. A. „Schicht” wartości nominalnej zł 100 — za 1 akcję firmy S. A. „Sunlajt” wartości nominalnej zł 100 —, z prawem do dywidendy od dn. 1 stycznia 1931 r.

**PRZEMYSŁ TŁUSZCZOWY
SCHICHT, S. A.**

Rada Spółki Akcyjnej

„Zjednoczone Gazownie Polskie“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 15 listopada 1930 r. o godz. 19 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

w lokalu Zarządu przy ul. Marszałkowskiej 87 m. 15

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór prezydium;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1929 r. i określenie wynagrodzenia tejże;
- 3) Preliminarz budżetu na 1930 r.;
- 4) Zmiana Statutu Spółki i uzgodnienie z nowym prawem o Spółkach Akcyjnych (Rozp. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 30 z dn. 26 marca 1928 r.);
- 5) Wybór władz Spółki;
- 6) Wnioski Rady i Akcjonariuszów.

Pragnący uczestniczyć w Zebraniu winni złożyć swe akcje, zgodnie z paragrafem 27 statutu Spółki, w biurze Zarządu Spółki, ul. Marszałkowska 87 m. 15.

ZARZĄD
Spółki Akcyjnej „Plon“ w Inowrocławiu

zawiadamia, że

WALNE ZEBRANIE
odbędzie się w sobotę w dn. 8 listopada 1930 r., o godz. 3 po poł. w lokalu Spółki w Inowrocławiu, ul. Dworcowa 21. Porządek obrad: 1) Przedłożenie bilansu za rok obrachunkowy 1929/30 i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Podział zysków; 3) Uzupełnienie statutu Spółki w myśl prawa o spółkach akcyjnych; 4) Wolne wnioski. PP. Akcjonariusze winni—celem wzięcia udziału w głosowaniu—złożyć akcje lub kwity depozytowe banków na 7 dni przed Walnem Zebraniem w lokalu Spółki w Inowrocławiu.

Inowrocław, dn. 9 października 1930 r.

Zarząd: (—) Tokarski

Zarząd Spółki Akcyjnej
Fabryk Chemicznych i Huty Szklanej
„KIJEWSKI, SCHOLTZE i S-ka“

W WARSZAWIE

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że wypłata

dywidendy za 1929 r.

w wysokości po zł 4'00 od akcji, wartości nominalnej zł 100, odbywać się będzie począwszy od dn. 3 listopada r. b. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Smolnej Nr. 36 w dnie powszednie w godzinach biurowych.

ZARZĄD

Spółki Akcyjnej Cukrowni „GARBÓW“

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że za rok operacyjny 1929/30 wypłacana jest

dywidenda

w wysokości 8% kapitału zakładowego.

WYPŁATĘ USKUTECZNIĄ: Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Lublinie, oraz Bank Cukrownictwa w Poznaniu, Oddział w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 55.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Cukrowni i Rafinerji „LUBLIN“

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że za rok operacyjny 1929/30 wypłacana jest

dywidenda

w wysokości 6% kapitału zakładowego.

Wypłatę uskutecznią: Bank Handlowy w Warszawie, Oddział w Lublinie, oraz Bank Cukrownictwa w Poznaniu, Oddział w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 55.

Bank Dyskontowy Warszawski

Stan rachunków w dn. 30 września 1930 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, Banku Gosp. Krajowego i P. K. O.		9,690.088'77	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne		3,548.358'30	a) zakładowy	10,000.000'00	
Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	4,200.000'00	
a) pożyczki państwowe	1,085.781'47		c) inne rezerwy	1,750.000'00	
b) papiery hipoteczne	3,805.439'44		d) fundusz amortyzacyjny	426.110'00	16,376.110'00
c) akcje	711.748'02	5,602.968'93	Pozostałość zysków		186.159'04
Udziały i akcje w przeds. kon-sorc.		6,381.342'48	Wkłady:		
Banki krajowe		5,956.799'14	a) terminowe	60,380.865'52	
Banki zagraniczne		15,740.117'71	b) à vista	10,786.944'63	71,167.810'15
Weksle zdyskontowane		50,343.648'16	Rachunki bieżące (saldy kredytowe)		26,292.288'08
Weksle protestowane		651.412'48	Zobowiązania inkasowe		863.201'19
Rachunki bieżące (saldy debet.):			Redyskonto weksli w Banku Polskim		899.343'42
a) zabezpieczone	37,246.658'49		Banki krajowe		4,183.967'48
b) niezabezpieczone	19,346.659'05	56,593.317'54	Banki zagraniczne		32,614.720'31
Pożyczki terminowe		27.893'58	Różne rachunki		5,162.085'03
Nieruchomości		3,861.600'00	Procenty, prowizje i różne zyski		5,796.234'60
Różne rachunki		483.111'69	Oddziały		12,501.585'09
Koszty		4,365.784'91			
Oddziały		12,797.060'70			
		<u>176,043.504'39</u>			<u>176,043.504'39</u>
Gwarancje				zł 22,158.695'08	
Inkaso				zł 37,713.353'74	

Fabryka Celulozy i Papieru „NATRONAG”

S. A. w Kaletach

Bilans po dz. 31 grudnia 1929 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Grunty		123.547'41
Budynki fabryczne:		
Stan z dn. 1/I 1929 r.	4.190.589'65	
Przychód	53.992'68	4.244.582'33
Budynki mieszkalne:		
Stan z dn. 1/I 1929 r.		406.087'14
Maszyny:		
Stan z dn. 1/I 1929 r.	10.560.673'80	
Przychód	828.802'33	11.389.476'13
Urządzenia mieszkalne i biurowe:		
Stan z dn. 1/I 1929 r.	56.112'40	
Przychód	8.216'14	64.328'54
Przybory i narzędzia fabryczne:		
Stan z dn. 1/I 1929 r.	133.759'57	
Przychód	15.210'91	148.970'48
Rachunek środków transport:		
Stan z dn. 1/I 1929 r.		66.679'00
Wartości ruchu		2.945.098'42
Dłużnicy		1.716.097'15
Należności i środki płynne:		
Kasa	2.480'20	
Weksle	85.326'42	
Papiery wartościowe	2.085'40	
Udział w Banku Polskim	18.900'00	
Rachunek zastawów	81.000'00	189.792'02
		<u>21.294.658'62</u>

STAN BIERNY	zł	zł
Kapitał akcyjny	5.400.000'00	
Fundusz rezerwowy	730.000'00	
Fundusz na amortyzację	3.253.513'93	
Wierzyciele	6.875.589'14	
Kaucje	81.375'00	
Akcepty	4.513.970'40	
Czysty zysk	440.210'15	
		<u>21.294.658'62</u>

Rachunek Strat i Zysków

Koszty handlowe	1.874.596'87
Podatki	615.785'03
Odsetki i prowizje	988.290'62
Fundusze dla amortyzacji	1.351.635'87
Różnice kursowe	4.856'57
Zysk	440.210'15
	<u>5.275.375'11</u>
Zysk na fabrykacji	5.261.167'55
Zysk z roku 1928	14.207'56
	<u>5.275.375'11</u>

Kalety, dn. 1 października 1930 r.

Zarząd:

(—) Rzymetka (—) Jakschik

Cukrownia i Rafinerja

„LUBLIN”, S. A.

Bilans na dzień 30 czerwca 1930 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Nieruchomości	2.771.796'74	
Maszyny i aparaty	5.292.068'40	
Pole irygacyjne	90.825'19	
Kolejka Bystrzyca-Łączna-tabor i ruchom.	15.847'29	
Kolejki podjazdowe własne:		
a) w Sudarkach	zł 547.772'56	
b) Cukrownia — Szosa Kars-nicka	zł 191.207'40	738.979'96
Kolonja Konopnicka Nr. 1		79.262'50
Inwentarz żywy		8.065'00
„ martwy		373.274'47
Produkty fabrykacji	2.353.597'32	
Depozyt członków Zarządu		8.000'00
Dłużnicy		1.411.350'54
Kasa		1.627'00
Akcje, udziały i papiery procentowe		182.448'71
Sumy przechodnie		95.461'51
		<u>13.422.604'63</u>

STAN BIERNY	zł	zł
Kapitał zakładowy	5.184.000'00	
„ amortyzacyjny	2.595.552'82	
„ zapasowy	1.181.767'40	
„ rezerwowy	833.543'00	
Stypendjum im. ś. p. E. Świeżawskiego		579'00
„ „ B. Broniewskiego		1.600'00
Dywidenda niepodniesiona	23.998'60	
Akcje członków Zarządu	8.000'00	
Wierzyciele	489.212'06	
Kredyt akcyzowy	556.652'48	
Akcepty i weksle	810.744'79	
Zobowiązania w walucie obcej	1.338.624'33	
Sumy przechodnie	87.290'15	
Zysk	311.040'00	
		<u>13.422.604'63</u>

Rachunek Strat i Zysków

WINIEN	zł	zł
Odpisano na kapitał zapasowy	67.904'96	
Rezerwa na podatek dochodowy	139.651'00	
Pozostałość zysku	311.040'00	
		<u>518.595'96</u>

MA	zł	zł
Pozostałość zysku z roku 1928/29	585'53	
Zysk na fabrykacji 1929/30 r.	499.633'12	
Za sprzedane stare przyrządy	16.856'71	
Z rachunku dywidendy niepodniesionej	1.520'60	
		<u>518.595'96</u>

Bank Towarzystw Spółdzielczych

S. A.

Bilans surowy dn. 30 września 1930 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i B-ku Gospodarstwa Krajowego		1,552.305'93	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne		430.762'46	a) zakładowy	3,000.000'00	
Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	324.811'88	
a) pożyczki państwowe	407.312'85		c) inne rezerwy	1.180.000'00	
b) papiery hipoteczne	749.325'70		d) fundusz amortyzacyjny	442.043'16	4,946.855'04
c) akcje	358.182'35	1,514.820'90	Wkłady:		
Banki krajowe		950.058'69	a) terminowe	9,676.758'21	
Banki zagraniczne		656.418'61	b) à vista	12,960.585'93	22,637.344'14
Weksle zdyskontowane		18,181.841'62	Rachunki bieżące (saldo kredy- towe)		1,381.453'19
Weksle protestowane		471.017'58	Zobowiązania inkasowe		20.821'58
Rachunki bieżące (saldo de- towe):			Redyskonto weksli		1,762.821'23
a) zabezpieczone	3,292.221'52		Banki krajowe		413.448'17
b) niezabezpieczone	230.083'76	3,522.305'28	Banki zagraniczne		14.798'90
Pożyczki terminowe		127.328'36	Wierzyciele hipoteczni		223'21
Nieruchomości		4,685.626'40	Różne rachunki		814.936'35
Różne rachunki		137.824'27	Procenty, prowizje i różne zyski		1,379.990'47
Koszty, różnice kursowe i t. p.		1,160.113'61	Oddziały		1,754.820'86
Oddziały		1,737.089'43			
		<u>35,127.513'14</u>			<u>35,127.513'14</u>
Gwarancje				zł 292.240'15	
Inkaso				zł 1,675.383'41	

RADA ZAWIADOWCZA

Spółki Akcyjnej Cukrowni „CHYBIE”

zawiadamia niniejszym Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 21 listopada 1930 r., o godz. 6½ po poł. w lokalu Akcyjnego Banku Hipotecznego, Filji w Krakowie, ul. Bracka 1, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przedłożenie i zatwierdzenie, po wysłuchaniu wniosków Komisji Rewizyjnej, sprawozdań i bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1930/30;
- 2) Powzięcie uchwał co do udzielenia Radzie Zawiadawczej absolutorjum, oraz co do przeznaczenia zysków za rok operacyjny 1929/30;
- 3) Wybór 5 członków Rady Zawiadawczej w miejsce ustępujących oraz odznaczenie wysokości marki obecności za posiedzenie Rady Zawiadawczej;
- 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i oznaczenie ich wynagrodzenia;
- 5) Wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do § 29 statutu — najpóźniej na 6 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swe akcje w Akcyjnym Banku Hipotecznym, filji w Krakowie, ul. Bracka 1.

Zarząd Spółki Akcyjnej

pod firmą

„Wilhelm i Hugo Bracia Müller”

Merceryzownia, Bielarnia, Farbiarnia,
Wykończalnia i Tkalnia w Kaliszu, S. A.

podaje do wiadomości P. P. Akcjonariuszów, iż w dn. 14 listopada r. b. o godz. 16 odbędzie się w lokalu biura Spółki w Kaliszu, przy ul. Majkowskiej 23

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Uzgodnienie statutu z nowym prawem o spółkach akcyjnych z Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383);
- 3) Wolne wnioski.

Uwaga. — P. P. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl § 19 statutu — składać posiadane przez nich akcje na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze fabryki w Kaliszu, przy ul. Majkowskiej 23. Wolne wnioski — w myśl § 16 statutu — winny być zgłaszane piśmiennie na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze fabryki w Kaliszu, przy ul. Majkowskiej 23. W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w pierwszym terminie, następne Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się w dn. 28 listopada w tym samym miejscu i o tej samej godzinie i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych P. P. Akcjonariuszów, stosownie do § 27 statutu.

Sp. Akc. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich

Bilans na dz. 30 czerwca 1930 r.

AKTYWA		zł	zł	zł	zł
Place	Ostrowiec		291.868'52		
Grunty i lasy	Niekląt		1,031.698'82	1,322.967'34	
Budynki i urzędnia	Ostrowiec		10,806.523'06		
" "	Niekląt		641.974'94	11,448.498'00	
Maszyny	Ostrowiec		12,099.253'44		
" "	Niekląt		808.980'02	12,908.233'46	
Narzędzia i ruchomości	Ostrowiec		1,237.683'00		
" "	Niekląt		24.143'25	1,261.826'25	
Wytwórnia Wagonów	Ostrowiec				
Budynki murowane		2,448.678'19			
" mieszane		13.697'90			
" drewniane		11.906'86			
Maszyny i narzędzia		4,472.739'67	6,947.022'62		
Wytwórnia Wagonów	Niekląt				
Budynki murowane		64.428'03			
" drewniane		53.245'00			
Maszyny i narzędzia		179.435'00	297.108'03	7,244.130'65	
Kopalnia wapienna „Krzemionka”			414.972'87		
Roboty przygotowawcze			40'00		
Kopalnia rudy na Południu Rosji			4'37	415.017'24	
Remonty i ulepszenia				2,086.242'04	36,686.914'98
Ruda na kopalniach			83.377'35		
Magazyny	w Niekląniu		117.665'88	201.043'23	
Magazyn Główny	w Ostrowcu		1,319.031'47		
Materiały ogniotrwałe	"		139.982'70		
Ruda i wapień	"		48.099'10		
Surowiec i szmelc	"		486.342'75		
Węgiel i koks	"		252.564'91		
Magazyn Fabryki Wagonów	"		441.126'52	2,687.147'45	
Półprodukty	w Ostrowcu		4,590.177'25		
" "	w Niekląniu		493.302'55	5,083.479'80	
Wyroby gotowe	w Ostrowcu		2,853.033'34		
" "	w Niekląniu		292.137'30	3,145.170'64	11,116.841'12
Kasa Główna			40.326'87		
" Zakładów	w Ostrowcu		35.476'09		
" Kopalń i Lasów	w Niekląniu		14.651'47		
" Kopalni na Południu Rosji			09	90.454'52	
Waluty obce			8.137'29		
Papiery wartościowe			407.751'98		
Weksle w portfelu			246.253'68	662.142'95	752.597'47
Dłużnicy					9,643.034'26
Kaucje					1,072.733'70
					59,272.121'53
PASywa					
Kapitał zakładowy			20,000.000'00		
" amortyzacyjny			8,017.057'76		
" zapasowy			6,756.313'79		
" rezerwowy			3,956.310'09		
" ubezpieczeniowy			500.000'00	39,229.681'64	
Dywidenda z 1919/1920 r.			590'01		
" 1920/1921 "			3.191'84		
" 1921/1922 "			3'38		
" 1922/1923 "			37'91		
" 1923/1924 "			7.679'50		
" 1926/1927 "			23.667'00		
" 1927/1928 "			35.392'00		
" 1928/1929 "			85.092'00	155.653'64	
Wierzyciele				14,279.420'16	
Weksle kaucyjne				1,072.733'70	
Zysk za 1929/1930 r.				4,534.632'39	
					59,272.121'53

W okresie sprawozdawczym wydatkowano na podatki i opłaty: Wykazane w R-ku Zysków i Strat zł 1.134.547'62; Podatek majątkowy zł 36.643'30; Podatek dochodowy 477.400'00; Razem zł 1.648.590'92.

Sp. Akc. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich

Rachunek Zysków i Strat na dz. 30 czerwca 1930 r.

WINIEN	zł	zł
Procenty i prowizje bankowe		429.587'03
Ubezpieczenie od ognia		96.858'24
Podatki i opłaty:		
gruntowe	15.046'20	
przemysłowy	774.506'01	
stemplowe	119.657'23	
komunalne	223.152'89	
inne	2.185'29	1,134.547'62
Świadczenia socjalne:		
Kasa Chorych	688.286'87	
Urlopy robotników i urzędników	499.879'89	
Ubezpieczenie robotników i urzędników	246.976'20	
Fundusz bezrobocia	134.043'62	
Fundusz emerytalny	104.813'61	
Zapomogi i wpisy	163.168'61	1,837.168'80
Zysk		4,534.632'39
		<u>8,032.794'08</u>
MA		
Zysk na fabrykacji		8,032.794'08
		<u>8,032.794'08</u>

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte w dn. 18 października 1930 r., postanowiło: 1) zatwierdzić bilans, wykazujący tak w aktywach, jak i w pasywach zł 59,272.121'53, i udzielić Zarządowi pokwitowania z prowadzenia spraw Spółki w 1929/1930 roku sprawozdawczym; 2) przeznaczyć na kapitał amortyzacyjny zł 1,919.632'39 na wypłatę dywidendy 10% zł 2,000.000'00, na tantiemę Zarządu zł 302.058'90, na zapomogi dla pracowników zł 300.000 i na cele społeczne do uznania Zarządu pozostałą sumę zł 12.941'10; 3) upoważnić Zarząd do wypłaty dywidendy za kupon Nr. 5 od 400.000 akcji I, II i III emisji po zł 5 (pięć) od akcji złotych Spółki. Stosownie do uchwały Zarządu **wypłata dywidendy rozpoczyna się 20 października 1930 r.**

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ

POD FIRMA

„TOWARZYSTWO AKCYJNE KLUCZEWSKIEJ FABRYKI PAPIERU“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że postanowieniem PP. Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 21 sierpnia 1930 r., ogłoszonym w Nr. 202 „Monitora Polskiego” z dn. 2 września 1930 r., **zezwała się:**

- l. **na powiększenie kapitału zakładowego** Spółki o zł 500.000. czyli do zł 6.000.000, drogą IV emisji 5.000 sztuk nowych akcji, nominalnej wartości zł 100 każda, na następujących warunkach:
 - a) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich, w stosunku do ilości posiadanych akcji;
 - b) dla wykonania prawa poboru dla dawnych akcjonariuszów (p. „a”) winien być określony termin sześciotygodniowy od dnia ogłoszenia subskrypcji na akcje nowej emisji w „Monitorze Polskim”;
 - c) repartycji tych akcji, na które dotychczasowi akcjonariusze, z tytułu posiadania pierwszeństwa, się nie zapiszą, dokona Zarząd Spółki, według swego uznania i określi ich kurs emisyjny, który nie może być niższy od ceny emisyjnej;
 - d) cena emisyjna akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 100, z doliczeniem kosztów, z emisją związanych;
 - e) pod względem praw, przysługujących akcjonariuszom, akcje nowej emisji będą zrównane z akcjami emisji poprzednich, z chwilą wpisania podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego, które winno być uskutecznione w ciągu miesiąca od dnia zamknięcia subskrypcji, i uczestniczyć będą w dywidendzie od dn. 1 stycznia 1931 r.;
 - f) całkowita wpłata kapitału zakładowego oraz zapasowego winna być uskutecziona w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia w „Monitorze Polskim”;
 - g) w terminie miesięcznym od dnia zamknięcia subskrypcji, szczegółowe sprawozdanie, wraz z planem podziału i wykazem sprzedanych akcji, z zaznaczeniem otrzymanej za nie ceny emisyjnej winno być złożone do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Dopiero po złożeniu takiego sprawozdania, Spółka będzie mogła zarejestrować dokonane powiększenie kapitału zakładowego;
 - h) w ogłoszeniach o subskrypcji winno być w całości publikowane postanowienie, zezwalające na przeprowadzenie nowej emisji akcji;
 - i) w ciągu dwóch miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji akcje nowej emisji winny być wydane akcjonariuszom

W wykonaniu powyższego przyjmowane będą w biurze Zarządu, przy ul. Moniusz i Nr. 4 w Warszawie, poczynając od dn. 18 października do dn. 28 listopada 1930 r. włącznie, w godz. od 10 do 2 pp. wpłaty na akcje IV emisji po zł. 102'25 za każdą akcję, w stosunku jednej nowej akcji na każde 11 sztuk akcji poprzednich emisji.

Niniejsze ogłoszenie umieszczone zostało w „Monitorze Polskim” z dn. 17 października r. b. w Nr. 241 oraz z dn. 21 października r. b. w Nr. 244 (sprostowanie).

**TOWARZYSTWO
DROGI ŻELAZNEJ PODJAZDOWEJ
PIOTRKÓW — SULEJÓW**

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1929 r.

STAN CZYNNY	ż	ż
Kasa w Piotrkowie		557'01
Papiery procentowe		23.418'10
Kaucje		500'00
Magazyn materiałowy	20.593'65	
„ węgiel	4.986'53	25.580'18
Wartość drogi		1,516.200'00
Różni		343'50
Druki przewozowe		109'62
Sumy przechodnie		10.263'65
Dłużnicy za straty wojenne		1'00
Strata za rok 1929		24.223'79
		1,601.196'85

STAN BIERNY	ż	ż
Kapitał akcyjny	1,516.200'00	
„ zapasowy	2.470'20	
Fundusz amortyzacyjny	37.374'94	1,556.045'14
Kaucje		59'39
Niepodniesiona dywidenda		2.631'83
Różni		30.154'98
Sumy przechodnie		12.282'39
Straty i szkody wojenne		1'00
R-k Zysków i Strat za 1927 r.		22'12
		1,601.196'85

Rachunek Zysków i Strat

	ż
Ogółem dochody	165.776'14
„ wydatki	189.999'93
Strata za 1929 rok	24.223'79

Fabryka Lin i Drutu dawniej „A. DEICHSEL“

S. A. W SOSNOWCU

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1929 r.

AKTYWA

Nieruchomości ż 312.468'75; Budowa bocznic kolejowej ż 5.373'96; Grunty ż 16.419'12; Inwentarz maszyn ż 1.471.049'19; Sprzężaj i samochody ż 121.173'92; Ruchoomości ż 22.661'45; Papiery wartościowe ż 2.930'29; Kasa ż 2.853'74; Banki ż 35.405'71; Weksle ż 1.812'95; Dłużnicy ż 1.347.382'90; Zaliczki ż 43.572'45; Magazyn techniczny ż 279.122'07; Zapasy (półfabrykaty i produkty) ż 744.567'24; Sumy przechodnie ż 47.730'79; Straty i zyski ż 162.949'70; **Razem ż 4,617.474'23.** Dłużnicy za gwarancje ż 1.613.050'19; **Ogółem ż 6,230.524'42.**

PASYWA

Kapitał zakładowy ż 560.000'00; Kapitał zapasowy ż 48.697'64; Kapitał renowacyjny ż 20.046'70; Kapitał amortyzacyjny ż 510.910'98; Banki ż 595.789'80; Akcepty ż 1.136.198'33; Wierzyciele ż 1,411.517'71; Dywidenda ż 8.311'75; Sumy przechodnie ż 131.706'42; Straty i zyski za rok operacyjny 1928 ż 194.294'90; **Razem ż 4,617.474'23.** Wierzyciele za gwarancje ż 1,613.050'19; **Ogółem ż 6,230.524'42.**

**Rachunek Strat i Zysków
na dz. 31 grudnia 1929 r.**

WYDATKI

Koszty handlowe ż 571.910'82; Prowizje ż 202.801'46; Procenty ż 179.256'17; Podatki ż 317.617'40; Utrzymanie domów ż 27.891'73; Różnice kursowe ż 1.795'60; Sprzedaż lin konopnych ż 6.965'14; Amortyzacja ż 169.313'77; Pozostałość zysku z roku 1928 ż 194.294'90; **Ogółem 1,671.846'99.**

WPLYWY

Zysk brutto ze sprzedaży produktów ż 1,314.602'39; Pozostałość zysku z roku 1928 ż 194.294'90; Strata za rok operacyjny 1929 ż 162.949'70; **Ogółem ż 1,671.846'99.**

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Warszawskiej Fabryki Mebli Stylowych „Z. Szczerbiński i S-ka“

niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

XXVIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie

odbędzie się w **dn. 22 listopada 1930 r., o godz. 4 po poł.** w lokalu Zarządu Towarzystwa w Warszawie, plac Małachowskiego 2, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie z działalności za rok operacyjny 1929/30: a) sprawozdanie Zarządu, b) sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, c) rozpatrzenie i zatwierdzenie Bilansu i R-ku Strat i Zysków za rok operacyjny 1929/30, oraz udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 3) Podział zysków, oraz określenie wysokości i sposobu wypłaty dywidendy;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na rok operac. 1930/31;
- 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredy-

tów i zabezpieczenia tychże hipotecznie, jak również do kupna i sprzedaży majątku nieruchomości i ruchomego;

- 6) Wybór 1 członka Zarządu i zastępcy;
- 7) Wybór członków Komisji Rewiz. na 1930/31 r.;
- 8) Rozpatrzenie i zatwierdzenie projektu Statutu, uzgodnionego z przepisami nowego prawa o spółkach akcyjnych — (Rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, p. 383), oraz zmiana nazwy firmy i upoważnienie Zarządu do przeprowadzenia odnośnych formalności;
- 9) Wnioski Zarządu i PP. Akcjonariuszów.

Jednocześnie Zarząd podaje do wiadomości, iż, stosownie do uchwały XXVII Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 21 grudnia 1929 r., **dywidenda za 1928/29 r. w wysokości ż 3'75 od akcji wypłacana będzie od dn. 1 listopada 1930 r.** w biurze Zarządu w Warszawie, plac Małachowskiego 2.

RADA ZARZĄDZAJĄCA
TOWARZYSTWA GÓRNICZO-PRZEMYSŁOWEGO
„BĘDZIN-OLKUSZ”, S. A.
w SOSNOWCU

ma zaszczyt prosić PP. Akcjonariuszów o przybycie, stosownie do art. 37 i 40 Statutu, na

Zwyczajne i Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

które odbędzie się w poniedziałek **dn. 17 listopada 1930 r. o godz. 17 m. 45** w Warszawie, przy ulicy Foksal Nr. 11 w Biurze Warszawskim Towarzystwa Akcyjnego Zakładów Hutniczych „Huta Bankowa”.

Porządek dzienny Walnego Zgromadzenia

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za rok operacyjny 1929/30, t. j. za czas od dn. 1 lipca 1929 r. do dn. 30 czerwca 1930 r. Zatwierdzenie wniosków Rady Zarządzającej, dotyczących wyników okresu sprawozdawczego;

2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu, kredytów na nowe budowle, oraz wydatków nadzwyczajnych w roku operacyjnym 1930/31;

3) Wybory członków Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; ustalenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej;

4) Sprawozdanie Rady Zarządzającej ze spraw bieżących i postanowienie, dotyczące spraw, wynikających z tegoż sprawozdania;

5) Zmiana Statutu Towarzystwa, w myśl prawa o spółkach akcyjnych, zawartego w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383);

6) Wybór członków Rady Nadzorczej, zgodnie z przepisami nowego Statutu, o ile tenże wejdzie w życie;

7) Ustalenie dyjet dla Rady Nadzorczej;

8) Sprawy różne.

Stosownie do §§ 41 i 43 Statutu akcjonariusze, którzy pragną wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przedstawić Radzie Zarządzającej, przynajmniej na 15 dni przed datą Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 1 listopada 1930 r. włącznie, swoje akcje lub też dowód złożenia tych akcji w jednej z instytucji kredytowych, działających na podstawie statutów, zatwierdzonych przez rząd, z podaniem numerów złożonych akcji.

Przyjmowanie akcji będzie się odbywało codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, od godz. 9 — 12 i od 15 — 17 w biurze Towarzystwa w Sosnowcu, przy ulicy Zamkowej Nr. 5.

Rada Zarządzająca

FABRYKA PORTLAND-CEMENTU „WEJHEROWO”, S. A.

Bilans w dn. 31 grudnia 1929 r.

STAN CZYNNY		zł
Nieruchomości		1,610.705'56
Ruchomości		10.261'10
Remanenty:		
a) produkty gotowe	zł 249.560'70	404.914'61
b) zapasy materiałów	„ 155.353'91	37.657'04
Banki i gotowizna		2,095.970'58
Papiery wartościowe i udziały		2.609'27
Sumy przechodnie		<u>4,162.118'16</u>

STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny		700.000'00
Kapitał amortyzacyjny		179.452'81
Kapitał rezerwowy		66.000'00
Kapitał specjalnej rezerwy		524.146'76
Wierzyciele: (S. A. „Firley”)		2,614.863'64
Dywidenda niewypłacona		636'29
Straty i zyski:		
a) pozostałość zysków z lat poprzednich	zł 3.131'16	
b) zysk za rok operacyjny 1929	„ 73.887'50	77.018'66
		<u>4,162.118'16</u>

Straty i Zyski

WINIEN		zł
Podatki		54.619'39
Świadczenia socjalne		32.390'35
Procenty i prowizje		60.705'35
Zysk netto		73.887'50
		<u>221.602'59</u>

MA

Zysk brutto za rok operacyjny	zł	<u>221.602'59</u>
-------------------------------	----	-------------------

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysłowo-Handlowego
„R. OSTROWSKI”, S. A.
w Warszawie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 listopada r. b. o godz. 15 w siedzibie Spółki, ul. Nowy Świat Nr. 39, odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Prezydium;
- 2) Zmiana nazwy firmy;
- 3) Zmiana Statutu i uzgodnienie statutu z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383);
- 4) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Fabryka Lin i Drutu d. A. DEICHSEL”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 19 listopada 1930 r. o godz. 16 w lokalu Spółki w Sosnowcu, przy ul. Lipowej 5 odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego i sekretarza;
- 2) Zmiana Statutu — uzgodnienie z nową Ustawą o Spółkach Akcyjnych;
- 3) Obciążenie długiem hipotecznym majątku Spółki;
- 4) Wolne wnioski.

Polskie Fabryki Giętych Mebli

„THONET-MUNDUS“

S. A.

IX Walne Zgromadzenie

odbędzie się w dn. 12 listopada 1930 o godz. 11 przedp.
w sali zebrań Śląskiego Zakładu Kredytowego w Bielsku.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadawczej oraz przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok gospodarczy 1929/30;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz udzielenie absolutorjum Radzie Zawiadawczej;
- 3) Powzięcie uchwały co do podziału czystego zysku za rok gospodarczy 1929/30;
- 4) Powzięcie uchwały co do wynagrodzenia Komitetu Wykonawczego za rok gospodarczy 1930/31;
- 5) Wybór do Rady Zawiadawczej po myśli § 26 statutu;
- 6) Wybór 3 rewizorów rachunkowych oraz 2 zastępców, oraz powzięcie uchwały co do ich wynagrodzenia za rok gospodarczy 1930/31.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do 8 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć ich akcje wraz z kuponem 1929/30 w Warszawskim Banku Dyskontowym w Warszawie, gdzie otrzymają imienne karty legitymacyjne z odnotowaną ilością złożonych przez nich akcji oraz służących im głosów

Rada Zawiadawcza

Dlaczego nie posługujesz się świetnie zorganizowaną polską komunikacją powietrzną, która obejmuje:

Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Lwów, Poznań, Warszawę, Gdańsk, Bukareszt, Gala z, Brno, Wiedeń

**Informacje otrzymasz:
w Warszawie, Polskie Linie Lotnicze „LOT”, ul. Maszalkowska 138, tel.: 5-71, 5-72, 5-73, oraz we wszystkich większych biurach podróży**

Zarząd Spółki Akcyjnej

Warszawsko-Łódzkiego Towarzystwa Handlowego

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 listopada r. b. o godz. 5 po poł. w Łodzi w lokalu przy ul. Targowej 63, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zmiana statutu Spółki celem uzgodnienia go z Prawem o Spółkach Akcyjnych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r.
2. Wnioski.

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWE

„FLORIDA“, S. A.

W WARSZAWIE

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1929 r.

AKTYWA: Kasa zł 138'85; Weksle zł 4.819'50; Dłużn. i wierzyciele zł 137.681'06; Fabrykacja zł 78.993'13; Inwentarz zł 45.656'37; Sumy przechodnie zł 4.499'90; Strata za 1928 r. zł 3.243'64; Strata za 1929 r. zł 13.112'75; **Razem zł 288.145'20.**

PASYWA: Kapitał zakładowy zł 100.000'00; Akcepty zł 68.925'37; Dłużn. i wierzyciele zł 119.219'83; **Razem zł 288.145'20.**

ZARZĄD

„Spółki Akcyjnej dla Handlu Rurami“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

odbędzie się w dn. 30 października r. b., o godz. 6 po poł. w lokalu biura Spółki w Warszawie, przy ul. Leszno Nr. 25.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zmiana statutu Spółki i uzgodnienie z nowym prawem o spółkach akcyjnych (Rozporządzenie P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22/III 1928 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39 z dn. 26/III 1928 r.).

WILEŃSKI PRYWATNY BANK HANDLOWY, S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1930 r.

STAN CZYNNY	zł
Kasa i sumy do dyspozycji:	
a) gotowizna w kasie	286.566'43
b) pozostałość w B-ku Polskim, P. K. O. i B-ku Gosp. Kraj.	354.054'58
Waluty zagraniczne	158.119'62
Papiery wartościowe własne:	
a) pożyczki państwowe	9.698'29
b) papiery hipoteczne	646.344'87
c) akcje	143.250'42
Udziały i akcje w przedś. konsorcj.	75.000'—
Banki krajowe	59.480'98
Banki zagraniczne	213.454'44
Weksle zdyskontowane	5.032.850'11
Weksle protestowane	159.408'21
Rachunki bieżące (saldo debetowe) otwar- tego kredytu:	
a) zabezpieczone	4.554.256'55
b) niezabezpieczone	469.289'81
Pożyczki terminowe	190.954'44
Nieruchomości	653.000'—
Różne rachunki	223.249'83
Koszty, różnice kursowe i t. p.	497.532'89
Oddziały	894.414'44
Suma bilansowa	14.620.925'91
Udzielone gwarancje	294.175'00
Inkaso	2.065.948'15
	<u>16.981.049'06</u>

STAN BIERNY	zł
Kapitały własne:	
a) zakładowy	2.500.000'00
b) zapasowy	92.976'52
Wkłady:	
a) terminowe	4.594.436'79
b) à vista	2.633.316'10
R-ki bieżące (saldo kredyt. otwart. kred.)	122.761'36
Zobowiązania inkasowe	16.177'02
Redyskonto weksli	1.777.072'54
Banki krajowe	288.408'82
Banki zagraniczne	20.507'96
Różne rachunki	756.818'34
Procenty i prowizje różne	888.636'18
Oddziały	929.814'28
Suma bilansowa	14.620.925'91
Zobowiązania z tyt. udziel. gwar.	294.175'00
Różni za inkaso	2.065.948'15
	<u>16.981.049'06</u>

R A D A

BANKU DLA HANDLU I PRZEMYSŁU

W WARSZAWIE

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Banku, zwołane na dzień 20 października 1930 r., nie odbyło się z powodu nieprzybycia na to zebranie przewidzianej w statucie Banku ilości akcjonariuszów i że wobec tego odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w drugim terminie w dn. 19 listopada 1930 r. o godz. 14.30

w lokalu Banku w Warszawie, przy ul. Traugutta 6, z tym samym porządkiem obrad Walnego Zgromadzenia, co i w pierwszym terminie, a mianowicie:

- 1) Wybór prezydium Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie, bilans oraz rachunek zysków i strat za 1929 r.;
- 3) Wnioski Komisji Rewizyjnej;
- 4) Budżet na 1930 r.;
- 5) Zmiana statutu Banku w myśl nowego prawa o spółkach akcyjnych;
- 6) Uzupełniające wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Zgromadzenie to, jako zwołane w drugim terminie, będzie prawnocenne i decyzje tego zebrania będą ostateczne niezależnie od ilości akcji, reprezentowanych przez przybyłych na zebranie akcjonariuszów.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w powyższym zebraniu, winni — w myśl § 50 Statutu Banku — zdeponować akcje w Banku na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast akcji oryginalnych dozwolone jest przedkładanie zaświadczeń instytucji kredytowych krajowych o zdeponowaniu akcji.

Zagranicą PP. Akcjonariusze mogą zdeponować akcje w Union Commerciale & Industrielle de Paris, 30, rue de Grammont, Paris, oraz w Danziger Bank für Handel und Gewerbe Aktiengesellschaft w Gdańsku, Langer Markt 30.

PP. Akcjonariusze, posiadający dotychczas jeszcze niewymienione zaświadczenia subskrypcyjne na akcje, winni okazać przy wejściu na salę obrad rzeczowe zaświadczenie subskrypcyjne oraz dowód osobisty.

Z A R Z Ä D

FRANKO-POLSKIEGO TOWARZYSTWA GÓRNICZEGO, S. A. W DĄBROWIE-GÓRNICZEJ

ma zaszczyt prosić PP. Akcjonariuszów o przybycie, stosownie do §§ 42 i 44 Statutu, na

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

które odbędzie się

w **poniedziałek dn. 17 listopada 1930 r. o godz. 17**

w Warszawie, przy ul. Foksal Nr. 11 w Biurze Towarzystwa Akcyjnego Zakładów Hutniczych „Huta Bankowa”.

Porządek dzienny Walnego Zgromadzenia:

- 1) Zmiana Statutu Spółki, w myśl prawa o spółkach akcyjnych, zawartego w Rozporządzeniu P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383);
- 2) Wybór członków Rady Nadzorczej zgodnie z przepisami nowego statutu, o ile tenże wejdzie w życie;
- 3) Ustalenie dyjet dla Rady Nadzorczej;

- 4) Przesunięcie roku obrotowego do dn. 30 czerwca 1931 r., zgodnie z postanowieniem nowego statutu, o ile tenże wejdzie w życie;
- 5) Sprawy różne.

Stosownie do §§ 45 i 47 Statutu, akcjonariusze, którzy pragną wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przedstawić Zarządowi przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, to jest do dnia 9 listopada włącznie, swoje akcje lub dowód złożenia tych akcji w jednej z instytucji kredytowych, działających na podstawie statutów, zatwierdzonych przez rząd, z podaniem numerów złożonych akcji.

Przyjmowanie akcji będzie się odbywało codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, od godz. 9 do 12 i od 15 do 17, w Biurze Towarzystwa w Dąbrowie-Górnicej, ul. Królowej Jadwigi Nr. 12.

Zarząd

ŚLĄSKI ZAKŁAD KREDYTOWY, S. A.

Bilans surowy na dz. 30 września 1930 r.

STAN CZYNNY		zł	zł	STAN BIERNY		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim i P. K. O.			1,060.746'68	Kapitały własne:			
Waluty zagraniczne			161.978'94	a) zakładowy	2,500.000'00		
Papiery wartościowe własne:				b) zapasowy	450.000'00		
a) pożyczki państwowe	111.227'48			c) inne rezerwy	1.332.135'00	4,282.135'00	
b) papiery hipoteczne	152.839'86		346.316'94	Wkłady:			
c) akcje	82.249'60			a) terminowe	10,949.290'92		
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjaln.			136.782'00	b) à vista	7,862.994'63	18,812.285'55	
Banki krajowe			2,599.541'02	Rachunki bieżące			9,261.462'32
Banki zagraniczne			2,048.729'14	Redyskonto weksli			7,971.271'23
Weksle zdyskontowane			25,389.802'19	Banki krajowe			1,477.229'73
Weksle protestowane			74.922'20	Banki zagraniczne			12,739.036'37
Rachunki bieżące:				Różne rachunki			485.549'66
a) zabezpieczone	14,370.495'13			Procenty, prowizje i różne zyski			2,133.531'36
b) niezabezpieczone	9,422.376'85	23,792.871'98		Oddziały			3,917.865'88
Nieruchomości			214.919'00	Zyski z lat ubiegłych			119.031'57
Różne rachunki			245.285'55				
Koszty handlowe			1,167.318'37				
Oddziały			3,960.184'66				
			<u>61,199.398'67</u>				<u>61,199.398'67</u>
Gwarancje						zł	1,810.261'67
Rembursy						zł	957.185'04
Inkaso						zł	2,984.836'79

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Cukrownia Chełmica” (Tow. Akc. Fabryki Cukru „Chełmica”)

podaje do wiadomości P. P. Akcjonariuszów, że stosownie do § 50 Statutu tejże Spółki, zwołuje

Zwyczajne Zgromadzenie Walne Akcjonariuszów Spółki

Cukrowni „Chełmica”, które odbędzie się w dn. 20 listopada 1930 r. o godz. 6½ po poł., w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 4, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za lata operacyjne: 1928/29 i 1929/30, oraz odczytanie protokołów Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdań i bilansów Spółki za lata 1928/29 i 1929/30 i udzielenie pokwitowania Zarządowi;
- 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Określenie funkcji poszczególnych członków Zarządu, oraz wynagrodzenie tychże;
- 6) Określenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Zatwierdzenie budżetu i planu działalności Spółki na 1930/31 r.;
- 8) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu i obciążania należących do Spółki nieruchomości „Chełmica Cukrownia”, pow. lipnowskiego, oraz „Dobra Ziemskie Fabjanki”, pow. lipnowskiego, jak również do nabywania i sprzedaży gruntów;

9) Zmiana statutu Spółki i uzgodnienie go z przepisami prawa o spółkach akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r.;

10) Akceptacja aktu zapisu kaucyjnego w sumie zł 600.000, dokonanego przez Zarząd Spółki na rzecz Skarbu Państwa (do rozporządzenia Okręgowej Izby Skarbowej w Warszawie) na hipotece nieruchomości „Chełmica Cukrownia”, pow. lipnowskiego;

11) Powiększenie kapitału zakładowego Spółki o sumę, nie przekraczającą zł 880.000, drogą wypuszczenia akcji nowej emisji z ewentualnym wyłączeniem akcjonariuszów w całości lub części od prawa poboru tych akcji, oraz określenie warunków tej emisji i udzielenie Zarządowi odpowiednich pełnomocnictw w tym przedmiocie;

12) Wolne wnioski akcjonariuszów.

W myśl § 67 Statutu Spółki PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni co najmniej na 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki, ul. Trębacka 4, w godzinach od 11 do 2 po południu, akcje Spółki, lub świadectwa tymczasowe na nie, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych, rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

Fabryka Portland-Cementu „RUDNIKI”, S. A.

Bilans w dn. 31 grudnia 1929 r.

STAN CZYNNY

1) Nieruchomości zł 1,159.871'26; 2) Ruchoomości zł 35.814'28; Remanenty: a) produkty gotowe zł 215.270'00, b) zapasy materiałów zł 133.934'79, razem zł 349.204'79; 4) Banki i gotowizna zł 33.273'57; 5) Dłużnicy zł 46.220'31; 6) Udziały zł 760'00; 7) Sumy przechodnie zł 200'00; **Razem zł 1,625.344'21.**

STAN BIERNY

1) Kapitał akcyjny zł 600.000'00; 2) Kapitał rezerwowy zł 45.538'11; 3) Kapitał amortyzacyjny zł 399.841'82; 4) Kapitał specjalnej rezerwy zł 104.642'74; 5) Zobowiązania hipoteczne zł 300.153'85; 6) Wierzyciele zł 51.289'32; 7) Akcepty zł 76.093'60; 8) Sumy przechodnie zł 10.339'20; 9) Straty i Zyski: a) pozostałość zysku z 1928 r. zł 293'50, b) zysk za rok operacyjny 1929 zł 37.152'07, razem zł 37.445'57, **Razem zł 1.625.344'21.**

Straty i Zyski

WINIEN

1) Podatki zł 55.318'83; 2) Świadczenia socjalne zł 27.957'57; 3) Procenty i prowizje zł 41.369'74; 4) Amortyzacja zł 79.727'21; 5) Zysk netto zł 37.152'07; **Razem zł 241.525'42.**

MA

1) Zysk brutto za rok operacyjny zł **241.525'42.**

Zakłady Przemysłowe „ETERNIT”, S. A.

Bilans w dn. 31 grudnia 1929 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Nieruchomości:		
a) grunty i budynki	346.727'81	
b) maszyny i urządzenia	590.332'19	937.060'00
Ruchoomości		9.617'22
Remanenty:		
a) produkty gotowe	446.045'40	
b) zapas materiałów	56.954'82	503.000'22
Dłużnicy		643.743'17
Kapitały i fundusze		13.681'38
Papiery wartościowe		800'00
		2.107.901'99

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny	600.000'00
„ zapasowy	129.813'37
„ amortyzacyjny	278.831'57
Fundusz specjalnej rezerwy	52.146'63
Wierzyciele	999.962'02
Niepodniesiona dywidenda	1.316'24
Straty i Zyski:	
zysk za rok operacyjny 1929	45.832'16
	2.107.901'99

Straty i Zyski

WINIEN	zł
Podatki	72.256'83
Różnica kursu	772'19
Zysk netto	45.832'16
	118.861'18

MA

Zysk brutto w roku operacyjnym **118.861'18**

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakładów Graficznych „DRUKARNIA POLSKA”

Warszawa, ul. Szpitalna Nr. 12.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w w dn. 18 listopada r. b. o godz. 5 popoł. w lokalu Spółki odbędzie się

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1929 i odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu z rachunkiem zysków i strat za rok 1929 oraz uchwalenie budżetu na rok 1930;
- 4) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Upoważnienie Zarządu do nabywania i obciążania nieruchomości na warunkach według uznania Zarządu;
- 6) Zmiana Statutu w myśl wymagań nowego prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39 1928 r., poz. 383);
- 7) Wybór zastępcy jednego członka Zarządu, jednego zastępcy i pięciu członków Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni w myśl § 22 statutu — złożyć swe akcje, lub świadectwa depozytowe w Zarządzie Spółki, nie później, jak na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. 10 listopada r. b.

XXXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE Cukrowni i Rafinerji „PRZEWORSK”, Spółki Akcyjnej w Przeworsku

odbędzie się w sali posiedzeń Cukrowni Przeworsku
w dn. 12 listopada r. b. o godz. 12.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Komitetu Wykonawczego i przedłożenie bilansu za rok obrachunkowy 1929/30; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z zamknięć rachunkowych; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok obrachunkowy 1929/30 i udzielenie absolutorium Komitetowi Wykonawczemu i Radzie Zawiadawczej; 4) Uzgodnienie statutu Spółki z nową ustawą o Spółkach Akcyjnych, wydaną rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383) przy równoczesnej zmianie firmy Spółki, tudzież uchwalenie całego statutu Spółki w nowym brzmieniu; 5) Upoważnienie Rady Zawiadawczej do poczynienia na prawach Walnego Zgromadzenia w uchwalonym statucie tych zmian, jakie okażą się potrzebne na żądanie Ministerstwa lub Sądu rejestrowego; 6) Wybór dwóch członków Rady Zawiadawczej, ustępujących przez losowanie, stosownie do § 17 statutu; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, a chcący brać udział w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są przedstawić swoje akcje lub opiekujący na ich imię kwit depozytowy Banku, w którym są złożone.

W razie gdyby nie stawiała się potrzebna dla prawomocności uchwał ilość Akcjonariuszy, odbędzie się w tymże samym dniu i miejscu z tymże samym porządkiem obrad o godz. 2 po południu Zwyczajne Walne Zgromadzenie, uchwały którego będą prawomocne bez względu na ilość obecnych Akcjonariuszy.

RADA ZAWIADOWCZA

Przeworsk, dn. 18 października 1930 r.

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ
„CUKROWNIA MAŁA-WIEŚ“, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że, stosownie do § 17 Statutu, zwołuje

Zwyczajne Zgromadzenie Walne
Akcjonariuszów

Spółki „Cukrownia Mała-Wieś“, S. A., które odbędzie się w dn. 20 listopada 1930 r. o godz. 5 popoł. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 4, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za rok operacyjny 1929/30, oraz odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za rok 1929/30 i udzielenie pokwitowania Zarządowi;
- 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Określenie funkcji poszczególnych członków Zarządu oraz wynagrodzenia tychże;
- 6) Określenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej;

7) Zatwierdzenie budżetu i planu działalności Spółki na 1930/31 r.;

8) Upoważnieni: Zarządu do korzystania z kredytu i obciążania należących do Spółki nieruchomości „Niżdzino i Duplice“ oraz „Mała-Wieś“, pow. plockiego, jak również do nabywania i sprzedaży gruntów;

9) Zmiana statutu Spółki i uzgodnienie go z przepisami prawa o spółkach akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r.;

10) Wolne wnioski akcjonariuszów.

W myśl § 22 Statutu, PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni conajmniej na 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki, ul. Trębacka 4, w godzinach od 11 do 2 popoł., akcje lub świadectwa tymczasowe na akcje Spółki, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych, rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

ZARZĄD

„Częstocickiego Towarzystwa Fabryk Cukru“

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 10 listopada 1930 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 35,

Zwyczajne Walne Zgromadzenie
Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Towarzystwa za 1929/30 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i bilansu za rok obrachunkowy 1929/30;
- 5) Uchwalenie kredytów na inwestycje i nowe urządzenia;
- 6) Uchwalenie planu działań i budżetu na 1930/31 r.;
- 7) Wnioski Zarządu;
- 8) Zmiana statutu Towarzystwa i jego uzgodnienie z przepisami prawa o Spółkach Akcyjnych (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. — „Dz. Ust. R. P.“ Nr. 39, z dn. 26 marca 1928 r.);
- 9) Wybór członków Zarządu;
- 10) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 11) Wolne wnioski.

Stosownie do § 34 statutu Towarzystwa, właściciele akcji imiennych korzystają z prawa uczestniczenia w Zgromadzeniu, o ile conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, zostaną zapisani do ksiąg Spółki, właściciele zaś akcji na okaziciela, o ile w tym samym terminie złożą swe akcje w Kasie Spółki, względnie odnośne świadectwa depozytowe lub zastawowe instytucji kredytowych, przez Rząd zatwierdzonych.

Prenumerując

„Lot Polski“

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860
Warszawa — Długa 50

POLONIA-ITALIA

Organ Izby Handlowej Polsko-Italskiej

Redaktor Naczelny **Dr. LEON PĄCZEWSKI**

Komitet Redakcyjny: Dr. A. Menotti Corvi, Radca Handlowy Poselstwa Italskiego w Warszawie, Dr. A. Barigiani, jego zastępca, Józef Werner, Prezes Izby, J. Brygiewicz, Wiceprezes Izby, Inż. J. Dworzańczyk, Prezes oddziału w Katowicach, oraz Dr. W. Olszewicz

Na żądanie wysyłamy numery okazowe

Adres Redakcji i Administracji: Wierzbowa 11, tel. 202-15. Prenumerata roczna
zł 40.

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH

SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

**FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105**

**REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8**

**Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy**

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

**OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPLOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.**

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIALYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 114-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

**BIALYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW**

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

CENTRALA W WARSZAWIE
UL. KRÓLEWSKA 5

ZAŁATWIA OPERACJE BANKOWE, W SZCZEGÓLNOŚCI:

- 1) SKUP I SPRZEDAŻ WEKSLI
- 2) NABYWANIE I SPRZEDAWANIE NA RACHUNEK WŁASNY WALUT OBCYCH ORAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH I INNYCH
- 3) INKASOWANIE WSZELKIEGO RODZAJU NALEŻNOŚCI
- 4) WYDAWANIE PRZEKAZÓW NA MIEJSCOWOŚCI W POLSCE ORAZ ZAGRANICĄ POŁOŻONE
- 5) PRZYJMOWANIE DO DEPOZYTU WSZELKICH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DOKUMENTÓW ORAZ KOSZTOWNOŚCI
- 6) UDZIELANIE KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO PRZEZ EMISJĘ 7% LISTÓW ZASTAWNYCH, 7% OBLIGACIJ KOMUNALNYCH, A DLA POTRZEB PRZEMYSŁU 7½% OBLIGACIJ BANKOWYCH.

PAPIERY TE WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE.

KAPITAŁY WŁASNE WYNOSZĄ zł 208,000 000

19 ODDZIAŁÓW PROWINCJONALNYCH

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA